

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „LEADER programa“ veiklos srities „Parengiamoji parama“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų projektams, skirtiems 2023–2027 metų vietos plėtros strategijoms parengti, 3 priedas

(Kaimo vietovių VPS forma)

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

Vietos veiklos grupės pavadinimas:	Vietos veiklos grupė „Radviliškio lyderis“
Vietos plėtros strategijos pavadinimas:	VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos 2023-2027 m. vietos plėtros strategija
Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo laikotarpis:	2023-2029 metai
Ar keičiasi VPS įgyvendinimo teritorija lyginant su 2014-2020 m.?	☐ Taip ☒ Ne
Teminė VPS	☒ Taip ☐ Ne
VPS tema	Ekonominės plėtros skatinimas Radviliškio VVG teritorijoje
VPS data:	2023-05-04
VPS versija:	3 versija

TURINYS

I SKYRIUS: KAS MES ESAME? (VVG TERITORIJOS SITUACIJOS ANALIZĖ IR POREIKIAI)	4
1. VVG TERITORIJOS SITUACIJOS IR POREIKIŲ ANALIZĖ	4
1.1. Trumpas VVG pristatymas	4
1.2. Pagrindiniai VVG teritorijos duomenys	5
1.3. VVG teritorijos išskirtinumas ir identitetas	8
1.4. VVG teritorijos gyventojų nuomonė apie VVG teritorijos situaciją ir poreikius	8
1.5. VVG teritorijos socialinė situacija (įskaitant informaciją apie skurdo riziką ir socialinę atskirtį patiriančius asmenis ir (arba) jų grupes)	10
1.6. VVG teritorijos ekonominė situacija	10
1.7. VVG teritorijos socialinė infrastruktūra ir kultūros išteklių	39
1.8. VVG teritorijos gamtos išteklių analizė	39
1.9. Papildoma informacija	57
2. VVG TERITORIJOS STIPRYBĖS, SILPNYBĖS, GALIMYBĖS IR GRĖSMĖS (SSGG)	58
3. VVG TERITORIJOS POREIKIAI IR JŲ PAGRINDIMAS	61
3.1. VVG teritorijos poreikių sąrašas	61
3.2. VVG teritorijos poreikių pagrindimas	61
4. VPS TEMOS PAGRINDIMAS (PILDOMA TEMINĖMS VPS)	69
5. VVG PRISTATYMAS IR VERTYBĖS, VVG TERITORIJOS VIZIJA IKI 2030 M. IR VVG MISIJA	72
5.1. Apibendrinta informacija apie VVG	72
5.2. Apibendrinta informacija apie VVG kolegialaus valdymo organo sudėtį	72
5.3. Informacija apie VVG kolegialaus valdymo organo kompetencijų įvairovės užtikrinimą	73
5.4. VVG vertybės	74
5.5. VVG teritorijos vizija iki 2030 m.	74
5.6. VVG misija	75
II SKYRIUS: KO MES SIEKIAME? (VPS TIKSLAI, RODIKLIAI IR SIEKIAMI POKYČIAI)	76
6. VVG TERITORIJAI AKTUALŪS BŽŪP TIKSLAI	76
7. KIEKYBINIAI VPS TIKSLAI	77
7.1. VPS produkto ir rezultato rodikliai iki 2029 m.	77
7.2. Metinės rodiklių reikšmės	78
8. POKYČIAI, KURIŲ SIEKIAMA VVG TERITORIJOJE (KIEKYBINE IŠRAIŠKA)	80
9. APIBENDRINTA INFORMACIJA APIE VPS	90
III SKYRIUS: KAIP MES PASIEKSIME UŽSIBRĖŽTUS TIKSLUS? (VPS PRIEMONĖS, FINANSINIS PLANAS, ĮGYVENDINIMO ORGANIZAVIMAS IR VALDYMAS)	91
10. VPS PRIEMONĖS	91
10.1. VPS priemonių sąrašas	91
10.2. VPS priemonių sąsajos su BŽŪP tikslais	92
10.3. VPS priemonių sąsajos su VVG teritorijos poreikiais	93
10.4. VPS priemonių aprašymas	95
10.5. VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)	143
10.6. VPS priemonių rezultato rodikliai	143
11. PRELIMINARUS VPS ĮGYVENDINIMO PLANAS	144
12. VPS FINANSINIS PLANAS	146
12.1. VPS išlaidos pagal išlaidų kategorijas ir priemonių rūšis	146
12.2. Metinis VPS išlaidų planas	147
13. ES IR NACIONALINIŲ HORIZONTALIŲJŲ PRINCIPŲ IR PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMAS	148
13.1. Subregioninės vietovės principas	148
13.2. „Iš apačios į viršų“ principas	150
13.3. Partnerystės principas	151
13.4. Bendradarbiavimo principas	151
13.5. Inovacijų principas	152
13.6. Jaunimas	152
13.7. Lyčių lygybė ir nediskriminavimas	154
14. VPS VIEŠINIMO IR VVG TERITORIJOS GYVENTOJŲ AKTYVUMO SKATINIMO VEIKSMAI	156
14.1. Informacija apie VPS viešinimą ir derinimą su visuomene VPS rengimo metu	156

14.2.	<i>VPS viešinimo ir VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo strategija VPS įgyvendinimo metu .....</i>	<i>156</i>
15.	<i>VPS ĮGYVENDINIMO VIDAUS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO SISTEMA .....</i>	<i>159</i>
15.1.	<i>VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo sistemos apibūdinimas .....</i>	<i>159</i>
15.2.	<i>VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo funkcijos pagal subjektus.....</i>	<i>160</i>
IV DALIS: VPS PRIEDAI		162

I skyrius: Kas mes esame? (VVG teritorijos situacijos analizė ir poreikiai)

1. VVG teritorijos situacijos ir poreikių analizė

1.1. Trumpas VVG pristatymas

Vietos veiklos grupė (VVG) „Radviliškio lyderis“ – tai asociacija, kuri įkurta 2004 m. rugsėjo 1 d. Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje partnerystės principu apsijungus kaimo gyventojų interesus atstovaujančioms nevyriausybinėms organizacijoms, verslo sektoriaus ir valdžios sektoriaus atstovams. Tai savanoriškas susivienijimas, atstovaujantis Radviliškio rajono savivaldybės kaimo gyventojų interesams ir besirūpinantis kaimo plėtra. Steigimo tikslas – sukurti institucinę struktūrą (asociaciją), kuri skatintų ir remtų kaimo gyventojų ir jos bendruomenės aktyvumą ir gebėjimus integruotis į visuomenėje vykstančius procesus bei per įvairių programų įgyvendinimą teikti paramą plėtojant vietos iniciatyvas ir stiprinti vietos gyventojų gebėjimą dirbti kartu. VVG steigėjais buvo 15 asmenų. VVG teritorija nuo steigimosi datos nesikeitė.

VVG būstinės adresas: Aušros a. 10, LT-82196, Radviliškis.

VVG valdymo organai:

- aukščiausias organas – Vietos veiklos grupės visuotinis narių susirinkimas;
- kolegialus valdymo organas – Vietos veiklos grupės valdyba;
- vienasmenis valdymo organas – Vietos veiklos grupės pirmininkas.

Visuotinis narių susirinkimas renka ir atšaukia VVG pirmininką, VVG valdybos narius bei nustato šių organų rinkimo tvarką, tvirtina VVG veiklos metinę ataskaitą, metinę finansinę atskaitomybę, taip pat turi kitas teises, kurios numatytos VVG įstatuose. VVG nariais yra 51 asmenys, kurie atstovauja skirtingus sektorius (žr. VPS 1 priedą):

- 35 nariai pilietinės visuomenės – 68,63 proc. visų VVG narių;
- 10 narių yra verslo atstovai – 19,61 proc. visų VVG narių;
- 6 nariai yra vietos valdžios atstovai – 11,76 proc. visų VVG narių.

VVG valdybą 3 metams renka ir atšaukia visuotinis narių susirinkimas. VVG valdyba veikia vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, VVG įstatais ir VVG visuotinio narių susirinkimo sprendimais. VVG valdyba vadovauja asociacijos veiklai laikotarpiuose tarp visuotinių narių susirinkimų, nustato VVG veiklos programą, vykdo VVG darbuotojų atranką, nustato jiems atlyginimo dydį, šaukia visuotinius narių susirinkimus, analizuoja VVG veiklos rezultatus, pajamų ir išlaidų sąmatas, revizijų, inventorizacijų ir kitus vertybių apskaitos duomenis, priima sprendimus dėl projektų finansavimo bei paramos lėšų paskirstymo bei atlieka kitas jos kompetencijai priskirtas funkcijas. VVG valdybą sudaro 15 narių, atstovaujančių skirtingiems sektoriams: 7 nariai atstovauja pilietinei visuomenei (46,67 proc. visų valdybos narių), 5 verslui ir 3 vietos valdžiai (atitinkamai 38,33 proc. ir 20,00 proc. valdybos narių). 2 asmenys valdyboje yra jauni asmenys iki 29 m. amžiaus. VVG valdybos narių sąrašas pateiktas VPS 2 priede.

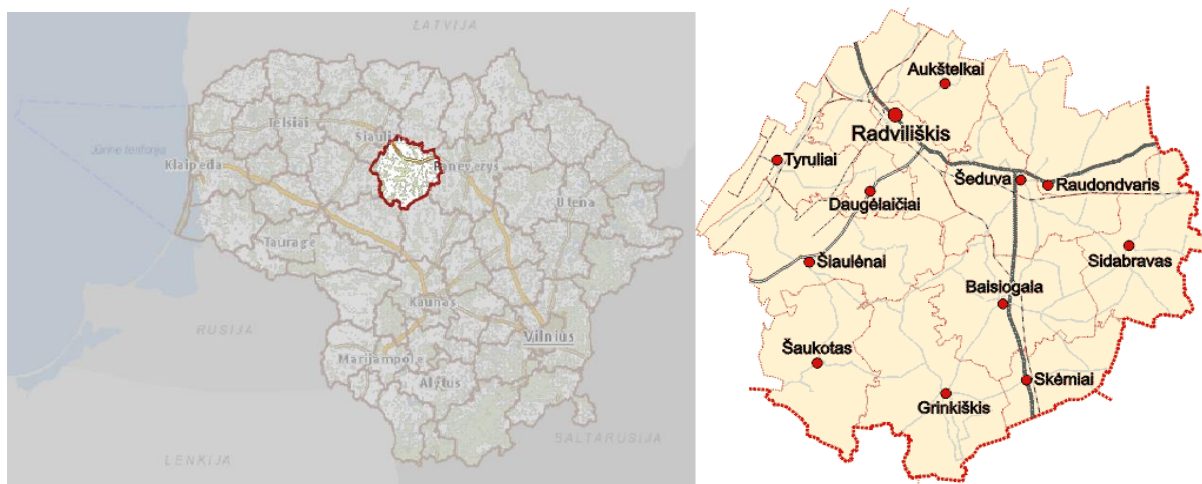
VVG pirmininką trejų metų laikotarpiui renka ir atšaukia, nustato jo atlyginimą, visuotinis narių susirinkimas. VVG pirmininkas organizuoja bei koordinuoja VVG veiklą, atsiskaito už VVG veiklą visuotiniam VVG narių susirinkimui, skelbia ir organizuoja viešosios informacijos paskelbimą, teikia valdybai samdomojo darbuotojo kandidatūrą, sudaro darbo sutartis su darbuotojais, leidžia įsakymus įvairiais administracinės veiklos klausimais, sudaryti VVG sandorius, pasirašo kitus VVG dokumentus bei atlieka kitas jo kompetencijai priskirtas funkcijas.

VVG tikslų ir uždavinių įgyvendinimą užtikrina VVG administracija. VVG „Radviliškio lyderis“ administracijoje dirba 3 darbuotojai: projekto vadovė Andželika Barčkienė (sutartis nuo 2009 m. lapkričio 10 d.), projektų administratorė Edita Šiaulianskienė (sutartis nuo 2009 m. lapkričio 10 d.), projektų finansininkė Vilma Bradauskienė (sutartis nuo 2023 m. sausio 3 d.)

1.2. Pagrindiniai VVG teritorijos duomenys

Pagrindiniai statistiniai duomenys. VVG „Radviliškio lyderis“ apima teritoriją, kuri yra vientisa administraciniu – teritoriniu aspektu – ji priklauso Radviliškio rajono savivaldybei (išskyrus rajono centrą – Radviliškio miestą). Radviliškio rajono savivaldybė įsikūrusi centrinės Lietuvos šiaurėje, ji yra viena iš Šiaulių apskrities savivaldybių ir ribojasi su Panevėžio, Kelmės, Pakruojo, Kėdainių, Šiaulių savivaldybėmis. Geografiniu ir strateginiu požiūriu, Radviliškio rajonas yra labai dėkingoje vietoje: lengvai pasiekiami didieji Lietuvos ir kitų Baltijos šalių miestai – 180 km iki Vilniaus, 137 km iki Kauno, 180 km iki Klaipėdos, 148 km iki Rygos (R1-1). Veikia vienas stambiausių ir seniausių Lietuvoje Radviliškio geležinkelio mazgas (R1-2).

VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos plotas – 1611,64 km² (R1-3).¹ Visa rajono teritorija – 1634 km² (R1-4). Didžiausia plotų struktūros dalis yra žemės ūkio naudmenos, antroje vietoje daugelyje seniūnijų – miškai, trečioje – vandens telkiniai ir kitos paskirties plotai (pelkės, durpynai, keliai) (R1-5). Radviliškio rajone yra 12 seniūnijų, o VVG teritorija apima 11 iš jų (neįtraukta Radviliškio miesto seniūnija) (R1-6) (žr. 1.2.1 pav.).

1.2.1 pav. VVG „Radviliškio lyderis“ teritorija

Aukštelkų seniūnija. Centras – Aukštelkų kaimas, yra 4 seniūnaitijos (Arimaičių, Aukštelkų, Birjočių, Kalnelio Gražionių), 13 kaimų (R1-7). Didžiausi seniūnijos kaimai – Kalnelio Gražionių kaimas, Arimaičių kaimas, Gražionių kaimas, Kaulinių kaimas, Mažaičių kaimas. Iš viso seniūnijoje gyvena 935 gyventojų (R1-8). Gyventojų tankis 11,7 gyv./km² (2021 m.) (R1-9). Seniūnijos plotas 7964 ha (R1-10), ji įsikūrusi Radviliškio rajono šiaurėje, 6 km nuo rajono centro Radviliškio. Mažai kalvotais laukais teka Vėzgės upelis³.

Baisogalos seniūnija. Baisogalos seniūnijos centras – Baisogalos miestelis, teritorijai priskiriamos 3 seniūnaitijos, 38 kaimai bei 2 miesteliai (Baisogalos ir Palonų) (R1-11). Didžiausios gyvenvietės – Baisogalos miestelis, Pakiršinio kaimas, Palonų miestelis, Vainiūnų kaimas. Seniūnijos teritorija – 13 115 ha (R1-12). Seniūnijoje gyvena 3315 gyventojai (R1-13). Gyventojų tankis 25,3 gyv./km² (2021 m.) (R1-14). Seniūnijoje yra keletas dirbtinių vandens telkinių⁴.

Grinkiškio seniūnija. Grinkiškio seniūnijos centras – Grinkiškio miestelis, kuriame gyvena 893 gyventojai (R1-15). Grinkiškio seniūnija yra Radviliškio rajono pietuose, 10 km į pietvakarius nuo

¹ Apskaičiuota remiantis Lietuvos Respublikos žemės fondo 2022 m. duomenimis. Radviliškio miestas į VVG teritoriją neįeina. Duomenų šaltiniai:

<https://zis.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=4923a9c1a5984cf8b03c44bdf92f6299>
https://www.regia.lt/map/radviliskio_r?lang=0

² Duomenų šaltiniai: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize/>

³ Duomenų šaltiniai: <https://www.radviliskis.lt/seniunijos-aukstelku-seniunija> 2023-01-02 duomenys, seniūnijos pateikti duomenys (VPS 9 priedas)

⁴ Duomenų šaltiniai: <https://www.radviliskis.lt/seniunijos-baisogalos-seniunija> 2023-01-02 duomenys, seniūnijos pateikti duomenys (VPS 9 priedas)

Baisogalos. Yra 61 kaimas, įkurtos 2 seniūnaitijos (R1-16). Didesnės seniūnijos gyvenvietės – Pašušvio miestelis, Vaitiekūnų kaimas, Mėnaičių kaimas, Kairėnėlių kaimas, Šašių kaimas, Giedraičių kaimas, Kairėnų kaimas. Iš viso seniūnijoje gyvena 1958 gyventojai (R1-17). Gyventojų tankis 10,0 gyv./km² (2021 m.) (R1-18). Grinkiškio miestelį į dvi dalis dalija Šušvės upė, kuri teka per Pašušvį, Mėnaičius ir Vaitiekūnus. Į Šušvės upę įteka Beržės, Gomertos, Sarvos, Srauto, Žadikės, Vedreikės upeliai. Seniūnijos plotas – 19 612 ha (R1-19).⁵

Pakalniškių seniūnija. Seniūnijos centras – Raudondvario kaimas (R1-20). Yra įkurtos 3 seniūnaitijos, 42 kaimai bei 9 viensėdžiai (R1-21). Didžiausios seniūnijos gyvenvietės: Alksniupiai, Pakalniškiai, Pociūnai, Niauduva. Iš viso seniūnijoje gyvena 2327 gyventojai (R1-22). Gyventojų tankis 14,0 gyv./km² (2021 m.) (R1-23). Seniūnijos teritorija – 16 602 ha (R1-24).⁶

Radviliškio seniūnija. Radviliškio seniūnijos administracinis centras yra Radviliškio mieste, kuris į seniūnijos teritoriją neįeina. Iš viso seniūnijoje yra 3 seniūnaitijos bei 39 kaimai (R1-25). Didesni: Kutiškių kaimas, Šniūraičių kaimas, Linkaičių kaimas, Karčemų kaimas, Daugėlaičių kaimas. Iš viso seniūnijoje gyvena 2773 gyventojų (R1-26). Gyventojų tankis 19,1 gyv./km² (2021 m.) (R1-27). Seniūnijos plotas – 14 500 ha (R1-28). Seniūnijos kaimai išsidėstę aplink Radviliškio miestą. Vakaruose seniūnija ribojasi su Šiaulių rajonu. Seniūnijos teritorija teka Beržės, Kruojos ir Raganės upės.⁷

Sidabravo seniūnija. Sidabravo seniūnijos centras – Sidabravo miestelis. Seniūnija ribojasi su Panevėžio ir Kėdainių rajonais, iki rajono centro Radviliškio yra 35 km. Yra 3 seniūnaitijos, 44 kaimai (R1-29). Didžiausios seniūnijos gyvenvietės: Sidabravo miestelis, Beinoravos kaimas, Vadaktų kaimas, Dapšionių kaimas, Birželių kaimas, Praščiūnų kaimas. Iš viso seniūnijoje gyvena 1482 gyventojų (R1-30). Gyventojų tankis 10,1 gyv./km² (2021 m.) (R1-31). Seniūnijos plotas – 14 626 ha (R1-32). Didžiausi vandens telkiniai: Sidabravo ir Vadaktų užtvankos.⁸

Skėmių seniūnija. Skėmių seniūnijos centras – Skėmių kaimas. Seniūnija yra Radviliškio rajono pietvakariuose, nuo rajono centro nutolusi 40 kilometrų. Centre gyvena 532 gyventojai (R1-33). Yra įkurtos 2 seniūnaitijos, 18 kaimų (R1-34). Didžiausios seniūnijos gyvenvietės: Pociūnėliai, Pašakiai. Iš viso seniūnijoje gyvena 1014 gyventojų (R1-35). Gyventojų tankis 13,0 gyv./km² (2021 m.) (R1-36). Seniūnijos plotas – 7786 ha (R1-37).⁹

Šaukoto seniūnija. Šaukoto seniūnijos centras – Šaukoto miestelis, kuriame gyvena 561 gyventojas (R1-38). Yra sukurtos 3 seniūnaitijos bei 47 kaimai (R1-39). Didesnės seniūnijos gyvenvietės – Papušynys, Kunigiškiai. Iš viso seniūnijoje gyvena 903 gyventojai (R1-40). Gyventojų tankis 6,1 gyv./km² (2021 m.) (R1-41). Šaukoto seniūnija įsikūrusi pietvakarinėje Radviliškio rajono dalyje. Seniūnijos teritorija ribojasi su Raseinių ir Kelmės rajonais, nuo rajono centro nutolusi apie 40 kilometrų. Bendras seniūnijos plotas – 14877 ha (R1-42). Šaukoto seniūnijos reljefas banguotas, vietomis kalvotas, daug ežerų.¹⁰

Šiaulėnų seniūnija. Šiaulėnų seniūnijos centras – Šiaulėnų miestelis, kuriame gyvena 932 gyventojai (R1-43). Sukurtos 3 seniūnaitijos, yra įkurti 50 kaimų (Vendrės kaimo tik dalis priklauso šiai seniūnijai) bei 4 viensėdžiai (R1-44). Didesnės seniūnijos gyvenvietės – Acokavų kaimas, Jokūbiškių kaimas, Liepiškių kaimas, Sidarių kaimas, Šiaulaičių kaimas, Žemių kaimas. Iš viso seniūnijoje gyvena 1310 gyventojai (R1-45). Gyventojų tankis 6,6 gyv./km² (2021 m.) (R1-46). Šiaulėnų seniūnija yra Radviliškio rajono pietuose, 22 km nuo rajono centro, kalvotoje, miškingoje,

⁵ Duomenų šaltiniai: <https://www.radviliskis.lt/seniunijos-grinkiskio-seniunija> 2023-01-02 duomenys, seniūnijos pateikti duomenys (VPS 9 priedas)

⁶ Duomenų šaltiniai: <https://www.radviliskis.lt/seniunijos-pakalniskiu-seniunija> 2023-01-02 duomenys, seniūnijos pateikti duomenys (VPS 9 priedas)

⁷ Duomenų šaltiniai: <https://www.radviliskis.lt/seniunijos-radviliskio-seniunija> 2023-01-02 duomenys, seniūnijos pateikti duomenys (VPS 9 priedas)

⁸ Duomenų šaltiniai: <https://www.radviliskis.lt/seniunijos-sidabravo-seniunija> 2023-01-02 duomenys, seniūnijos pateikti duomenys (VPS 9 priedas)

⁹ Duomenų šaltiniai: <https://www.radviliskis.lt/seniunijos-skemiu-seniunija/> 2023-01-02 duomenys, seniūnijos pateikti duomenys (VPS 9 priedas)

¹⁰ Duomenų šaltiniai: <https://www.radviliskis.lt/seniunijos-saukoto-seniunija/> 2023-01-02 duomenys, seniūnijos pateikti duomenys (VPS 9 priedas)

pelkėtoje lygumoje. Per visą seniūniją teka Šušvės upė, kuri kilpa apjuosia Šiaulėnus. Seniūnija ribojasi su Kelmės rajonu. Seniūnijos plotas – 19 870 ha (R1-47).¹¹

Šeduvos miesto seniūnija. Centras – Šeduvos miestas. Miestas išsidėstęs mažai kalvotame krašte, žemės čia derlingos, todėl gyventojams yra geros sąlygos užsiimti žemdirbyste. Per Šeduvą teka Niauduva (miesto centre) ir Vakoniškis (miesto pietvakariuose). Miesto šiaurės vakarų pakraščiu prateka Gintaras. Seniūnijoje sukurtos 5 seniūnaitijos. Didžiausios seniūnijos gyvenvietės: Būtėnai, Pavartyčiai, Vėriškiai, iš viso yra 27 kaimai (R1-48). Seniūnijoje (kartu su miestu) gyvena 4113 žmonės (R1-49). Gyventojų tankis 27,8 gyv./km² (2021 m.) (R1-50). Seniūnijos plotas 14788 ha (Šeduvos miesto teritorijos plotas 546 ha) (R1-51). Daugiausia seniūnijai priklausančių kaimų išsidėstę palei kelius Šiauliai–Panevėžys, Šiauliai–Kaunas. Atokiausi seniūnijos kaimai – Riaubai, Rokoniai, Daukantai, Puipiai. Seniūnijos teritorijoje yra Arimaičių ežeras ir poilsio vietė prie jo, Velžių piliakalnis, Daugyvenės draustinis.¹²

Tyrulių seniūnija. Tyrulių seniūnijos centras – Tyrulių miestelis. Įkurtos 3 seniūnaitijos, 16 kaimų (R1-52). Didžiausios seniūnijos gyvenvietės: Jonaitiškis, Batkūnai. Iš viso seniūnijoje gyvena 686 žmonės (R1-53). Gyventojų tankis 8,1 gyv./km² (2021 m.) (R1-54). Vakarų pusėje seniūniją siekia Didžiojo Tyrulio pelkė. Iš Tyrulių pelkės išteka Šušvės, Šiaušės, Gryžuvos, Krioklio upės. Bendras seniūnijos plotas – 8426 ha (R1-55).¹³

Iš viso VVG teritorijai priskiriama: 1 miestas (Šeduva), 10 miestelių (Baisogala, Grinkiškis, Palonai, Pašušvys, Pociūnėliai, [Sidabravas](#), Šaukotas, [Šiaulėnai](#), Tyruliai ir [Vadaktai](#)) ir 370 kaimų bei 25 viensėdžiai (R1-56).¹⁴ Nurodyta informacija nekito nuo 2014 m.

VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje gyventojų tankis 2021 m. buvo 12,3 gyv./km², Radviliškio rajone tais pačiais metais – 21,4 gyv./km², t.y. VVG teritorijoje gyveno 9,1 gyventojų mažiau 1 km² nei rajone, 18,4 gyventojų mažiau nei apskrityje ir 30,7 gyventojų mažiau nei šalyje (R1-57) (žr. 1.2.1 lentelę).

1.2.1 lentelė. Gyventojų tankis, gyv./km²

	2014 m.	2021 m.
VVG teritorijoje ¹⁵	15,8	12,3
Radviliškio rajone	24,3	21,4
Šiaulių apskrityje	33,5	30,7
Lietuvoje	45,1	43,0

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

2021 m. pradžioje VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje gyveno 19825 gyventojai (2014 m. – 25395 gyventojai) (R1-58).¹⁶ Dėl skirtingo duomenų fiksavimo laiko Radviliškio rajono savivaldybės seniūnijų duomenys ir Lietuvos Respublikos 2021 m. gyventojų ir būstų surašymo duomenys šiek tiek skiriasi. Dėl duomenų detalumo toliau naudojami Radviliškio rajono savivaldybės seniūnijų duomenys (VPS 9 priedas). Viensėdžiuose gyveno 1,97 proc. visų VVG teritorijos gyventojų (2014 m. – 3,3 proc.), gyvenamosiose vietovėse iki 200 gyventojų – 32,22 proc. (2014 m. – 26,2 proc.), nuo 201 iki 1000 gyventojų – 46,06 proc. (2014 m. – 52,9 proc.), nuo 1001 iki 2999 gyventojų – 19,76 proc. (2014 m. – 18,4 proc.) (R1-59).¹⁷

¹¹ Duomenų šaltiniai: <https://www.radviliskis.lt/seniunijos-siaulenu-seniunija/> 2023-01-02 duomenys, seniūnijos pateikti duomenys (VPS 9 priedas)

¹² Duomenų šaltiniai: <https://www.radviliskis.lt/seniunijos-seduvos-miesto-seniunija/> 2023-01-02 duomenys, seniūnijos pateikti duomenys (VPS 9 priedas)

¹³ Duomenų šaltiniai: <https://www.radviliskis.lt/seniunijos-tyruliu-seniunija/> 2023-01-02 duomenys, seniūnijos pateikti duomenys (VPS 9 priedas)

¹⁴ VI „Registru centras“ 2022 m. sausio 1 d. duomenys. Duomenų šaltiniai: [VI Registru centras \(registrucentras.lt\)](http://VI.Registru.centras(registrucentras.lt))

¹⁵ Radviliškio rajono seniūnijų duomenys (VPS 9 priedas)

¹⁶ Lietuvos Respublikos 2021 m. gyventojų ir būstų surašymo duomenys. [Rodiklių duomenų bazė - Oficialiosios statistikos portalas](#).

¹⁷ Radviliškio rajono seniūnijų duomenys (VPS 9 priedas)

2021 m. viensėdžiuose gyveno 424 gyventojai, iš jų 46,70 proc. moterų ir 53,30 proc. vyrų (R1-60), gyvenamosiose vietovėse iki 200 gyventojų – 6934 gyventojai, iš jų 49,44 proc. moterų ir 50,56 proc. vyrų (R1-61), nuo 201 iki 1000 gyventojų – 9912 gyventojas, iš jų 50,49 proc. moterų ir 49,51 proc. vyrų (R1-62), nuo 1001 iki 2999 gyventojų – 4248 gyventojai, iš jų 53,97 proc. moterų ir 46,03 proc. vyrų (R1-63). VVG teritorijoje nėra miestų nuo 3000 iki 6000 gyventojų.¹⁸

VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos plotas per nagrinėjamą laikotarpį nesikeitė, dėl gyventojų skaičiaus mažėjimo mažėjo gyventojų tankis (žr. 1.2.1 lentelę). Gyventojų kaitos tendencijos apžvelgiamos 1.5 skyriuje.

1.3. VVG teritorijos išskirtinumas ir identitetas

Išskirtinumas. VVG teritorija – tai žemdirbių kultūros kraštas, apjungiantis dvarų kultūros paveldą ir lietuviškos etnokultūros gyvąją tradiciją, tai senovinių miestelių kultūra, kur ryškiai pastebimas ir litvakų kultūros („Litvish kultūra“) pėdsakas (R1-64). VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje yra išsaugoti ir nūdienos poreikiams gali būti aktualizuoti 653 archeologijos, istorijos ir kultūros paminklai (R1-65). Paveldo ištakos mena net LDK didikų Radvilų laikus. Iš žinomiausių paminklų paminėtini Baisogalos, Burbiškių ir Pakiršinio dvarai, Kleboniškių kaimo buties ekspozicija, žydų atminimui skirtas memorialas Šeduvoje bei statomas didžiausias Europoje žydų muziejaus kompleksas „Dingęs Štetlas“ ir Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio (LLKS) Tarybos nepriklausomybės deklaracijos paskelbimo memorialas Minaičiuose, kuriame buvo pasirašyta 1949 m. Vasario 16-osios deklaracija. Per Radviliškio rajoną eina švento Jokūbo kelio Kauno atšaka (R1-66). VVG teritorijoje esantys kultūros ir gamtos paveldo išskirtiniai objektai sukuria galimybes pažintiniam bei piligriminiam turizmui plėtoti (R1-67).

VVG kraštovaizdis bei derlingas dirvožemis yra palankus plėtoti žemės ūkio veiklą ar kitas alternatyvias veiklas. Geografinis VVG teritorijos kraštovaizdis yra homogeniškas: visos VVG teritorijos seniūnijos yra mažai kalvotos, išskyrus Šaukoto seniūniją, kurios teritorijos reljefas banguotas, vietomis kalvotas – čia daugiau vandens telkinių. VVG teritorijoje yra upių, ežerų bei dirbtinių vandens telkinių (R1-68).

Visos seniūnijos turi savitų, bet mažai išnaudotų ar nepakankamai pritaikytų objektų – tai galima matyti VPS 6 priede pateikiamame sąrašė (VPS 6 priedas). Galima išskirti šias bendras VVG teritorijos stipriąsias savybes: sutvarkytos ir veiklai pritaikytos kaimo bendruomeninių organizacijų patalpos, didelė dalis bendruomeninių organizacijų turi patirtį projektų rengime ir įgyvendinime, geba telkti vietos bendruomenes, nemažai jų jau vysto bendruomeninius verslus ar yra pasirengę tai daryti, patrauklūs gamtos, kultūros objektai, palanki aplinka žemės ūkio veiklai, geras susisiekimasis bei sutvarkyti keliai, aktyvūs, įdomūs, darbštūs bei turintys profesinės patirties ir įgūdžių vietos žmonės (R1-69). Didelę reikšmę ateities veiklai turi ir tai, kad vietos gyventojai pasitiki savimi, didžiuojasi savo kraštu, gamta ir pastangomis jį puoselėti, bendruomenės gyvenimu bei nevyriausybinių organizacijų ir vietos valdžios veiklos rezultatais (R1-70).¹⁹ Minėtos visai VVG teritorijai būdingos svarbios savybės išskiria VVG „Radviliškio lyderis“ iš kitų, suteikia savitumo, išskirtinumo.

Identitetas. VVG „Radviliškio lyderis“ 2023 m. pradžioje vykdyta vietos gyventojų apklausa atskleidė, jog absoliuti dauguma – 71,43 proc. vietos gyventojų didžiuojasi savo gyvenamąja vieta (R1-71). Didžiausia apklaustų gyventojų dalis (20,21 proc.) labiausiai didžiuojasi gamta ir kraštovaizdžiu, 13,71 proc. didžiuojasi geografinė padėtimi (R1-72), 12,33 proc. – bendruomenės gyvenimu ir vietos nevyriausybinių organizacijų veiklos rezultatais (R1-73). Tai patvirtina ir atlikta detalesnė analizė apie NVO veiklą, kurios per 2014–2021 m. laikotarpį iš viso įgyvendino 524 projektus (R1-74), kurių rezultatais gali džiaugtis ir naudotis daugelis vietos gyventojų (žr. VPS 11 priedą). Dėl to 14,38 proc. apklausoje dalyvavusių respondentų didžiuojasi čia gyvenančiais žmonėmis, gera kaimynyste (R1-75). 11,64 proc. didžiuojasi krašto kultūros tradicijomis ir paveldu (R1-76), 3,08 proc. – vietos valdžios veikla (R1-77). Iš to galima daryti išvadą, jog suvienijant aktyvių

¹⁸ Radviliškio rajono seniūnijų duomenys (VPS 9 priedas)

¹⁹ Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo duomenys

gyventojų ir vietos valdžios jėgas naujuoju strateginiu laikotarpiu galima pasiekti gerų rezultatų vietos gyventojų labui. Juolab, kad 68,25 proc. apklaustųjų linkę prisidėti savanorišku darbu prie bendruomeninės veiklos (R1-78). Tam vidutiniškai galėtų skirti net iki 2,5 val. laiko per savaitę (R1-79).

Apklausos dalyviai taip pat įvertino tapatumo su savo gyvenamąja vietove vieną iš elementų „Gyventojų nuostata būti savo gyvenamosios vietovės šeimininku/didžiavimasis savo gyvenamąja vietove“. Jų nuomone, šio reiškinio būklė šiek tiek didesnė nei vidutinė (2,10 balo), deja, pastebima nežymi gerėjimo tendencija (2,21 balo) (R1-80). Kito elemento „Gyventojų tarpusavio bendravimo kultūra ir kaimynystės santykiai“ būklė įvertinta taip pat šiek tiek didesniu nei vidutiniu balu (2,13 balo) ir ji, gyventojų nuomone, nežymiai gerėja (2,14 balo) (R1-81).²⁰

Tokie apklausos rezultatai rodo, jog vietovės identitetas daugumos vietos gyventojų nėra aiškiai suvokiamas ir išreikštas (R1-81). Dažniausiai vietos gyventojai savo kraštą tapatina su gamta ir kraštovaizdžiu (R1-83).

1.4. VVG teritorijos gyventojų nuomonė apie VVG teritorijos situaciją ir poreikius

Siekiant išsiaiškinti vietos gyventojų požiūrį į gyvenamosios vietovės situaciją, nuostatas dėl vietovės ateities ir pasiryžimą imtis pokių buvo atliktas gyventojų poreikių tyrimas.

Vietos gyventojų poreikiai buvo tiriami naudojant keletą metodų: 1) strateginių dokumentų analizę; 2) anketinę apklausą; 3) vieši susirinkimai ir aktyvūs svarstymai; 4) jaunimo anketinė apklausa.

1. Dokumentų turinio analizė. Aiškesnį gyventojų poreikių vaizdą padėjo susidaryti strateginių rajono dokumentų analizė. Analizuoti dokumentai: Radviliškio rajono savivaldybės 2021-2030 metų strateginis plėtros planas ir vietos veiklos grupės „Radviliškio lyderis“ teritorijos vietos plėtros strategija 2016–2023 m. Taip pat buvo išanalizuotas vietos projektų, įgyvendintų iš vietos veiklos grupės „Radviliškio lyderis“ strategijos „Gyvenimo kokybės gerinimas Radviliškio rajono kaimo vietovėse“, turinys.

2. Anketinės apklausos analizė. Anketavimas atliktas 2022 m. gruodžio – 2023 vasario mėn. Sociologiniame tyrime dalyvavo 485 įvairaus amžiaus, išsilavinimo, skirtingus užsiėmimus turintys VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos gyventojai (69,84 proc. moterų ir 30,16 proc. vyrų).

Anketa sudaryta iš 38 klausimų (žr. VPS 7 priedą). Gyventojų požiūriui į esamą situaciją atskleisti skirti 1, 2, 3, 5, 6, 10 anketos klausimai, taip pat 11 klausimo dalis apie paslaugų gyvenamojoje vietovėje trūkumą bei 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 klausimų viena iš dalių – būklės vertinimas.

Gyventojų nuostatas dėl ateities atskleidžia anketos 4, 9, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 klausimai, 11 klausimo dalis, kur respondentai nurodo kokias paslaugas pirktų, jei jos būtų pradėtos teikti jų gyvenamojoje vietovėje bei 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 klausimų viena iš dalių – tendencijų vertinimas. Nuostatos dėl ateities apima keletą aspektų: gyventojų nuomonę apie tikėtinus pasikeitimus įvairiose gyvenimo srityse (pvz., paslaugos gyventojams, vietos gyventojų gebėjimai ir pan.); gyventojų požiūrį į NVO veiklos galimybes; gyventojų asmenišką pasiryžimą imtis verslo, gyventojų pasiūlymus gerinant kaimo jaunimo situaciją.

Gyventojų nuostatas dėl viešojo finansavimo panaudojimo prioritetų naujuoju programavimo laikotarpiu atskleidžia anketos 7 ir 8 klausimai.

Respondentų socialinį portretą atskleidžia anketos 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38 klausimai.

Anketos 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 klausimai sudaryti naudojantis vienu iš LEADER programos metodų – teritorinio kapitalo komponentų analize. Teritorinio kapitalo komponentų bei atskirų jų elementų vertinimai pasitarnavo ne tik vertinant vietovės situaciją; vietos gyventojai, vertindami atskirus teritorinio kapitalo komponentus bei sudedamąsias jų dalis – elementus vėliau įtraukė į svarstymus dėl vietovės ateities.

²⁰ Būklės vertinimo reikšmės: 3 – gera; 2 – vidutinė; 1 – bloga. Tendencijų vertinimo reikšmės: 3 – gerėja; 2 – neutrali; 1 – blogėja. Pateikiamas respondentų vertinimų vidurkis.

Apklauso rezultatai pateikiami VPS priede Nr.7.

3. Vieši susirinkimai ir aktyvūs svarstymai. Visi norintys vietos gyventojai buvo kviečiami atvykti į susitikimus dėl VPS rengimo. Šie susitikimai buvo organizuojami partnerystės principu: vietos veiklos grupei organizuojant susitikimus talkino seniūnai, kaimo bendruomeninės organizacijos. 2022 m. gruodžio 12, 13, 14, 21, 22 dienomis bei 2023 m. sausio 3, 4, 5, 17, 18, 19 dienomis įvyko 11 informacinio pobūdžio renginių visose VVG teritorijos seniūnijose. Renginiuose gyventojai buvo supažindinti su naujo laikotarpio galimybėmis, gyventojų poreikių tyrimo anketos klausimais bei pakviesti aktyviai įsijungti į svarstymus dėl VPS turinio vėlesniuose renginiuose. Renginių seniūnijose metu išsivystė diskusijos apie aktualiausias problemas atskirose seniūnijose bei apie veiklas, kurių norėtų kaimo bendruomeninės organizacijos, vietos verslininkai, ūkininkai ir kiti suinteresuoti asmenys imtis ateinančiu laikotarpiu. Išsakyti poreikiai užfiksuoti VPS 6 priede. Viešinimo renginiuose dalyvavo 249 asmenys. Dalyvių sąrašai saugomi VVG būstinėje.

2022 m. gruodžio 7 d. organizuotas susitikimas su Radviliškio rajono savivaldybės administracijos ir VVG valdybos nariais, kurių metu pristatytos naujojo laikotarpio galimybės bei diskutuota apie VVG teritorijos esamą situaciją bei ieškota sprendimų kaip ją pagerinti. Viešinimo renginyje dalyvavo 15 asmenų. Dalyvių sąrašai saugomi VVG būstinėje.

2023 m. kovo 27 d. organizuotas rengiamos VPS projekto viešinimas konsultacijoms su vietos gyventojais ir organizacijomis, VPS projekto derinimas su visuomene VVG „Radviliškio lyderis“ interneto svetainėje, kur visi suinteresuoti galėjo teikti pastabas ir pasiūlymus VPS projektui.

2023 m. balandžio 24 d. organizuotas plėtros strategijos „Vietos veiklos grupės „Radviliškio lyderis“ teritorijos 2023–2027 m. vietos plėtros strategija“ projekto pristatymo renginys, kuris įvyko Karčemų pramogų ir šokių salėje, Ežero g. 6, Karčemų k., Radviliškio raj. Jo metu buvo kviečiama diskutuoti, išreikšti nuomonę ir pastabas dėl VPS projekto, taip pat organizuota apklausa dėl siūlomos VPS temos. Renginyje dalyvavo 45 asmenys. Dalyvių sąrašai saugomi VVG būstinėje.

2023 m. kovo 20 d. vyko nuotolinė diskusija su VPS rengimo komanda, pristatyta situacijos analizė, apklausų rezultatai, poreikiai, aptartos galimos priemonės ir jų biudžetas.

4. 2023 m. kovo mėnesį vykdyta jaunimo anketinė apklausa, siekiant detaliau išsiaiškinti vietos jaunimo poreikius ir lūkesčius.

Anketavime dalyvavo 38 įvairaus išsilavinimo, skirtingus užsiėmimus turintys VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos gyventojai iki 40 m. amžiaus (60,53 proc. moterų ir 34,21 proc. vyrų, 5,26 proc. lyties pasirinko nenurodyti).

Anketa sudaryta iš 12 klausimų (žr. VPS 8 priedą). Jaunimo požiūriui į esamą situaciją atskleisti skirti 1, 3, 6 anketos klausimai.

Jaunimo nuostatas dėl ateities atskleidžia anketos 2,7,8,12 klausimai. Nuostatos dėl ateities apima keletą aspektų: jaunimo nuomonę apie tikėtinus pasikeitimus įvairiose gyvenimo srityse, pasiūlymus kaip gerinti kaimo jaunimo situaciją.

Jaunimo nuostatas dėl viešojo finansavimo panaudojimo prioritetų atskleidžia anketos 4 ir 5 klausimai.

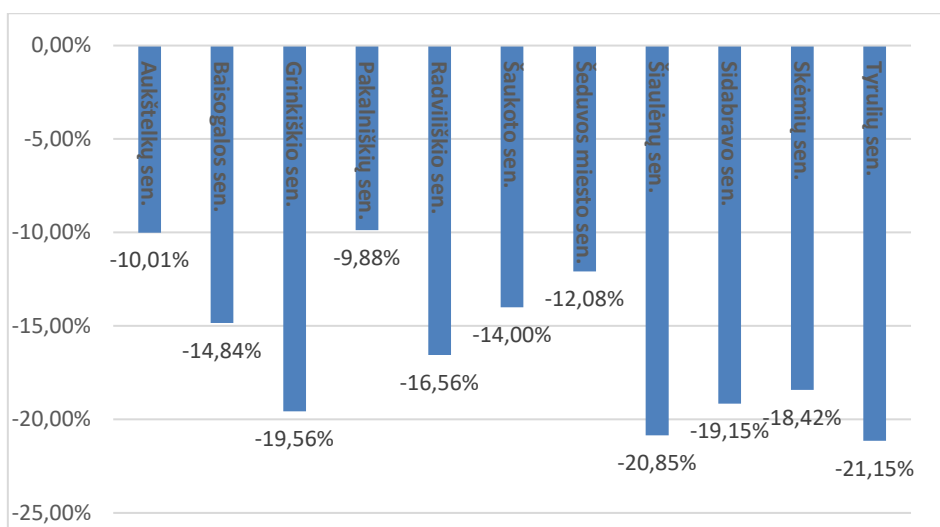
Respondentų socialinį portretą atskleidžia anketos 9,10,11 klausimai.

Apklauso rezultatai pateikiami VPS priede Nr.8.

1.5. VVG teritorijos socialinė situacija (įskaitant informaciją apie skurdo riziką ir socialinę atskirtį patiriančius asmenis ir (arba) jų grupes)

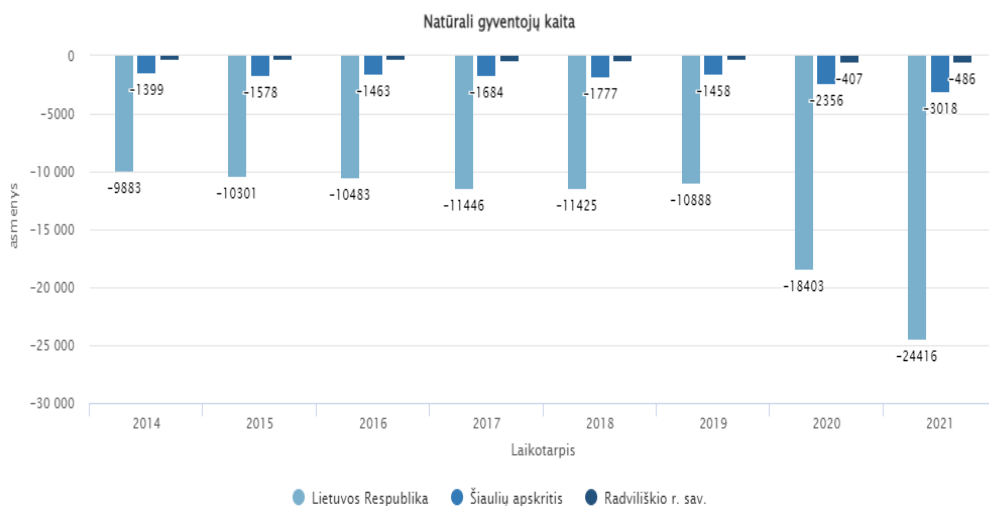
Gyventojų kaitos tendencijos. VVG teritorijoje gyventojų skaičius mažėja. 2021 m. lyginant su 2014 m., gyventojų skaičius sumažėjo 15,3 proc. (R2-1). Analizuojant situaciją seniūnijose (žr. 2.3.1 pav.) gyventojų skaičius visose seniūnijose mažėjo, labiausiai – Tyrulių seniūnijoje (21,15 proc.), mažiausiai – Pakalniškių sen. (9,88 proc.)²¹ (R2-2).

²¹ Radviliškio rajono seniūnijų duomenys (VPS 9 priedas)

1.5.1 pav. Gyventojų skaičiaus pokytis VVG teritorijoje 2014 m. ir 2021 m., proc.

Nagrinėjamu laikotarpiu gyventojų skaičius VVG teritorijoje mažėjo tiek dėl neigiamos natūralios gyventojų kaitos, tiek dėl migracijos (2014 – 2020 m., 2021 m. migracijos saldo tapo teigiamas – žr. 1.5.2. lentelę). Lyginant Radviliškio rajono duomenis su apskrities ir šalies rodikliais matyti, jog Radviliškio rajone natūralios gyventojų kaitos tendencijos analizuojamu laikotarpiu buvo panašios kaip Šiaulių apskrityje ir Lietuvos Respublikoje (R2-3) (žr. 1.5.2 pav.).²²

1.5.2 pav. Natūrali gyventojų kaita (gimusių ir mirusių gyventojų skirtumas), 2014–2021 m.

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamentas

2014 m. neigiama gyventojų kaita fiksuojama 9 – iose VVG teritorijos seniūnijose, išskyrus Pakalniškių ir Radviliškio seniūnijas (R2-4). Tuo tarpu 2021 m. visose VVG teritorijos seniūnijose fiksuojama neigiama natūrali kaita. 2014–2021 m. laikotarpiu natūralios gyventojų kaitos rodikliai

²² Lietuvos statistikos departamento duomenys. Duomenys apima ir Radviliškio miestą. Šioje ir kitose 2.4-2.6 situacijos analizės potėmėse kai kurie statistiniai duomenys naudojami kartu su VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijai nepriklausančiu rajono centru – Radviliškio miestu (tais atvejais, kuomet gauti duomenų be rajono centro nebuvo galimybės). Be to, kartu su rajono centru naudojami duomenys leidžia palyginti rodiklio reikšmes su šalies ir regiono to paties rodiklio reikšme). Tokiais atvejais tekste rašoma „Radviliškio rajone“ bei nuorodoje į informacijos šaltinius pažymima, kad duomenys pateikiami su rajono centru. Kuomet duomenys pateikiami tik VVG teritorijos, tekste rašoma VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje.

labiausiai nepalankūs buvo Baisogalos ir Grinkiškio seniūnijose (žr. 1.5.1 lentelę). Iš viso minėtu laikotarpiu VVG teritorijoje gimė 302 asmenimis mažiau, nei kad mirė (R2-5).

1.5.1 lentelė. Natūrali gyventojų kaita VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje, gyv.

	2014 m.			2021 m.		
	Gimė	Mirė	Natūrali kaita	Gimė	Mirė	Natūrali kaita
Aukštelkų sen.	16	17	-1	12	24	-12
Baisogalos sen.	35	51	-16	21	78	-57
Grinkiškio sen.	11	33	-22	13	48	-35
Pakalniškių sen.	19	17	2	17	22	-5
Radviliškio sen.	42	41	1	15	49	-34
Šaukoto sen.	8	14	-6	4	16	-12
Šeduvos miesto sen.	27	31	-4	22	36	-14
Šiaulėnų sen.	14	26	-12	9	13	-4
Sidabravo sen.	15	17	-2	13	28	-15
Skėmių sen.	8	13	-5	5	36	-31
Tyrulių sen.	7	17	-10	2	10	-8
Iš viso VVG teritorijoje	202	277	-75	133	360	-227

Šaltinis: Radviliškio rajono savivaldybės administracijos (seniūnijų) duomenys

2.3.2 lentelėje pateikti gyventojų kaitos rodikliai rodo, kad VVG teritorijos gyventojų skaičiaus mažėjimą 2014-2020 m. sąlygojo mažesnis atvykstančių ir didesnis išvykstančių gyventi svetur skaičius. Tik 2021 m. gyventojų migracijos saldo tapo teigiamas – t. y. atvykstančiųjų skaičius tapo didesnis už išvykstančiųjų. Visu nagrinėjamu laikotarpiu migracijos saldo Radviliškio rajone buvo mažiau palankus lyginant su Šiaulių apskritimi bei šalies rodikliais, 2019-2020 m. jis vis dar buvo neigiamas, kai tuo tarpu apskrityje šalyje jau buvo teigiamas. 2021 m. jis tapo teigiamas, tačiau išlieka daugiau nei dvigubai mažesnis, nei Lietuvos Respublikos bei Šiaulių apskrities bendras migracijos saldo tenkantis 1 tūkst. gyventojų (R2-6).

1.5.2 lentelė. Gyventojų migracijos saldo (atvykusių ir išvykusių gyventojų skirtumas), 2014–2021 m.

Laikotarpis	Bendrasis atvykimo ir imigracijos rodiklis tenka 1000 atitinkamo amžiaus gyventojų			Bendrasis išvykimo ir emigracijos rodiklis tenka 1000 atitinkamo amžiaus gyventojų			Gyventojų migracijos saldo (atvykusių ir išvykusių gyventojų skirtumas)		
	Vyrai ir moterys			Vyrai ir moterys			Vyrai ir moterys		
	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Radviliškio r. sav.	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Radviliškio r. sav.	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Radviliškio r. sav.
2021	39	44,1	39,8	32	36,7	36,4	7	7,4	3,4
2020	40,7	44,3	36,9	33,5	41,1	37,5	7,2	3,2	-0,6
2019	40,5	46,3	37,8	36,7	44,7	45,6	3,8	1,6	-7,8
2018	37,5	42,9	39,7	38,7	47,4	49,2	-1,2	-4,5	-9,5
2017	31,7	37,3	29,7	41,5	49,7	46,9	-9,8	-12,4	-17,2
2016	30,9	34	27,7	41,5	50,1	50,4	-10,6	-16,1	-22,7
2015	28,8	32,2	28,5	36,5	45,5	41,7	-7,7	-13,3	-13,2
2014	29,2	31,8	28,9	33,4	41,4	38,5	-4,2	-9,6	-9,6

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamentas ²³

²³ Šaltinis Lietuvos statistikos departamentas <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?region=all#/>

Gyventojų pasiskirstymas pagal amžių. 2021 m. VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos gyventojų struktūroje 41,1 proc. gyventojų sudarė jauni asmenys iki 39 m. amžiaus (R2-7). 2021 m. lyginant su 2014 m., jaunų asmenų dalis gyventojų struktūroje sumažėjo 8,5 proc. punkto (R2-8). Analizuojant seniūnijų situaciją, gyventojų amžiaus struktūra palankiausia Aukštelkų sen. (jauni asmenys iki 39 m. amžiaus 2021 m. sudarė 47,45 proc. visų gyventojų, 2014 m. – 49,27 proc.) (R2-9). Panaši situacija ir Sidabravo sen. atitinkamai 2021 m. 42,76 proc. ir 2014 m. 57,9 proc. (R2-10). Visose seniūnijose, išskyrus Grinkiškio ir Šeduvos miesto, mažėjo jaunų žmonių skaičius (R2-11). Didžiausia vaikų iki 14 m. dalis fiksuojama Baisogalos seniūnijoje (2021 m. 14,63 proc., o 2014 m. net 12,2 proc.) (R2-12). Mažiausiai palanki situacija – Tyrulių sen. (2021 m. tik 8,64 proc., 2014 m. – 10,63 proc.) (R2-13). Visose seniūnijose išskyrus Baisiogalos, Grinkiškio ir Šeduvos miesto seniūnijas vaikų skaičius 2014 m. lyginant su 2011 m. nors ir nežymiai, bet padidėjo (R2-14). Senyvo amžiaus žmonių daugiausia gyveno Tyrulių sen. (2021 m. 26,78 proc., 2014 m. buvo 27,83 proc.) (R2-15). Mažiausia senyvo amžiaus žmonių gyveno Aukštelkų sen. (2021 m. – 15,42 proc. ir 2014 m. – 15,21 proc.) (R2-16). Visose seniūnijose, išskyrus Šeduvos miesto ir Tyrulių sen., 2021 m. lyginant su 2014 m. 65 ir vyresnio amžiaus gyventojų skaičius padidėjo (R2-17). Taip pat pastebėtina, kad amžiaus riba, nuo kurios didėja vyresnių gyventojų skaičius – 45 metai (žr. 1.5.3. lentelę).²⁴

1.5.3 lentelė. Gyventojų pasiskirstymas pagal amžių VVG teritorijoje 2014–2021 m.

Gyventojų pasiskirstymas pagal amžių VVG teritorijoje, asm.						Gyventojų pasiskirstymas pagal amžių VVG teritorijoje, proc.					
2014 m.			2021 m.			2014 m.			2021 m.		
Pagal amžių	Vyrai	Moterys	Pagal amžių	Vyrai	Moterys	Pagal amžių	Vyrai	Moterys	Pagal amžių	Vyrai	Moterys
0-4 m.	459	438	0-4 m.	382	361	0-4 m.	3,7	3,4	0-4 m.	3,6	3,3
5-9 m.	553	590	5-9 m.	467	464	5-9 m.	4,5	4,5	5-9 m.	4,4	4,2
10-14 m.	710	693	10-14 m.	520	513	10-14 m.	5,7	5,3	10-14 m.	4,9	4,7
15-19 m.	603	621	15-19 m.	553	541	15-19 m.	4,9	4,8	15-19 m.	5,2	5,0
20-24 m.	816	744	20-24 m.	685	627	20-24 m.	6,6	5,7	20-24 m.	6,5	5,7
25-29 m.	828	656	25-29 m.	736	581	25-29 m.	6,7	5,0	25-29 m.	6,9	5,3
30-34 m.	1296	1073	30-34 m.	680	523	30-34 m.	10,5	8,2	30-34 m.	6,4	4,8
35-39 m.	1351	1149	35-39 m.	656	547	35-39 m.	10,9	8,8	35-39 m.	6,2	5,0
40-44 m.	750	656	40-44 m.	637	554	40-44 m.	6,1	5,0	40-44 m.	6,0	5,1
45-49 m.	720	774	45-49 m.	782	798	45-49 m.	5,8	5,9	45-49 m.	7,4	7,3
50-54 m.	872	808	50-54 m.	923	862	50-54 m.	7,0	6,2	50-54 m.	8,7	7,9
55-59 m.	850	881	55-59 m.	909	888	55-59 m.	6,9	6,8	55-59 m.	8,6	8,1
60-64 m.	839	827	60-64 m.	890	886	60-64 m.	6,8	6,3	60-64 m.	8,4	8,1
65-69 m.	508	752	65-69 m.	584	674	65-69 m.	4,1	5,8	65-69 m.	5,5	6,2
70-74 m.	469	660	70-74 m.	449	521	70-74 m.	3,8	5,1	70-74 m.	4,2	4,8
75-79 m.	339	652	75-79 m.	333	563	75-79 m.	2,7	5,0	75-79 m.	3,1	5,2
80-84 m.	251	553	80-84 m.	265	529	80-84 m.	2,0	4,2	80-84 m.	2,5	4,8
85 m. ir vyresni	156	498	85 m. ir vyresni	143	492	85 m. ir vyresni	1,3	3,8	85 m. ir vyresni	1,3	4,5

²⁴ Radviliškio rajono seniūnijų duomenys (VPS 9 priedas)

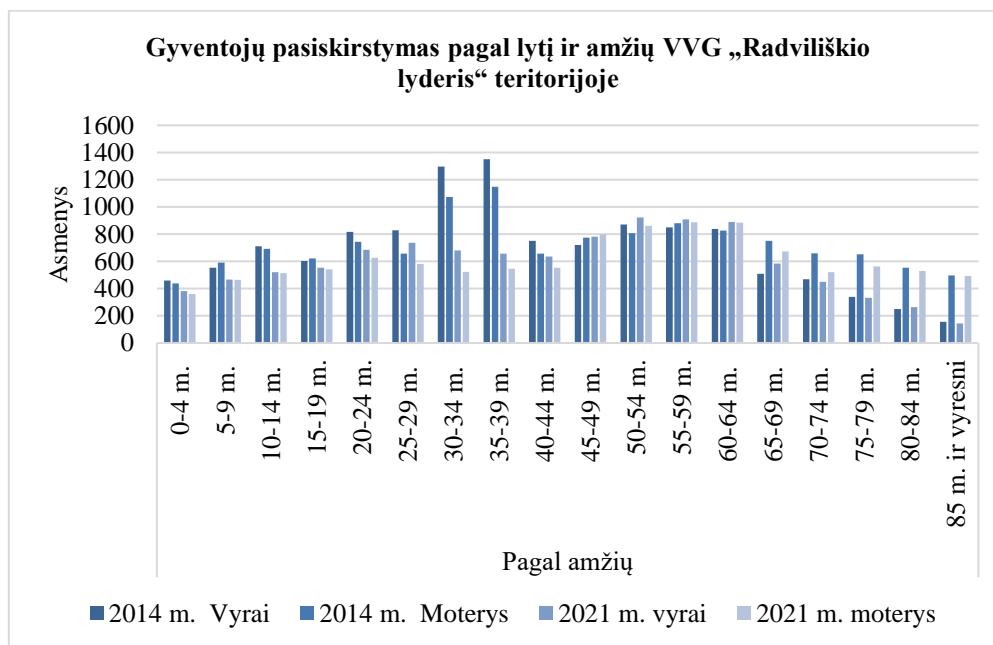
Gyventojų pasiskirstymas pagal amžių VVG teritorijoje, asm.						Gyventojų pasiskirstymas pagal amžių VVG teritorijoje, proc.					
2014 m.			2021 m.			2014 m.			2021 m.		
Pagal amžių	Vyrai	Moterys	Pagal amžių	Vyrai	Moterys	Pagal amžių	Vyrai	Moterys	Pagal amžių	Vyrai	Moterys
Iš viso:	12370	13025	Iš viso:	10594	10924	Iš viso:	100	100	Iš viso:	100	100

Šaltinis: Radviliškio rajono savivaldybės administracijos (seniūnijų) duomenys

Senstanti visuomenė reiškia didesnes sveikatos ir socialinės apsaugos išlaidas, tad ir didėjančią našta dirbantiems. Šiuo metu šias išlaidas dalinasi didesnė santykinė darbingo amžiaus gyventojų dalis, tačiau prognozuojama, kad darbo jėgos potencialas ilgainiui mažės, o vyresnio amžiaus žmonių dalis populiacijoje augs. Su naujais iššūkiais susidurs ne tik paslaugų sistema, bet ir darbo rinka²⁵

Gyventojų pasiskirstymas pagal lytį. Vyrų ir moterų santykis VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje daugmaž subalansuotas, vyrų dalis 2021 m. buvo 1,53 proc. punkto (2014 m. – 2,58 proc.) mažesnė nei moterų (R2-18). 2021 m. vyrų ir moterų santykis labiausiai subalansuotas Aukštelkų seniūnijoje, vyrų 0,27 proc. mažiau nei moterų (2014 m. 2,6 proc. vyrų daugiau nei moterų) (R2-19). Santykis mažiausiai palankus Tyrulių seniūnijoje 2021 m. čia gyveno 47,08 vyrų ir 52,95 proc. moterų (2014 m. atitinkamai 46,21 ir 53,79) (R2-20). 2021 m. gyventojų struktūra pagal lytį VVG teritorijoje išlieka panaši į 2014 m.: visose seniūnijose, išskyrus Pakalniškių, Šiaulėnų, Sidabravo bei Skėmių seniūnijas, moterų skaičius viršija vyrų skaičių (R2-21).²⁶

1.5.3 paveiksle pateikiamas gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes ir lytį 2021 m. ir 2014 m.

1.5.3 pav. Gyventojų pasiskirstymas pagal lytį ir amžių VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje

Šaltinis. Apskaičiuota pagal Radviliškio r. savivaldybės administracijos duomenis

²⁵ Senstanti Lietuvos visuomenė. Vyriausybės strateginės analizės centras. Analitinė apžvalga. 2020 m. Duomenų šaltiniai: <https://strata.gov.lt/images/tyrimai/2020-metai/zmogiskojo-kapitalo-politika/20200924-senstanti-lietuvos-visuomene.pdf>

²⁶ Radviliškio rajono seniūnijų duomenys (VPS 9 priedas)

Gyventojų pasiskirstymas pagal tautybę. 2021 m. duomenimis, Radviliškio rajone gyveno šių tautybių žmonės: lietuviai sudarė 95,69 proc. (33424 gyventojai), rusai – 2,26 proc. (791 gyventojai), ukrainiečiai – 0,29 proc. (101 asmuo), baltarusiai – 0,27 proc. (93 asmenys), lenkai – 0,24 proc. (83 asmenys), 0,26 proc. (93 asmenys) pažymėjo „kitos“ (R2-22). Tarp pastarųjų, pagal seniūnijų duomenimis yra čiliečių, ispanų, airių, latvių, norvegų, uzbekų, vokiečių, danų, moldavų, anglų, kazachų, olandų.

1.5.4 lentelė. Gyventojų pasiskirstymas pagal tautybę, 2021 m.

	Gyventojų skaičius asmenys							
	Iš viso pagal amžių							
	Vyrų ir moterų							
	2021 m.							
	Iš viso pagal tautybę	Lietuviai	Lenkai	Rusai	Baltarusiai	Ukrainiečiai	Kitos	Nenurodyta
Lietuvos Respublika	2810761	2378118	183421	141122	28183	14168	16116	49633
Šiaulių apskritis	262220	250824	415	5641	476	764	1181	2915
Radviliškio r. sav.	34928	33424	83	791	93	101	90	343
Gyventojų dalis pagal tautybę proc.								
Lietuvos Respublika	100	84,61	6,53	5,02	1,00	0,50	0,57	1,77
Šiaulių apskritis	100	95,65	0,16	2,15	0,18	0,29	0,45	1,11
Radviliškio r. sav.	100	95,69	0,24	2,26	0,27	0,29	0,26	0,98

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamentas²⁷

Gyventojų pasiskirstymas pagal išsilavinimą. 2021 m. duomenimis, Radviliškio rajone (šie duomenys pateikiami viso rajono mastu, neišskiriant Radviliškio miesto) aukštąjį išsilavinimą buvo įgiję 16,6 proc. visų gyventojų (žr. 2.3.4 lentelę) (R2-23). Radviliškio rajone užfiksuotas gyventojų su aukštuoju išsilavinimu rodiklis yra mažesnis nei apskrities ir šalies, tačiau gyventojų su aukštesniu ir specialiuoju išsilavinimu dalis (17,3 proc.) yra didesnė už abiejų lyginamų objektų rodiklius (atitinkamai apskrityje – 16,2 proc., šalyje – 15,7 proc.) (R2-24). Vidurinį išsilavinimą turinčių gyventojų rodiklis (32,2 proc.) kiek didesnis nei šalies (31,8 proc.) bet kiek mažesnis nei apskrities (33,1 proc.), o pagrindinį ir pradinį išsilavinimą turinčių žmonių rodikliai yra didesni už apskrities ir šalies (R2-25). Radviliškio rajone užfiksuota 2,0 proc. nebaigusių pradinės mokyklos, nelankiusių mokyklos ar neraštingų gyventojų (R2-26). Šis rodiklis yra šiek tiek didesnis nei apskrities ar šalies atitinkamas rodiklis.

²⁷ Lietuvos Respublikos 2021 m. gyventojų ir būstų surašymo duomenys. [Rodiklių duomenų bazė - Oficialiosios statistikos portalas](#).

1.5.5 lentelė. Gyventojų pasiskirstymas pagal išsilavinimą, 2021 m.

Gyventojai (10 m. ir vyresni) pagal išsilavinimą asmenys								
2021 m.								
Vyrų ir moterų								
Miestas ir kaimas								
Iš viso pagal amžių								
	Iš viso pagal išsilavinimą	Aukštasis	Aukštesnysis (įskaitant specialųjį vidurinį)	Vidurinis	Pagrindinis	Pradinis	Nebaigta pradinė mokykla, nelankyta mokykla, neraštingi	Nenurodyta
Lietuvos Respublika	253547 2	684846	398692	805167	337958	265051	43758	0
Šiaulių apskritis	238887	49820	38780	79164	39069	27568	4482	0
Radviliškio r. sav.	31968	5305	5546	10294	6066	4137	627	0
Gyventojų (10 m. ir vyresni) dalis pagal išsilavinimą proc.								
Lietuvos Respublika	100,0	27,0	15,7	31,8	13,3	10,5	1,7	0,0
Šiaulių apskritis	100,0	20,9	16,2	33,1	16,4	11,5	1,9	0,0
Radviliškio r. sav.	100,0	16,6	17,3	32,2	19,0	12,9	2,0	0,0

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamentas²⁸

Gyventojų pasiskirstymas pagal ekonominę aktyvumą. 2021 m. Radviliškio rajone 15 m. ir vyresnių gyventojų užimtumo lygis siekė 68,0 proc. (R2-27). Šis rodiklis yra mažiau palankus nei Šiaulių apskrities ar šalies išliko visą nagrinėjamą laikotarpį (žr. 1.5.6 lentelę).

1.5.6 lentelė. Gyventojų užimtumas ir užimtumo lygis, 2014 - 2021 m.

Užimtumo lygis proc.				
Vyrų ir moterų				
15–64 m.				
		Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Radviliškio r. sav.
Užimtumo lygis proc.	2021	72,5	70,1	68,0
	2020	71,6	69,1	62,8
	2019	73,0	68,9	59,8
	2018	72,4	68,9	65,4
	2017	70,4	66,2	61,6
	2016	69,4	62,6	56,2
	2015	67,2	61,3	55,3
	2014	65,7	61,6	53,8
Užimti gyventojai tūkst.				

²⁸ Lietuvos Respublikos 2021 metų gyventojų ir būstų surašymo duomenys [Rodiklių duomenų bazė - Oficialiosios statistikos portalas](#)

Užimtumo lygis proc.				
Vyrai ir moterys				
15–64 m.				
		Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Radviliškio r. sav.
Užimti gyventojai tūkst.	2021	1368,6	116,1	14,7
	2020	1358,1	118,4	15,0
	2019	1378,4	120,6	14,5
	2018	1374,7	115,8	15,3
	2017	1354,8	118,2	16,4
	2016	1361,4	12,0	16,3
	2015	1334,9	114,4	13,4
	2014	1319	121,7	13,6

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamentas²⁹

Bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus žmonių Radviliškio rajone visu laikotarpiu buvo aukštesnis nei apskrityje ir šalyje (žr. 1.5.7 lentelę). Didžiausias bedarbių procentas fiksuotas 2020 m. – 18,7 proc., žemiausias – 2017 m. – 10,8 proc. 2021 m. bedarbių procentas Radviliškio rajone lyginant su 2020 m. sumažėjo ir siekė 11,4 proc. (R2-28).

1.5.7 lentelė. Bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų, 2014 - 2021 m

Bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų								
Metai	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ŠALYJE	9,30	9,00	8,50	8,70	8,90	8,70	16,10	10,20
Šiaulių apskritis	9,40	9,90	9,30	9,20	9,80	9,10	15,60	10,10
Radviliškio r. sav.	11,40	11,70	11,20	10,80	11,30	11,00	18,70	11,40

Šaltinis. Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos³⁰

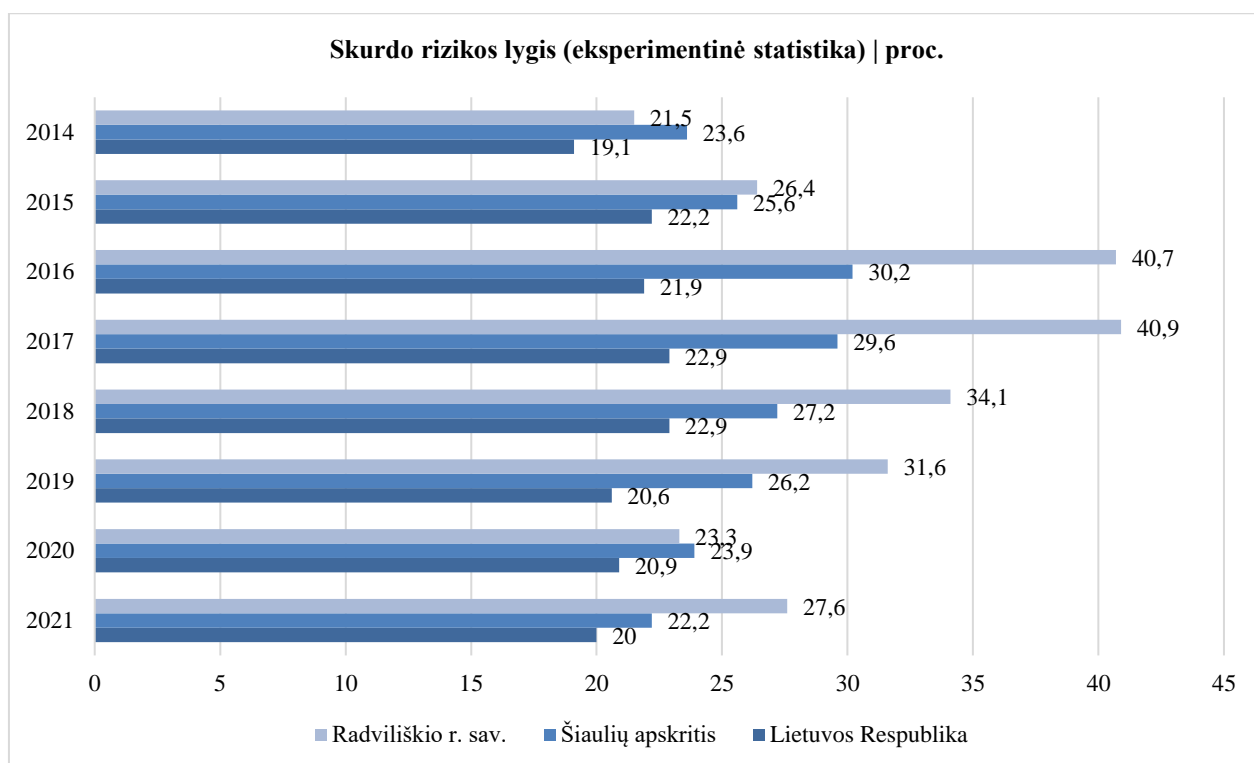
Gyventojų pasiskirstymo pagal pragyvenimo šaltinį duomenys savivaldybių ar seniūnijų lygmeniu nekaupiami.

Socialinę atskirtį patiriantys gyventojai. Socialinę atskirtį gerai atspindi skurdo rizikos lygio rodiklis. Skurdo rizikos lygis – asmenų, kurių ekvivalentinės pinigines disponuojamosios pajamos mažesnės už skurdo rizikos ribą, dalis. Skurdo rizikos riba – sąlyginis pajamų dydis, už kurį mažesnes disponuojamasias pajamas gaunantys namų ūkiai priskiriami prie skurstančiųjų. Skurdo rizikos rodikliai apskaičiuoti naudojant skurdo rizikos ribą, lygią 60 proc. ekvivalentinių disponuojamųjų pajamų medianos. Pagal šį rodiklį Radviliškio rajono savivaldybė visu nagrinėjamu laikotarpiu buvo žymiai nepalankesnėje situacijoje, nei Šiaulių apskritis ar Lietuvos Respublika (žr. 1.5.4 pav.).³¹ Aukščiausi skurdo rizikos rodikliai buvo 201-2017 m., vėliau jie nuosekliai mažėjo, tačiau 2021 m. vėl padidėjo ir siekė 27,6 proc. (2014 m. -21,5 proc.). Taigi, skurdo rizikos lygis Radviliškio rajone nagrinėjamu laikotarpiu augo 6,1 procentinio punkto (R2-29).

²⁹ Šaltinis Lietuvos statistikos departamentas <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=9635eb09-18e7-40c4-b72e-fc2f077f0c4b#/>

³⁰ Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88>

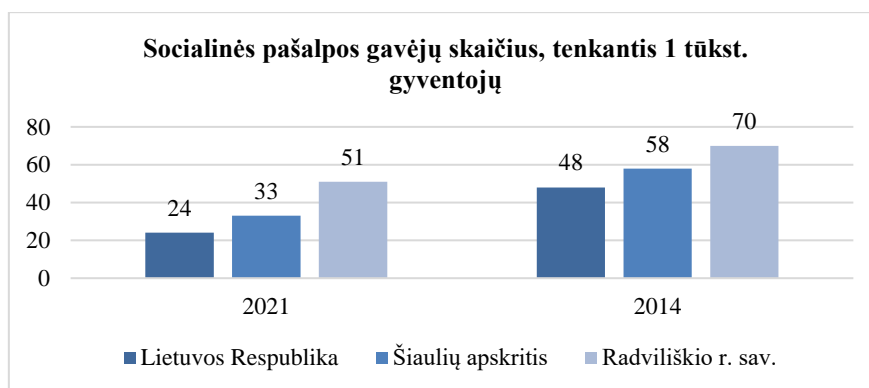
³¹ Lietuvos statistikos departamentas <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?region=all#/>

1.5.4 pav. Skurdo rizikos lygis
Šaltinis. Lietuvos statistikos departamentas

VVG teritorijoje skurdą patiriančių asmenų, kuriems buvo skiriama pagalba maisto produktais, skaičius per 2014 – 2021 m. laikotarpį padaugėjo: 2014 m. buvo 1520 gyventojai, o 2021 m. – 1573. Neigiamas situacijos pokytis – 3,49 proc. (R2-30).

Kitas rodiklis, atspindintis vietos gyventojų socialinę atskirtį – socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1000 gyventojų Radviliškio rajone, Šiaulių apskrityje ar šalyje (žr. 1.5.5 pav.)³² (R2-31).³³ Tūkstančiui gyventojų 2014 m. Radviliškio rajone teko 70 mažas pajamas gaunančios šeimos ar pavieniai gyventojai, Šiaulių apskrityje – 58, šalyje – 48. 2021m. šie skaičiai sumažėjo ir buvo atitinkamai 51, 35 ir 24 mažas pajamas gaunančios šeimos ar pavieniai gyventojai.

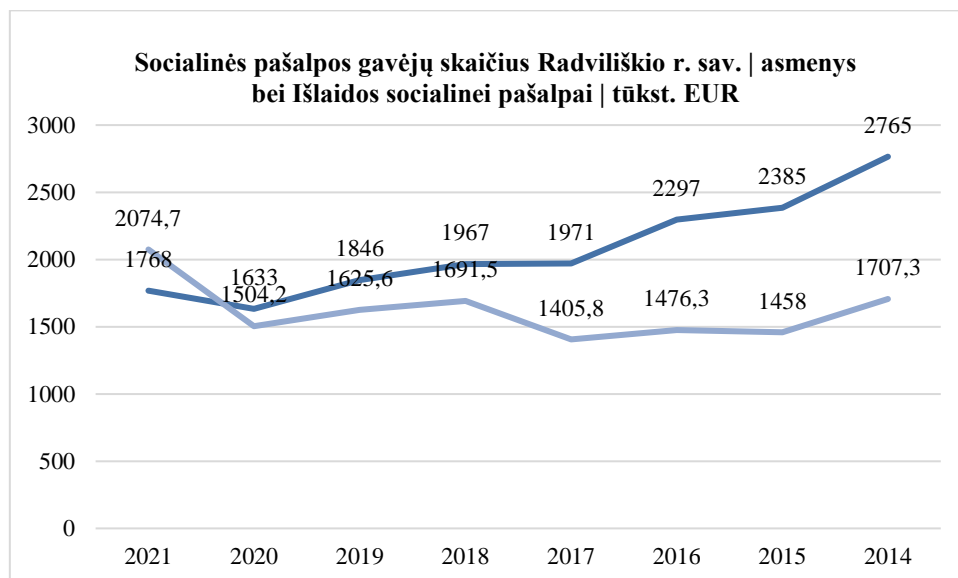
1.5.5 pav. Mažas pajamas gaunantys gyventojai, 2014 m. ir 2021 m., gyv.
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

³² Lietuvos statistikos departamentas <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=5a70be22-5c85-4aeb-8039-13c630d6137e#/>

³³ Mažas pajamas gaunančioms šeimoms ar paviniams asmenims socialinė pašalpa skiriama testuojant jų pajamas, kai jos yra mažesnės už valstybės remiamas pajamas. Dėl to socialinės pašalpos gavėjų skaičius rodo, kiek gyventojų gyvena skurdžiai.

Nepaisant sumažėjimo, 2021 m. 1 tūkst. gyventojų Radviliškio rajone teko 51 socialinės pašalpos gavėjų (2014 m. – 70) (R2-32). Šis rodiklis yra beveik 1,4 karto didesnis nei Šiaulių apskrityje, ir daugiau nei 2 kartus didesnis nei Lietuvoje (R2-33), kai 2014 m. šie skirtumai buvo: atitinkamai 1,2 ir beveik 1,5 karto didesni. Tai reiškia, kad didėja Radviliškio rajono gyventojų socialinė atskirtis, lyginant su apskrities bei šalies gyventojais (R2-34).

2021 m. lyginant su 2014 m., socialinės pašalpos gavėjų skaičius (žr. 1.5.6. pav.)³⁴ Radviliškio rajone sumažėjo 36,06 proc. (nuo 2765 gyv. 2014 m. iki 1768 gyv. – 2021 m.) (R2-35). Išlaidos socialinėms pašalpoms Radviliškio rajone padidėjo nuo 1707,3 tūkst. Eur 2014 m. iki 2074,7 tūkst. Eur 2021 m., t.y. 21,52 proc. (R2-36).

1.5.6 pav. Socialinės pašalpas gaunantys asmenys bei išlaidos socialinei pašalpai, 2014 - 2021 m., gyv.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Kraštutinė socialinės atskirties raiška – socialinės rizikos šeimų ir jose gyvenančių vaikų skaičius. Socialinės rizikos šeima – šeima, kurioje auga vaikų iki 18 metų amžiaus ir kurioje bent vienas iš tėvų piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, yra priklausomas nuo azartinių lošimų, dėl socialinių įgūdžių stokos nemoka ar negali tinkamai prižiūrėti vaikų, naudoja prieš juos psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, gaunamą valstybės paramą panaudoja ne šeimos interesams ir todėl iškyla pavojus vaikų fiziniam, protiniam, dvasiniam, doroviniam vystymuisi bei saugumui. Socialinės rizikos šeimai priskiriama ir šeima, kurios vaikui įstatymų nustatyta tvarka yra nustatyta laikinoji globa (rūpyba). Radviliškio rajone 2021 m. buvo 872 asmenys, 226 šeimos, kurioms teikiamos socialinių įgūdžių ir palaikymo paslaugos (žr. 1.5.8 lentelę)³⁵. Šiose šeimose augo 504 vaikai (R2-37).

1.5.8 lentelė. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugų gavėjai Radviliškio raj., 2021 m.

Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugų gavėjai 2021 m.			
Šeimų patiriančių socialinę riziką skaičius	226		226
Suaugusių asmenų skaičius šeimose	368		368
	Iki 7 m.:	Nuo 7 iki 17 m.:	
Vaikai iš šeimų patiriančių socialinę riziką	177	327	504

³⁴ Lietuvos statistikos departamentas <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=5a70be22-5c85-4aeb-8039-13c630d6137e#/>

³⁵ Radviliškio rajono savivaldybės 2022 m. socialinių paslaugų planas

Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugų gavėjai 2021 m.			
iš jų mergaitės	86	159	245
Iš jų berniukai	91	168	259
Bendras asmenų (vaikų ir suaugusių asmenų), kuriems teikiamos paslaugos skaičius			872

Šaltinis: Radviliškio rajono savivaldybės 2022 m. socialinių paslaugų planas

Socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo (informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, bendravimas, kasdienių gyvenimo įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas, darbinių įgūdžių ugdymas). Paslaugos gavėjai – socialinę riziką patiriančios šeimos ir jose gyvenantys vaikai. Lyginant 2017 - 2021 metų duomenis pastebima, kad šeimų, kurioms teikiamos socialinės paslaugos, skaičius Radviliškio rajone mažėja (R2-38). 2019 metais fiksuojamas mažiausias šias paslaugas gaunančių šeimų skaičius. 2016 m. – 289 šeimos, 2017 m. – 286 šeimos, 2018 m. – 283 šeimos, o 2019 m. – 211 šeimų. 2020 m. – 230 ir 2021 m. - 226 šeimų gaunančių socialines paslaugas skaičius. Lyginant 2016 m. – 289 šeimos (ankstesnių metų statistikos nėra) su 2021 m.- 226 šeimos, matyti, jog socialinę riziką patiria 21,8 proc. mažiau šeimų (R2-39). Tačiau ši mažėjimą galima sieti su gyventojų skaičiaus mažėjimu.

VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje socialiai atskirtų šeimų skaičius 2021 m. (151 šeimos, 416 vaikų) lyginant su 2014 m. (238 šeimos, 550 vaikų) sumažėjo 36,55 proc., vaikų šiose šeimose atitinkamai sumažėjo 24,36 proc. (R2-40).

Socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugas Radviliškio rajone teikia 21 socialinis darbuotojas (21,75 etato), dirbantis 12 seniūnijų. 2021 metais darbuotojui dirbančiam 1,0 etatu vidutiniškai tenka 11 šeimų, kurioms teikiamos socialinės paslaugos, jose vidutiniškai auga 25 vaikai. 2020 metais darbuotojui dirbančiam 1,0 etatu vidutiniškai teko 10 šeimų, kurioms teikiamos socialinės paslaugos, jose vidutiniškai augo apie 24 vaikai.

Radviliškio rajone sumažėjo socialinio būsto poreikis. 2021 m. Radviliškio rajone iš viso 400 asmenų (šeimų), buvo sąrašuose socialiniam būstui nuomoti (R2-41). 2021 m. lyginant su 2014 m., asmenų (šeimų), įrašytų į sąrašus socialiniam būstui gauti, rajone sumažėjo 73,75 proc. – iki 105 asmenų (šeimų) (R2-42). Jaunų šeimų, laukiančių socialinio būsto sumažėjo 76,74 proc. – nuo 129 šeimų 2014 m. iki 30 šeimų 2021 m. (R2-43). Neįgalių asmenų, laukiančių socialinio būsto sumažėjo 75,54 proc. – nuo 55 asm. 2014 m. iki 14 asm. 2021 m. (R2-44). Šeimų, auginančių 3 ir daugiau vaikų – atitinkamai 82,05 proc. nuo 39 šeimų iki 7 šeimų (R2-45)³⁶.

Tuo tarpu pagalbos į namus ir socialinę globą gavusių gyventojų skaičius didėja 29,6 proc. nuo 348 asmens 2014 m. iki 451 – 2021 m. (R2-46).³⁷

Apie priklausomybės ligomis sergančius asmenis duomenys nėra viešai skelbiami. Tačiau pripažįstama, jog tai yra opi problema ir jai spręsti skiriamas vietos valdžios dėmesys. Nemokamą anoniminių pagalbą priklausomiems asmenims teikia Radviliškio rajono visuomenės sveikatos biuras (R2-47). Bendrą rajono gyventojų sveikatą atspindi vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės rodiklis – tikimybinis rodiklis, rodantis, kiek vidutiniškai metų gyvens kiekvienas gimęs arba sulaukęs tam tikro amžiaus žmogus, jeigu per visą būsimą tiriamos kartos gyvenimą mirtingumo lygis kiekvienoje gyventojų amžiaus grupėje nekis. Šis rodiklis 2021 m. Radviliškio rajone buvo vienas žemiausių Šiaulių apskrityje (vertintas naujagimių tikėtinos gyvenimo trukmės rodiklis): Radviliškio r. – 75,93 m., kai tuo tarpu Šiaulių m. – 79,53 m., Šiaulių r. – 78,67 m. Žemesnis rodiklis buvo tik Kelmės rajone – 72,9 m. Atkreiptinas dėmesys, jog šis rodiklis prastėja su kiekviena karta. Palyginimui: 45 m. amžiaus grupėje tikėtina gyvenimo trukmė – 29,32 m. t. y. iš viso – 74,32 m., 85 m. amžiaus grupėje – 5,43 m., t. y. iš viso 90,43 m.³⁸ Tai reiškia, jog gyventojų sveikata prastėja (R2-48).

2014 m. globos įstaigos seniems žmonėms kaimo teritorijoje paslaugos buvo teikiamos 107 gyventojams, kai 2014 m. – 105, pokytis – 1,9 proc. (R2-49). Įstaigų skaičius analizuojamu nekitu –

³⁶ Radviliškio rajono savivaldybės administracijos duomenys (įskaitant ir Radviliškio miestą) (VPS 12 priedas)

³⁷ Radviliškio rajono savivaldybės administracijos duomenys (įskaitant ir Radviliškio miestą) (VPS 12 priedas)

³⁸ Apskaičiuota pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis. Duomenys apima ir Radviliškio miestą.

3 įstaigos (R2-50). Pagal vietų skaičių: tiek 2014, tiek 2021 m. buvo užpildytos visos galimos globos įstaigų vietos, eilėje laukė 4 asmenys (R2-51).

Socialinės paslaugos likusiems be tėvų globos vaikams. Vaikų, likusių be tėvų globos nagrinėjamu laikotarpiu šiek tiek mažėjo – 2014 m. globos įstaigoje gyveno 43 vaikai, 2021 m. – 41 vaikas, 25 iš jų šeimynose, 16 – bendruomeniniuose vaikų globos namuose (R2-52).³⁹

Socialinės situacijos atitiktis gyventojų poreikiams ir VVG teritorijos vizijai. VPS rengimo metu atliktos anketinės apklausos rezultatai atspindi vietos gyventojų požiūrį į gyvenamosios vietovės socialinę situaciją. 1.5.9. lentelėje pateikiama informacija, kaip vietos gyventojai vertina kai kurių gyvenimo sričių dabartinę būklę ir tendencijas.⁴⁰

1.5.9 lentelė. Socialinės situacijos vertinimas

Sritis	Būklė	Tendencija
• Gyventojų tarpusavio bendravimo kultūra ir kaimynystės santykiai	2,13	2,14
• Vietos gyventojų mokėjimas susitarti dėl pagrindinių bendruomeninių reikalų ir kartu spręsti problemas	1,95	2,06
• Paslaugos socialiai pažeidžiamoms grupėms (jaunimui, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.)	1,93	2,06
• Gyventojų gebėjimas atjausti asmenis, patiriančius socialinę atskirtį ir noras jiems padėti	1,91	2,17
• Vaikų ir jaunimo ugdymas bei laisvalaikio užimtumas	1,83	1,94
• Gyventojų pastangos sveikai gyventi	1,68	1,83
• Jaunų šeimų ir specialistų įsitvirtinimas vietovėje	1,60	1,67

Vietos gyventojų vertinimu, daugelyje sričių situacija yra prastesnė už vidutinę, išskyrus gyventojų tarpusavio bendravimo kultūrą ir kaimynystės santykius, dalis turi tendenciją gerėti (žr. 1.5.9 lentelę). Blogėjimo tendencija išvelgiama tik vaikų ir jaunimo ugdymo bei laisvalaikio užimtumo, gyventojų pastangų sveikai gyventi bei jaunų šeimų ir specialistų įsitvirtinimo vietovėje srityse.

Geriausiai vietos gyventojai vertina gyventojų tarpusavio bendravimo kultūrą ir kaimynystės santykius (būklė – 2,13 balo). Šioje bei vietos gyventojų mokėjimo susitarti dėl pagrindinių bendruomeninių reikalų ir kartu spręsti problemas, paslaugų socialiai pažeidžiamoms grupėms (jaunimui, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.) (R2-53).

Paslaugas socialiai pažeidžiamoms grupėms (jaunimui, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.), gyventojų gebėjimą atjausti asmenis, patiriančius socialinę atskirtį ir norą jiems padėti gyventojai vertina prasčiau nei vidutiniškai (būklė - 1,93 ir 1,91 balo), nors ir išvelgia nežymią gerėjimo tendenciją (R2-54).

Prastai vertinamos ir gyventojų pastangos sveikai gyventi (būklė – 1,68 balo), tendencija blogėjanti (R2-55). Kad trūksta sveikatingumą propaguojančių renginių, sporto užsiėmimų VVG teritorijoje pabrėžė ir susitikimų-diskusijų dalyviai (R2-56), žr. VPS 6 priedą.

Kaip minėta, prasčiausiai gyventojai vertina jaunų šeimų ir specialistų įsitvirtinimą vietovėje būklę (būklė – 1,60 balo) ir tendencija prognozuojama taip pat žemiau vidutinės (1,67 balo), blogėjanti (R2-57).

Susitikimų-diskusijų dalyviai teigė, kad jaunoms šeimoms VVG teritorijoje sunku suderinti darbą ir vaikų auginimą – trūksta ikimokyklinio ugdymo paslaugų, vaikų užimtumo įstaigų kaimo vietovėse (R2-58), žr. VPS 6 priedą.

19,4 proc. respondentų nuomone, viena didžiausių gyvenamosios vietovės problemų yra gyventojų skaičiaus mažėjimas (R2-59), gyventojų senėjimas – 14,55 proc. (R2-60), nedarbas - 12,68

³⁹ Radviliškio rajono savivaldybės 2022 m. socialinių paslaugų planas

⁴⁰ Būklės vertinimo reikšmės: 3 – gera; 2 – vidutinė; 1 – bloga. Tendencijų vertinimo reikšmės: 3 – gerėja; neutrali; 1 – blogėja. Pateikiamas apskaičiuotas respondentų vertinimų vidurkis.

proc. (R2-61). 10,56 proc. apklaustųjų pasisako, kad mažos kaimo gyventojų pajamos yra didelė problema VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje (R2-62).

23,02 proc. respondentų nurodė, jog jų pajamos yra iki 400 Eur per mėnesį (R2-63), o tai reiškia, jog šie asmenys gyveno žemiau skurdo rizikos ribos (Lietuvos statistikos departamento 2021 m. duomenimis, skurdo rizikos riba Lietuvoje buvo 483 Eur). 16,67 proc. respondentų nurodė, jog jų šeimose yra bedarbių (R2-64).

Vietos gyventojai nurodė, kokioms socialiai pažeidžiamoms grupėms turėtų būti skirtas didžiausias dėmesys:

1) jaunosms šeimoms, auginančioms vaikus; 2) darbingo amžiaus žmonėms, kurie liko kaimo vietovėse, neišvyko; 3) vaikams; 4) versliems, iniciatyviems žmonėms; 5) jaunimui; 6) vyresnio amžiaus, ligotiems asmenims. (R2-66), žr. VPS 6 priedą.

Gyventojų nuomone, socialinės paramos sistema neskatina žmonių dirbti. Neretai skiriamos socialinės pašalpos ir kompensacijos leidžia gyventi žymiai geriau nei dirbantiems už minimalų ar vos už jų didesnę atlyginimą. Toks ydingas gyvenimo iš pašalpų būdas diktuoja kitas socialines problemas – VVG teritorijoje daugėja senyvo amžiaus žmonių, kuriems dėl gyvenimo būdo reikia viešųjų sveikatos, socialinių paslaugų (žr. VPS 6 priedą.) (R2-69).

Blogėjant socialinei demografiniai situacijai VVG teritorijoje trūksta socialinių paslaugų senyvo amžiaus žmonėms, žmonėms su negalia, ligoniams ir jų šeimoms, socialinės rizikos šeimoms (žr. VPS 6 priedą.) (R2-70).

Pagrindiniai jaunimo pastebėjimai apie vietos situaciją – jaunimo anketinės apklausos rezultatai (žr. VPS 8 priedą) rodo, kad jaunimas pagrindines VVG teritorijos problemas reitinguoja taip: menkas jaunimo užimtumas, 13,89 proc. (R2-75); gyventojų senėjimas, 13,19 proc. (R2-76); viešųjų paslaugų trūkumas, 13,19 proc. (R2-77), gyventojų skaičiaus mažėjimas, 11,81 proc. (R2-78), nedarbas, 9,72 proc. (R2-79). Visa tai signalizuoja, jog jaunimas identifikuoja, jog svarbiausia gyvenamosios vietos problematika susijusi su socialine situacija rajone.

Vietos jaunimo nuomone, jaunimo iki 40 m. socialinę situaciją galėtų pagerinti (prioriteto tvarka) (R2-80):

- Galimybių jauniems žmonėms dirbti sudarymas;
- Jaunų žmonių įsiliejimas į bendruomenes ir/arba kitų nevyriausybinių organizacijų veiklą;
- Laisvalaikio galimybių didinimas;
- Kelio iki sodybos nutiesimas, elektros įvado įrengimas, interneto linijos nutiesimas ir kt.

(infrastruktūros pagerinimas);

- Jaunimo verslo iniciatyvų finansavimas;
- Jaunimo informavimas apie galimybės mokytis, tobulinti profesinius įgūdžius, kurti verslą

ir pan.;

- Lengvatinių sąlygų jaunų šeimų įsikūrimui sudarymas;
- Didinti įsidarbinimo galimybes;
- Saugios, draugiškos ir gražios gyvenamosios aplinkos kūrimas;
- Jaunimo verslo įtraukimas į savanorišką ir novatorišką veiklą.

Jaunimo nuomone, svarbios finansuotinos sritys yra susijusios su galimybėmis pagerinti gyvenimą kaimiškojoje vietovėje, sudarant galimybę reikalingas paslaugas gauti vietoje. Finansuotinos sritys prioriteto tvarka yra šios (žr. VPS 8 priedą):

- Vyresnių žmonių, vaikų, kitų grupių asmenų užimtumo organizavimas;
- Sporto, sveikatingumo ir aktyvaus laisvalaikio praleidimo paslaugos;
- Vyresnio amžiaus asmenų ir sunkių ligonių priežiūra (slauga, vaistų suleidimas, aprūpinimas būtiniaisiais pirkiniais ir pan.);

• Įvairios mobilios paslaugos (pvz. medicinos, bibliotekos, išvežiojamosios prekybos ir pan.);

• Aplinkos tvarkymas (vejų nupjovimas, vaismedžių genėjimas, šiukšlių išvežimas, daržų/darželių/gėlynų, kapinių, sporto aikštelių, kitų privačių ir viešų objektų priežiūra ir tvarkymas);

- Vaikų priežiūra;

- Pavėžėjimo paslaugos (nuvykimas į administracinį centrą tvarkyti dokumentų, bažnyčios lankymas, vizitai pas gydytojus ir pan.);
- Nesudėtingas gyvenamojo būsto ir ūkinių pastatų remontas, gerbūvio įrengimo darbai (stogo ir krosnies remontas, dažymo darbai, įvažiavimo įrengimas ir pan.);
- Specialios paslaugos sodyboms (kaminų valymas ir kitos priešgaisrinės saugos priemonės, saugos sistemų įvedimas, eksploatavimas, šulinių sutvarkymas ir pan.);
- Buitinės paslaugos (siuvykla, batų taisykla, maisto gamyba/pagaminto maisto pristatymas, personalinių kompiuterių ir interneto priežiūros paslaugos ir kt.);
- Surinktų ar užaugintų gėrybių perdirbimo ir realizavimo paslaugos;
- Gyvūnų priežiūra;
- Ritualinės paslaugos.

Gyventojų poreikių anketinės apklausos rezultatai taip pat atspindi labai panašias priemones. Respondentų nuomone, svarbu didinti jaunimo įsidarbinimo galimybes (20,06 proc. respondentų), galimybių jauniems žmonėms dirbti sudarymas (pvz., vaikų priežiūros organizavimas ir pan.) (16,86 proc. respondentų), lengvatinių sąlygų jaunų šeimų įsikūrimui sudarymas (14,24 proc. respondentų), orientuoti jaunos žmones įsiliesti į bendruomenės ar kitų nevyriausybinę organizacijų veiklą (11,34 proc. respondentų); jaunimo verslo iniciatyvų finansavimas (11,47 proc. respondentų) bei didinti laisvalaikio (kultūros ir sporto) galimybes (7,27 proc. respondentų) (R2-81).

Nepalankios socialinės situacijos VVG teritorijoje atspindys – 58,73 proc. respondentų tiki, kad gyvenimas VVG teritorijoje blogės (R2-82). Tačiau beveik pusė (41,27 proc.) apklaustųjų nusiteikę optimistiškai dėl ateities ir teigia, jog gyvenimas gerės (R2-83).

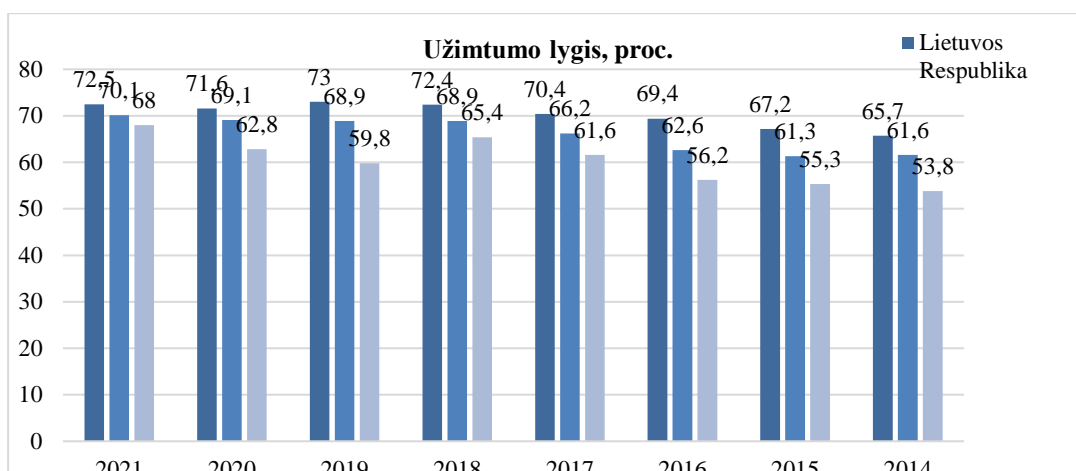
VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos vizija iki 2030 m. – tai ekonominės ir socialinės gerovės kraštas, kurio susitelkusi bendruomenė sėkmingai randa naujovėmis ir bendryste grindžiamus atsakymus į laikmečio iššūkius, kur savo vietą randa visų gyventojų grupių atstovai, o krašto perspektyvos garantas yra jaunimas, gimtinėje kuriantis savo gyvenimą. Vizijoje suplanuota įtraukti jaunimą į vietos bendruomenės (plačiąja prasme) veiklos organizavimą, bendrų, realių bendruomenės problemų sprendimą. Taip pat spręsti visų gyventojų grupių problemas, gerinti socialinių paslaugų prieinamumą bei kokybę bei sumažinti kaimo gyventojų socialinę atskirtį. Taip pat planuojama įgyvendinti mokymosi, šveitimo iniciatyvas, skatinti kaimo žmones gyventi sveikiau, diegti įvairaus pobūdžio naujoves. Šis veikimas neatsiejamas nuo socialinio stabilumo ir pusiausvyros siekimo VVG teritorijoje, t.y. gyvenimo kokybės gerinimo, socialinės atskirties ir skurdo mažinimo.

1.6. VVG teritorijos ekonominė situacija

Bendra informacija apie ekonominę situaciją

Užimti gyventojai. Nagrinėjamu laikotarpiu Radviliškio rajone užimtumas augo - 2021 m. buvo 14,7 tūkst. užimtųjų, kai 2014 m. – 13,6 tūkst.,. Užimtumo lygis 15-64 gyventojų amžiaus grupėje t 26,4 proc. (Šiaulių apskrityje 13,8 proc., Lietuvoje – padidėjo 10,4 proc.), tačiau išliko žemesnis nei Šiaulių apskrityje ir šalyje (R3-1).⁴¹

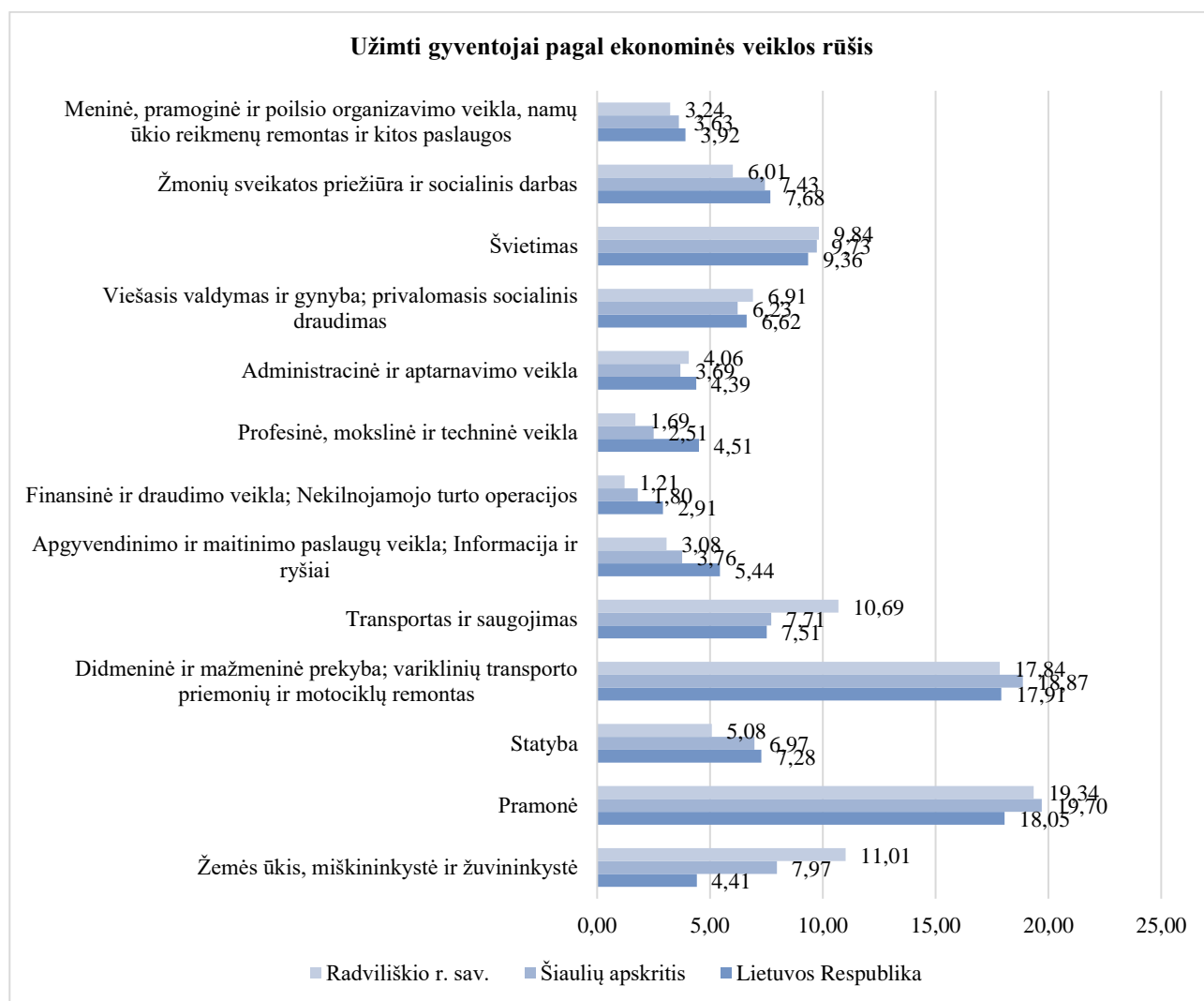
⁴¹ Apskaičiuota pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis. Duomenys apima ir Radviliškio miestą.

1.6.1 pav. Gyventojų užimtumo lygis, proc., 2014 - 2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Analizuojant užimtuosius pagal ekonominės veiklos rūšis, 2021 m. didžiausia užimtųjų dalis buvo pramonės (19,34 proc.), didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (17,84 proc.), žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės (11,01 proc.) bei transporto ir saugojimo (10,69 proc.) sektoriuose (R3-2) (žr. 1.6.2 pav.).⁴²

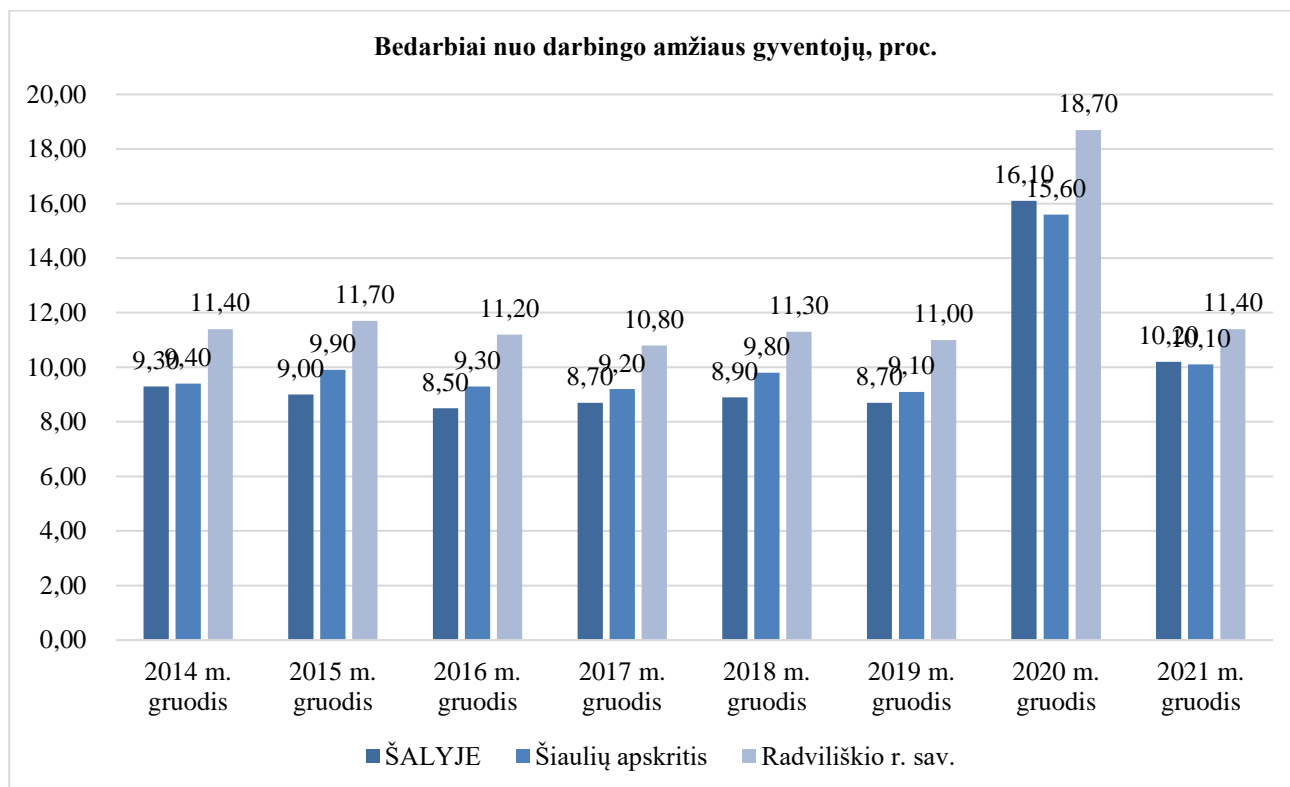
1.6.2 pav. Užimti gyventojai pagal ekonominės veiklos rūšis, proc., 2021 m.

⁴² Lietuvos Respublikos 2021 metų gyventojų ir būstų surašymo duomenys. Duomenys apima ir Radviliškio miestą.

Dirbančiųjų žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje dalis Radviliškio rajone yra didesnė (11,01 proc.) nei Šiaulių apskrityje (7,97 proc.) ar šalyje (4,41 proc.) (R3-3). Transporto ir saugojimo sektoriaus dalis (10,69 proc.) yra gerokai didesnė nei apskrityje (7,71 proc.) ir šalyje (7,51 proc.) (R3-4).

Nedarbo lygis ir jo tendencijos. 2021 m. Radviliškio rajone nedarbo lygis buvo 11,4 proc., jis nekito, lyginant su 2014 m. (R3-5).⁴³ Apskrityje jis augo 0,7 proc. punkto, šalyje – 0,9 proc. punkto (žr. 1.6.3 pav.).⁴⁴

1.6.3 pav. Bedarbių dalis nuo darbingo amžiaus gyventojų, proc., 2014 - 2021 m.

*Šaltinis. Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos*⁴⁵

VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje 2021 m. registruoti 2191 (iš jų 260 jaunimas iki 29 m. amžiaus) bedarbiai (išskyrus gaunančius senatvės pensiją arba nedirbančius dėl negalios) (2014 m. – 1889, iš jų 324 jaunimas iki 29 metų amžiaus) (R3-6). 2021 m. lyginant su 2014 m. nors Radviliškio rajone nedarbo lygis išliko toks pat, tačiau VVG teritorijoje bedarbių skaičius išaugo 16 proc., tačiau 20 proc. sumažėjo jaunimo iki 29 metų nedarbas (R3-7).⁴⁶

Laisvos darbo vietos. Nagrinėjamu laikotarpiu laisvų darbo vietų Radviliškio rajone fiksuojama mažai (R3-8). Vidutiniškai 10 tūkst. Radviliškio rajono darbingo amžiaus gyventojų 2014 m. teko 7,31 laisvų darbo vietų, 2018 m. šis skaičius išaugo iki 21,84, tačiau 2021 m. sumažėjo iki 14,32 laisvų darbo vietų (R3-9). Nors 2021 m. laisvų darbo vietų pasiūla, lyginant su 2014 m. išaugo 95,2

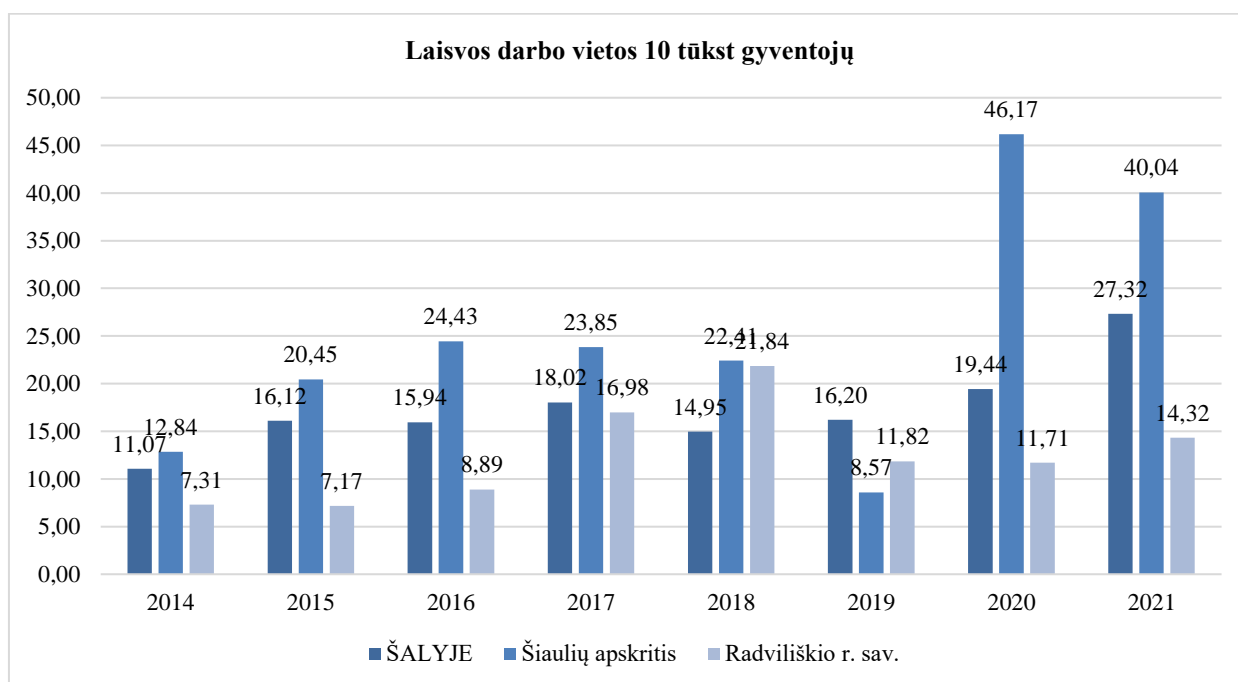
⁴³ Lietuvos statistikos departamento duomenys. Duomenys apima ir Radviliškio miestą.

⁴⁴ Lietuvos statistikos departamento duomenys. Duomenys apima ir Radviliškio miestą.

⁴⁵ Šaltinis Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88>

⁴⁶ Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šiaulių klientų aptarnavimo departamento Radviliškio skyriaus duomenys (VPS 13 priedas)

proc., tačiau 2021 m. laisvų darbo vietų pasiūla Radviliškio rajone buvo beveik 2,8 karto mažesnė nei apskrityje ir beveik 1,9 karto mažesnė nei šalyje (R3-10) (žr. 1.6.4 pav.).⁴⁷

1.6.4. pav. Laisvos darbo vietos tenkančios 10 tūkst. darbingo amžiaus gyventojų
Šaltinis: Apskaičiuota pagal Lietuvos statistikos departamento ir Lietuvos darbo biržos duomenis

ES ir kitų fondų pritraukimas į teritoriją. Pritraukiant ES ir kitų fondų lėšas 2014–2020 m. laikotarpiu VVG teritorijai ypač didelę reikšmę turėjo vietos veiklos grupės „Radviliškio lyderis“ įgyvendinama vietos plėtros strategija. Bendrai vykdytų vietos projektų investicijos siekia šiek tiek daugiau nei 2,1 mln. Eur (R3-11). Iš viso buvo įvykdyta (ar dar baigiami vykdyti) 42 vietos projektai (R3-12). Investicijos buvo nukreiptos į kaimo gyventojams skirtų pagrindinių vietos paslaugų teikimą ir susijusios infrastruktūros geresnį panaudojimą, ūkio ir verslo plėtrą geriau panaudojant vietos išteklius (remti vietos verslai), paramą žemės ūkio produkcijos perdirbimui ir rinkodarai (remti vietos ūkininkai), bendradarbiavimą vykdant regioninių produktų rinkodarą ir kuriant maisto grandinę „nuo lauko iki stalo“ (remtos kaimo bendruomenių iniciatyvos). Iš viso pagal minėtas priemones sukurta 45,83 darbo vietos. Taip pat investuota į vietos bendruomenių iniciatyvas bendradarbiavimo tinklų ir savanoriškos veiklos organizavimo, jaunimo įtraukimo į vietos bendruomenės organizavimą ir socialinės atskirties mažinimą bei vietos projektų pareiškėjų ir vykdytojų mokymo, įgūdžių įgijimo srityse. Didelės bendruomenių namų buvo pritaikyta bendruomeninei veiklai dar 2011-2014 m. finansiniu laikotarpiu. (R3-13).

Be vietos plėtros strategijos įgyvendinimo VVG „Radviliškio lyderis“ vykdė dar keletą reikšmingų atstovaujama teritorijai projektų. Iš viso per 2014-2022 m. buvo įgyvendinta 13 projektų, kurių bendra suma 2 507 769,80 Eur (R3-14).⁴⁸ Projektų tematika labai įvairi – bendradarbiavimas ir partnerystė, gerosios patirties sklaida, amatų puoselėjimas ir gyvenimo kokybės VVG teritorijoje gerinimas (R3-15).

Ypač reikšmingas VVG teritorijai projektas, įgyvendinamas pagal Tarptautinio bendradarbiavimo projektų, teikiamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „LEADER programa“ veiklos sritį „VVG bendradarbiavimo projektų rengimas ir įgyvendinimas“. Vietos veiklos grupė "Radviliškio lyderis" kartu su partneriais iš Lenkijos - Vietos veiklos grupėmis "Zielone siolo" ir "Zascianek Mazowska" įgyvendina tarptautinio

⁴⁷ Šaltinis Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88> ir Lietuvos statistikos departamento duomenys (įskaitant Radviliškio miestą) <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=10f93f95-9bcf-42bf-9224-748b0420d04d#/>

⁴⁸ VVG „Radviliškio lyderis“ informacija (VPS 11 priedas)

bendradarbiavimo projektą "Partnerystė skatinant tradicijas ir inovacijas vietos plėtroje". Projekto bendras tikslas - įgalinti ir paskatinti (vykdyti verslą) abiejų šalių jaunus vietos gyventojus ir jaunus nevyriausybinių organizacijų atstovus per bendrą veiklą vykdymą siekiant tvarios ir ilgalaikės plėtros. Projekto metu siekiama suteikti žinių ir paskatinti jaunus žmones pradėti vykdyti verslą ir/ar aktyviau dalyvauti nevyriausybinių organizacijų gyvenime, organizuojant jiems praktinius mokymus; pasidalinti gerąja patirtimi su jaunais žmonėmis ruošiantis naujam programavimo laikotarpiui per "Pažangaus kaimo" ("Smart village") lankymą; sudaryti prielaidas atvykstamajam turizmui skatinti partnerių teritorijose įdiegiant naujas priemones (virtualus turas, filmukai); pristatyti, VVG teritorijose veikiančių smulkiųjų verslininkų bei NVO organizacijų, gaminamą produkciją/teikiamas paslaugas organizuojant tarptautinę mugę. Projekto vertė - 98 197,00 Eur. (R3-16).⁴⁹

VVG teritorijoje taip pat buvo svarbi valstybės parama kaimo bendruomenėms. VVG teritorijoje veikiančios kaimo bendruomenės pasinaudojo galimybe gauti valstybės paramą pagal Nacionalinės paramos teikimo kaimo bendruomenių veiklai taisyklės. 2014–2021 m. laikotarpiu parama buvo skirta 67 bendruomeninių organizacijų projektams (R3-17). Projektams skirta paramos suma iš viso 271.910,34 Eur (R3-18). Paramos lėšos buvo nukreiptos į bendruomenių materialinės bazės stiprinimą, viešųjų erdvių tvarkymą, bendruomeniškumo skatinimą, renginių organizavimą ir kaimo bendruomenių verslumo projektus (R3-19). Daugiausia projektų buvo įgyvendinama 2019 m.⁵⁰

Radviliškio rajono savivaldybės administracija 2014–2021 m. laikotarpiu, naudojant ES ir kitų fondų lėšas įgyvendino 18 projektų, skirtų VVG teritorijai (R3-20).⁵¹ Bendra projektų vertė 5.914.228,00 Eur (R3-21). Daugiausia investicijų (2.419.123,00 Eur) skirta patalpų ir pastatų renovacijai, remontui bei jų pritaikymui numatytos paskirties veikloms, įsigyjant reikiamą įrangą - 6 tokie projektai vykdyti 2014–2022 m. laikotarpiu. 5 projektai skirti viešųjų erdvių tvarkymui, per tą patį laikotarpį investuota 1.973.087,00 Eur (R3-22). 5 projektai vykdyti sporto infrastruktūrai – universalios sporto aikštelėms kaimo vietovėje įrengti, tam skirta 980.036,00 Eur. 2 projektai buvo skirti susisiekimo ir vandentvarkos viešosioms paslaugoms gerinti – jiems skirta 541.982,00 Eur (R3-23).

ES paramos teigiamą poveikį gyvenamajai vietai teigia pajutę 60,32 proc. apklaustų VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos gyventojų (R3-24).

Ne žemės ūkio sektorius

Ūkio subjektai. Radviliškio rajone 2021 m., neįskaitant žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriaus, veikė 621 ūkio subjektai, o 2011 m. – 536 subjektai, t.y. ūkio subjektų per laikotarpį išaugo 15,86 proc. (R3-25).

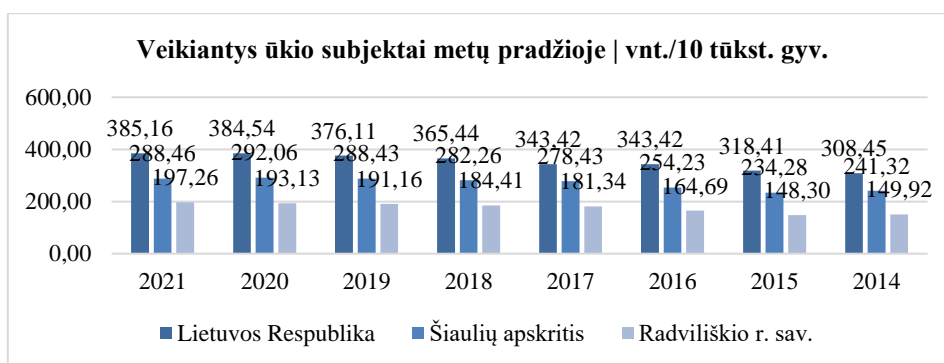
Radviliškio rajone veikiančių ūkio subjektų santykinai yra žymiai mažiau nei Šiaulių apskrityje ir šalyje. Pvz., jei 2021 m. Radviliškio rajone 10 tūkst. gyventojų teko 197,26 ūkio subjektų (2014 m. – 149,92), tai Šiaulių apskrityje – 288,46 ūkio subjektas (2014 m. – 241,32), o Lietuvoje – 385,16 ūkio subjektai (2014 m. – 308,45, žr. 1.6.5. pav.⁵²). (R3-26). Ūkio subjektų skaičius rajone nagrinėjamu laikotarpiu (31,58 proc. augimas) augo sparčiau nei apskrityje (16,43 proc. augimas) ir šalyje (19,92 proc. augimas). Tačiau, šį augimą lėmė žemės ūkio sektoriaus augimas, nes ūkio subjektų skaičiaus padidėjimas, neįskaitant žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriaus, siekė 15,86 proc.

⁴⁹ VVG „Radviliškio lyderis“ informacija (VPS 11 priedas)

⁵⁰ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos duomenys: <https://zum.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/kaimo-pletra/valstybes-parama-kaimo-bendruomenems>

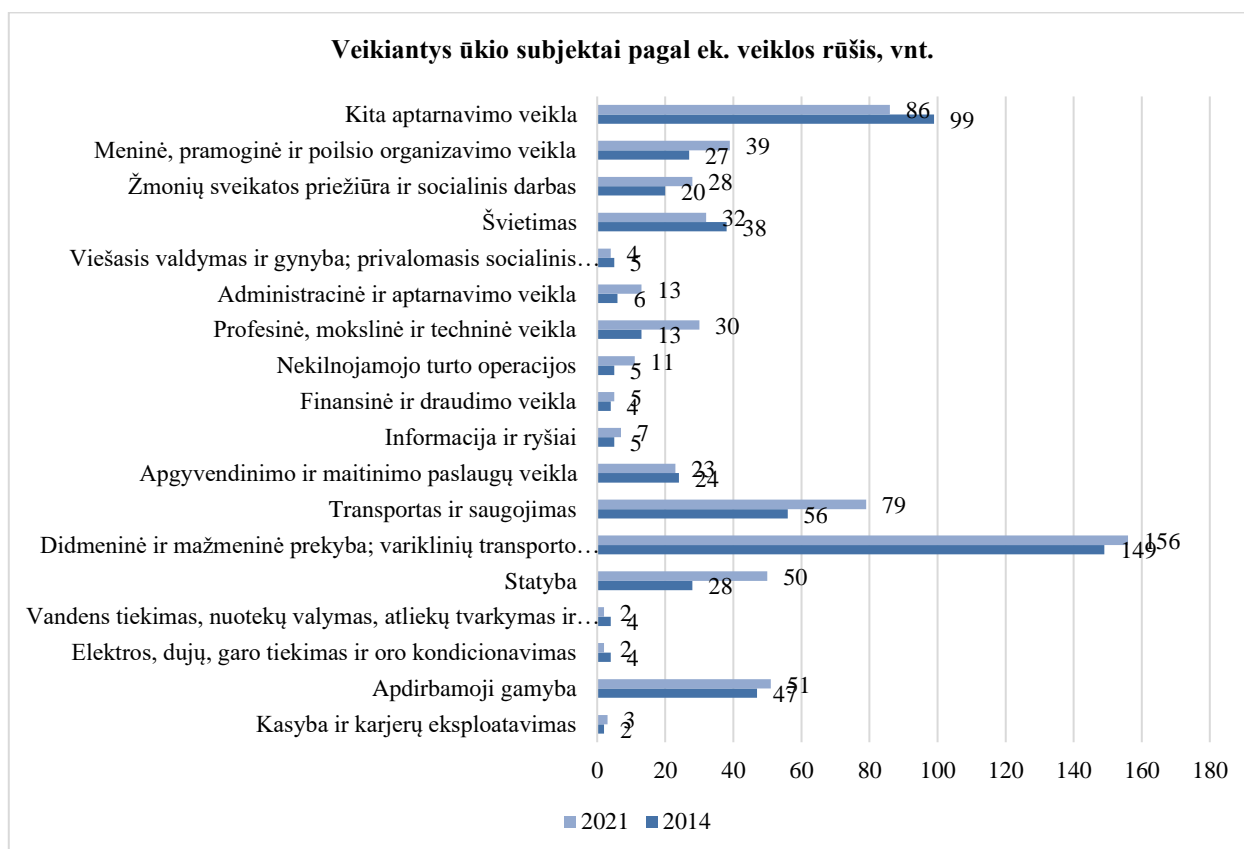
⁵¹ Radviliškio rajono savivaldybės administracijos duomenys (VPS 12 priedas)

⁵² Lietuvos statistikos departamento duomenys. Duomenys apima ir Radviliškio miestą.

1.6.5. pav. Ūkio subjektų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų
Šaltinis: Apskaičiuota pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis

Pagal ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (neįskaitant žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriaus), 2021 m. didžiausią dalį ūkio subjektų struktūroje sudarė subjektai, užsiimantys didmenine ir mažmenine prekyba (25,12 proc.), ir nors absoliutus šiame sektoriuje veikiančių ūkio subjektų skaičius augo nuo 149 iki 156 vnt. procentinė dalis visoje struktūroje mažėjo nuo 27,8 iki 25,12 punkto (R3-27), nes padidėjo kituose sektoriuose (statybos, transporto ir saugojimo, meninės, profesinės, mokslinės ir techninės veiklos, pramoninės ir poilsio organizavimo veiklos) veikiančių ūkio subjektų dalis (R3-28). Antrą pagal dydį grupę sudarė įmonės, užsiimančios kita aptarnavimo veikla (13,85 proc.) (R3-29). Trečioje vietoje – transportas ir saugojimas (12,72 proc.) (R3-30). Apskritai ūkio subjektų struktūra pagal vykdomas ekonomines veiklas išlieka panaši, didžiausias teigiamas pokytis profesinės, mokslinės ir techninės veiklos srityje 2021 m. (4,83 proc.) lyginant su 2014 m. (2,43 proc.) padidėjo 98,77 proc. (R3-31, žr. 1.6.6. pav.⁵³).

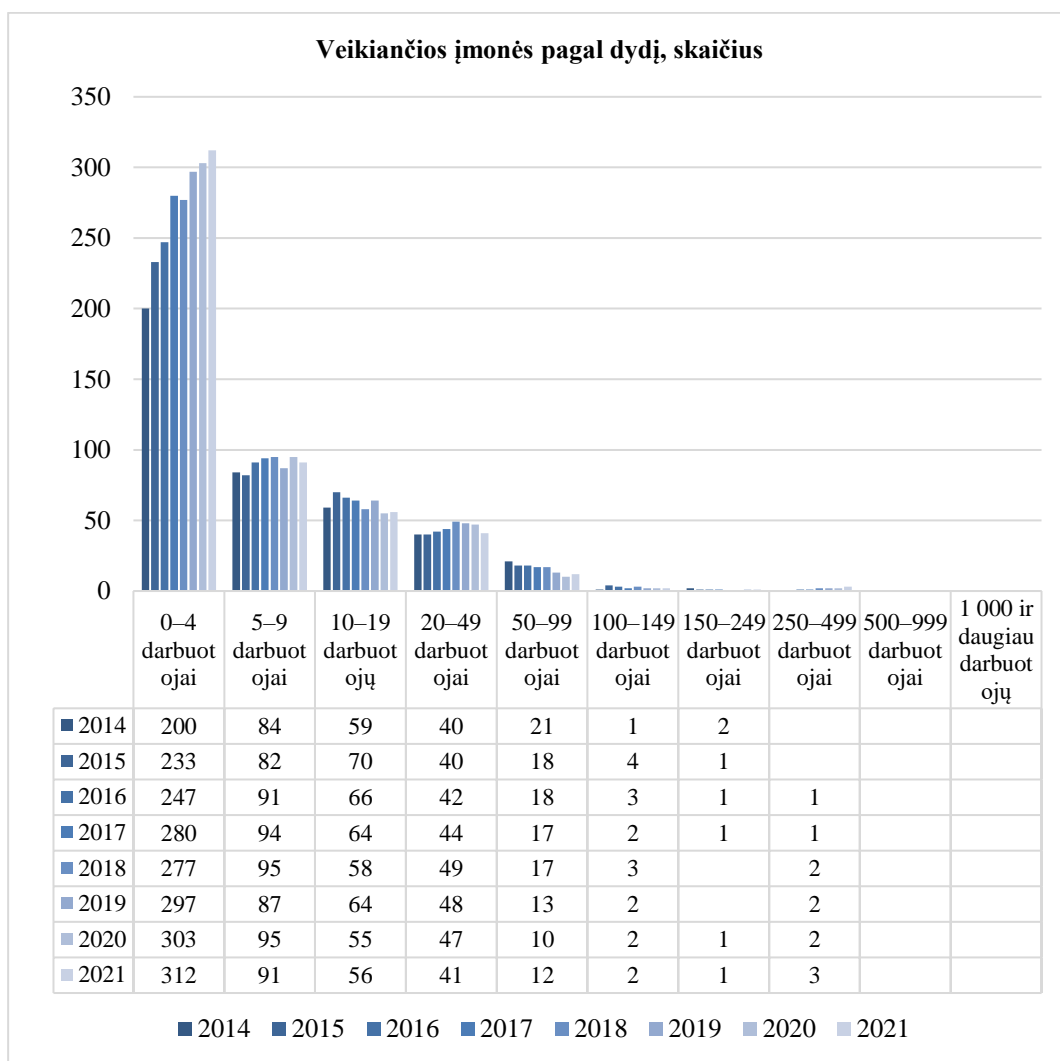
1.6.6. pav. Radviliškio rajone veikiantys ūkio subjektai pagal ekonominės veiklos rūšis, vnt., 2014 - 2021 m.
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

⁵³ Lietuvos statistikos departamento duomenys. Duomenys apima ir Radviliškio miestą.

Smulgiojo ir vidutinio verslo tendencijos.

Radviliškio rajone nėra daug stambių įmonių (R3-32) (žr. 1.6.7 pav.). Absoliuti dauguma veikiančių ūkio subjektų – labai mažos įmonės (iki 9 darbuotojų) (R3-33). 2021 m. tokių įmonių buvo 403, kai 2014 m. – 284, t. y. jų skaičius nagrinėjamu laikotarpiu augo (R3-34). Mažų įmonių (10–49 darbuotojai) sumažėjo 2 (R3-35). Vidutinių įmonių (50–249 darbuotojai) per analizuojamą laikotarpį sumažėjo labiausiai: nuo 24 įmonių 2014 m. iki 15 įmonių 2021 m. (R3-36). Didelių įmonių 2014 m. rajone nebuvo, tuo tarpu 2021 m. jau veikė 3 didelės įmonės (R3-37, žr. 1.6.7 pav.⁵⁴).

Darbuotojų skaičius veikiančiose įmonėse 2021 m. lyginant su 2014 m. išaugo 553 darbuotojais, t. y. 11,29 proc. (R3-38). Iš viso SVV subjektuose 2014 m. dirbo 61,47 proc. dirbančiųjų, tuo tarpu 2021 m. – 57,82 proc. dirbančiųjų, t. y. per nagrinėjamą laikotarpį šis skaičius sumažėjo 5,94 proc. (R3-39).

1.6.7. pav. Radviliškio rajone veikiančios ūkio subjektai pagal dydį, pasiskirstymas proc., 2014 – 2021 m.

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamentas

2014 m. VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje veikė 14 kaimo turizmo sodybų⁵⁵. (R3-40).

VVG teritorijoje didėja savarankiškai, pagal verslo liudijimus dirbančių asmenų skaičius. 2021 m. 390 asmenų užsiėmė savarankiška veikla pagal verslo liudijimą, kai 2014 m. tokių asmenų buvo 361 (R3-41). Radviliškio rajone 2021 m. gamyba užsiėmė 31 verslo liudijimus turinčių asmenų,

⁵⁴ Lietuvos statistikos departamento duomenys. Duomenys apima ir Radviliškio miestą.

⁵⁵ Radviliškio rajono savivaldybės administracijos duomenys (VPS 12 priedas)

prekyba – 102 asmenys, paslaugomis – 257 asmenys (R3-42) Iš viso užsiimama pagal 86 skirtingas veiklos rūšis (R3-43).⁵⁶

Rajone funkcionuoja smulkaus ir vidutinio verslo (SVV) subjektų finansinės paramos sistema (R3-44). Per 2021 m. buvo panaudota 39.778,87 Eur finansinės paramos (R3-45). Lėšos paskirstytos 71 verslo subjektui (R3-46).⁵⁷

35,71 proc. anketinėje apklausoje dalyvavusių vietos gyventojų deklaruoja, jog imtūsi smulkaus verslo, jeigu jo pradžia būtų suteikta ES parama (R3-47).

Reikšmingų įmonių, veikiančių VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje, pagrindinės veiklos: mažmeninė, didmeninė prekyba maisto produktais, autoservisai, prekyba automobiliais, technika, ritualinės paslaugos ir reikmenys (R3-48).

Stambiausios ir žinomiausios Radviliškio r. sav. įmonės:

UAB „Autokaravanas“ – krovinių tarptautiniais maršrutais pervežimo įmonė (473 darbuotojai);

UAB „Multimeda“ – baldų gamybos įmonė bei viena didžiausių beržo medienos apdirbimo įmonė Lietuvoje (388 darbuotojai);

UAB „Movidus transportas“ – krovinių pervežimo sausuma įmonė (374 darbuotojai);

UAB „Sausumos transportas“ – krovinių keliais pervežimo įmonė (355 darbuotojai);

UAB „Mislifa“ - krovinių pervežimo sausuma įmonė (255 darbuotojai);

UAB „Juodeliai“, Radviliškio padalinys – medinių padėklų, kitų medienos galinių gamyba (150 darbuotojų);

UAB „Socialiniai sprendimai“, Radviliškio padalinys - medienos gaminių gamyba įvairių rūšių malkos, padėklai, taros ruošiniai (102 darbuotojai);

UAB „Radviliškio mašinų gamykla“ – įmonė gamina žemės ūkio techniką, granuliu gamybos įrangą, atlieka metalo apdirbimo darbus (73 darbuotojai).

Visos šios įmonės registruotos ir veiklą vykdo Radviliškio mieste (R3-49).⁵⁸

Keletas stambesnių darbdavių veikia ir VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje:⁵⁹

Kaulinių k. (Aukštelkų sen.) veikia UAB „Vakarų beržas“ Įmonės pagrindinė veikla - medinių padėklų, kitų medienos galinių gamyba. 80 darbuotojų. (R3-50).

Vainiūnų k. (Baisogalos sen.) veikia UAB „Granulita“, pagrindinė veikla - medžio granuliu gamyba. 75 darbuotojai (R3-51).

Augmenų k. (Baisogalos sen.) veikia UAB „Benglita“, pagrindinė veikla – medinių baldų detaliu gamyba. 69 darbuotojai (R3-52).

Aukštelkų k. (Aukštelkų sen.) veikia UAB „Akrolita“, pagrindinė veikla – akmens gaminiu gamyba ir prekyba. 40 darbuotojų (R3-53).

Seduvos mieste, priklausančiame VVG teritorijai, veikia UAB „Smuklė žarija“. Įmonei priklauso kavinė, kuri siūlo 3 banketines sales (nuo 20 iki 200 klientų), pagrindinę smuklės salę (iki 100 klientų), lauko kavinę (300 vietų), 3 pirtis (tradicinę lietuvišką, japonišką (pirtis-kubilas), ant vandens), viešbučio paslaugas, pagoniškų skulptūrų parką, sendaikčių lauko muziejų, vaikų žaidimų aikštelę, mini golfo aikštelę, tinklinio aikšteles, vandens pramogas (katamaranus, katerius, keturračius, sniego motociklus). Yra konferencijų-pobūviu salė. 36 darbuotojai (R3-54).

Kutiškių k. (Radviliškio sen.) veiklą vykdo MB „Rugaitis“ – 2017 m. įkurta mažoji bendrija sukūrusi unikalią granuliniu degikliu technologija, kuri leido optimizuoti granuliniu degiklio darbą, suteikė galimybę granuliniu degikli valdyti per atstumą, kaupti duomenis bei jo pagalba valdyti cirkuliaciniu siurbliu, dūmsiurbliu, akumuliaciniu talpu darbą. 2018 m. pritaikė granuliniu šildymo sistemą lauko kubilams ir pirtims, kas leido juose nuotoliniu valdymu palaikyti pastovią temperatūrą, neužšalanti režimą bei nuotolini monitoringą. 35 darbuotojai (R3-55).

⁵⁶ Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos duomenys. Duomenys apima ir Radviliškio miestą. Duomenų šaltinis <https://www.vmi.lt/evmi/2021metai1>

⁵⁷ Radviliškio rajono savivaldybės duomenys. Duomenų šaltiniai: <https://www.radviliskis.lt/parama-verslui/>

⁵⁸ Radviliškio rajono savivaldybės 2021–2030 metų strateginio plėtros plano duomenys; Lietuvos įmonių katalogas www.rekvizitai.lt duomenys; SODROS duomenys <https://atvira.sodra.lt/imones/paieska/index.html>

⁵⁹ Šaltinis Lietuvos įmonių katalogas www.rekvizitai.lt duomenys; SODROS duomenys <https://atvira.sodra.lt/imones/paieska/index.html>

Pašušvio miestelyje (Grinkiškio sen.) veikia UAB „Girilė“, veiklą vykdanči miškininkystės sektoriuje bei mažmeninės prekybos srityje - maisto produktų, namų apyvokos ir buitinių prekių parduotuvės. 34 darbuotojai (R3-56).

Tyrulių miestelyje (Tyrulių sen.) veiklą vykdo Tyrulių globos namai Radviliškio rajone, UAB „Kitada“, 30 darbuotojų (R3-57).

Baisogalos miestelyje (Baisogalos sen.) veikia UAB „Abetė“, kurios veikla – briketų, granuliu iš medžio pjuvenų gamyba ir prekyba. 30 darbuotojų (R3-58).

Kaulinių k. (Aukštelkų sen.) veikia UAB „Kaimelis LT“, veikla – medienos gaminiai, kaimo turizmas. 27 darbuotojai (R3-59).

Tyrulių miestelyje (Tyrulių sen.) esanti UAB „Didysis tyrulis“ užsiima durpių gavyba, durpių produkcijos gamyba, gaminių iš medžio ir metalo gamyba, technikos remontu. 26 darbuotojai. (R3-60).

Šeduvos mieste, priklausančiame VVG teritorijai, veikia UAB „Gliukolvetas“. Veikla – veterinarija, prekyba veterinariniais vaistais. 26 darbuotojai. (R3-61).

Kutiškių k. (Radviliškio sen.) veiklą vykdo UAB „Radsta“, kuri veikia statybos srityje, 22 darbuotojai. (R3-62).

Šeduvos miestelyje (Šeduvos sen.) veikia UAB „Šeduvos malūnas“. Šeduvos malūno istorija siekia XX a. pradžią, kuomet 1905 m. jis buvo pradėtas statyti. Keletą metų malūnas buvo apleistas, tačiau 2000-aisiais buvo pritaikytas viešojo maitinimo paslaugoms teikti, o palaipsniui savo veiklą vis plėtė. Dabar čia veikia kavinė, baras, restoranas, 24 vietų motelis, pirtis, baseinas. 23 darbuotojai. (R3-63).

Pavartyčių k. (Šeduvos sen.) nuo 1999 m. veikia UAB „Šiaurinė lapė“, auginanti švelniakailius gyvūnėlius – audines ir prekiaujanti jų kailiais. 21 darbuotojas (R3-64).

Šeduvoje veikia UAB „Šeduvos malūnas“ – kavinė „Linda“. Pagrindinė šios įmonės veikla susijusi su viešuoju maitinimu. Čia teikiami dienos pietūs, rengiami banketai, furšetai, veikia kepyklėlė. Kavinė teikia konferencijų ir seminarų dalyvių maitinimo paslaugas, nuomoja paviljonus, palapines, stalus, indus. 24 darbuotojai (R3-65).

Baisogalos miestelyje (Baisogalos sen.) veikia UAB „Senjorų namai“. Įmonė teikia ilgalaikės ir trumpalaikės globos bei slaugos paslaugas senjorams. 12 darbuotojų (R3-66).

Bendruomeninio ir socialinio verslo tendencijos.

VVG teritorijoje paslaugas teikia bendruomeninės organizacijos (R3-67): Vėriškių kaimo bendruomenės moterys užsiima saldžių kepinių gamyba: kepa keksiukus, pyragus, tortus, sausainius ir kt. (R3-68). Baisogalos priestočio bendruomenė „Imantai“ turi inkubatorių ir užsiima viščiukų, ančiukų perinimu; per šventes gamina ir pardavinėja cukraus vatą, „popkorną“. Prie bendruomenės namų įrengtame turgelyje vietos gyventojai prekiauja namų ūkiuose pagaminta bei užauginta produkcija (R3-69). Pociūnėlių bendruomenė užsiima sulčių spaudimu, daržovių, vaisių ir prieskoninių žolelių džiovinimu, cukatų gamyba (R3-70). Skėmių kaimo bendruomenė teikia edukacines paslaugas, taip pat inicijuoja bendruomeninį verslą – renka vietos gyventojų išaugintą žemės ūkio produkciją ir ją realizuoja didmiesčiuose, kepa duoną, teikia maitinimo paslaugas, renginius, edukacijas (R3-71). Kutiškių kaimo bendruomenė teikia apsaugos signalizacijų įrengimo paslaugas, gamina reklaminę medžiagą bei suvenyrus, teikia spaudos, graviravimo ant įvairių paviršių paslaugas (R3 – 72). Asociacija "Karčemų bendruomenė "Kaimynai" teikia maitinimo paslaugas senyviems gyventojams, gamina ir prekiauja užkandžiais, organizuoja furšetus pagal užsakymą (R3 – 73). Šeduvos paslaugų centras teikia ūkines ir buitines paslaugas, taip pat verslo aptarnavimo paslaugas vietos gyventojams, įmonėms, organizacijoms (R3 – 74). Bendruomenė „Aukštelkų ūkis“ teiks gyventojams reikalingą mėsos brandinimo paslaugą (R3 – 75). Asociacija "Mėnaičių bendruomenė“ sukūrė pilietinio ugdymo centrą, išnaudojant Minaičių bunkerį bei teikia edukacijų, pilietinio ugdymo bei laisvalaikio užimtumo paslaugas vaikams ir suaugusiems (R3 – 76). Bendruomenė „Pakalniškių ūkis“ teikia gyventojams reikalingą maisto produktų liofilizavimo – džiovinimo šalčiu paslaugą bei su tuo susijusias paslaugas (R3 – 77). Pociūnėlių miestelio

bendruomenė vykdo prieskoninių žolelių, vaisių, uogų, daržovių džiovinimą bei cukatų gamybą produkcijos realizavimą (R3 – 78).

Taip pat VVG teritorijoje 2014-2020 m. periodu (projektas baigtas įgyvendinti 2023 m.) įgyvendintas pirmas socialinio verslo projektas – „Baisogalos motociklininkų asociacija“ pradėjo teikti paslaugas skirtas mažinti socialinę atskirtį, susijusias su motociklais, motociklininkais bei motociklininkų gyvenimo būdu. Teikiamos Baisogalos ir aplinkinių seniūnijų gyventojams reikalingos bendruomeniškumo stiprinimo bei vaikų užimtumo paslaugas. Siekiama stiprinti bendruomeniškumą ir kaimynystę, vietos lygmeniu mažinant socialinės atskirties poveikį marginalizuotoms grupėms ekonomiškai, ir socialiai. Teikiamos socialinio verslo paslaugų grupės: Vienos dienos edukacija mokyklinio amžiaus vaikams ir suaugusiems; Nuolat veikiantis būrelis mokyklinio amžiaus vaikams; Renginių organizavimas vietos bendruomenei (R3 – 79).

Paslaugų sektorius.

Susisiekimas. Gerai išplėta kelių infrastruktūra yra vienas svarbiausių veiksnių, lemiančių regiono ekonominę ir socialinę raidą. Transportas skirstomas į tris pagrindines kategorijas – oro, žemės ir vandens.

Radviliškio rajono savivaldybėje valstybinės reikšmės automobilių kelių tinklą sudaro:

5 krašto keliai: KK148 Raseiniai–Tytuvėnai–Radviliškis; KK212 Radviliškis–Pakruojis; KK144 Jonava–Kėdainiai– Šeduva; KK225 Raseiniai–Baisogala; KK172 Raudondvaris–Giedraičiai–Molėtai;

40 rajoninių kelių: 1304 Parovėja–Medeikiai–Nemunėlio Radviliškis; 1305 Rinkuškiai–Juostaviečiai– Nemunėlio Radviliškis; 1310 Nemunėlio Radviliškis–Pučiakalnė–Juozeliškiai; 2133 Privažiuojamasis kelias prie Budraičių nuo kelio Raseiniai–Tytuvėnai–Radviliškis; 3408 Radviliškis–Voskoniai–Staciūnai; 3539 Privažiuojamasis kelias prie Piktaičių nuo kelio Raseiniai–Tytuvėnai–Radviliškis; 2911 Karašilis–Derveliai– Alksniupiai–Šeduva; 3406 Šeduvos g. st.–Vadaktai–Krekenava; 3417 Baisogala–Januškoniai–Šeduva; 3418 Privažiuojamasis kelias prie Šeduvos nuo kelio Panevėžys–Šiauliai; 2901 Rozalimas–Derveliai–Aukštelkai; 3404 Baisogala–Baisogalos g. st.; 3414 Baisogalos g. st.–Sidabravas–Mandeikiai; 3422 Privažiuojamasis kelias prie Beinoravos nuo kelio Baisogalos g. st.–Sidabravas–Mandeikiai; 3423 Margavoniai–Vėriškiai–Baisogala; 3425 Baisogala–Augmenai–Pliušiai; 3430 Baisogala–Vainiūnai; 3439 Baisogala–Pakiršinys; 2011 Krakės–Dovydiškiai–Grinkiškis; 3004 Krekenava–Skėmiai–Grinkiškis; 3424 Liaudiškiai–Mėnaičiai–Pašušvys–Grinkiškis; 3429 Grinkiškis–Pypliai–Vaitiekūnai; 4021 Šelvenai–Raudondvaris–Žarėnai; 5254 Privažiuojamasis kelias prie Glitiškių nuo kelio Raudondvaris–Giedraičiai–Molėtai; 5256 Raudondvaris–Pašiliai; 1922 Raudondvaris–Naujieji Bernatoniai–Žemaitkiemis; 3414 Baisogalos g. st.–Sidabravas–Mandeikiai; 3415 Sidabravas–Birželės–Naujamiestis; 3422 Privažiuojamasis kelias prie Beinoravos nuo kelio Baisogalos g. st.–Sidabravas–Mandeikiai; 3611 Rokiškis–Skemai–Strepeikiai; 3004 Krekenava–Skėmiai–Grinkiškis; 3434 Šaukotas–Papušynys– Antaniškiai–Akmenė; 3436 Privažiuojamasis kelias prie Šiaulėnų nuo kelio Šiaulėnai–Šaukotas–Pašušvys; 3405 Šiaulėnai–Šaukotas–Pašušvys; 3406 Šeduvos g. st.–Vadaktai–Krekenava; 3403 Šilėnai–Sidariai–Šiaulėnai; 3432 Šiaulėnai–Daktariškiai–Mėnaičiai; 3436 Privažiuojamasis kelias prie Šiaulėnų nuo kelio Šiaulėnai–Šaukotas– Pašušvys; 3438 Privažiuojamasis kelias prie Acokavų nuo kelio Šilėnai–Sidariai–Šiaulėnai; 3411 Tyruliai– Polekėlė–Jaugėlai.

Magistralinių kelių Radviliškio r. sav. nėra ⁶⁰.

2021 m. bendras automobilių kelių ilgis Radviliškio rajone siekė 1873 km ir, lyginant su 2014 m., jis kiek sumažėjo (2014 m. – 1897 km) (R3-80). Iš jų vietinė reikšmės kelių ilgis siekė 1378 km 2021 m. ir 1403 km. 2014 m.

2021 m. keliai su patobulinta danga siekė 224 km (16,24 proc.), žvyro keliai – 1050 km (76,14 proc.), keliai su grunto danga – 105 km (7,61 proc.) bendro vietinės reikšmės kelių ilgio (R3-81).

⁶⁰ Radviliškio rajono savivaldybės 2021–2030 metų strateginio plėtros plano duomenys

Pėsčiųjų ir dviračių takų tinklas VVG teritorijoje apima tik pavienes atkarpas tarp gyvenamųjų vietovių ir siekia 6,6 km. (R3-82).⁶¹

1.6.1. lentelė. Keliai seniūnijose⁶²

Seniūnija	Keliai, einantys per seniūnijų teritoriją ar šalia jų
Aukštelkų seniūnija	Teritoriją kerta valstybinis kelias Radviliškis–Pakruojis.
Baisogalos seniūnija	Teritoriją kerta respublikinės reikšmės kelias Kaunas–Šiauliai–Ryga, geležinkelis Kėdainiai–Radviliškis.
Radviliškio seniūnija	Per teritoriją eina geležinkelis Daugpilis–Klaipėda ir respublikinės reikšmės kelias Panevėžys–Šiauliai.
Skėmių seniūnija	Teritoriją kerta valstybiniai keliai Kaunas–Šiauliai–Ryga, Raseiniai–Ramygala
Šaukoto seniūnija	Per teritoriją eina rajoninės reikšmės kelias Šiluva – Radviliškis
Šiaulėnų seniūnija	Teritoriją kerta valstybinis kelias Radviliškis – Raseiniai
Šeduvos miesto seniūnija	Miestas įsikūręs plentų Šiauliai–Panevėžys ir Kaunas–Šiauliai sankryžoje. Rajono reikšmės keliai veda į Šiaulėnus, Pakruojį, Vadaktus, Sidabravą. 3 km nuo miesto centro Šeduvą kerta Panevėžio–Šiaulių geležinkelis.
Tyrulių seniūnija	Keliai Tyrulius jungia su Šiauliais, Radviliškiu, Šiaulėnais.

Dauguma Radviliškio rajono kelių yra sutvarkyti arba tvarkomi. Tai dar labiau pagerina rajono ir VVG teritorijos prieinamumą ir padidina patrauklumą (R3-83) (žr. 1.6.1 lentelę).

2021 m. Radviliškio r. sav. autobusais ir troleibusais (reguliariais, specialiais ir užsakomaisiais reisais) buvo pervežta 77 tūkst. asmenų. Per penkerius metus vežamų autobusais keleivių skaičius Radviliškio r. sav. sumažėjo 78,14 proc. kai šalyje mažėjo 49,53 proc. , o apskrityje – 53,1 proc. (R3-84).⁶³

Radviliškio rajono susisiekimo sistemą sudaro ne tik automobilių keliai, bet ir geležinkeliai. Geležinkelio transportas papildo automobilių transporto sritį ir padeda tenkinti rajono pramonės, ūkio bei gyventojų susisiekimo poreikius. Per Radviliškio r. sav. teritoriją taip pat eina 5 geležinkelio atkarpos: Vilnius – Klaipėda, Kaunas – Šiauliai, Radviliškis – Klaipėda, Radviliškis – Mažeikiai, Rokiškis – Šiauliai. Radviliškio geležinkelio stotyje vyksta įvairūs darbai: vežama anglis, skalda, metalai, mediena ir jos gaminiai, medžio drožlės ir pjuvenos ir teikiamos muitinės paslaugos, bei galimas sandėliavimas uždaruose sandėliuose. Radviliškio geležinkelių mazgas yra didžiausias Lietuvoje po Vilniaus (R3-85).

Taip pat IA geležinkelio transporto koridorius Radviliškis – Pagėgiai – Sovetskas (Rusija). Magistralinės reikšmės geležinkelio linija Radviliškis – Panevėžys – Kupiškis – Rokiškis – Daugpilis (Latvija). Regioninės reikšmės geležinkelio linija Radviliškis – Pakruojis – Petrašiūnai (R3-86).

Komunalinis ūkis. Geriamojo vandens tiekimo bei nuotekų tvarkymo organizavimas yra savarankiškoji savivaldybių funkcija. Šią veiklą Radviliškio rajono savivaldybėje reglamentuoja LR geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas, kiti geriamojo vandens tiekimą bei nuotekų tvarkymą reglamentuojantys teisiniai dokumentai.

Radviliškio rajono savivaldybėje geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą vykdo bei vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą eksploatuoja UAB „Radviliškio vanduo“.

Vadovaujantis UAB „Radviliškio vanduo“ metiniais pranešimais, Įmonė eksploatuoja 24 vandenvietes, 16 vandens gerinimo įrenginių, 246,3 km vandentiekio tinklų. Nuotekos valomos 14-oje nuotekų valyklų, eksploatuojamos 55 nuotekų perpumpavimo stotys ir 230,4 km nuotekų tinklų (iš jų 34,5 km lietaus nuotekų tinklų).

Prie centralizuotų nuotekų tvarkymo sistemų yra prisijungę 19237 gyventojai. Geriamas vanduo tiekiamas 20444 gyventojams (R3-87).⁶⁴

⁶¹ Lietuvos statistikos departamento duomenys. Duomenys apima ir Radviliškio miestą

⁶² VVG „Radviliškio lyderis“ 2007 – 2013 m. strategija „Gyvenimo kokybės gerinimas Radviliškio rajono kaimo vietovėse“

⁶³ Lietuvos statistikos departamento duomenys. Duomenys apima ir Radviliškio miestą.

⁶⁴ Radviliškio rajono savivaldybės 2021–2030 metų strateginio plėtros plano duomenys

Pasinaudojant 2014-2020 m. ES finansavimo periodo lėšomis VVG teritorijose įgyvendinti 2 projektai: „Radviliškio rajono savivaldybės Prastavonių, Kunigiškių, Miežaičių, Arimaičių, Kaulinių ir Jonaitiškių kaimų geriamojo vandens gerinimo sistemų įrengimas“ - Įrengti geriamojo vandens gerinimo įrenginiai Prastavonių, Kunigiškių, Miežaičių, Arimaičių, Kaulinių ir Jonaitiškių kaimų gyventojams, vandens vartotojams tiekiamas kokybiškas vanduo bei „Gyventojų būstų prijungimas prie centralizuotų nuotekų surinkimo tinklų Šeduvos m.“ - Prie centralizuotų nuotekų tinklų prijungti Šeduvos miesto Sodų g., Baukų g. ir Plento g. 35 abonentai (R3-88)⁶⁵.

Pagal LR atliekų tvarkymo įstatymo nuostatas, pagrindinę atliekų tvarkymo sistemos organizavimo funkciją atlieka savivaldos institucijos. Šiaulių komunalinių atliekų tvarkymo regiono savivaldybės yra įsteigusios juridinį asmenį, komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorių – VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centrą, kuris Radviliškio rajono savivaldybės pavedimu Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje atlieka komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo funkcijas ir teikia atliekų tvarkymo paslaugas. Įmonė, atliekanti komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo funkciją Radviliškio rajone, yra UAB "Ecoservice projektai" (Radviliškio padalinys).

Statybų, remonto ir griovimo, elektronikos atliekų, pakuočių ir antrinių žaliavų, automobilių remonto atliekų, tekstilės atliekų bei kitų atliekų tvarkymu savivaldybėje rūpinasi VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras (toliau – Šiaulių RATC). Šiaulių RATC įpareigotas per eksploatuojamas aikšteles surinkti savivaldybės teritorijoje susidarancias antrines žaliavas, biologiškai skaidžias, didžiąsias, statybos ir griovimo, padangų, elektros ir elektroninės įrangos buityje susidarancias pavojingąsias atliekas. Vadovaujantis Šiaulių RATC duomenimis, Radviliškio r. sav. yra 1 didelių gabaritų ir pavojingų atliekų priėmimo aikštelė ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė (Žironų k., Aukštelkių sen.), kurioje veikia ir daiktų dalinimosi punktas, priklausantis tinklui „Daiktų kiemas“.⁶⁶

Vadovaujantis Aplinkos apsaugos agentūros pateikiama informacija, 2021 m. Radviliškio rajono savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo paslauga naudojosi 99,96 proc. gyventojų ir 100,0 proc. ūkio subjektų. (R3-89).

Mažmeninė prekyba. Radviliškio rajone 2021 m. veikė 160 parduotuvių, lyginant su 2014 m., pastarųjų sumažėjo 6 vnt. (3,61 proc.) (R3-90).⁶⁷ 1 tūkst. gyventojų teko 4,6 mažmeninės prekybos parduotuvių. Pagal šį rodiklį rajone mažmeninės prekybos subjektų veikia 0,8 karto mažiau nei vidutiniškai Lietuvoje (šalyje 1 tūkst. gyventojų teko 5,8 parduotuvės) (R3-91).

Paslaugos vietos gyventojams. Vietos gyventojų anketinės apklausos rezultatai rodo, jog VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos gyventojams trūksta įvairių paslaugų, o vietos gyventojai yra pasiryžę susimokėti už šias paslaugas, jei jos būtų teikiamos (R3-92). Didžiausia paklausa yra: 1) Pavėžėjimo paslaugoms (nuvykimas į administracinį centrą tvarkyti dokumentų, bažnyčios lankymas, vizitai pas gydytojus ir pan.) (jų trūksta 73,81 proc. respondentų, jas pirktų – 57,94 proc. respondentų); 2) buitiniams paslaugoms (jų trūksta 67,46 proc. apklaustųjų, jas pirktų – 70,63 proc. respondentų); 3) vyresnio amžiaus asmenų ir sunkių ligonių priežiūros paslaugoms (slauga, vaistų suleidimas, aprūpinimas būtiniaisiais pirkiniais ir pan.) (jų trūksta 67,46 proc. apklaustųjų, jas pirktų – 53,17 proc. respondentų); 4) specialioms sodyboms teikiamoms paslaugoms, tokioms kaip kaminų valymas, šulinių sutvarkymas ir t.t. (trūksta 64,29 proc., pirktų 54,76 proc.); 5) nesudėtingo gyvenamojo būsto ir ūkinių pastatų remonto, gerbūvio įrengimo darbams (stogo ir krosnies remontas, dažymo darbai, įvažiavimo įrengimas ir pan.) (trūksta 63,49 proc., pirktų 55,56 proc.); 6) vyresnių žmonių, vaikų, kitų grupių asmenų užimtumo organizavimo paslaugų (trūksta 63,49 proc., pirktų 50,79 proc.) (R3-93).

Žemės ūkis

VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje 2021 m. iš viso buvo 1321 ūkininkų ūkių. Lyginant su 2018 m. ūkių skaičius sumažėjo 28,86 proc. (R3-94)⁶⁸. Šis mažėjimas bent iš dalies gali būti siejamas su gyventojų skaičiaus mažėjimo ir visuomenės senėjimo tendencijomis.

⁶⁵ Radviliškio rajono savivaldybės administracijos duomenys (VPS 12 priedas)

⁶⁶ Radviliškio rajono savivaldybės 2021–2030 metų strateginio plėtros plano duomenys

⁶⁷ Lietuvos statistikos departamento duomenys. Duomenys apima ir Radviliškio miestą

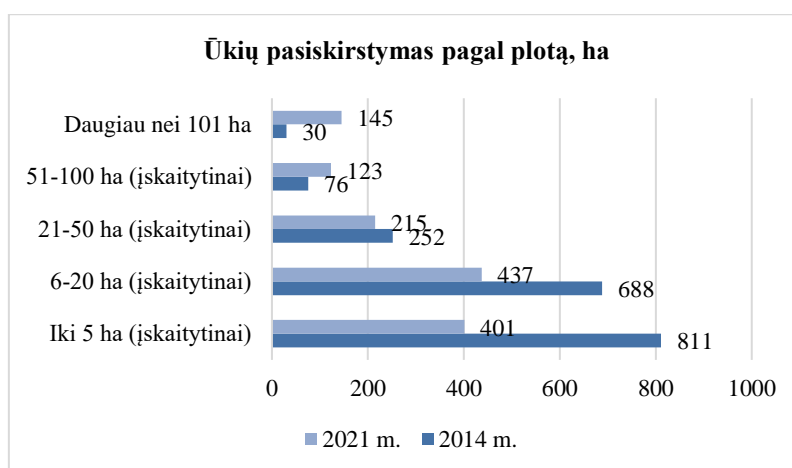
⁶⁸ Radviliškio rajono savivaldybės administracijos duomenys (VPS 12 priedas)

Žemės ūkio veikla labai svarbi VVG teritorijos gyventojų užimtumui ir pajamoms, lyginant su šalies ir apskrities duomenimis (R3-95). Pavyzdžiui, VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje 2021 m. duomenimis, 1 tūkst. gyventojų teko 61 ūkių, kai Šiaulių apskrityje – 30 ūkių, Lietuvoje – 31 ūkis (R3-96).⁶⁹

2021 m. dauguma VVG teritorijoje vyravo augalininkystės ūkiai – jie sudarė 63,64 proc. visų ūkių (R3-97). Mišrūs ūkiai sudarė 26,46 proc., gyvulininkystės – 8,32 proc., ekologiškai ūkininkavo tik 1,57 proc. ūkių, bioekonomikos verslu VVG teritorijos ūkiai neužsiėmė. Analizuojant ekologinių ūkių situaciją pažymėtina, kad ši niša dar nėra pakankamai išplėtotą, atsižvelgiant tiek į žemės našumą, tiek ir į rinkos situaciją ir poreikius, tiek ir ES planus – ES planuoja, kad iki 2030 metų ekologiniai plotai sudarys 25 proc. visų žemės ūkio naudmenų, būtina skatinti ekologinį ūkininkavimą (R3-98). Lyginant su 2014 m., ūkių struktūra pagal specializaciją stebimi šie pokyčiai – šiek tiek auga augalininkystės ūkių (3,28 proc. punkto) bei ekologiškai ūkininkaujančiųjų (0,71 proc. punkto) skaičius, mažėja mišrių (3,4 proc. punkto) bei gyvulininkystės (0,59 proc. punkto) ūkių (R3-99)⁷⁰. Žemės ūkio produktų perdirbimu ir realizavimu užsiėmė 19 ūkių (2014 m. -15 ūkių) (R3-100).

Vieni svarbiausių rodiklių, apibūdinančių esamą situaciją ir tolimesnes plėtros perspektyvas savivaldybės žemės ūkio sektoriuje, yra augalininkystės ir gyvulininkystės apimtys, bei bendroji žemės ūkio produkcija. Bendrosios žemės ūkio produkcijos vertė 2020 m. (vėlyvesnės statistikos Lietuvos statistikos departamentas nepateikia) Radviliškio rajone buvo 116,6 mln. Eur; 79,67 proc. šios vertės sudarė augalininkystės produkcijos dalis (R3-101). Pažymėtina, kad pajamos iš žemės ūkio veiklos auga – 2016 m. bendrosios žemės ūkio produkcijos vertė buvo 88 mln. Eur. Taip pat didėja augalininkystės produkcijos vertės dalis – 2026 m. ji siekė 73,07 proc. bendroje vertėje⁷¹ (R3-102).

Radviliškio rajone, kaip ir visoje šalyje, vis dar vyrauja nedideli ūkininkų ir šeimos ūkiai (žr. 1.6.8 pav.). 2021 m. vidutinis jų dydis 41,57 ha žemės ūkio naudmenų (2014 m. šis dydis siekė 15,51 ha) buvo gerokai didesnis nei vidutiniškai šalyje (15,42 ha) ir didesnis nei Šiaulių apskrityje (28,62 ha) (R3-103).⁷² VVG teritorijoje didžiausių ūkių dalį sudarė ūkiai nuo 6 iki 20 ha dydžio, kai tuo tarpu 2014 m. vyravo smulkūs ūkiai iki 5 ha. Taip pat nagrinėjamu laikotarpiu ženkliai išaugo 51-100 ha ūkių (61,84 proc.) bei didesnių nei 101 ha ūkių (net 383,33 proc.). Tai rodo, jog VVG teritorijoje ūkiai stambėja. Žemės ūkio stambėjimo procesas gali sukelti užimtumo problemų kaimo teritorijose ir dėl šios priežasties iš lėto auganti bedarbių skaičių (R3-104).

1.6.8 pav. Ūkininkaujančių VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje pasiskirstymas pagal ūkio dydį, 2011 m. ir 2014 m
Šaltinis. Radviliškio rajono savivaldybės administracijos duomenys

⁶⁹ Paskaičiuota pagal VĮ „Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras“ duomenis

⁷⁰ Radviliškio rajono savivaldybės administracijos duomenys (VPS 12 priedas)

⁷¹ Lietuvos statistikos departamento duomenys <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=bd4f6324-8dec-49f7-8ce7-1f4340afc52e#/>

⁷² Paskaičiuota pagal VĮ „Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras“ duomenis

2021 m. VVG teritorijoje ūkininkai iki 40 m. amžiaus sudarė 19,38 proc. visų ūkininkų (2014 m. – 16,16 proc.), 54,13 proc. ūkininkų buvo nuo 40 iki 55 m. (2014 m. – 48,73 proc.) ir 26,5 proc. buvo vyresni nei 55 m. amžiaus (2014 m. – 36,11 proc.)⁷³. Tai rodo, jog ūkininkaujančiųjų amžius jaunėja (R3-105).

VPS rengimo darbo grupės susitikimų metu nustatyta, kad pensinio amžiaus ūkininkams priklausantys mažo investicinio pajėgumo ūkiai nėra patrauklūs ūkių paveldėtojams (R3-106). Be to, pensinio amžiaus ūkininkai nemodernizuoja ūkių, nekuria naujų produktų, nedalyvauja technologinėse platformose (klasteriuose) bei nedalyvauja kooperacijos dariniuose.

VDU Žemės ūkio akademijos profesorė Vilma Atkočiūnienė pastebi, kad maži ir vidutiniai ūkiai šiuo metu dar neatpažįsta savo konkurencinio pranašumo tiekiant vietoje pagamintus produktus, kurie yra palankūs žmogaus sveikatai, tausoja aplinką, atsiranda galimybė kurti darbo vietas. Trumpųjų maisto tiekimo grandinių socialinė nauda ir poveikis yra didžiuliai – mažina žalingą poveikį žmogui ir aplinkai, nes mažėja transportavimo kaštai, anglies dvideginio išmetimai, elektros energijos sąnaudos. Norint atverti vietos rinkas, reikia nuolatinės komunikacijos ir švietimo, didinti vietinių produktų pardavimo vietų skaičių ir įvairinti pardavimo būdus, plėsti produktų, ypač biologiškai vertingų, asortimentą, skatinti ūkininkus daugiau produkcijos perdirbti, ugdyti vartotojų poreikį pereiti nuo įvežtinių prie vietos gamybos produktų, kurti ir organizuoti regionų maisto ir maitinimo strategijas.⁷⁴ Vartotojai vis labiau linkę vartoti šviežius, biologiškai vertingus produktus. Todėl vis populiariesni tampa ūkininkų ūkiuose išauginti ir perdirbti bei tiesiai iš gamintojo rankų perkami švieži produktai. Tam, kad ūkininko ūkyje užaugintas ir pagamintas produktas trumpiausiu keliu pasiektų vartotojus, ūkininkai skatinami įsitraukti į trumpąsias maisto tiekimo grandines, tačiau vis dar nepavyksta išspręsti daugelio problemų: stokojama vartotojų pasitikėjimo ūkininkais, žemės ūkio veiklai didelės įtakos turi klimato kaita, smulkiųjų ūkininkų veikla mažiau pelninga, jie susiduria su didele konkurencija rinkoje, jų derybinė galia parduodant produkciją rinkoje yra maža, ūkininkai nėra linkę bendradarbiauti tarpusavyje, nesuvienija savo turimų išteklių. Ūkiui įsitraukus į trumpąsias maisto tiekimo grandines yra galimybė padidinti produktų pridėtinę vertę ir ūkio pelningumą. Tai padėtų kompleksiskai spręsti daugelį Lietuvoje, ypač kaimo vietovėse, egzistuojančių problemų. Partnerystė yra vienas iš pagrindinių būdų praplėsti vietos produktų rinką, suformuoti pastovius ryšius tarp vartotojų ir gamintojų. Vienas iš ilgalaikių Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos tikslų – ekonomiškai efektyvūs ir konkurencingi smulkūs ir vidutiniai žemės ūkiai, tausojantys gamtos išteklius. Užsienio šalių praktika rodo, jog vienas iš ekonomiškai stiprios šalies vardiklių – konkurencingas ir aukštą pridėtinę vertę kuriantis žemės ūkis, užtikrinantis aukštas pajamas ir orų pragyvenimą žemės ūkyje dirbantiems asmenims. Mokslininkų tyrimai ir užsienio šalių patirtys įrodo, jog per bendradarbiavimą ir kooperacinę veiklą smulkieji ūkiai gali ne tik išlikti, bet ir padidinti savo produktyvumą bei užsitikrinti aukštesnes pajamas. Per kooperatyvą veikiantys ūkininkai tampa labiau konkurencingi ir padidina savo derybines galias. Be to, praktikuojama dalijimosi ekonomika sumažina gamybos ir logistikos kaštus, o susijungę smulkūs ūkiai į kooperatyvą turi didesnes galimybes gauti finansinę paramą ūkio veiklos modernizacijai ir inovatyvios infrastruktūros plėtrai. Tokie ūkiai mažina žemės ūkio veiklos poveikį aplinkai, o jų vaidmuo regionuose reikšmingai prisideda prie vietos ekonomikos gyvybingumo.⁷⁵

Rajone skaitmeninimas nėra plačiai taikomas, jį labiau linkę taikyti didelių ūkių, ekologinių ūkių valdytojai ir jaunesnio amžiaus ūkininkai. Pastebima, kad lėtą skaitmeninių technologijų ūkiuose plėtrą stabdo tokie veiksniai kaip vyresnis ūkininkų amžius, skaitmeninių įgūdžių trūkumas bei žemesnis vyresnių ūkininkų išsilavinimas. Skaitmeninimą žemės ūkyje skatina vis didėjantis skaičius žemės ūkio technologijas parduodančių įmonių, kurios siūlo ūkininkams ir žemės ūkio įmonėms naujus sprendimus, didėja sprendimų įvairovė šioje srityje. (R3-107) Skaitmeninimo procesų

⁷³ Radviliškio rajono savivaldybės administracijos duomenys (VPS 12 priedas)

⁷⁴ Trumposios maisto tiekimo grandinės – žmogaus sveikatai ir tvariai aplinkai. Duomenų šaltiniai: <https://zua.vdu.lt/trumposios-maisto-tiekimo-grandines-zmogaus-sveikatai-ir-tvariai-aplinkai/>

⁷⁵ Žemės ūkio kooperacijos skatinimas: kooperacijos žinių sklaidos modelio sukūrimas. Duomenų šaltiniai: <http://kurkl.lt/projektai/zemes-ukio-kooperacijos-skatinimas/>

taikymas ir naudojimas žemės ūkio ir kituose sektoriuose yra vienas iš kertinių ES tikslų siekiant pažangumo, efektyvumo ir tikslumo. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane kaip vienas esminių šalies konkurencingumo ir produktyvumo didinimo veiksnių yra įvardintas visos valstybės skaitmeninimas ir technologinis atsinaujinimas, o skaitmeninės Europos programoje pabrėžiama, kad vienas iš prioritetų turėtų būti aukšto lygio skaitmeninių įgūdžių ir skaitmeninių technologijų plataus naudojimo užtikrinimas visose ekonomikos srityse ir visuomeniniame gyvenime. Tad skaitmenizuodami žemės ūkį, ne tik pasieksime valstybės, ES, bet ir savus, kaip atsakingo piliečio, tikslus, galvodami, kaip ir ką galime padaryti geriau, atsižvelgdami į klimato kaitą, į mums visiems keliamus uždavinius, kad būtų kuo mažiau švaistomas maistas ir sveikesnė būtų aplinka. Būtent skaitmeninė transformacija padeda šito pasiekti: susisteminę duomenis, gautus iš įvairių šaltinių (palydovų, dronų, jutiklių ir t. t.), išsityrę dirvožemį, panaudoję išmaniąsias technologijas, dirbtinį intelektą, galime priimti tinkamus sprendimus, pavyzdžiui, susijusius su tiksliu ūkininkavimu (trešdami tiek, kiek reikia, kada reikia ir kur reikia, taip sutaupome ne tik laiko ir pinigų, bet ir rūpinamės aplinka, savo ir kitų sveikata). Naudojant skaitmenines technologijas, mažėja darbo sąnaudos, išlaidos, trąšų ir pesticidų naudojimas, taigi didinamas verslo efektyvumas.⁷⁶

VšĮ Ekoagros duomenimis (VPS 14 priedas), 2023 m. Radviliškio rajone buvo 21 Ekoagros sertifikatas. 2014 m. sertifikuotų pareiškėjų buvo 2. (R3-108).

VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje veikia šios įmonės, kurių pagrindinė veiklos sritis – žemės ūkis:

24 žemės ūkio bendrovės: Dobilas, Sidabravo, Auga Skėmiai, Draugas, Auga Kairėnai, Auga Spindulys, Auga Vėriškės, Šušvė, Vainiūnų agroservisas, Gražiškiai, Dvarelis ŽŪB, Genių ŽŪB, Vėriškių ekologinis ūkis, Artojas, Kairėnų ekologinis ūkis, Spindulio ekologinis ūkis, Bokštai agro, Skėmių ekologinis ūkis, Žadvydė, Dauburaičių kiaulių augintojų ŽŪB, Žara, Autogaražas, Papušynio veterinarija;

10 uždarytų akcinių bendrovių: Ateities ūkis, Mireta, Brigvesta, Agritis, Loparus, Ranktinėlių ūkis, Šeduvos paslaugų centras, Raviliškio agrocentras, Agrotytuva, Fur farm.

2 mažosios bendrijos: Ekopaukščiai, Agrosima;

5 kooperatinės bendrovės: Šeduva agro, Radviliškio kraštas, Gardaitis, Lygiadienio ūkis, Aitvaro ūkis;

2 žemės ūkio kooperatyvai: Mundus seminum, Eubrė;

1 VšĮ „Baisogalos paslaugų centras“. (R3-109).⁷⁷

Taip pat nemažai įmonių, kurios savo veiklos srityse nurodo kitas su žemės ūkiu susijusias veiklas.

Didžiausios žemės ūkio sektoriaus įmonės, įdarbinančios daugiau kaip 50 darbuotojų, yra šios⁷⁸: Žemės ūkio bendrovė Draugas. Pagrindinė veikla – augalininkystė, gyvulininkystė. 125 darbuotojai (R3-110).

Sidabravo žemės ūkio bendrovė. Pagrindinė veikla – augalininkystė. 58 darbuotojai (R3-111).

Ekonominės situacijos atitiktis gyventojų poreikiams ir VVG teritorijos vizijai. Vietos gyventojai kritiškai vertina gyvenamosios vietovės ekonominę situaciją. Viena opiausių krašto problemų, gyventojų nuomone, yra nedarbas (taip teigia 12,68 proc. respondentų).⁷⁹ Ši problema ypatingai buvo akcentuojama ir susitikimų-diskusijų metu (R3-112). Kitų sričių, atspindinčių ekonominę situaciją, būklės ir tendencijų vertinimus galima matyti 1.6.2 lentelėje.

⁷⁶ Žemės ūkio skaitmenizavimas: iššūkiai ar būtinybė? Duomenų šaltiniai: <https://www.vz.lt/agroverslas2023/2022/05/19/zemes-ukio-skaitmenizavimas-issukiai-ar-butinybe>

⁷⁷ Lietuvos įmonių katalogas. Duomenų šaltiniai: <http://rekvizitai.vz.lt/imonės/1/>

⁷⁸ Šaltinis Lietuvos įmonių katalogas www.rekvizitai.lt duomenys; SODROS duomenys <https://atvira.sodra.lt/imonės/paieska/index.html>

⁷⁹ Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo duomenys

1.6.2 lentelė. Ekonominės situacijos vertinimas

Sritis	Būklė	Tendencija
• Verslo įmonių ir ūkininkų gebėjimas panaudoti vietos išteklius	1,93	1,99
• Vietos įmonių rūpinimasis savo darbuotojais	1,88	1,99
• Vietos gyventojų gebėjimas prisitaikyti prie darbo rinkos pokyčių	1,90	1,93
• Vietos ūkininkų gebėjimas kooperuotis	1,65	1,82
• Vietos produktų ir gaminių pasiūla vietos gyventojams ir rinkai už savivaldybės ribų	1,69	1,96
• Jaunimo aktyvumas darbo rinkoje	1,61	1,73
• Kaimo turizmo sodybų savininkų gebėjimas į turizmo verslą įtraukti vietos gyventojus	1,58	1,74
• Vietos amatininkų gebėjimas kooperuotis ir bendrai spręsti produkcijos realizavimo uždavinius	1,57	1,79
• Paslaugos ir produktai turistams	1,60	1,84
• Gyventojų pasirengimas imtis verslo	1,47	1,66

Visų vertinamų sričių būklė, respondentų nuomone, yra žemesnė už vidutinę, įžvelgiama blogėjimo tendencija (R3-113) (žr. 1.6.2 lentelę).

Prasčiausiai gyventojai vertina vietos gyventojų pasirengimą imtis verslo. Pastarosios srities būklė vertinama gana nepalankiai (1,47 balo) ir situacija blogėja (1,66 balo) (žr. 2.4.3 lentelę) (R3-114).

Dauguma (84,92 proc.) gyventojų poreikių tyrime dalyvavusių asmenų nurodo, kad verslumas jiems visai nebūdingas arba apie tai nėra net pagalvoję (R3-115). Tik 15,08 proc. apklaustųjų teigė, kad jie yra verslūs ir tai gali patvirtinti savo gyvenimo faktais (R3-116).

Kaimo bendruomenėms organizuoti savo verslą ir/ar teikti savo nariams būtiniausias paslaugas labiausiai trukdo tai, kad jos neturi pradinio kapitalo ūkinei veiklai (taip teigė 19,61 proc. respondentų) (R3-122). Tokia pat dalis respondentų (19,61 proc.) atsakė, jog pagrindinė kliūtis - Bendruomeninė/nevyriausybinė organizacija yra per silpna organizaciniu požiūriu (trūksta veiklių žmonių, žinių, patirties ir t.t.) (R3-123). Kitos svarbios priežastys – daugelis bendruomenės narių nenori rizikuoti ir įsitraukti į nežinomą veiklą (16,47 proc. respondentų), taip pat teigiama, kad trūksta naujos veiklos idėjų (16,08 proc. respondentų) (R3-124).⁸⁰

Kaip vieną iš didesnių vietovės trūkumų itin žemą vietos gyventojų verslumo lygį įvardijo ir VPS rengimo darbo grupės nariai (R3-125). Taip pat pabrėžė darbo vietų stygių, bedarbystę bei žemą gyventojų motyvaciją sprendžiant šias problemas (R3-126).

Ekonominei situacijai pagerinti vietos gyventojai siūlo pirmiausia viešąsias lėšas nukreipti veiksams, kuriantiems darbo vietas ir pačių darbo vietų kūrimui (R3-127). Taip pat siūloma remti projektus, skatinančius paslaugų gyventojams bei socialiai pažeidžiamoms grupėms, paramai bendruomeniniam, socialiniam verslui (R3-128).⁸¹

Vietos jaunimui aktualiausia jų verslumo iniciatyvų rėmimas – pvz. remti individualią veiklą pradedančius jaunos žmones (R3-129), žr. VPS 6 ir 8 priedus.

VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos vizija iki 2030 m. – tai ekonominės ir socialinės gerovės kraštas, kurio susitelkusi bendruomenė sėkmingai randa naujovėmis ir bendryste grindžiamus atsakymus į laikmečio iššūkius, kur savo vietą randa visų gyventojų grupių atstovai, o krašto perspektyvos garantas yra jaunimas, gimtinėje kuriantis savo gyvenimą. Bendruomenė suprantama plačiąja prasme, turint mintyje tiek vietos verslininkus, tiek valdžios atstovus, tiek pilietinės visuomenės atstovus. VVG vizijoje suplanuota taikyti naujus metodus užtikrinant didesnę kaimo gyventojų ekonominę užimtumą ir efektyvesnę, tausesnę vietos išteklių panaudojimą kuriant naujas darbo vietas. Šis veikimas neatsiejamas nuo įvairaus pobūdžio inovacijų diegimo, naujausių technologijų panaudojimo, gyventojų verslumo skatinimo ir verslios bendruomenės kūrimo bei vietos ekonomikos konkurencingumo didinimo.

⁸⁰ Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo duomenys,

⁸¹ Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo duomenys,

1.7. VVG teritorijos socialinė infrastruktūra ir kultūros ištekliai

VVG teritorijoje veikiančios įstaigos, organizacijos ir institucijos

Nevyriausybinės organizacijos. VVG teritorijoje 2021 m. veikė 76 nevyriausybinės organizacijos (2014 m. veikė 61 nevyriausybinė organizacija) (R4-1). Daugiausiai iš jų - 47 - bendruomeninės organizacijos, 11 jaunimo organizacijų, 13 medžiotojų būrelių-klubų, 1 moterų organizacija ir 5 kitos nevyriausybinės organizacijos (NVO) (R4-2) (žr. VPS 10 priedą).

Radviliškio rajone veikia 25 registruoti sporto klubai, iš jų – 7 VVG teritorijoje⁸² (R4-3). Labiausiai kultivuojamos šios sporto šakos: futbolas, krepšinis, tinklinis, šachmatai, šaškės, karatė, stalo tenisas, kultūrizmas, rankinis, žirgų sportas, beisbolas, lauko tenisas ir kitos.

2014 m. NVO narių (bendruomeninių ir jaunimo organizacijų) skaičius bendrai buvo 3787, o 2021 m. – 3539 asmenys, t.y., per nagrinėjamą laikotarpį NVO narių skaičius sumažėjo 6,55 proc. Tai susiję su bendromis gyventojų skaičiaus mažėjimo bei visuomenės senėjimo tendencijomis (R4-4). Didžiausias narių pokytis, lyginant 2014 m. su 2021 m., Šeduvos miesto bendruomenėje, kuri pasipildė 40 narių (R4-5). Taip pat išskiriamos per nagrinėjamą laikotarpį susikūrusios bendruomenės: Aukštelkų kaimo, Linkaičių, Šiaulėnų bendruomenės, jose į veiklą įsitraukė 113 narių. (R4-6). Trylika NVO per 4 metus pasipildė nuo 1 iki 40 narių (R4-7). 3 organizacijose narių skaičius išliko nepakitęs (R4-8). Likusių nagrinėjamų NVO narių skaičius sumažėjo nuo 6 iki 64 (R4-9).

Daugiau kaip pusė nevyriausybinių organizacijų vykdė projektinę veiklą (R4-10). Per 2014–2021 m. laikotarpį NVO iš viso įgyvendino 524 projektus. (R4-11). Visos bendruomeninės organizacijos vykdė projektus (R4-12). 37 projektai buvo finansuoti VVG „Radviliškio lyderis“ parengtos vietos plėtros strategijų lėšomis (R4-13). NVO įgyvendinti projektai prisidėjo prie gyvenimo kokybės gerinimo VVG teritorijoje. Dalies projektų rezultatai yra akivaizdūs ir matomi visai krašto bendruomenei (įsteigtos darbo vietos, sukurti bendruomeniniai verslai, sutvarkyti infrastruktūros objektai, įsigyta įranga, išleisti leidiniai ir t.t.), kitų – mažiau apčiuopiami, tačiau ne mažiau reikšmingi (skirti puoselėti ir populiarinti kultūros tradicijas, užmegzti glaudesnius ryšius tarp kartų, aktyvinti jaunimą ir t.t.) (R4-14).

Savivaldybei pavaldžios įstaigos ir organizacijos

1) *švietimo ir ugdymo įstaigos.* 2020–2021 mokslo metais Radviliškio rajone veikė 12 bendrojo ugdymo mokyklų, iš jų VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje veikė 9 bendrojo ugdymo mokyklos. Kai kuriose VVG gyvenamosiose mokyklose veikė atskiri aukščiau minėtų bendrojo ugdymo mokyklų skyriai.⁸³ (2014–2015 mokslo metais – 18) (R4-15). Rajono mokyklas 2014–2015 mokslo metais lankė 4250 mokinių, 2014–2015 mokslo metais – 5328 mokinys, t.y. mokinių skaičius per šiuos metus sumažėjo 20,23 proc. VVG teritorijoje bendrojo ugdymo mokyklas 2014–2015 mokslo metais lankė 2975 mokiniai, o 2020–2021 m. – 2148 mokiniai, t.y. mokinių skaičius per šiuos metus sumažėjo 27,80 proc.⁸⁴, t. y. mokinių skaičius VVG teritorijoje mažėjo sparčiau (R4-16).

Atitinkamai VVG teritorijoje sumažėjo ir mokytojų bei vadovų: 2014/2015 m. m. buvo 472 mokytojai, 2020/2021 m. m.– 325, tai yra 31,14 proc. sumažėjo personalo (R4-17).

Radviliškio rajone 2021 m. veikė 4 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, iš jų – 1 VVG teritorijoje (2014 m. – 4 ikimokyklinio ugdymo įstaigos), t. y. jų skaičius nekito (R4-18). Ikimokyklinio ugdymo programas vykdo ne tik darželiai. 2021 m. ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas vykdė 14 švietimo įstaigų Radviliškio rajone.

⁸² Lietuvos įmonių katalogas. Duomenų šaltiniai: https://rekvizitai.vz.lt/imones/sporto_paslaugos/radviliskis/2/
https://rekvizitai.vz.lt/imones/sporto_paslaugos/1/

⁸³ Radviliškio rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2025 metų bendrasis planas; Švietimo valdymo informacinė Sistema. Duomenų šaltiniai; <https://rsvis3.emokykla.lt/cognos/bi/?perspective=authoring&id=iE46398BB573C42189550A27DBBE1AD81&objRef=iE46398BB573C42189550A27DBBE1AD81&action=run&format=HTML&cmPropStr=%7B%22id%22%3A%22iE46398BB573C42189550A27DBBE1AD81%22%2C%22type%22%3A%22report%22%2C%22defaultName%22%3A%22Rodikliai%20B%22%2C%22permissions%22%3A%5B%22execute%22%2C%22read%22%2C%22traverse%22%5D%7D>

⁸⁴ Radviliškio rajono seniūnijų duomenys (VPS 9 priedas)

Šias ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas teikiančias įstaigas VVG teritorijoje 2021 m. lankė 352 vaikai ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai (2014 m. – 302 vaikas), t. y. jų padaugėjo 16,56 proc. (R4-19).

Be bendrojo ir ikimokyklinio ugdymo mokyklų VVG teritorijoje veikia 2 daugiafunkciniai centrai (toliau – DC): Palonų DC, Kutiškių DC (R4-20).

Baisogalos seniūnijoje Palonų miestelyje, reorganizavus pagrindinę mokyklą, mokyklos pastate įkurtas Palonų universalus daugiafunkcis centras⁸⁵, kuriame veikia amatų centras, sporto klubas, meno kolektyvai, bendruomenės sveikatos punktas, renkasi miestelio bendruomenė, vaikų darželis, biblioteka (skaitykla, žaisloteka), kirpykla, skalbykla, veiks dušai, treniruoklių salė. Palonų DC teikia šias paslaugas (R4-21): neformaliojo švietimo (ikimokyklinio ugdymo, priešmokyklinio ugdymo, kito vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo); savišvietos; švietimo pagalbos (informacinės, psichologinės, socialinės pedagoginės, specialiosios pedagoginės pagalbos); kultūros (etninės kultūros ir profesionalaus meno sklaidos, mėgėjų meno kolektyvų, būrelių veiklos organizavimo, pramoginių edukacinių ir kitų renginių organizavimo); socialines: bendrąsias paslaugas.

Radviliškio seniūnijoje Kutiškių k. veikia Kutiškių daugiafunkcis centras⁸⁶ – neformaliojo vaikų, suaugusiųjų švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo įstaiga. Jame veikia darželis, kaimo biblioteka su žaisloteka ir kompiuteriais, sporto ir pramogų salė, amatų centras, centro patalpose įsikūrusi „Kutiškių kaimo bendruomenė“. Šiuo metu įstaigoje dirba 9 pedagogai, ugdomi 40 vaikų, nuo 1 iki 6 metų. Kutiškių DC teikia šias paslaugas: neformaliojo švietimo (ikimokyklinio ugdymo, priešmokyklinio ugdymo, kito vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo); švietimo pagalbos (logopedas); kultūros (etninės kultūros ir profesionalaus meno sklaidos, mėgėjų meno kolektyvų, būrelių veiklos organizavimo, pramoginių edukacinių ir kitų renginių organizavimo); socialines: bendrąsias paslaugas.

Vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymui Radviliškio rajone sudaromos keletoje įstaigų: 2020–2021 m. m. 18 proc. švietimo įstaigose ugdomų ikimokyklinio/priešmokyklinio amžiaus vaikų turėjo specialiųjų ugdymosi poreikių. 28 (t. y. 2 proc.) ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai, turintys didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdomi Radviliškio lopšelyje-darželyje „Kregždutė“ 1 specialiojoje ir 2 logopedinėse grupėse. 16 proc. ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdomi integruotai Savivaldybės švietimo įstaigų bendro tipo ikimokyklinėse / priešmokyklinėse grupėse: 123 (t. y. 13 proc.) ikimokyklinio amžiaus vaikai, 79 (t. y. 26 proc.) priešmokyklinio amžiaus vaikai. 2020–2021 m. m. Radviliškio r. Šeduvos gimnazijos specialiojo ugdymo skyriuje veikė 2 socialinių įgūdžių (15 mokinių) ir 7 specialios lavinamosios klasės (46 mokiniai). Radviliškio Gražinos pagrindinėje mokykloje veikia 4 specialios lavinamosios klasės (36 mokiniai). Nuo 2016 m. rugsėjo 1 d. Radviliškio Gražinos pagrindinėje mokykloje įsteigtas skyrius–Dienos centras „Meleta“, neįgaliems vaikams ir jaunuoliams (7–21 metų). Dienos centre „Meleta“ ugdomi 9 vaikai, kuriems teikiama dienos socialinė pagalba. Dalis vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdomi švietimo įstaigų bendrosiose klasėse (R4-22).⁸⁷ Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenimis, švietimo pagalbos specialistų etatų skaičius, tenkantis 1000 mokinių yra 0,69, kai tuo tarpu Lietuvos vidurkis – daugiau kaip 1,5⁸⁸. (R4-23).

Be formalaus ugdymo įstaigų Radviliškio rajone veikia 2 neformaliojo vaikų švietimo mokyklos: Radviliškio dailės mokykla, kuri turi 2 klases ir VVG teritorijoje (Šeduvoje ir Baisogaloje). Mokykloje vykdomos trys pagrindinės mokymo programos: pradinio dailės formalųjį

⁸⁵ Duomenų šaltiniai: <http://palonai.webnode.com/>

⁸⁶ Duomenų šaltiniai: <https://kutiskiu-udc.lt/apie-mus/>

⁸⁷ Radviliškio rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2025 metų bendrasis planas

⁸⁸ Švietimo valdymo informacinė Sistema Duomenų šaltiniai: <https://rsvs3.emokykla.lt/cognos/bi/?perspective=authoring&id=i2C0997B7FD044BE0B5275C60E14F50B9&objRef=i2C0997B7FD044BE0B5275C60E14F50B9&action=run&format=HTML&prompt=false&cmPropStr=%7B%22id%22%3A%22i2C0997B7FD044BE0B5275C60E14F50B9%22%2C%22type%22%3A%22report%22%2C%22defaultName%22%3A%22Rodikliai%20A%22%2C%22permissions%22%3A%5B%22execute%22%2C%22read%22%2C%22traverse%22%5D%7D>

švietimą papildančio ugdymo programa (trukmė – 3 metai, mokinių amžius – nuo 7 iki 11 m.), pagrindinio dailės formalųjį švietimą papildančio ugdymo programa (trukmė – 4 metai, mokinių amžius – nuo 11 iki 16 m.) ir tikslinio dailės ugdymo programa (trukmė – 1-3 metai, skirta moksleiviams, ruošiantis dailės krypties studijoms). Mokykloje 2021 m. dirbo 13 mokytojų, iš kurių 6 – mokytojai metodininkai, mokosi 220 mokinių (R4-24)⁸⁹ ir Radviliškio muzikos mokykla, kur vykdomos šios trys pagrindinės mokymo programos: pradinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programa, pagrindinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programa ir neformaliojo vaikų švietimo programos (ankstyvasis muzikinis ugdymas, kryptingas muzikinis ugdymas ir kt.). 2021 m. mokykloje dirbo 28 mokytojai, mokėsi 230 mokinių⁹⁰ (R4-25).

Radviliškio r. sav. veikia viena švietimo pagalbos įstaiga – Radviliškio rajono savivaldybės švietimo ir sporto paslaugų centras. Centro pagrindinė veiklos sritis – švietimo pagalba. Papildomos veiklos: neformalusis vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų švietimas, atvirasis darbas su jaunimu, kūno kultūra ir sportas, socialinės paslaugos, buhalterinė apskaita, viešieji pirkimai bei ūkinės-techninės paslaugos Radviliškio rajono savivaldybės švietimo įstaigoms. Tarnybos veiklos rūšys: suaugusiųjų švietimas, sportinis ugdymas, pedagoginė psichologinė pagalba, dienos užimtumas (R4-26).

Radviliškio r. sav. veikia Radviliškio technologijų ir verslo mokymo centras (toliau – Radviliškio TVMC), kuriame profesinis mokymas vykdomas pagal 7 programas: apdailininko (statybininko), floristo, staliaus, šaltkalvio, viešbučio darbuotojo, virėjo ir automobilių mechaniko. Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenimis, 2020-2021 m. m. įstaigoje pagal pirminio profesinio mokymo programas mokėsi 326 mokiniai.

Pažymėtina, kad didelis dėmesys švietimo sistemos tobulinimui, profesinio orientavimo stiprinimui, mokslo ir verslo bendradarbiavimo plėtrai skiriamas ES, valstybės ir savivaldybių strateginiuose dokumentuose. 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos 4.4. konkrečiame uždavinyje „Skatinti mokymąsi visą gyvenimą, visų pirma siekti, kad visi turėtų lanksčių kvalifikacijos kėlimo ir persikvalifikavimo galimybių, atsižvelgiant į verslumo ir skaitmeninius įgūdžius, geriau numatyti pokyčius ir naujų įgūdžių reikalavimus, grindžiamus darbo rinkos poreikiais, sudaryti palankesnes sąlygas keisti profesinę veiklą ir skatinti profesinį judumą“ pabrėžiama, kad nėra pakankamai išnaudojamas profesinio mokymo sistemos potencialas, susiduriama su darbo jėgos trūkumu, profesinis orientavimas nėra pasiekiamas visoms visuomenės grupėms. Susiduriama ir su nepakankamu mokymo paslaugų pritaikymu ateities poreikiams (R4-27). Todėl būtina naudotis visomis – tiek formalus, tiek neformalus – švietimo teikiamomis galimybėmis gyvenimo kokybei kelti.

2) *socialines paslaugas teikiančios įstaigos*. Socialinių paslaugų tinklą Radviliškio r. sav. sudaro socialinės paslaugų įstaigos (savivaldybės biudžetinės įstaigos, viešosios įstaigos), NVO, šeimos, uždarnosios akcinės bendrovės bei Savivaldybės finansuojamos vietos SADM pavaldymo ir perkamos paslaugos iš kitų šalies Savivaldybių įstaigų, asociacijų, nevyriausybinų organizacijų, kt. Socialines paslaugas teikiančios įstaigos pateikiamos 1.7.1. lentelėje (R4-28).

1.7.1 lentelė. Socialinių paslaugų tiekėjai, 2021 m.

Eil.Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas	Įstaigos pavadinimas
1.	Stacionarių socialinių paslaugų įstaigos	- Vaikų globos namai „Nykštukas“ (nuo 2019 m. rugpjūčio 29 d. Radviliškio pagalbos šeimos centras) - Šeduvos globos namai - UAB „Senjorų namai“
2.	Nestacionarių socialinių paslaugų įstaigos	

⁸⁹ Duomenų šaltiniai: <https://www.dailes.radviliskis.lm.lt/index.php/apie-mokykla>

⁹⁰ Duomenų šaltiniai: <https://www.radviliskiomuzika.lt/>

Eil.Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas	Įstaigos pavadinimas
	<i>Dienos socialinės globos paslaugų tipo įstaigos</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Švietimo ir sporto paslaugų centro Dienos užimtumo skyrius (DUS) - Dienos centras „Meleta“ - Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos "Radviliškio Viltis" dienos socialinės globos centras „Vilties sodas“
	<i>Dienos socialinės priežiūros paslaugų tipo įstaigos</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Radviliškio parapijos bendruomenės socialinių paslaugų centras - Šeduvos dienos socialinės priežiūros centras - Radviliškio parapijos bendruomenės socialinių paslaugų centro (RPBSPC) vaikų dienos centras „Ąžuoliukas“ - RBBSPC Pakiršinio vaikų dienos centras „Gandriukas“ - Skėmių kaimo bendruomenės vaikų dienos centras - Pociūnėlių miestelio bendruomenės vaikų dienos centras „Spindulėlis“ - Šaukoto bendruomenės vaikų dienos centras „Antrieji namai“ - Kalnelio Gražionių vaikų ir jaunimo užimtumo centras (VJUC) „Ežiukas“ - Vėriškių vaikų dienos centras - Šiaulėniškių bendruomenės vaikų dienos centras „Spindulys“ - Radviliškio rajono Raudondvario vaikų dienos centras - Kunigiškių vaikų dienos centras „Giliukai“ - Baisogalos neįgaliųjų dienos užimtumo ir paslaugų centras (Radviliškio krašto žmonių su negalia sąjungos filialas)
3.	Šeimynos	<ul style="list-style-type: none"> - Šeimyna „Dagilėliai“ - Šeimyna „Linksmasis traukinukas“ - Šeimyna „Saulės spindulys“ - Šeimyna „Jaukumo liepsnelė“

Šaltinis. Radviliškio rajono savivaldybės 2022 m. socialinių paslaugų planas

3) kultūros įstaigos.

Bibliotekos. VVG teritorijoje veikia Radviliškio r. savivaldybės viešosios bibliotekos filialai 24 kaimuose: Alksnupių k., Aukštelkų k., Baisogalos mstl., Beinoravos k., Daugėlaičių k., Grinkiškio mstl., Kairėnų k., Kutiškių k., Pakalniškių k., Palonų k., Pašušvio k., Pavartyčių k., Pociūnėlių k., Pociūnų k., Raudondvario k., Sidabravo k., Skėmių k., Šaukoto mstl., Šeduvos mieste, Šniūraičių k., Tyrulių mstl., Pakiršinio mstl., Vėriškių k., Žemių k. (R4-29).

Visuose filialuose veikia nemokamas interneto ryšys. Per nagrinėjamą laikotarpį bibliotekų filialų skaičius nepakito ir išliko 24 filialai (R4-30).

Laisvalaikio salės – centrai, kultūros namai.

VVG teritorijoje veikia Radviliškio rajono savivaldybės etninės kultūros ir amatų centras, įsikūręs Pakiršinio k., viename iš nedaugelio išlikusių senųjų dvaro pastatų. Radviliškio rajono savivaldybės etninės kultūros ir amatų centras yra Radviliškio rajono savivaldybės biudžetinė specializuota kultūros įstaiga, kuri sudaro sąlygas išsaugoti ir atgaivinti krašto tradicijas, papročius, tradicinius amatus (R4-31).

2014 m. buvo įkurtas Šeduvos kultūros ir amatų centras. Buvusiuose kultūros namuose vykdoma kultūrinė veikla: meno kolektyvų repeticijos, pasirodymai, atvykusių kolektyvų koncertai, spektakliai. Norėdami plėtoti ne tik kultūrinę, bet ir amatų veiklą, Šeduvos kultūros ir amatų centro darbuotojai planuoja organizuoti edukacines veiklas, amatininkų dirbtuves, seminarus, mokymus, konferencijas bei parodas (R4-32).

2017 m. įsteigtas Radviliškio r. Baisogalos kultūros centras. Buvusiuose kultūros namuose vykdoma kultūrinė veikla: meno kolektyvų repeticijos, pasirodymai, atvykusių kolektyvų koncertai, spektakliai (R4-33).

Radviliškio rajono kultūros įstaigų tinklą taip pat papildė kitos 15 įstaigų (nejuridiniai asmenys, esantys prie seniūnijų – kultūros namai, pramogų ir šokių salės), atliekančių kultūros centrų funkcijas (R4-34).

Muziejai. VVG teritorijoje veikia Daugyvenės kultūros istorijos muziejus – draustinis (R4-35). Muziejus tyrinėja Šeduvos miesto ir apylinkių istoriją, kaupia eksponatus, rengia muziejines ekspozicijas; tyrinėja Kleboniškių ir kitų kaimų istoriją ir architektūrą, išliekamąją vertę turinčius liaudies architektūros pastatus perkelia į Kleboniškių kaimą, formuoja sodybas ir atkuria gatvinį – rėžinį kaimą, stato kitus kaimui būdingus statinius, kaupia eksponatus ir rengia ekspozicijas; taip pat tyrinėja Burbiškio ir kitų dvarų istoriją, remontuoja, restauruoja išlikusius Burbiškio dvaro sodybos pastatus ir parko statinius, atkuria dvaro sodybą ir parką su visais komponentais, kaupia eksponatus ir rengia muziejines ekspozicijas bei patalpas turistų apgyvendinimui (R4-36).

Keletas muziejų veikia VVG teritorijai priklausančiuose seniūnijose ir ugdymo įstaigose (R4-37).

4) *sveikatos priežiūros įstaigos.* VVG teritorijoje pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikia 2 centrai (VŠĮ Šeduvos pirminės sveikatos priežiūros centras, VŠĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centras), 3 ambulatorijos (Tyrulių ambulatorija, Šaukoto ambulatorija, Šiaulėnų ambulatorija), taip pat veikia 10 medicinos punktų (R4-38). Per nagrinėjamą laikotarpį ambulatorijų skaičius sumažėjo 3 vnt. (R4-39). Baisogaloje paslaugas teikia privati įmonė UAB "Medicinos namai šeimai".

Dauguma pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigų renovuotos iš Europos Sąjungos lėšų, atnaujinta medicininė įranga, kompiuterinė technika, įsigyti 8 automobiliai (R4-40).

Antrinio lygio stacionarias ir ambulatorines asmens sveikatos priežiūros paslaugas VVG teritorijos gyventojai gali gauti VŠĮ Radviliškio ligoninėje (Radviliškio mieste). Stacionarių paslaugų profiliai: vidaus ligų, vaikų ligų, chirurgijos, slaugos ir palaikomojo gydymo. Gyventojai taip pat gali naudotis mieste teikiamomis VŠĮ Radviliškio rajono greitosios medicinos pagalbos centro, VŠĮ Radviliškio rajono pirminės sveikatos priežiūros centro paslaugomis (R4-41).

Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas (rajo bendrojo lavinimo mokyklose, gyventojų sveikatos mokymai, gyventojų sveikos gyvensenos priemonių vykdymas ir t.t.) teikia savivaldybės biudžetinė įstaiga Radviliškio rajono visuomenės sveikatos biuras (R4-42).

Vadovaujantis Higienos instituto duomenimis, 2019 m. (vėlesnių duomenų nėra) Radviliškio r. sav. 10 000 gyventojų teko 4,0 šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų 10 000 gyventojų. Pagal šį rodiklį Radviliškio rajonas atsiliko nuo šalies (7,2 gydytojai) vidurkių (R4-43).⁹¹

5) *įstaigos, susijusios su visuomenės saugumo užtikrinimu.* VVG teritorijos gyventojų saugumu iki 2022 m. rūpinosi Radviliškio rajono savivaldybei pavaldi Radviliškio rajono priešgaisrinės saugos tarnyba. Nuo 2023 m. Radviliškio rajono savivaldybės priešgaisrinių pajėgų valdymą ir funkcijas perėmė Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas (R4-44).

6) *sporto organizacijos.* Sporto veiklas rajono gyventojams organizuoja Švietimo ir sporto paslaugų centro (toliau – ŠSPC) sporto skyrius. Remiantis Radviliškio ŠSPC 2020 m. veiklos ataskaita, 2019–2020 m. m. centro sporto skyriuje įgyvendinamos bokso, futbolo, rytų kovos menų (karatė, tekvondo), krepšinio, laisvųjų imtynių, teniso, lengvosios atletikos ir tinklinio sporto šakų ugdymo programos, sudarytos 26 mokomosios grupės, jas lanko 269 mokiniai. Mokiniai savo sportinį meistriškumą tobulina dalyvaudami ir respublikinėse ir tarptautinėse varžybose. ŠSPC nevykdo programų suaugusiems (R4-45). Taip pat rajono gyventojai naudojami Biudžetinės įstaigos Radviliškio plaukimo baseinas paslaugomis. Baseinas veikia nuo 2017-12-27. Baseino lankytojus aptarnauja 20 specialiai parengtų darbuotojų: gelbėtojai-instruktoriai, plaukimo mokytojai, administratoriai, pagalbiniai darbuotojai, valytojai. Baseine įrengti 6 plaukimo takai po 25 m ilgio. Baseino pastate vienu metu gali pramogauti apie 300 žmonių; Įrengtos penkios pirtys: turkiška, lietuviška sauna, karštoji sauna, sauna su garu ir infraraudonųjų spindulių; Šalto vandens kubilėlis; Kontrastinis dušas; Sporto salė; Soliariumas; Masažo kabinetas; Kavinė; Konferencijų salė (iki 40 žm.)⁹² (R4-46).

⁹¹ Higienos institutas. Duomenų šaltiniai

https://sveikstat.hi.lt/chartoverview.aspx?top_uid=108&top_loc=mun&sel_rep_panel=1&lang=lit&hide_filters=0

⁹² Duomenų šaltiniai: <https://www.radviliskibaseinas.lt/apie-mus/istorija>

Valstybės institucijos

- Policijos uždavinius Radviliškio rajono teritorijoje atlieka Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Radviliškio rajono policijos komisariatas. Komisariatą sudaro veiklos ir reagavimo viešosios padaliniai (R4-47). Reagavimo padalinys vykdo viešosios tvarkos užtikrinimo funkcijas, vykdo operatyvinės grupės funkcijas.

VVG teritorijoje 2 bendruomenės pareigūnai, kurie (susitikimuose su prižiūrimos teritorijos gyventojais, nevyriausybinų ir privačių organizacijų atstovais) siekia įtraukti kuo daugiau visuomenės narių į viešosios tvarkos saugojimą ir atlieka kitus nusikalstamų veikų prevencijos veiksmus (R4-48). Bendruomenės pareigūnai prižiūrime teritorijoje formuoja saugią aplinką, populiarina policijos pareigūno profesiją ir siekia didinti jos prestižą, skatina gyventojus tapti policijos rėmėjais, burtis į saugios kaimynystės grupes, vykdo kitas, su baudimu ar sankcijų taikymu, nesusijusias pareigas.

Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Radviliškio rajono policijos komisariato pareigūnams padeda policijos rėmėjai bei šauliai, kurie talkina policijos komisariato pareigūnams, palaikant viešąją tvarką ir užtikrinant žmonių saugumą (R4-49). Jie aktyviai dalyvauja viešosios tvarkos palaikyme masinių renginių metu.

- Baisogaloje yra įsikūręs Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Gyvulininkystės institutas, kuris vykdo mokslinę, konsultacinę ir švietėjišką veiklą. Pagrindinės instituto veiklos kryptys apima gyvūnų veisimo, reprodukcijos biologijos ir genetinių išteklių, gyvūnų mitybos ir produkcijos kokybės, gyvūnų gerovės ir gyvulininkystės poveikio aplinkai tyrimus. Taip pat institutas atlieka pagrindinį vaidmenį šalyje išsaugodamas ir tirdamas nuo visiško išnykimo senąsias Lietuvos žemės ūkio gyvūnų veisles. Šią veiklos sritį kuruoja specialiai sukurtas Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių apsaugos koordinavimo centras. Institutas turi ne tik daug intelektinių gyvulininkystės plėtos išteklių, bet ir palaiko labai daug ryšių su gyvulininkystės plėtra suinteresuotais asmenimis, organizacijomis ir užsienio šalių specialistais. Institutas bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerija, gyvulių veislininkystės tarnybomis, pašarų ir pašarinių priedų gamybos įmonėmis, pieno ir mėsos perdirbimo pramonės įmonėmis, Lietuvos mokslų akademija, agrarinės srities aukštosiomis mokyklomis ir mokslo institutais, Žemės ūkio konsultavimo tarnyba, Žemės ūkio rūmais ir ūkininkų organizacijomis, asociacijomis. Tyrimų rezultatai panaudojami rengiant valstybines žemės ūkio, gyvulių veislininkystės, pieno ir mėsos gamybos programas, pašarų, pieno ir mėsos standartus. Lietuvos ir užsienio verslo partnerių, ūkininkų ir jų užsakymu atliekami moksliniai tyrimai, būtini aktualių problemų sprendimui. Institutas palaiko nuolatinius dalykinius ryšius su 14 užsienio šalių mokslininkais, įsijungė į tarptautinius 7BP REGPOT projektus FEED-TO-FOOD bei BALTFoodQUAL, dalyvauja COST veiklose EPICONCEPT, FAIM, METHAGENE, parengė ERASMUS projektą EUDIVCAMP, yra aktyvus tarptautinių mokslinių organizacijų: Europos gyvulininkystės asociacijos (EAAP), Europos žolininkų federacijos (EGF), Tarptautinės gyvūnų genetikų sąjungos (ISAG) narys. (R4-50).

- VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos gyventojams svarbios valstybės įstaigos veikia Radviliškio mieste, nepriklausančiame VVG teritorijai: Lietuvos paštas (VVG teritorijoje veikia tik 1 pašto skyrius, kai 2014 m. veikė 10 Lietuvos pašto skyrių); Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Šiaulių skyriaus Radviliškio poskyris; Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šiaulių klientų aptarnavimo departamento Radviliškio skyrius; valstybinių miškų urėdija Radviliškio regioninis padalinys; Radviliškyje dirba 3 darbuotojai, kurie priklauso Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Pakruojo aplinkos apsaugos inspekcijai; Šiaulių apskrities valstybinė mokesčių inspekcija Radviliškio skyrius; Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos ministerijos Šiaulių departamento Radviliškio skyrius; Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Šiaulių departamento Radviliškio skyrius; Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Radviliškio skyrius; Radviliškio rajono valstybinių įstaigų darbuotojų profesinė sąjunga (R4-51).

Kiti viešosios infrastruktūros subjektai. VVG teritorijoje veikia 7 vaistinės. 3 vaistinės yra Šeduvoje, po 2 Baisogaloje ir Grinkiškyje. (R4-52).⁹³ Baisogaloje veikia individuali odontologijos įmonė „Agdentė“⁹⁴ (R4-53).

VVG teritorijos kultūros ištekliai

Profesionalusis ir mėgėjų menas. VVG teritorijoje 2021 m. veikė 78 mėgėjų meno kolektyvai (2014 m. – 71 kolektyvas) (R4-54), kolektyvų narių buvo 657 asmenys (2014 m. – 567 asmenys) (R4-55). 2021 m. lyginant su 2014 m. mėgėjų meno kolektyvų padaugėjo 7-iais, kolektyvų dalyvių skaičius padaugėjo 15,87 proc. (R4-56) (žr. 1.7.2 lentelę).⁹⁵ VVG teritorijoje nėra kino. Oficialios informacijos apie muziką, dailę, teatrą viešai nėra pateikiama. Rengiant VPS VVG kreipėsi į Savivaldybės administraciją, prašydama pateikti minėtą informaciją, tačiau gavo tik informaciją, jog šie duomenys nerenkami.

1.7.2. lentelė. Mėgėjų meno kolektyvų ir jų dalyvių kaimo teritorijoje skaičius, vnt.

Meno kolektyvo pavadinimas	Kolektyvų dalyviai (skaičius)	
	2014 m.	2021 m.
Moterų vokalinis ansamblis „Polėkis“	6	6
Moterų vokalinis ansamblis „Livita“	7	7
Šokių ratelis	8	6
Instrumentinis-vokalinis ansamblis „Koldar“	8	-
Moterų kapela	8	-
Netradicinė kaimo kapela „Poleka“	-	6
Mišri kapela „Vakaruška“	-	6
Humoro grupė	10	-
Mažieji scenos mėgėjai	8	-
Teatro mėgėjų kolektyvas „Savi“	9	13
Vaikų meno mėgėjų būrelis	12	11
Folklorinis ansamblis „Sarva“	12	8
Vaikų meno mėgėjų kolektyvas	10	10
Liaudiškos muzikos ansamblis	5	5
Mišrus vokalinis duetas	2	2
Mišrus vokalinis duetas	2	2
Moterų folklorinis ansamblis	8	6
Kaimo kapela „Gomerta“	8	7
Suaugusių dramos kolektyvas	8	7
Vaikų dramos būrelis	11	6
Moterų vokalinis ansamblis	15	10
Jaunimo liaudiškos muzikos kapela	9	-
Moterų vokalinis ansamblis	8	6
Jaunimo estradinis kolektyvas	7	-
Suaugusiųjų estrados mėgėjų kolektyvas	5	9
Suaugusiųjų liaudiškos muzikos kapela	10	-
Šokių grupė „Akimirka“	-	9
Pučiamųjų instrumentų ansamblis	-	6
Jaunimo estradinė grupė	-	5
Liaudiškos muzikos kapela „Šušvė“	-	6
Liaudies kaimo kapela „Žvangulis“	20	17
Ansamblis „Armonikieriai“	9	9

⁹³ Duomenų šaltiniai: <http://www.medicina.lt/rubrika/Vaistin%C4%97s/100199063/Radvili%C5%A1kis>

⁹⁴ Duomenų šaltiniai: <https://www.medicina.lt/rubrika/Odontologai/100199103/Radvili%C5%A1kis>

⁹⁵ Radviliškio rajono savivaldybės administracijos duomenys (VPS 12 priedas)

Meno kolektyvo pavadinimas	Kolektyvų dalyviai (skaičius)	
	2014 m.	2021 m.
Pramoginės muzikos orkestras	12	15
Vaikų kapelija „Žvangučiai“	10	9
Mišrus choras „Naktikovas“	26	23
Moterų vokalinis ansamblis	7	7
Jaunimo dainavimo grupė	Neegzistavo	5
Folkloro ansamblis „Dainoriai“	25	23
Netradicinė kapelija „Dainoriai“	5	6
Mėgėjų teatras	20	19
Vaikų ir suaugusiųjų skaitovų kolektyvas	Neegzistavo	29
Ukulelių ansamblis	Neegzistavo	5
Liaudiškų šokių grupė „Žolynėlis“	25	18
Įvairių stilių šokių grupė „Tripp Trapp“	Neegzistavo	12
Įvairių stilių šokių grupė „Tripp Trapp pumpurėliai“	Neegzistavo	24
Jaunimo (suaugusiųjų) šokių kolektyvas	14	Nebeegzistuoja
Liaudiškos muzikos kapela "Bendraminčiai"	-	10
Teatro mėgėjų kolektyvas	-	10
Moterų vokalinis ansamblis "Ritma"	-	5
Suaugusių teatro mėgėjų kolektyvas	-	6
Vaikų teatro mėgėjų kolektyvas	-	9
Liaudiškos muzikos kapela "Karčemėlė"	0	10
Radviliškio rajono Pociūnėlių kultūros namų moterų vokalinis ansamblis "Svaja"	4	4
Radviliškio rajono Pociūnėlių kultūros namų muzikos ansamblis "Liauda"	7	8
Radviliškio rajono Skėmių pramogų ir šokių salės mėgėjų kolektyvas	10	9
Dramos kolektyvas „Trys mylimosios“	15	15
Folkloro ansamblis „Garduva“	8	8
Moterų choras. Aurelija Meškauskienė	14	-
Mišrus vokalinis ansamblis „Bongo“, A. Meškauskienė	8	-
Dirbančio jaunimo tautinių šokių kolektyvas. Joana Vasiliauskienė	18	18
Liaudiškos muzikos kapela, vadovė Evelina Stalgienė	-	9
Liaudiškos muzikos kapela „Užuovėja“, Edvinas Kažukauskas	15	-
Vaikų ir jaunimo liaudiškos muzikos kapela „Jaunimėlis“, E. Kažukauskas	12	-
Butėnų moterų vokalinis ansamblis, Evelina Stalgienė	5	5
Folkloro ansamblis, Evelina Stalgienė	7	14
Vaikų ir jaunimo teatras „Laumžirgiai“, Izolina Stanulienė	14	12
Suaugusiųjų mėgėjų teatras „ŠKAC“, Iz. Stanulienė	11	19
Humoro grupė „Sprandžina“, Iz. Stanulienė	10	8
Instrumentinės muzikos grupė, vadovas Erichas Burbulis	-	4
Alksniupių mėgėjų teatras „Pilnatis“, Laima Didžbalienė	-	11
Alksniupių šokių kolektyvas „Alksna“, Diana Maciuvienė	-	16
Alksniupių moterų vokalinis ansamblis „Nona“, Stanislovas Vaitkevičius	-	9
Alksniupių folkloro ansamblis „Alksnelė“, Stanislovas Vaitkevičius	-	12
Moterų choras. Aurelija Meškauskienė	14	-
Mišrus vokalinis ansamblis „Bongo“, A. Meškauskienė	8	-
Dirbančio jaunimo tautinių šokių kolektyvas. Joana Vasiliauskienė	18	18
Liaudiškos muzikos kapela, vadovė Evelina Stalgienė	-	9
Kalnelio Gražionių vaikų ir jaunimo centro „Ežiukas“ šokių, dainų ir dramos kolektyvas	(nebuvo susikūręs)	15

Meno kolektyvo pavadinimas	Kolektyvų dalyviai (skaičius)	
	2014 m.	2021 m.
Aukštelkų kultūros namų merginų vokalinė grupė „Vija“	(nebuvo susikūrus)	4

Šaltinis. Radviliškio rajono savivaldybės administracijos duomenys

Kultūros ir istorijos objektai bei vertybės. Kultūros paveldas skirstomas į *nekilnojamąsias kultūros vertybes ir kilnojamąsias kultūros vertybes*. Rengiant šią strategiją Kultūros vertybių registre Radviliškio rajone yra registruoti 429 kultūros paveldo nekilnojantieji objektai (R4-57) bei 53 kilnojami objektai (R4-58)⁹⁶. Kultūros paveldas yra valstybei strategiškai svarbus istorijos raidoje visuomenės tęstinai kuriamas išteklius, kuris atspindi istorinę ir kultūrinę šalies raidą, vaidina svarbų vaidmenį išsaugant ir puoselėjant tautinį tapatumą. Tačiau Lietuvoje visuomenė nepakankamai tapatina save su kultūros paveldu ir neišnaudoja visų jo teikiamų galimybių. Vadovaujantis užsienio šalių patirtimi ir geraisiais pavyzdžiais Lietuvoje, kultūros paveldas savo aktualizavimo prasme turi didžiulį pritaikymo visuomenės socialiniams, ekonominiams, kultūros ir edukacijos poreikiams potencialą – sutvarkytame ir pritaikytame kultūros paveldo objekte gali įsikurti bendruomenės centras, menų inkubatorius, mokykla, kultūros įstaiga ar kita bendruomenei reikalinga įstaiga ar organizacija.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registro duomenimis, Radviliškio rajono savivaldybė turi tiek rajono, tiek regiono, tiek nacionaliniu mastu reikšmingų kultūros paveldo objektų: memorialiniai (53), inžineriniai (25), dailės (25), urbanistiniai (2), architektūriniai (160), sakraliniai (7), mitologiniai (4), istoriniai (47), etnokultūriniai (14), archeologiniai (24), kraštovaizdžio (17), želdynų (19). Svarbesnieji: Lietuvos nepriklausomybės 10–mečiui (nugriautas 1951 m., atstatytas 1990 m.), Lietuvos nepriklausomybei atminti (statytas 1928 m.) (Aukštelkų sen.); Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio (LLKS) Tarybos nepriklausomybės deklaracijos paskelbimo memorialas Minaičiuose Memorialą sudaro atstatytas Lietuvos partizanų vyriausiosios vadovietės bunkeris, kuriame ir buvo pasirašyta 1949 m. Vasario 16-osios deklaracija, virš jo esantis klėtis ir šalia bunkerio pastatytas paminklas Lietuvos partizanams ir LLKS Vasario 16-osios deklaracijai atminti. Skulptoriaus Jono Jagėlos sukurtame paminkle įamžinti visų aštuonių deklaraciją pasirašiusių partizanų – Jono Žemaičio-Vytauto, Adolfo Ramanausko-Vanago, Leonardo Grigonio-Užpalio, Juozo Šibailos-Merainio, Vytauto Gužo-Kardo, Aleksandro Grybino-Fausto, Petro Bartkaus-Žadgailos ir Broniaus Liesio-Nakties – vardai. (Grinkiškio sen.) (R4-59); Nirtaičių kaimo kapinaitėse akmeninių skulptūrinių paminklų ansamblis (Radviliškio sen.); Vytauto Didžiojo paminklas (1930 m.) Vadaktų k. (Sidabravo sen.). Buvusio Gražionių dvaro sodybos fragmentai, Kalnelio Gražionių buvusio dvaro sodyba, Mažaičių buvusio dvaro sodybos fragmentai (rūmai, spirito varykla), Sedūnų buvusio dvaro fragmentai (Aukštelkų sen.); Grinkiškio dvaras (Grinkiškio sen.); Vaidulių kaime kovas su bermontininkais mini vėjo malūnas, prie kurio 1919 m. įvyko lemiamos kautynės dėl Radviliškio miesto (Radviliškio sen.); Šniūraičių kaime yra 150 metų sulaukusi medinė Šv. Antano Paduviečio bažnyčia (Radviliškio sen.); Šaukoto švč. Trejybės bažnyčios pastatų kompleksas, klebonijos pastatai, Diktariškių dvaro sodyba su parku, Šaukoto II buv. dvaro sodybos fragmentai, Pieninės pastatas Šaukoto mstl., koplytėlė su Pietos skulptūra Daušnagių kaime (Šaukoto sen.); Polekėlės koplyčia, Jonaitiškių dvaras (Tyrulių sen.). Paminėtini ir labiausiai turistų lankomi objektai – Baisogalos, Burbiškių ir Pakiršinio dvarai bei Lietuvos istorinį paveldą pristatanti Kleboniškių kaimo buties ekspozicija (R4-60).

Gamtos paveldas. Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje yra 4 saugomos teritorijos (visos saugomos valstybės): Daugyvenės kraštovaizdžio draustinis, Praviršulio tyrelio botaninis zoologinis draustinis, Sulinkių valstybinis ornitologinis draustinis ir Tyrulių valstybinis botaninis-zoologinis draustinis. Svarbesni gamtos objektai: Aukštelkų ažuolas (aukštis – 20 m., skersmuo – 1,40 m.) (Aukštelkų sen.); Vaitiekūnų piliakalnis (Grinkiškio sen.); Verdulių kaime nuo seno trykšta Verdenės šaltinis (Radiškio sen.); Debeikių pilkapis, kalnas vad. Milžino kalneliu Žasaičių k. (Šaukoto sen.).

⁹⁶ Kultūros vertybių registro duomenys. Duomenys apima ir Radviliškio miestą. Duomenų šaltiniai: <http://kvr.kpd.lt/#/>

Kita: Knygnešio Juozo Čepulio (1876–1952 m.) gimtinė Odynės kaime (Radviliškio sen.); Sidabravo krašto muziejus, šalia jo yra Sidabravo garbės piliečio Antano Vaškėlio memorialinis kambarys, bibliotekoje – prof. Vlodo Žuko atminimo kambarys, Sidabravo gimnazijoje veikia Lietuvos ir Prancūzijos asociacijos Prancūzų kultūros centras ir dienos užimtumo centras (Sidabravo sen.); Pociūnėlių šv. Jono Krikštytojo bažnyčia (Skėmių sen.); Baublės kaimo senosios kapinės, Butkių kaimo senosios kapinės, Daužnagių kaimo senosios kapinės, Debeikių kaimo senosios kapinės, vad. Senkapiams, Grigalaičių kaimo senosios kapinės, Kaunetiškių kaimo senosios kapinės, Liekių kaimo senosios kapinės, Notiniškių kaimo senosios kapinės, Pakalnučių kaimo senosios kapinės, Papušynio kaimo senosios kapinės, vad. Kalneliu, Piktonių kaimo senosios kapinės Ropkelių kaimo senosios kapinės, Šaukoto miestelio senosios kapinės (Šaukoto sen.); Šeduvos senosios žydų kapinės ir masinių žydų žudynių vietas Liaudiškių miške (litvakų kultūros pėdsakai), kuriamas Šeduvos žydų istorijos muziejus „Dingęs štetlas“ – tai nuo 2015 metų Šeduvoje, Radviliškio rajone, privačiomis lėšomis [1] statomas žydiškų miestelių (štetlų) istorijos muziejus. Jo tikslas pasakoti Šeduvos žydų istoriją iki Antrojo pasaulinio karo bei pristatyti tradicijas, verslus ir kultūrinius reiškinius, būdingus ir kitiems to meto štetlams.

Tautinio paveldo puoselėjimas. Radviliškio rajone 44 gyventojams suteikti tautodailininkų vardai (R4-61). Propaguojami amatai: medžio drožyba, keramika, tekstilė, odos apdirbimas, tapyba, karpiniai, margučiai, kalvystė, metalo plastika, medžio drožyba.⁹⁷

Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros departamento Tautinio paveldo ir mokymo skyriaus duomenimis Radviliškio rajone užregistruoti 8 tradiciniai amatininkai – 6 fiziniai ir 2 juridiniai asmenys (R4-62) (žr. 1.7..3 lentelę).⁹⁸

1.7.3. lentelė. Tradiciniai amatininkai Radviliškio rajone

Vardas, pavardė/Įmonė	Pavadinimas - porūšis	Produktų kiekis
Vitalija Petrauskienė	Puošybos detalės, užuolaidos	2
UAB "Gineta"	Rankšluosčių audiniai	1
Olė Plungienė	Pirštinės, kojines	2
LVA Gyvulininkystės institutas	Žemaitukai, šiurkščiavilnės avys, Lietuvos baltosios kiaulės, vištinės žąsys	4
Genė Stugienė	Skutinėti margučiai	1
Irena Butvilienė	Medžiaginiai žaislai	1
Aurelija Norvaišienė	Rankšluosčių audiniai, pintinės juostos, riešinės	3
Eugenijus Arbušauskas	Užgavėnių kaukės, skulptūros	2

Šaltinis: Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros departamento Tautinio paveldo ir mokymo skyriaus duomenys

Pakiršinio kaime veikia Radviliškio rajono savivaldybės etninės kultūros ir amatų centras. Centras organizuoja edukacines programas, išsaugančias tautos sukurtas vertybes, gyvąsias tradicijas, tradicinius amatus, įtraukdamas įvairaus amžiaus Radviliškio rajono gyventojus. Ten reziduoja gausybė vietos amatininkų, eksponuojami jų gaminiai (R4-63).

Tradicioniai renginiai. Radviliškio rajonas garsėja kasmet gegužės mėnesį rengiama Tulpių žydėjimo švente, kuri sutraukia į Burbiškio dvarą apie 40 tūkst. lankytojų (R4-64). Burbiškio dvaras yra VVG teritorijoje.

Radviliškio rajono kultūros įstaigos rengia populiarias lietuviškas etnokultūros šventes ir jau tradicinius, išliekamąją vertę turinčius, tarptautinius projektus: medžio drožėjų ir kalvių plenerą „Karžygių alėja“, garbaus amžiaus žmonių šokių festivalį „Ir ne tik iš Lietuvos“, vargonų muzikos

⁹⁷ Duomenų šaltiniai: <http://pakirsiniodvaras.lt/amatininkai/>

⁹⁸ Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros departamento Tautinio paveldo ir mokymo skyriaus duomenys. Duomenų šaltiniai: https://www.tautinispaveldas.lt/listings/?search_keywords=&search_categories%5B%5D=&job_region_select%5B%5D=252&submit=

festivalį „Vargonų legendos“, folkloro kolektyvų festivalį „Ganiau palšus jautelius“ ir kt., jau tradiciniu tapo Radviliškio rajono savivaldybės, Baisogalos seniūnijos, Pakiršinio kaimo bendruomenės bei Radviliškio rajono savivaldybės etninės kultūros ir amatų centro organizuojamas Šaltibarščių gaminimo čempionatas, Radviliškio mieste rengiamas VVG teritorijos amatininkus bei žiūrovus pritraukiantis kasmetinis tarptautinis kojinių mezgimo čempionatas (R4-65).

VVG teritorijoje veikiančios kultūros įstaigos kartu su kaimo bendruomeninėmis organizacijoms ir kitomis nevyriausybinėmis organizacijomis rengia įvairius tradicinius kultūrinius renginius: Jonines, Žolinę, Užgavėnes, Kaziuko mugę, Sekmines, atlaidus, švenčia valstybines Vasario 16-sios, Kovo 11- osios, Mindaugo karūnavimo šventes, mini Vaikų gynimo dieną, Motinos dieną, Tėvo dieną ir kt. Taip pat organizuoja įvairias popietes, pokalbius ir kt.⁹⁹

Platus socialinių, kultūrinių paslaugų tinklas, laisvalaikio ir užimtumo iniciatyvos, palanki švietimo aplinka, pritaikyta infrastruktūra gali paskatinti jaunas šeimas rinktis gyvenimą regionuose. 2018 m. buvo priimtas Lietuvos Respublikos finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms įstatymas, leidžiantis sutuoktiniams, ne vyresniems nei 36 m., teikti prašymus dalinei paramai gaunant būsto kreditą. Ekonomisto Žygimanto Maurico nuomone, jaunimui regionai vis patrauklesni atrodo dėl lėtesnio gyvenimo tempo ir galimybės įsigyti pigesnę, bet galbūt didesnę būstą. Pasak jo, į užmiesčius žmonės vis dažniau kelsis ir dėl vis daugiau darbdavių suteikiamos galimybės dirbti iš namų. Eksperto teigimu, Lietuvos regionų centrai turi itin daug dar neatrasto potencialo, o jų dar aktyvesnei plėtrai trūksta platesnio pobūdžio investicijų bei konkurencingesnių atlyginimų. Prognozuojama, kad kuo toliau, tuo dažniau jauni žmonės rinksis gyventi regionuose ir ten kurs savitas bendruomenes (R4-66).¹⁰⁰

Socialinės infrastruktūros ir jos veiklos bei kultūros išteklių atitiktis gyventojų poreikiams ir VVG teritorijos vizijai. Vietos gyventojų požiūrį į socialinę infrastruktūrą bei kultūros išteklius, iliustruoja pateikti vertinimai (žr. 1.7.4 lentelę).

1.7.4 lentelė. Socialinės infrastruktūros vertinimas¹⁰¹

Sritis	Būklė	Tendencija
• Bendruomenės ir vietos valdžios gebėjimas bendradarbiauti	2,11	2,12
• Kaimo bendruomenių bei kitų NVO veiklos skatinimas ir iniciatyvų įgyvendinimo rėmimas	1,99	2,03
• Viešosios ir privačios paslaugos vietos gyventojams	1,96	2,05
• Socialinės rūpybos reikalų sprendimas	2,18	2,11
• Gebėjimas demonstruoti savo krašto savitumą, vietos tradicijas, amatus, kulinarinį paveldą ir kt.	2,00	2,13
• Gyventojų dalyvavimas kultūros, sporto ir kituose renginiuose	1,92	1,99
• Valdžios veiklos viešumas ir sprendimų priėmimo skaidrumas	1,78	1,89
• Gyventojų įsitraukimas į bendruomenių ir kitą viešąją veiklą	1,85	1,96
• Paslaugos jaunoms šeimoms, auginančioms vaikus	1,71	1,89
• Vietos amatų, kultūros ir kulinarijos paveldo bei tradicinių švenčių puoselėjimas	1,80	1,99
• Jaunimo reikalų sprendimas	1,67	1,80

⁹⁹ Radviliškio rajono savivaldybės informacija. Duomenų šaltiniai: <http://www.radviliskis.lt/Kultura500768410>

¹⁰⁰ Jaunos šeimos plūsta į regionus: daugiau nei 2 tūkst. jau pasinaudojo valstybės parama. Duomenų šaltiniai: <https://www.tv3.lt/naujiena/lietuva/jaunos-seimos-plusta-i-regionus-daugiau-nei-2-tukst-jau-pasinaudojo-valstybes-parama-n1068419>

¹⁰¹ Būklės vertinimo reikšmės: 3 – gera; 2 – vidutinė; 1 – bloga. Tendencijų vertinimo reikšmės: 3 – gerėja; 2 – neutrali; 1 – blogėja. Pateikiamas apskaičiuotas respondentų vertinimų vidurkis.

Gyventojų pateikti vertinimai leidžia konstatuoti keletą dalykų: VVG teritorijoje vis labiau gebama sutarti su vietos valdžia (R4-67). Tą rodo situacijos vertinimas (2,11 balo) ir tendencija (2,12 balo). Taip pat palaikoma bendruomenių ir kitų NVO veikla – gyventojai tendenciją vertina kaip gerėjančią (R4-68).

Nepaisant to, vietos gyventojai nepasitiki vietos valdžia ir jos veiklą vertina kaip ne visai skaidrią (1,78 balo), tendencija taip pat žemiau vidutinės. (R4-69).

Gerai vertinamas socialinės rūpybos reikalų sprendimas (2,18 balo), tačiau tendencija matoma kiek prastesnė, bes vis dar aukštesnė nei vidutinė (2,11 balo) (R4-70). Taip pat gerai vertinamas gebėjimas demonstruoti savo krašto savitumą, vietos tradicijas, amatus, kulinarinį paveldą ir kt. (R4-71), nors vietos amatų, kultūros ir kulinarijos paveldo bei tradicinių švenčių puoselėjimas vertinamas kaip nepakankamas (R4-72).

Gyventojai kritiškai vertina savo dalyvavimą visuomeniniame gyvenime (būklė 1,85 balo), tendencija taip pat žemiau vidutinės. (R4-73) bei dalyvavimą kultūros, sporto ir kituose renginiuose (būklė 1,92 balo, tendencija – 1,99 balo) (R4-74).

Viešųjų ir privačių paslaugų (švietimo, kultūros, sporto, socialinės rūpybos, rūpinimosi asmens ir turto apsauga) teikimą gyventojai daugeliu atvejų vertina vidutiniškai, tačiau, jų nuomone, situacija gerėja (R4-75).

Prasčiausiai gyventojai vertina paslaugas jaunoms šeimoms, auginančioms vaikus (1,71 balo) (R4-76). bei jaunimo reikalų sprendimą (1,67 balo). (R4-77).

Vardijant teritorijos trūkumus, gyventojai pažymi, kad pastaraisiais metais buvo įgyvendinta daug infrastruktūros projektų, tačiau dar labai daug pastabų išsakoma būtent dėl infrastruktūros būklės (R4-78), žr. VPS 6 priedą. Vietos gyventojai skundžiasi neasfaltuotais keliais, nesutvarkytu gatvės apšvietimu, vandentiekiu. Taip pat pabrėžia, kad teritorijoje nėra išplėtotą viešoji turizmo infrastruktūra ir paslaugos šioje srityje. Trūksta poilsio aikštelių, poilsio zonų, privažiavimo prie lankytinų objektų, gamtos objektų lankymo ir įveiklinimo infrastruktūros ir pan. Panašią nuomonę išsakė ir vietos jaunimas. Jaunimui trūksta sporto zonų bei kitų susibūrimo vietų, taip pat vietos jaunuoliai pasigenda didesnių laisvalaikio praleidimo galimybių (R4-79). žr. VPS 6, 7, 8 priedus.

Vertinant socialinės infrastruktūros būklę ir jos veiklą, gyventojai daugiausiai akcentavo ūkinių, transporto ir socialinių paslaugų kaimo vietovėse trūkumą (R4-80). Labiausiai išskyrė paslaugų socialiai pažeidžiamoms grupėms – pagyvenusiems, ligotiesiems, vaikams - poreikį. Gyventojų teigimu, VVG teritorijoje ypač trūksta paslaugų pagyvenusiems žmonėms, ligoniams bei vaikams bei juos prižiūrintiems asmenims (R4-81), žr. VPS 6, 7, 8 priedus.

Radviliškio rajono savivaldybės socialinių paslaugų plano 2022 m. duomenimis, rajone veikiantis socialinių paslaugų įstaigų tinklas nėra ganėtinai išplėtotas, kad užtikrintų tinkamą socialinių paslaugų apimtį, įvairovę ir prieinamumą (R4-82). Nepatenkinamas ilgalaikės socialinės globos poreikis (R4-83). Socialines paslaugas teikiančios įstaigos ir NVO Radviliškio rajone yra pasiskirsčiusios netolygiai, todėl socialinės paslaugos sunkiau prieinamos kai kurių seniūnijų vietovių gyventojams (R4-84)¹⁰².

Paklausti, kokių pasikeitimų gyvenamojoje vietovėje labiausiai norėtų naujame finansiniame laikotarpyje, VPS rengimo darbo grupės nariai dažniausiai minėjo su socialine infrastruktūra ir jos veikla susijusius dalykus, itin svarbu įveiklinti turimą infrastruktūrą bei išnaudoti žmogiškuosius išteklius, ypač bendruomenes, savanorius įvairių socialinių grupių poreikiams, socialinėms paslaugoms teikti. (R4-85).

Dėl šių priežasčių, viešųjų ar privačių paslaugų plėtra, paslaugų (socialinių, užimtumo ir pan.) socialiai pažeidžiamoms grupėms plėtra, parama bendruomeniniam/socialiniam verslui, įskaitant naujų paslaugų kūrimą ir esamų plėtojimą bei jų prieinamumo didinimą bei bendruomeniškumą skatinančios iniciatyvos – išskiriamos kaip svarbios sritys, kurioms reikėtų skirti finansavimą (R4-86).

VVG teritorijos gyventojai yra pasiryžę patys spręsti anksčiau išdėstytas problemas. Tai patvirtina susitikimuose - diskusijose su vietos gyventojais išsakyta nuomonė, kuri nurodoma kokias

¹⁰² Radviliškio rajono savivaldybės socialinių paslaugų planas 2021 m.

veiklas kaimo bendruomenės, vietos verslininkai, ūkininkai bei jaunimas planuoja vykdyti (R4-87) (žr. VPS 6 priedą). Numatomos šios veiklos: paslaugų centrų kaimo vietovėse plėtra (juose numatoma teikti įvairias ūkines ir socialines paslaugas įvairių amžiaus grupių gyventojams), senjorų dienos centrų kūrimas ir pagalba vienišioms senyvo amžiaus žmonėms, vaikų priežiūra ir užimtumas, pagalbos organizavimas socialiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms, laisvalaikio užimtumo organizavimas, sveikatingumo paslaugų ir sporto renginių organizavimas, sociokultūrinė veikla, edukacinė veikla, aplinkos tvarkymo ir priežiūros paslaugos, buitinės paslaugos, žemės ūkio veikla, žemės ūkio produktų perdirbimas ir realizavimas, suvenyrų, rankdarbių gamyba, amatų plėtojimas, paslaugos turistams, maitinimo paslaugos, patalpų nuomos, renginių organizavimo paslaugos, laidojimo ir šarvojimo paslaugos, automobilių remonto paslaugos ir t.t. (R4-88) (žr. VPS 6 priedą).

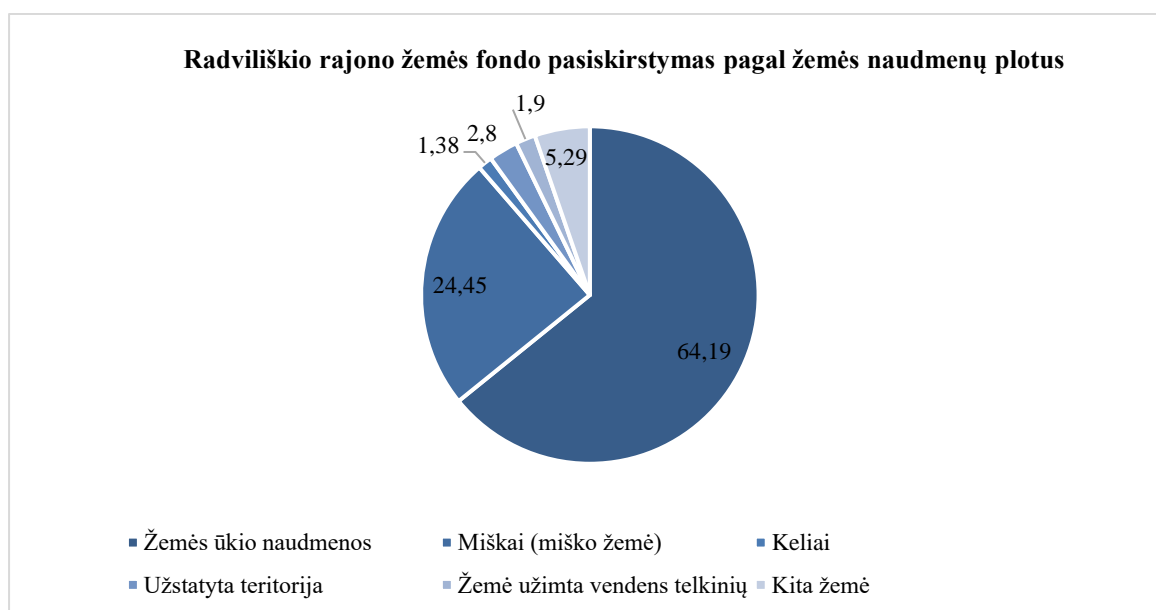
Net 30,88 proc. respondentų nuomone, VVG teritorijoje veikiančioms nevyriausybinėms organizacijoms tikslinga būtų užsiimti įvairių paslaugų kaimo vietovėse kūrimu (R3-130), dar 20,35 proc. respondentų mano, kad NVO galėtų užsiimti įvairių paslaugų (įskaitant apgyvendinimą, maitinimą, laisvalaikio užimtumą, pramogas ir edukacijas) turistams, piligrimams, kitiems specifiniams lankytojams (pvz. žvejams) teikimu (R4-89).

VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos vizija iki 2030 m. – tai ekonominės ir socialinės gerovės kraštas, kurio susitelkusi bendruomenė sėkmingai randa naujovėmis ir bendryste grindžiamus atsakymus į laikmečio iššūkius, kur savo vietą randa visų gyventojų grupių atstovai, o krašto perspektyvos garantas yra jaunimas, gimtinėje kuriantis savo gyvenimą. Vizijoje suplanuota įgalinti vietos bendruomenę sėkmingai realizuoti savanoriškos veiklos potencialą, užtikrinti reikalingų paslaugų teikimą ir labiau pasirūpinti kaimo gyventojais. Vizija neatsiejama nuo bendradarbiavimo ir partnerystės puoselėjimo teikiant įvairias gyventojams trūkstamas paslaugas. Taip pat nuo savanorystės palaikymo ir skatinimo, gyventojų saviraiškos bazės didinimo, tradicijų ir kultūros puoselėjimo bei meilės gimtajam kraštui skatinimo.

1.8. VVG teritorijos gamtos išteklių analizė

Žemės fondas, jo struktūra, žemės ūkio naudmenų kokybė ir jų tinkamumas žemės ūkio veiklai. Bendras Radviliškio rajono žemės plotas – 163405,80 ha (R5-1).

Žemės ūkio naudmenos 2021 m. duomenimis sudarė didžiausią žemės fondo dalį – 64,19 proc. (Šiaulių apskrityje – 61,74 proc., Lietuvoje – 51,97 proc.), o miškai – 24,45 proc. (Šiaulių apskrityje – 26,69, Lietuvoje – 32,98 proc.) (R5-2). Visą žemės fondo struktūrą galima matyti 1.8.1 paveiksle.

1.8.1 pav. Radviliškio rajono žemės fondo pasiskirstymas pagal žemės naudmenų plotus, proc., 2021 m.

2015 m. (2014 m. Žemės informacinėje sistemoje neteikiami) Radviliškio rajono žemės fonde žemės ūkio naudmenų plotas sudarė 64,55 proc., miškai – 25,37 proc., užstatyta teritorija – 2,96 proc., užstatyta teritorija – 0,23 proc. vandenys – 1,88 proc., keliai – 1,3 proc., kita žemė – 3,93 proc.¹⁰³

Žemės ūkio naudmenų bendras plotas 2021 m. Radviliškio rajone buvo 104895,04 ha (R5-3). Žemės fondo struktūroje didžiausią dalį sudarė ariama žemė – 60,9 proc. (R5-4). Pievos ir natūralios ganyklos sudarė 3,02 proc., o sodai ir uogynai – 0,28 proc. visų žemės naudmenų (R5-5). 2015 m. žemės ūkio naudmenų bendras plotas buvo 105482,61 ha.

Tai yra 2021 m., lyginant su 2015 m., šis plotas nežymiai sumažėjo (0,56 proc.). Nežymiai keitėsi ir žemės ūkio naudmenų struktūra: 3,85 proc. padidėjo ariamos žemės plotas, gan ženkliai – 26,49 proc. padaugėjo sodų (tačiau jų santykinė dalis visose žemės naudmenose vis vien išlieka maža), pievų ir natūralių ganyklų plotai išaugo 19,82 proc. (R5-6).

Vertinant žemės ūkio naudmenų struktūrą matyti, kad didžiąją dalį žemės ūkio naudmenų Radviliškio r. sav. sudaro ariama žemė (94,4 proc.) ir pagal šį rodiklį viršijo apskrities (93,5 proc.) ir šalies (87,6 proc.) rodiklius. Šie duomenys rodo, jog sąlygos verstis žemės ūkiu Radviliškio rajono savivaldybėje yra itin palankios (R5-7)¹⁰⁴.

Radviliškio rajone vyrauja derlingas dirvožemis, todėl žemės ūkis čia gerai išvystytas. Pietrytinėje rajono teritorijos dalyje dirvožemio našumo balas siekia net 52,1 balo (Skėmių sen.), o pietvakarinėje dalyje – 38,8 balo (Šaukoto sen.) (R5-8). Vidutinis dirvožemio našumo balas rajone – 45,67 balo – yra vienas aukščiausių šalyje, kas taip pat rodo išskirtinai palankias sąlygas žemės ūkio verslui (R5-9).¹⁰⁵

Plotai, kuriuose ekologiškai ūkininkaujama. Radviliškio rajone 2014 m. ekologiškai ūkininkaujama buvo 15 sertifikuotų ūkių (R5-10). Sertifikuoto ploto apskaičiuota 481,15 ha (R5-11).

2021 m. ekologinių ūkių padaugėjo iki 22, plotas taip pat padidėjo iki 5066,08 ha (R5-12). Iš viso plotas padidėjo daugiau nei 10 kartų (R5-13).¹⁰⁶ Informaciją apie ekologiškai ūkininkaujančius ūkius VVG rengdama VPS gavo iš VšĮ Ekoagros. Viešai oficiali statistika nėra pateikiama.

Kraštovaizdis ir jo tinkamumas rekreacijai.

Pro rajoną eina Mūšos ir Nevėžio vandenskyra. Prasideda [Daugyvenė](#) ir jos intakas [Ežerėlė](#), Nevėžio intakai Kiršinas, [Liaudė](#), [Dotnuvėlė](#), teka Šušvė (Nevėžio intakas) (R5-14). Telkšo 8 ežerai, 6 tvenkiniai, teka 22 upės. Radviliškio rajono savivaldybė taip pat nėra itin vandeninga, vandens telkiniai užima tik 1,9 proc. savivaldybės teritorijos (šalies rodiklis – 4,1 proc.) (R5-15). 24,4 proc. Radviliškio rajono teritorijos sudaro miškai ir miško žemė, kai tuo tarpu šalies – 33,0 proc. (R5-16).

Teritorija nepasizymi rekreacinio pobūdžio vandens ar sausų šilų gausa, žmones į šlapius miškus vilioja grybai ir uogos (R5-17). Didelis dėmesys skiriamas miškų pritaikymui rekreacijai (R5-18). Valstybiniame miške įrengti 2 apžvalgos bokštai, skirti stebėti paukščių gyvenimą Sulinkių ornitologiniame draustinyje bei Šiaulės kalno apžvalgos bokštas ant aukščiausios rajono kalvos Tytuvėnų regioninio parko teritorijoje. Įrengtos 28 poilsiavietės ir atokvėpio vietos, kurioms parinktos vaizdingiausios miškų vietos (R5-19). Čia lankytojai gali apsistoti trumpesniam ar ilgesniam poilsiui, laužavietėje susikurti laužą. Pavėsinės apsaugos nuo lietaus, jose pastatyti stalai su suolais įrengti lauko tualetai, šiukšliadėžės. Prie dalies objektų sukūrimo prisidėjo ir vietos menininkai. Keletas poilsiaviečių įrengta prie vandens telkinių, kuriuose galima maudytis. Viena iš jų yra „Gomertos“ poilsiavietė prie Gomertos ežero, Pašušvio girininkijoje, joje įrengtas ir tiltas į ežerą, Aukštelkų girininkijoje yra dvi poilsiavietės prie nedidelių vandens telkinių, prie šalia Baisogalos esančios Kiršino užtvankos įrengtos dvi poilsiavietės (R5-20). Tiesiami nauji ir tvarkomi esami miško keliai, sudarant sąlygas lankytojams pasiekti atokiausius miškų kampelius. Pamiškėse prie kelių pastatyti informaciniai ženklai su miškų planais.

Radviliškio rajone yra gražių, turistų lankomų vietų (R5-21). Žymiausios iš jų – Raudondvaris, Baisogalos dvaras, Šeduva. Turistų mėgstamas Daugyvenės kultūros istorijos muziejus – draustinis

¹⁰³ Žemės informacinės sistemos duomenys. Duomenys apima ir Radviliškio miestą. Duomenų šaltinis: www.zis.lt

¹⁰⁴ Žemės informacinės sistemos duomenys. Duomenys apima ir Radviliškio miestą. Duomenų šaltinis: www.zis.lt

¹⁰⁵ Lietuvos erdvinės informacijos portalas. Duomenų šaltiniai: www.geoportal.lt

¹⁰⁶ VšĮ „Ekoagros“, Telšių filialo duomenys (VPS 14 priedas)

bei jo Šeduvos kraštotyros, Raginėnų archeologijos, Kleboniškių kaimo buities skyriai, pastaraisiais metais prie Burbiškių kasmet veikia saulėgražų laukas, kuriame lankytojai gali fotografuotis, praleisti laiką gamtoje (R5-22).

Biologinė įvairovė ir saugomos teritorijos. Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje yra 19 draustinių (15887,93 ha), 1 valstybinis parkas - Tytuvėnų regioninis parkas (4187,46 ha) (R5-23).

Svarbūs 10 gamtos paveldo objektų (R5-24): geologiniai – 3 akmenys, hidreologinis - Arimaičių šaltinis, botaniniai – 6 ažuolai ir 2 pušys.

Taip pat veikia Sulinkių atkuriamasis gyvūnijos sklypas (428,87 ha) (R5-25).

Yra 16 „Natura 2000“ teritorijų, iš jų 13 – buveinių apsaugai svarbios teritorijos (8250,32 ha) bei 3 paukščių apsaugai svarbios teritorijos (6980,39 ha) (R5-26).¹⁰⁷

Vandens kokybė. Duomenys apie vandens kokybę nėra kaupiami VVG teritorijos lygmeniu.

Vandentiekio tiekiamo geriamojo vandens kokybę pagal Lietuvos higienos normą HN 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ kontroliuoja UAB „Eurofins Labtarna“ tyrimų laboratorija. Geriamojo vandens kokybę prižiūri Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Šiaulių departamentas.

2021 m. UAB „Radviliškio vanduo“ patiekė apie 2,5 tūkst. m³ per parą geriamojo vandens iš bendrovės eksploatuojamų vandenviečių. Lietuvos higienos normos HN 24:2017 nuostatoje sakoma „Geriamasis vanduo yra saugus ir sveikas, kai žmonėms skirtame vandenyje nėra patogeninių mikroorganizmų, toksiniai rodikliai neviršija leistinų ribinių verčių.“ Dėl galimo kenksmingo poveikio žmogaus sveikatai, pagrindinis dėmesys ir skiriamas mikrobiologiniams bei toksiniams rodikliams. Bendrovė geriamojo vandens kokybės kontrolę vykdo pagal planą, kuris yra patvirtintas ir suderintas su Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Šiaulių departamentu. Vykdamas kontrolę, laboratorija nustato visus Lietuvos higienos normoje HN 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ kontroliuojamus rodiklius, kurių yra per 50 (mikrobiologiniai, indikatoriniai, toksiniai).

2021 m. UAB „Radviliškio vanduo“ tiekiamo geriamojo vandens kokybei užtikrinti buvo vykdoma nuolatinė ir periodinė programinė priežiūra. Vandens mėginiai buvo imami iš vandenviečių ir vandentiekio skirstomojo tinklo (įskaitant įvadus į vartotojų pastatus) bei iš vidaus vandentiekio čiaupų. Pagal programinės priežiūros planą 2021 m. iš viso buvo paimti 236 geriamojo vandens mėginiai.

Laboratorinių tyrimų rezultatai parodė, kad šių medžiagų koncentracija UAB „Radviliškio vanduo“ tiekiamame geriamajame vandenyje yra mažesnė už nustatytas ribas arba artima minimaliai vertei. Šių rodiklių rezultatai jau daug metų nekinta. Išanalizavus 2021 m. atliktus geriamojo vandens tyrimus, nustatyta, kad paruoštas ir vartotojams tiekiamas geriamasis vanduo atitinka Lietuvos higienos normos HN 24:2017 reikalavimus pagal visas analites. Mikrobiologinės taršos atvejų nenustatyta (R5-27).

Vandens taršos šaltinių ir aplinkos monitoringas vykdomas pagal suderintą Nuotekų ir paviršinio vandens kontrolės planą. Analizes atlieka UAB „Radviliškio vanduo“ nuotekų laboratorija (R5-28).

2016 m. atlikti Radviliškio rajono savivaldybės Arimaičių ežero paviršinio vandens kokybės tyrimai ir parengta ataskaita.¹⁰⁸ Tyrimo rezultatų rinkinys neleidžia ganėtinai argumentuotai vandens telkinį priskirti tam tikrai ekologinės būklės klasei (R5-29).

Rajono maudyklų vanduo sezono metu nuolat tiriamas (R5-30). Pavyzdžiui, Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos Šiaulių skyrius 2022 m. birželio 7 d. atliko Radviliškio rajono maudyklų vandens mikrobiologinius tyrimus.

Įvertinus tyrimų duomenis nustatyta, kad Arimaičių ežero vanduo atitinka maudyklų vandens higienos reikalavimus ir yra tinkamas maudymuisi, vadovaujantis Lietuvos higienos norma HN 92:2018 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“.

Eibariškių tvenkinio vanduo 2022-06-07 neatitiko maudyklų vandens higienos reikalavimų.

¹⁰⁷ Duomenų šaltinis: <https://vstt.lrv.lt/>

¹⁰⁸ Duomenys: Darnaus vystymosi institutas, Radviliškio rajono savivaldybės Arimaičių ežero paviršinio vandens kokybės tyrimų ataskaita, 2016 m.

Energijos gamybai naudojami atsinaujinantys ištekliai ir jos gamyba. Centralizuotos šilumos gamybos ir šilumos tiekimo paslaugas Radviliškio rajono savivaldybėje teikia UAB „Radviliškio šiluma“ ir UAB „Baisogalos bioenergija“.

Vadovaujantis Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos duomenimis, Radviliškio rajono savivaldybėje eksploatuojamos 7 katilinės (5 – UAB „Radviliškio šiluma“, 2 – UAB „Baisogalos bioenergija“), kurių bendra instaliuota galia siekia 44,77 MW (naudojamas kuras: biokuras, gamtinės dujos, kitas kuras)¹⁰⁹(R5-31).

Nuo 2019 m. apibendrinta tinklų operatorių ir nepriklausomų šilumos ir vėsumos gamintojų informacija teikiama viešajai įstaigai Lietuvos energetikos agentūrai. Šioje informacijoje galima matyti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo savivaldybėse duomenis. Remiantis šiais duomenimis, 2019-2021 m. laikotarpiu Radviliškio rajone energijos gamybai naudojami atsinaujinantys (išskyrus energiją gaminančius vartotojus) ištekliai buvo saulės ir hidroenergija ir jos gamyba ir panaudojimas 2019-2021 m. augo¹¹⁰(R5-32) (žr. 1.8.1 lentelę).

1.8.1. lentelė. Atsinaujinančių išteklių energiją naudojančios (veikiančios) gamintojų elektros energijos gamybos įrenginiai ir juose pagamintas elektros energijos kiekis 2019–2021 m. Radviliškio rajone

Saulės energijos įrenginių suminė įrengtoji galia 2019 m., kW	Saulės energijos įrenginiuose pagamintos energijos kiekis 2019 m., kWh	Saulės energijos įrenginių suminė įrengtoji galia 2020 m., kW	Saulės energijos įrenginiuose pagamintos energijos kiekis 2020 m., kWh	Saulės energijos įrenginių suminė įrengtoji galia 2021 m., kW	Saulės energijos įrenginiuose pagamintos energijos kiekis 2021 m., kWh
1435,22	776532,72	1437,87	828719,97	2442,87	1341572,90
Hidroenergijos įrenginių suminė įrengtoji galia 2019 m., kW	Hidroenergijos įrenginiuose pagamintos energijos kiekis 2019 m., kWh	Hidroenergijos įrenginių suminė įrengtoji galia 2020 m., kW	Hidroenergijos įrenginiuose pagamintos energijos kiekis 2020 m., kWh	Hidroenergijos įrenginių suminė įrengtoji galia 2021 m., kW	Hidroenergijos įrenginiuose pagamintos energijos kiekis 2021 m., kWh
450,00	749012,50	450,00	808758,34	2640,00	1227380,58

Visas iš AEI savivaldybėje pagamintas elektros energijos kiekis 2019 m., kWh	Visas iš AEI savivaldybėje pagamintas elektros energijos kiekis 2020 m., kWh	Visas iš AEI savivaldybėje pagamintas elektros energijos kiekis 2021 m., kWh
1525545,22	1637478,31	2568953,48

Šaltinis: Lietuvos energetikos agentūros duomenys

Taip pat rajone daugėja ne tik gamintojų, gaminančių elektros energiją iš atsinaujinančių šaltinių tačiau ir gaminančių vartotojų (R5-33)¹¹¹ (žr. 1.8.2 lentelę).

¹⁰⁹ Radviliškio rajono savivaldybės 2012-2020 strateginis plėtros planas

¹¹⁰ Duomenų šaltiniai: <https://www.ena.lt/aei-info-savivaldybems/> Duomenys apima ir Radviliškio miestą

¹¹¹ Duomenų šaltiniai: <https://www.ena.lt/aei-info-savivaldybems/> Duomenys apima ir Radviliškio miestą

1.8.2. lentelė. Elektros energiją gaminančių vartotojų (pagal jų tipus) gamybos įrenginiai ir juose pagamintas elektros energijos kiekis 2019–2021 m. Radviliškio rajone

Fizinių asmenų elektrinių įrengtoji galia 2019 m., kW	Fizinių asmenų elektrinėse pagamintos elektros energijos kiekis 2019 m., kWh	Fizinių asmenų elektrinių įrengtoji galia 2020 m., kW	Fizinių asmenų elektrinėse pagamintos elektros energijos kiekis 2020 m., kWh	Fizinių asmenų elektrinių įrengtoji galia 2021 m., kW	Fizinių asmenų elektrinėse pagamintos elektros energijos kiekis 2021 m., kWh
118,05	4223,00	378,55	168913,00	838,21	435514,13
Juridinių asmenų elektrinių įrengtoji galia 2019 m., kW	Juridinių asmenų elektrinėse pagamintos elektros energijos kiekis 2019 m., kWh	Juridinių asmenų elektrinių įrengtoji galia 2020 m., kW	Juridinių asmenų elektrinėse pagamintos elektros energijos kiekis 2020 m., kWh	Juridinių asmenų elektrinių įrengtoji galia 2021 m., kW	Juridinių asmenų elektrinėse pagamintos elektros energijos kiekis 2021 m., kWh
44,00	459,00	68,82	23026,00	312,68	50884,00
Nutolusių elektros energiją gaminančių vartotojų (fiziniai ir juridiniai asmenys) elektrinių įrengtoji galia 2019 m., kW	Nutolusių elektros energiją gaminančių vartotojų (fiziniai ir juridiniai asmenys) elektrinėse pagamintos elektros energijos kiekis 2019 m., kWh	Nutolusių elektros energiją gaminančių vartotojų (fiziniai ir juridiniai asmenys) elektrinių įrengtoji galia 2020 m., kW	Nutolusių elektros energiją gaminančių vartotojų (fiziniai ir juridiniai asmenys) elektrinėse pagamintos elektros energijos kiekis 2020 m., kWh	Nutolusių elektros energiją gaminančių vartotojų (fiziniai ir juridiniai asmenys) elektrinių įrengtoji galia 2021 m., kW	Nutolusių elektros energiją gaminančių vartotojų (fiziniai ir juridiniai asmenys) elektrinėse pagamintos elektros energijos kiekis 2021 m., kWh
0,00	0,00	1,50	21,05	46,23	28715,40

Šaltinis: Lietuvos energetikos agentūros duomenys

Tačiau bendras elektros energijos kiekis iš atsinaujinančių šaltinių, lyginant su visa pagaminama elektros energija, išlieka labai mažas (R5-34)¹¹² (žr. 1.8.3 lentelę).

1.8.3. lentelė. Atsinaujinančių išteklių energijos dalis savivaldybių elektros energijos (EE) sektoriuje 2019–2021 m. Radviliškio rajone, proc.

AEI dalis savivaldybės EE sektoriuje 2019 m., proc.	AEI dalis savivaldybės EE sektoriuje 2020 m., proc.	AEI dalis savivaldybės EE sektoriuje 2021 m., proc.
1,44	1,76	2,84

Šaltinis: Lietuvos energetikos agentūros duomenys

Klimato kaita. Būtina atskirai pažymėti, kad vis didesnę įtaką VVG teritorijos ūkiui – ypač žemės ūkiui - daro klimato kaita. Didžiausią įtaką žemės ūkiui klimato kaita daro per vandenį. Nuo jo kiekio priklauso žemės ūkio gamyba ir net kraštovaizdis bei biologinė įvairovė. Palyginę 2009 ir 1990 metus matome, kad Lietuvoje kritulių mažėja beveik visuose Lietuvos miestuose, tačiau 2009-uosius palyginę su 1995 metais, aiškiai matome, kad kritulių kiekis mažėja tik trijuose iš aštuonių Lietuvos rajonuose. Kritulių mažėjimas arba netolygus jų pasiskirstymas nulems ir sniego dangos storį, o netolygiai sniegu padengti laukai kelia kur kas didesnę pasėlių iššalimo pavojų. Taip pat auga

¹¹² Duomenų šaltiniai: <https://www.ena.lt/aei-info-savivaldybems/> Duomenys apima ir Radviliškio miestą

vidutinė metinė bei liepos mėnesio temperatūra, tad įvertinus mažėjančių kritulių kiekį, nebekyla abejonų, kad didėja ir sausrų riziką. Apsisaugojimas nuo pavasarinių ir rudeninių šalnų bei prisitaikymas prie karščio bangų tampa vis aktualesnis Lietuvos ūkininkams. Nuoseklūs ir ekstremalūs gamtos reiškiniai reikalauja iš ūkininkų imtis kokių nors veiksmų. Dėl temperatūros ir drėgmės padidėjimo neigiamo poveikio taip pat galima laukti ir iš kenkėjų, gali intensyviau plisti ligos, atkakliau tarpti piktžolės¹¹³.

Gamtos išteklių, jų būklės atitiktis gyventojų poreikiams ir VVG teritorijos vizijai. Gyventojų anketinės apklausos rezultatai atskleidė, kad daugiausia (20,21 proc.) vietos gyventojų didžiuojasi gamta ir kraštovaizdžiu (R5-35). 2.6.1 lentelėje pateikiama informacija apie tai, kaip vietos gyventojai vertina gamtos paveldą ir jo būklę.

2.6.1 lentelė. Gamtos išteklių vertinimas¹¹⁴

Sritis	Būklė	Tendencija
• Turistų ir kitų, čia negyvenančių žmonių, požiūris į kraštą ir jo gyventojus	2,15	2,28
• Viešųjų erdvių įrengimas ir priežiūra	2,15	2,26
• Gamtos paminklų ir kraštovaizdžio puoselėjimas	2,15	2,27
• Kultūros, istorijos ir architektūros paveldo puoselėjimas	2,14	2,25

Vietos gyventojai gamtos išteklius, jų būklę visais atvejais vertina šiek tiek geriau nei vidutiniškai bei išvelgia teigiamus pokyčius (R5-36). Turistų požiūrio į kraštą vertinimas (nors ir netiesiogiai) rodo, kaip vertinami krašto gamtos turtai ir padeda suvokti kaip vietos gyventojai suvokia savo teritoriją.

Radviliškio rajono savivaldybės 2021-2030 metų strateginiame plėtros plane pateikiama informacija, jog laikotarpiu tarp 2025 ir 2020 m. rajone turizmo sektoriaus būklė ženkliai gerėjo: augo turistų, ypač užsieniečių skaičius, augo apgyvendinimo įstaigų bei nakvynių skaičius. Daugėjo aktyvaus laisvalaikio pramogų, edukacijų paslaugų tiekėjų (R5-37). Taip pat išaugo parengtų maršrutų pėsčiomis, dviračiais, baidarėmis skaičius. Tačiau mažėjo maitinimo paslaugų prieinamumas, trūko turizmo infrastruktūros – dalis tiek kultūros, tiek gamtos lankytinų objektų vis dar nepritaikyta lankymui. Taip pat trūksta gidų, kempingų, įrengtų stovyklaviečių (R5-38). Lankytojai pasigenda jiems siūlomų paslaugų paketų, konkrečių turizmo produktų (R5-39).¹¹⁵

Panašią nuomonę yra išsakę ir VPS rengimo darbo grupės nariai. Jų teigimu, VVG teritorija turi lankytinų turistinių objektų, vaizdingo kraštovaizdžio, išplėtoto saugomų teritorijų tinklo bei lankytinų įdomių kultūros ir istorijos paminklų vietų, tačiau jų pasiekiamumas ribotas ir nepatogus (R5-40). Neišplėtota šių maršrutų rinkodara bei pati infrastruktūra (R5-41).

Vietos gyventojų nuomone, VVG teritorijoje palanku plėtoti edukacines programas ir kultūrinį turizmą, pažintinį turizmą, išnaudojant unikalios gamtos išteklius (R5-42). Kultūriniam turizmui gali būti pritaikyti ir vizualiai matomi archeologijos ir mitologijos objektai. Yra poreikis pritaikyti lankymui Tyrulių pelkę, kurioje ypač plati paukščių populiacija bei užmegztas bendradarbiavimas su žymiais ornitologais. Taip pat neišnaudojamas Šiaulės kalno aktyvaus poilsio potencialas tiek žiemos, tiek vasaros laikotarpiais. (R5-43), žr. VPS6 priedą.

VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos vizija iki 2030 m. – tai ekonominės ir socialinės gerovės kraštas, kurio susitelkusi bendruomenė sėkmingai randa naujovėmis ir bendryste grindžiamus atsakymus į laikmečio iššūkius, kur savo vietą randa visų gyventojų grupių atstovai, o krašto perspektyvos garantas yra jaunimas, gimtinėje kuriantis savo gyvenimą.

Vizijoje suplanuota tausiau naudoti gamtos išteklius, labiau atsižvelgti į aplinkosaugos ir klimato problemas, efektyviau panaudoti VVG teritorijos gamtos objektus, tenkinant gyventojų poreikius bei

¹¹³ Klimato kaita ir žemės ūkis – kitų šalių patirtis. Duomenų šaltiniai: <https://www.manoukis.lt/mano-ukis-zurnalas/2011/12/klimato-kaita-ir-zemes-ukis-kitu-saliu-patirtis/>

¹¹⁴ Būklės vertinimo reikšmės: 3 – gera; 2 – vidutinė; 1 – bloga. Tendencijų vertinimo reikšmės: 3 – gerėja; 2 – neutrali; 1 – blogėja. Pateikiamas apskaičiuotas respondentų vertinimų vidurkis.

¹¹⁵ Radviliškio rajono savivaldybės 2021-2030 metų strateginis plėtros planas

kurti sveiką, saugią ir švarią aplinką. Vizija neatsiejama nuo gamtos išsaugojimo, tvaresnio išteklių naudojimo ir gamtos išteklių pritaikymo turizmo plėtrai.

1.9. Papildoma informacija

Netaikoma.

2. VVG teritorijos stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės (SSGG)

	Stiprybės	Teiginį pagrindžiančio situacijos analizės rodiklio Nr.	Susijusių VVG teritorijos poreikių skaičius
1 stiprybė	VVG gyventojų bendruomenė yra pilietiška, susitelkusi, turi įvairių projektų vykdymo patirtį bei didelį savanoriškos veiklos potencialą	R1-73-75; R1-77-79; R2-53; R3-11-12; R3-14-15; R3-17-19; R4-1-3; R4-5-8; R4-10-14	1
2 stiprybė	Teritorijoje daug viešųjų erdvių pastatų, viešosios infrastruktūros, pritaikytos bendruomeninei veiklai	R3-11-13; R3-17-23;	1
3 stiprybė	Teritorijoje aktyvi kultūrinė veikla, gyvos tradicijos, leidžiančios aktyviai plėtoti pažintinį turizmą	R4-29-34; R4-61-66; R4-71	3
4 stiprybė	VGG turtinga kultūros, istorijos, architektūros ir gamtos paveldu, pasižymi unikaliais gamtiniais ištekliais	R1-64-67; R4-35-37; R4-57-60	3
5 stiprybė	Teritorijoje išvystytas žemės ūkis, daug gyvulininkystės specialistų/mokslininkų, išsaugotas Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinis paveldas	R3-94-102; R3-104-105; R3-108-111; R5-8-13;	2
6 stiprybė	Teritorija turi daug vertingų gamtos išteklių, didelę kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę, sudarančią galimybę įvairiai plėtrai	R1-5; R5-2-5; R5-7-9; R5-14-18; R5-23-26	2
7 stiprybė	Gerai išvystytos įvairių rūšių transporto jungtys sudaro galimybę ekonomikos plėtrai	R1-1; R3-80-86	2
	Silpnybės	Teiginį pagrindžiančio situacijos analizės rodiklio Nr.	
1 silpnybė	VVG teritorijoje aukštas skurdo lygis ir didelė socialinė atskirtis	R2-29-34; R2-36-37; R2-41; R2-46-48; R2-51; R2-63; R2-75; R2-79	2
2 silpnybė	Veikiančių ūkio subjektų yra žymiai mažiau nei šalyje, didžioji jų dalis - labai mažos įmonės ir ūkiai. Žemės ūkis pasižymi žemu skaitmeninimo lygiu.	R3-26; R3-32-33; R3-103; R3-106-107	1

3 silpnybė	VVG teritorijoje itin mažas kaimo gyventojų tankis bei prasta darbo jėgos išteklių kokybė	R1-57; R2-1-6; R2-17; R2-28; R2-48; R2-55; R2-59; R2-60; R2-78; R3-107	1
4 silpnybė	VVG teritorijos ekonomikos struktūra lemia didelį nedarbo lygį	R2-28; R2-61; R2-64; R2-76; R2-79; R3-5; R3-6; R3-7; R3-110; R3-124	2
5 silpnybė	VVG gyventojai pasižymi žemu verslumu bei ekonominiu aktyvumu	R2-27-28; R3-112-127	1
6 silpnybė	Teritorijos gyventojams trūksta viešųjų ir privačių paslaugų pilnaverčiam gyvenimui	R2-57-58; R2-66; R2-69-70; R2-77; R3-90-91; R4-75-86; R4-43.	1
7 silpnybė	Teritorijoje neišnaudojami alternatyvūs energijos ištekliai	R5-32; R5-34	2
	Galimybės	Teiginį pagrindžiančio rodiklio Nr. ar kitas informacijos šaltinis	
1 galimybė	Siekis nacionaliniu mastu padidinti viešųjų paslaugų, kurias teikia NVO ir BO, dalį leis užtikrinti vietos poreikių tenkinimą	https://zum.lrv.lt/ ; R4-82-84.	0
2 galimybė	Šalyje įgyvendinama socialinio verslo koncepcija leis skatinti ir įgalinti verslą bei NVO imtis socialiai kryptingos ūkinės veiklos	https://eimin.lrv.lt/ ; R4-82-84.	0
3 galimybė	Skaitmeninimo, kooperacijos, ekologinio ūkininkavimo galimybių panaudojimas leis efektyvinti žemės ūkį	R3-98; R3-107; https://zua.vdu.lt/trumposios-maisto-tiekimo-grandines-zmogaus-sveikatai-ir-tvariai-aplinkai/ ; http://kurkl.lt/projektai/zemes-ukio-kooperacijos-skatinimas/	0
4 galimybė	Geresnis vietos išteklių (gamtos, kultūros, istorijos, tradicijų) panaudojimas leis plėtoti tradicines ir alternatyvias veiklas kaime	R4-29-37; R4-61-66; R4-71; R1-64-67; R4-57-60; R3-94-102; R3-104-105; R3-108-111; R5-8-13; R3-94-102; R3-104-105; R3-108-111; R4-87-88; R5-8-13; R5-40-43.	0
5 galimybė	Geresnių galimybių gyventi ir dirbti visoms grupėms, ypač jaunimui, sudarymas leis spręsti migracijos iš kaimo, socialinės atskirties problemas	R2-80; R4-66; R4-87-88	0
6 galimybė	Aplinkosauginio, sveikatos švietimo vykdymas skatins gamtinės aplinkos tausojimą, sveikesnį ir ilgesnį gyvenimą	R4-27; R2-56; R4-87-88	0
	Grėsmės	Teiginį pagrindžiančio rodiklio Nr. ar kitas informacijos šaltinis	
1 grėsmė	Mažėjant gyventojų, visuomenei senstant, aktyvėjant migracijai iš	Senstanti Lietuvos visuomenė. Vyriausybės strateginės analizės centras. Analitinė apžvalga. 2020 m. Duomenų šaltiniai:	1

	kaimo vietos bendruomenės nesugebės sutelkti savo narių bendroms problemoms spręsti	https://strata.gov.lt/images/tyrimai/2020-metai/zmogiskojo-kapitalo-politika/20200924-senstanti-lietuvos-visuomene.pdf	
2 grėsmė	Sporto, sveikatingumo infrastruktūros bei paslaugų neprieinamumas, nesveika gyvensena blogins gyventojų sveikatą, trumpins gyvenimo trukmę, neužtikrins darbo jėgos vietos verslui pasiūlos	R2-45-46; R2-55	0
3 grėsmė	Stambėjantis žemės ūkis gali sukelti užimtumo problemų ir iš lėto augantį bedarbių skaičių	R3-104	0
4 grėsmė	Ūkių, mažų verslų konkurencingumas mažės nesugebant prisitaikyti prie besikeičiančių rinkos sąlygų bei technologijų	https://www.vz.lt/agroverslas2023/2022/05/19/zemes-ukio-skaitmenizavimas-issukiai-ar-butinybe	0
5 grėsmė	Besikeičiančios hidrometeorologinės sąlygos ir klimato kaita prisidės prie mažėjančios žemės ūkio produkcijos ir pajamų kaime	https://www.manoukis.lt/mano-ukis-zurnalas/2011/12/klimato-kaita-ir-zemes-ukis-kitu-saliu-patirtis/	0

3. VVG teritorijos poreikiai ir jų pagrindimas

3.1. VVG teritorijos poreikių sąrašas

1	2
Poreikio numeris	Poreikis
1 poreikis	Gerinti VVG gyventojų, ypač jaunimo, užimtumo galimybes
2 poreikis	Skatinti verslų kūrimąsi bei plėtrą kaime, žemės ūkio veiklos įvairinimą, išskirtinį dėmesį skiriant inovacijoms, skaitmeninimui bei kooperacijai
3 poreikis	Didinti kaimo gyventojų socialinę įtrauktį, burti bendruomenes, NVO savarankiškam problemų sprendimui
4 poreikis	Užtikrinti VVG teritorijos gyventojams būtinų paslaugų ir infrastruktūros prieinamumą
5 poreikis	Didinti VVG gyventojų susirūpinimą sveikata, siekiant didesnio darbingumo ir ilgesnio kokybiško gyvenimo
6 poreikis	Skatinti VVG gyventojus tausiau naudoti gamtos išteklius, spręsti aplinkosaugos ir klimato kaitos problemas

3.2. VVG teritorijos poreikių pagrindimas

	1 poreikis
Poreikis	Gerinti VVG gyventojų, ypač jaunimo, užimtumo galimybes
Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	0
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	VVG teritorijoje aukštas skurdo ir nedarbo lygis, itin mažas kaimo gyventojų tankis bei prasta darbo jėgos išteklių kokybė, visuomenė sensta. Todėl būtina gerinti gyventojų, ypač jaunimo, užimtumo galimybes, siekiant, jog jaunimas pasiliktų kaime, gyventojų skaičiaus mažėjimas mažintų pagreitį, ypač atsižvelgiant į tai, jog mažėjantis ES finansavimas, nuo šalies ir apskrities atsiliekančys ekonominiai rodikliai gali lemti didėjančią teritorijos ekonominę, socialinę atskirtį.
Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	Skurdo rizikos lygis 2021 m. Radviliškio rajone buvo 27,6, apskrityje - 22,2, šalyje - 20,0 proc. 2014-2021 m. jis augo 6,1 procentinio punkto. Bedarbių procentas (2021 m.) nuo darbingo amžiaus žmonių Radviliškio rajone visu laikotarpiu buvo aukštesnis nei apskrityje ir šalyje, atitinkamai: 11,4, 10,1, 10,2 proc. Teritorijoje 2021 m. registruoti 2191 (iš jų 260 jaunimas iki 29 m. amžiaus) bedarbiai (2014 m. – 1889, iš jų 324 jaunimas iki 29 metų amžiaus).

Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	Atitinka Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos 1 prioriteto 1.1. uždavinį; 2022-2030 metų Šiaulių regiono plėtros plano 1 tikslą; Radviliškio rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginio plėtros plano (SPP) 1.1.3; 1.2.1.; 1.2.2. uždavinius.
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	VVG gyventojų nuomone (apklausos rezultatai), vienos svarbiausių vietovės problemų: gyventojų skaičiaus mažėjimas (15,26 proc.); nedarbas (12,68 proc.); mažos gyventojų pajamos (10,56 proc.); kaimo gyventojų socialinė atskirtis (6,81 proc.); menkas jaunimo užimtumas (4,93 proc.)
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	5
Susijęs nacionalinis poreikis 1	h.2. Didinti kaimo gyventojų užimtumą ir socialinę įtrauktį
Susijęs nacionalinis poreikis 2	g.1. Pritraukti ir išlaikyti jaunas žmones, įskaitant jaunuosius ūkininkus, kaimo vietovėse
Susijęs nacionalinis poreikis 3	Netaikoma
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Taip
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
	2 poreikis
Poreikis	Skatinti verslų kūrimąsi bei plėtrą kaime, žemės ūkio veiklos įvairinimą, išskirtinį dėmesį skiriant inovacijoms, skaitmeninimui bei kooperacijai
Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	0
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	VVG ūkio subjektų yra mažiau nei šalyje, ūkiai ir verslai mažai išnaudoja kooperacijos, trumpųjų grandinių privalumus. Žemas inovacijų, skaitmenizacijos lygis žemės ūkyje ir kituose sektoriuose. VVG gyventojai pasižymi žemu verslumu bei ekonominiu aktyvumu, nesukuria darbo vietų. Siekiant išvengti ūkių, mažų verslų konkurencingumo mažėjimo nesugebant prisitaikyti prie besikeičiančių rinkos sąlygų bei technologijų, būtina aktyvinti naujų verslų steigimosi ir perspektyvių verslų plėtros procesus.

Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	2021 m. Radviliškio rajone 10 tūkst. gyventojų teko 197,26, Šiaulių apskrityje – 288,46, o Lietuvoje – 385,16 ūkio subjektai. 2021 m. Radviliškio rajone 15 m. ir vyresnių gyventojų užimtumo lygis siekė 68,0 proc. Šis rodiklis yra mažiau palankus nei Šiaulių apskrities (70,1 proc.) ar šalies (72,5 proc.) išliko visą nagrinėjamą laikotarpį.
Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	Atitinka Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos 1 prioriteto 1.1. uždavinį; 2 prioriteto 3.1; 3.2 uždavinius; 2022-2030 metų Šiaulių regiono plėtros plano 1 tikslą; Radviliškio rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginio plėtros plano (SPP) 1.1.3; 1.2.1.; 1.2.2.; 3.2.2. uždavinius.
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	VVG gyventojų nuomone (apklausos rezultatai), vienos svarbiausių finansuotinių sričių: Parama ekonomikos augimo skatinimui ir darbo vietų kūrimui (vertinimas 4,24 balo iš 5). Išsakytas poreikis remti verslo kūrimą ir plėtrą, kooperaciją kaime.
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	4
Susijęs nacionalinis poreikis 1	g.3 . Skatinti verslų kūrimąsi kaime, žemės ūkio veiklos įvairinimą
Susijęs nacionalinis poreikis 2	h.5. Skatinti bioekonomikos verslus
Susijęs nacionalinis poreikis 3	k.1. Didinti žinių ir inovacijų sklaidą žemės ūkyje
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Taip
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Ne
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Ne
	3 poreikis
Poreikis	Didinti kaimo gyventojų socialinę įtrauktį, burti bendruomenes, NVO savarankiškam problemų sprendimui

Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	VVG gyventojų bendruomenė yra pilietiška, susitelkusi, turi įvairių projektų vykdymo patirtį bei didelį savanoriškos veiklos potencialą, daug viešųjų erdvių pastatų, viešosios infrastruktūros, pritaikytos bendruomeninei veiklai. Tai leidžia vietos bendruomenėms ir NVO savarankiškai spręsti daugelį problemų - socialinių, užimtumo, mokymo, finansinio savarankiškumo (bendruomeniniai, socialiniai verslai), paslaugų nepakankamumo ir pan., panaudojant naujus finansavimo instrumentus bei vietos išteklius
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	0
Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	NVO per 2014–2021 m. laikotarpį iš viso įgyvendino 524 projektus, veikia 11 bendruomeninių, 1 socialinis verslas. Didelė dalis projektų skirta socialinei įtraukčiai didinti - pvz. veikia 5 vaikų dienos centrai. Tačiau bendruomeninės organizacijos nėra finansiškai savarankiškos, todėl jų veiklos finansuojamos daugiausia projektinėmis lėšomis, dėl ko apsunkintas vietos poreikių tenkinimo tęstinumas pasibaigus projektiniam finansavimui.
Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	Atitinka Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos 1 prioriteto 1.2. uždavinį; 2022-2030 metų Šiaulių regiono plėtros plano 3 tikslą; Radviliškio rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginio plėtros plano (SPP) 2.1.1.; 2.1.2.; 2.1.3.; 4.1.1.; 4.2.2. uždavinius.
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	VVG gyventojų nuomone (apklausos rezultatai), vienos svarbiausių finansuotinių sričių: Paslaugų socialiai pažeidžiamoms grupėms plėtra (4,02 balo iš 5); Parama bendruomeniniam/socialiniam verslui (3,99 balo iš 5); Bendruomeniškumą skatinančios iniciatyvos, kultūrinės veiklos (3,92 balo iš 5).
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	5
Susijęs nacionalinis poreikis 1	h.1. Skatinti kaimo gyventojų ir kaimo bendruomenių verslo iniciatyvas
Susijęs nacionalinis poreikis 2	h.2. Didinti kaimo gyventojų užimtumą ir socialinę įtrauktį
Susijęs nacionalinis poreikis 3	Netaikoma
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip

Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
	4 poreikis
Poreikis	Užtikrinti VVG teritorijos gyventojams būtinų paslaugų ir infrastruktūros prieinamumą
Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	0
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	VVG teritorijoje trūksta paslaugų gyventojams: prekybos, socialinių, kultūros, švietimo, specializuotų paslaugų jaunimui ir jaunoms šeimoms, senjorams, sveikatos, sveikatingumo ir sporto, bankinių, pavėžėjimo bei kitų paslaugų. Daugelis paslaugų „išsikėlė“ į rajono, apskrities centrą, todėl atskiros gyventojų grupės negali gyventi pilnaverčio gyvenimo. Būtina užtikrinti paslaugų prieinamumą, nes didėjant depopuliacijai paslaugų neprieinamumas kurs dar didesnę atskirtį tarp miesto ir kaimo.
Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	VVG teritorijoje mažmeninės prekybos subjektų veikia 0,8 karto mažiau nei Lietuvoje. Rajone veikiantis socialinių paslaugų įstaigų tinklas nėra ganėtinai išplėtotas, kad užtikrintų tinkamą socialinių paslaugų apimtį, įvairovę ir prieinamumą (šaltinis - 2022 m. soc. paslaugų planas). VVG teritorijoje ikimokyklinio ugdymo programas teikia 14 įstaigų, tačiau jų aprėptis nepakankama. Ambulatorijų skaičius nuo 2014 m. sumažėjo 3 vnt. Vežamų autobusais keleivių skaičius sumažėjo 78,14 proc.
Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	Atitinka Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos 1 prioriteto 1.1. ir 1.2. uždavinius; 2022-2030 metų Šiaulių regiono plėtros plano 3 tikslą; Radviliškio rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginio plėtros plano (SPP) 1.3.1.; 2.1.1.; 2.1.3.; 2.2.1.; 2.4.1.; 3.1.1.; 4.1.1.; 4.2.2. uždavinius.
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	VVG gyventojų nuomone (apklausos rezultatai), viena svarbiausių vietovės problemų - paslaugų trūkumas (6,81 proc.), o viena svarbiausių sričių, kur būtina investuoti - Viešųjų ar privačių paslaugų gyventojams plėtra (įvertinta 4,11 iš 5 balų). Gyventojai išsakė poreikį infrastruktūros gerinimui.
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	1
Susijęs nacionalinis poreikis 1	h.4 . Modernizuoti kaimo vietoves didinant gyvenimo sąlygų jose patrauklumą
Susijęs nacionalinis poreikis 2	Netaikoma
Susijęs nacionalinis poreikis 3	Netaikoma
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne

Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
	5 poreikis
Poreikis	Didinti VVG gyventojų susirūpinimą sveikata, siekiant didesnio darbingumo ir ilgesnio kokybiško gyvenimo
Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	0
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	VVG teritorijoje prasta vietos gyventojų sveikata, yra polinkis priklausomybės ligoms ir savižalai, žemas supratimas apie sveiką gyvenimo būdą, nepakankamas sveikatingumo ir sporto infrastruktūros bei paslaugų prieinamumas. Būtina šviesti bendruomenės sveikatos, sveikos gyvensenos, sporto, mitybos klausimais, sudaryti galimybes sveikesnio maisto vartojimui bei didinti sporto ir sveikatingumo paslaugų prieinamumą, siekiant išvengti gyventojų sveikatos blogėjimo, gyvenimo trukmės trumpėjimo.
Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	Radviliškio rajone 2021 m. buvo vienas žemiausių Šiaulių apskrityje vidutinė tikėtinos gyvenimo trukmės rodiklis - 75,93 m., Šiaulių m. – 79,53 m., Šiaulių r. – 78,67 m. ir jis jaunesnėse amžiaus grupėse prastėjo. Dalyje seniūnijų įrengta sporto infrastruktūra (lauko aikštelės, sporto įrenginiai), tačiau trūko sporto užsiėmimų, ypač grupinių. Suaugusiesiems sporto ir sveikatingumo paslaugų pasiekiamumas VVG teritorijoje ribotas.
Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	Atitinka Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos 1 prioriteto 1.2. uždavinį; 2022-2030 metų Šiaulių regiono plėtros plano 3 tikslą; Radviliškio rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginio plėtros plano (SPP) 2.3.3.; 2.3.4.; 4.1.1.; 4.2.2. uždavinius.
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	VVG gyventojų nuomone (apklausos rezultatai): Viešųjų ir privačių paslaugų, tame tarpe sporto, teikimą vertina žemiau nei vidutiniškai (1,96 balo). Susitikimų-diskusijų metu gyventojai minėjo švietimo sveikos gyvensenos temomis, grupinių sporto užsiėmimų poreikį.
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	2
Susijęs nacionalinis poreikis 1	h.2. Didinti kaimo gyventojų užimtumą ir socialinę įtrauktį
Susijęs nacionalinis poreikis 2	Netaikoma
Susijęs nacionalinis poreikis 3	Netaikoma

Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Ne
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
	6 poreikis
Poreikis	Skatinti VVG gyventojus tausiau naudoti gamtos išteklius, spręsti aplinkosaugos ir klimato kaitos problemas
Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	0
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	Teritorijoje vis dar mažai naudojamosi alternatyviais energijos šaltiniais, menkas supratimas apie tausų išteklių naudojimą, žiedinę ekonomiką - tai rodo gyventojų apklausos rezultatai. Būtina šviesti bendruomenę šiomis temomis, skatinti tausų išteklių naudojimą, siekiant paspartinti ekonominę plėtrą bei spręsti aplinkosaugos iššūkius.
Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	Radviliškio rajone elektros energijos kiekis iš atsinaujinančių šaltinių, lyginant su visa pagaminama elektros energija 2021 m. siekė tik 2,84 proc.
Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	Atitinka Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos 3 prioriteto 3.1.; 3.2.; 3.3. uždavinius; 2022-2030 metų Šiaulių regiono plėtros plano 2 tikslą; Radviliškio rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginio plėtros plano (SPP) 1.4.1.; 3.1.1.; 3.1.2.; 3.2.2.; 4.1.1.; 4.2.2. uždavinius.
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	VVG gyventojų nuomone (apklausos rezultatai): tik 0,94 proc. apklausos dalyvių mano, kad bloga aplinkosaugos situacija, klimato kaita yra didelė VVG problema. Tai žemiausią reitingą gavusi problema. Tokia nuomonė rodo, jog gyventojai neturi pakankamai žinių apie aplinkosauginių problemų reikšmę.
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	7
Susijęs nacionalinis poreikis 1	h.5. Skatinti bioekonomikos verslus
Susijęs nacionalinis poreikis 2	b.2. Didinti inovatyvių / pažangių technologijų diegimą ūkiuose
Susijęs nacionalinis poreikis 3	k.1. Didinti žinių ir inovacijų sklaidą žemės ūkyje
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Taip

Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietas; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip

4. VPS temos pagrindimas (pildoma teminėms VPS)

Atsižvelgiant į atliktą VVG teritorijos situacijos ir poreikių analizę, pasirinkta **VPS tema: Ekonominės plėtros skatinimas Radviliškio VVG teritorijoje.**

Ekonominė plėtra¹¹⁶ apibrėžiama kaip regionų ekonominės būklės gerinimas atsižvelgiant į jų geografinius, ūkinius, socialinius ir kitus ypatumus. Regioninės ekonominės plėtros tikslai – didinti regionų ekonominį konkurencingumą, gerinti gyvenimo kokybę, mažinti įvairių regionų ar to paties regiono skirtingų vietovių (pvz., didmiesčių, mažesnių miestų, kaimo) ekonominius ir socialinius skirtumus pirmiausia plėtojant ekonomiškai silpnusių, didelį nedarbo lygį, pasenusias technologijas ir infrastruktūrą turinčių teritorijų ūki.

Regioninė ekonominė plėtra turi remtis moksliskai pagrįsta valstybine strategija, kuri numato perspektyvines kryptis prioritetinėms regiono ekonomikos šakoms ir eksportui plėtoti, optimaliai panaudoti turimus ekonominius ir žmogiškuosius išteklius, naujoms įmonėms, konkurencingoms prekėms ir paslaugoms kurti, technologinėms ir organizacinėms inovacijoms diegti, investicijoms pritraukti, viešųjų paslaugų kokybei gerinti, darbo jėgos migracijos problemoms spręsti, įvairių rajonų ir miestų makroekonominiams rodikliams išlyginti.

Europos Sąjungos regioninės ekonominės politikos (ji dar vadinama Europos Sąjungos struktūrine politika) esmė – sumažinti gerovės lygio (pirmiausia vertinant pagal BVP vienam gyventojui) skirtumus tarp ekonomiškai stipriausių ir silpniausių Europos Sąjungos regionų.

VVG teritorijoje poreikį ekonominei plėtrai rodo keletas aspektų: aukštas gyventojų, įskaitant jaunimą, nedarbas; žemos gyventojų pajamos ir aukštas skurdo lygis; mažas gyventojų, įskaitant jaunimą, užimtumas; mažas kaimo gyventojų tankis bei prasta darbo jėgos išteklių kokybė; mažas gyventojų verslumas; VVG verslo struktūra (vyraujančios labai mažos, neperspektyvios įmonės), nekurianti aukštos pridėtinės vertės darbo vietų ir neskatinanti plėtros. Šie aspektai kartu sąlygoja žemą gyvenimo kokybę VVG teritorijoje, didina migraciją, ypač jaunimo, iš kaimiškųjų vietovių.

Tokiu būdu sukuriama sistema priešasčių, kurios vieną kita papildo ir dar labiau prastina gyvenimo kokybę – mažėja gyventojų, visuomenė sensta, prasta darbo jėgos pasiūla ir kokybė neskatina kurti darbo vietų kaime ar jos kuriamos itin žemos kvalifikacijos darbuotojams su minimaliu darbo užmokesčiu, mažos gyventojų pajamos sąlygoja mažą paklausą ir perkamąją galią dėl ko dar mažėja paslaugų kokybė ir prieinamumas.

Galimybes ekonominei plėtrai rodo aukštas pilietiškumo, susitelkimo bendruomenėje lygis, didelis savanoriškos veiklos potencialas, turimi infrastruktūros ir gamtos ištekliai.

Temą pagrindžia šie VVG teritorijos situacijos analizės rodikliai:

VVG teritorijoje aukštas skurdo ir nedarbo lygis: Skurdo rizikos lygis 2021 m. Radviliškio rajone buvo 27,6, apskrityje - 22,2, šalyje - 20,0 proc. 2014-2021 m. jis augo 6,1 procentinio punkto (R2-29-34; R2-36-37; R2-41; R2-46-48; R2-51; R2-63). Bedarbių procentas (2021 m.) nuo darbingo amžiaus žmonių Radviliškio rajone visu laikotarpiu buvo aukštesnis nei apskrityje ir šalyje, atitinkamai: 11,4, 10,1, 10,2 proc. Teritorijoje 2021 m. registruoti 2191 (iš jų 260 jaunimas iki 29 m. amžiaus) bedarbiai (2014 m. – 1889, iš jų 324 jaunimas iki 29 metų amžiaus). 2021 m. Radviliškio rajone 15 m. ir vyresnių gyventojų užimtumo lygis siekė 68,0 proc. Šis rodiklis yra mažiau palankus nei Šiaulių apskrities (70,1 proc.) ar šalies (72,5 proc.) išliko visą nagrinėjamą laikotarpį (R2-28; R2-64; R3-5; R3-6; R3-7).

VVG teritorijoje itin mažas kaimo gyventojų tankis: VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje gyventojų tankis 2021 m. buvo 13,4 gyv./km², Radviliškio rajone tais pačiais metais – 21,4 gyv./km², t.y. VVG teritorijoje gyveno 8,5 gyventojų mažiau 1 km² nei rajone, 17,8 gyventojų mažiau nei apskrityje ir 30,1 gyventojų mažiau nei šalyje (R1-57). Taip pat prasta darbo jėgos išteklių kokybė, visuomenė sensta (R2-1-6; R2-17; R2-28; R2-48; R2-59; R2-60).

VVG ūkio subjektų yra mažiau nei šalyje - 2021 m. Radviliškio rajone 10 tūkst. gyventojų teko 197,26, Šiaulių apskrityje – 288,46, o Lietuvoje – 385,16 ūkio subjektai (R3-26). Radviliškio rajone nėra daug stambių įmonių (R3-32). Absoliuti dauguma veikiančių ūkio subjektų – labai mažos įmonės

¹¹⁶ Šaltinis – visuotinė lietuvių enciklopedija <https://www.vle.lt/straipsnis/regionine-ekonomine-pletra/>

(iki 9 darbuotojų) (R3-33). 2021 m. tokių įmonių buvo 403, kai 2014 m. – 284, t. y. jų skaičius nagrinėjamu laikotarpiu augo (R3-34). Ūkiai ir verslai mažai išnaudoja kooperacijos, trumpųjų grandinių privalumus. Žemas inovacijų, skaitmenizacijos lygis žemės ūkyje ir kituose sektoriuose.

VVG gyventojai pasižymi žemu verslumu bei ekonominiu aktyvumu, nesukuria darbo vietų (R2-27-28).

VVG situacijos analizė rodo ne tik silpnybes ir grėsmes, bet ir stiprybes ir galimybes ekonominei plėtrai skatinti VVG teritorijoje: VVG gyventojų bendruomenė turi įvairių projektų vykdymo patirtį: NVO per 2014–2021 m. laikotarpį iš viso įgyvendino 524 projektus, veikia 11 bendruomeninių, 1 socialinis verslas (R1-74; R3-11-13). Daug viešųjų erdvių pastatų, viešosios infrastruktūros, pritaikytos bendruomeninei veiklai, ji gali būti naudojama ir bendruomeniniams, socialiniams verslams vystyti (R3-11-13; R3-17-23). Teritorija gausi gamtos, kultūros išteklių, išvystyta infrastruktūra, leidžianti vystyti įvairiausių verslus bei prisidėti prie ekonominės plėtros (R1-5; R5-2-5; R5-7-9; R5-14-18; R5-23-26; R1-1; R3-80-86).

Atskirai reikėtų paminėti VVG gyventojų nuomonę (gyventojų anketinės apklausos rezultatai):

Vienos svarbiausių vietovės problemų: gyventojų skaičiaus mažėjimas (15,26 proc.); nedarbas (12,68 proc.); mažos gyventojų pajamos (10,56 proc.); menkas vietos gyventojų verslumas (5,63 proc.); menkas jaunimo užimtumas (4,93 proc.);

Vienos svarbiausių finansuotinių sričių: Parama ekonomikos augimo skatinimui ir darbo vietų kūrimui (vertinimas 4,24 balo iš 5 – tai aukščiausiai reitinguojama sritis); Parama bendruomeniniam/socialiniam verslui (3,99 balo iš 5).

Taip pat anketinė apklausa rodo aukštą pilietiškumo, susitelkimo bendruomenėje lygį, didelį savanoriškos veiklos potencialą: 68,25 proc. gyventojų anketinėje apklausoje dalyvavusių apklaustųjų linkę prisidėti savanorišku darbu prie bendruomeninės veiklos (R1-78). Tam vidutiniškai galėtų skirti net iki 2,5 val. laiko per savaitę (R1-79).

Temą pagrindžia šie SSGG analizės teiginiai:

Stiprybės:

VVG gyventojų bendruomenė yra pilietiška, susitelkusi, turi įvairių projektų vykdymo patirtį bei didelį savanoriškos veiklos potencialą – didelė dalis visuomenės įsitrauktų į veiklas ekonominei plėtrai kurti;

Teritorijoje daug viešųjų erdvių pastatų, viešosios infrastruktūros, pritaikytos bendruomeninei veiklai – galima kurti bendruomeninius, socialinius verslus;

Teritorijoje aktyvi kultūrinė veikla, gyvos tradicijos, leidžiančios aktyviai plėtoti pažintinį turizmą; VVG turtinga kultūros, istorijos, architektūros ir gamtos paveldu, pasižymi unikaliais gamtiniais išteklių – pagrindas turizmo verslams;

Teritorijoje išvystytas žemės ūkis, daug gyvulininkystės specialistų/mokslininkų, išsaugotas Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinis paveldas – galimybė vystyti išskirtinius, aukštos pridėtinės vertės žemės ūkio verslus;

Teritorija turi daug vertingų gamtos išteklių, didelę kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę – galimybė įvairiai plėtrai;

Gera išvystytos įvairių rūšių transporto jungtys sudaro galimybę ekonomikos plėtrai.

Silpnybės:

VVG teritorijoje aukštas skurdo lygis ir didelė socialinė atskirtis – poreikis užimtumui, naujoms darbo vietoms, aukštesnėms pajamoms;

Veikiančių ūkio subjektų yra žymiai mažiau nei šalyje, didžioji jų dalis - labai mažos įmonės ir ūkiai, kuriems sunku užtikrinti veiklos stabilumą; VVG teritorijos ekonomikos struktūra lemia didelį nedarbo lygį – poreikis inovacijoms, kooperacijai, verslumo skatinimui;

VVG teritorijoje itin mažas kaimo gyventojų tankis bei prasta darbo jėgos išteklių kokybė – poreikis išlaikyti jaunimą kaime per naujas darbo vietas, paramą verslumo skatinimui, geresnes paslaugas; poreikis užtikrinti darbo jėgos kokybę per vietos gyventojų sveikatinimo, aktyvinimo veiklas;

VVG gyventojai pasižymi žemu verslumu bei ekonominiu aktyvumu – poreikis verslumo skatinimo priemonėms, mokymams;

Teritorijoje neišnaudojami alternatyvūs energijos ištekliai – poreikis mažinti energetikos kaštus ir taip gerinti veikiančių ir naujų įmonių finansinę būklę mažinant sąnaudas.

VPS tema pasirinkta atsižvelgiant į išvardintas stiprybes ir silpnybes. Įgyvendinant skirtingas VPS priemones tikimasi, kad panaudojant jau egzistuojantį potencialą ir galimybes bus išvengta grėsmių ir bent iš dalies sumažintos ir (arba) visiškai panaikintos silpnybės.

VVG poreikiai su pasirinkta tema susiję dviem lygmenimis:

Tiesiogiai susiję poreikiai:

Gerinti VVG gyventojų, ypač jaunimo, užimtumo galimybes;

Skatinti verslų kūrimąsi bei plėtrą kaime, žemės ūkio veiklos įvairinimą, išskirtinį dėmesį skiriant inovacijoms, skaitmeninimui bei kooperacijai.

Kiti poreikiai temą atliepia iš dalies:

Didinti kaimo gyventojų socialinę įtrauktį, burti bendruomenes, NVO savarankiškam problemų sprendimui – galimas darbo jėgos kokybės gerinimas per socialinės įtraukties, bendruomenių vystomas veiklas; geresnių sąlygų dirbanti sudarymas per socialines – pvz. vaikų, senelių, neįgaliųjų – priežiūros paslaugas ir pan.;

Užtikrinti VVG teritorijos gyventojams būtinų paslaugų ir infrastruktūros prieinamumą – geresnių sąlygų dirbanti sudarymas per socialines – pvz. vaikų, senelių, neįgaliųjų – priežiūros paslaugas ir pan.;

Didinti VVG gyventojų susirūpinimą sveikata, siekiant didesnio darbingumo ir ilgesnio kokybiško gyvenimo - galimas darbo jėgos kokybės gerinimas per sveikatinimo veiklas;

Skatinti VVG gyventojus tausiau naudoti gamtos išteklius, spręsti aplinkosaugos ir klimato kaitos problemas – galimas alternatyvių veiklų vystymas (pvz. gamyba iš atliekų, antrinis panaudojimas), kaštų mažinimas naudojant alternatyvius energijos šaltinius.

Poreikiai formuoti vadovaujantis 3 pagrindiniais aspektais: 1) informacijos (dokumentų/situacijos) analize; 2) tikslinės grupės poreikiais – 10 tikslinių susitikimų seniūnijose bei anketinėmis apklausomis; 3) Nacionaliniais ir ES plėtros prioritetais.

2023 m. balandžio 25 d. VVG visuotinio susirinkimo metu vyko parengtos VPS pristatymas. Dalyviams buvo išdalyta anketa su klausimu **ar pritariate pasiūlytai VPS temai: Ekonominės plėtros skatinimas Radviliškio VVG teritorijoje?** Gauti 45 atsakymai iš, jų 42 - „Taip“, 3- „Ne“. VPS temai pritarė.

Numatyta VVG teritorinio ir (arba) tarptautinio bendradarbiavimo kryptis privalomai apims ekonominės plėtros skatinimo temas: verslumo skatinimo, vietos gyventojų, įskaitant NVO įsitraukimo į viešųjų paslaugų teikimo veiklas, socialinio, bendruomeninio verslo kūrimo, technologinės plėtros panaudojimo VVG gerovei kelti ir kitas. Bus siekiama įgyti gerosios patirties šia tema ir perkelti ją į VVG teritoriją. Konkretios teritorinio bendradarbiavimo projekto veiklos bus išgrynintos kartu su partneriais – kitomis regiono VVG - rengiant teritorinio bendradarbiavimo projektą.

5. VVG pristatymas ir vertybės, VVG teritorijos vizija iki 2030 m. ir VVG misija

5.1. Apibendrinta informacija apie VVG

5.1.1. VVG įsteigimo data	2004 m. rugsėjo 1 d.
5.1.2. VVG būstinės adresas	Aušros a. 10, Radviliškis
5.1.3. VVG narių skaičius	51 VVG narių sąrašas pateiktas 1 priede.
5.1.4. VVG kolegialaus valdymo organo narių skaičius	15 VVG kolegialaus valdymo organo narių sąrašas pateiktas 2 priede.
5.1.5. VPS administracijos darbuotojų ir etatų skaičius	Darbuotojų skaičius: 3. Etatų skaičius: 2,25. VPS administracijos darbuotojų sąrašas pateiktas 3 priede.
5.1.6. VVG pirmininkas	Romas Kalvaitis
5.1.7. VVG kolegialaus valdymo organo pirmininkas	Ingrida Gladkienė
5.1.8. VPS administravimo vadovas	Andželika Barčkienė

5.2. Apibendrinta informacija apie VVG kolegialaus valdymo organo sudėtį

1	2	3
VVG kolegialaus valdymo organo narių skaičius, iš viso	15	(teikiant VPS)
Narių pasiskirstymas pagal sektorius:		
Sektorius, atstovaujami interesai	Narių skaičius	Narių dalis, proc.
Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	3	20,00
Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	5	33,33
Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	7	46,67
Kita	0	0,00
Iš viso:	15	100,00
Narių pasiskirstymas pagal lytį:		
Lytis	Narių skaičius	Narių dalis, proc.
Moterys	7	46,67
Vyrai	8	53,33
Iš viso:	15	100
Narių pasiskirstymas pagal amžių:		
Amžiaus grupė	Narių skaičius	Narių dalis, proc.
Asmenys iki 29 m. (imtinai)	2	13,33
Asmenys nuo 30 iki 40 m. (imtinai)	5	33,33
Asmenys nuo 41 m.	8	53,33
Iš viso:	15	100

5.3. Informacija apie VVG kolegialaus valdymo organo kompetencijų įvairovės užtikrinimą

VVG kolegialaus valdymo organo kompetencijų įvairovės užtikrinimo būdas(-ai)	Pasirinkto būdo pagrindimas ir detalizuojanti informacija
☐ VVG kolegialaus organo nariai turi mokslo ar ekspertinių žinių žaliosios pertvarkos, sumanių kaimų ir (ar) miestų srityse; ☐ VVG sudarė patariamąją novatorių darbo grupę, pasitelkdama mokslo ar ekspertinių žinių žaliosios pertvarkos, sumanių kaimų ir (ar) miestų srityse turinčius ekspertus; ☒ VVG sudarė bendradarbiavimo sutartį su mokslo įstaiga(-omis), turinčiomis žinių žaliosios pertvarkos, sumanių kaimų ir (ar) miestų srityse; ☐ Netaikoma.	2022 m. gegužės 9 d. sudaryta bendradarbiavimo sutartis su Vytauto Didžiojo universitetu. Šalių įsipareigojimai: bendradarbiauti projektinėje veikloje, kuriant ir bendrai vykdant įvairius projektus; bendradarbiauti teikiant mokslinę, ekspertinę pagalbą žaliosios pertvarkos, sumanių kaimų vystymo ir kitose srityse; bendradarbiauti apibrėžiant mokslinių tyrimų tematiką ir organizuojant mokslinius tyrimus; bendradarbiauti atliekant tyrimus ir renkant duomenis moksliniams tyrimams; organizuoti darbinio pobūdžio informacinius renginius, susitikimus su mokslo įstaigomis/ ekspertais bei Vietos veiklos grupės „Radviliškio lyderis“ teritorijos gyventojais, veikiančiomis įmonėmis, įvairiomis organizacijomis, savivaldos, verslo atstovais ir pan. ir t.t.

5.4. VVG vertybės

VVG vertybės, lyginant su praėjusiu laikotarpiu, nesikeitė, nes vertybių laikymasis leido sėkmingai dirbti VVG bendruomenės labui:

1. *Aukšta VVG darbo kokybė.* VVG nariai aiškiai išsako savo lūkesčius, kokia turėtų būti VVG atliekamo darbo kokybė, ir taiko tuos pačius veiklos kokybės reikalavimus tiek patys sau, rodydami asmenišką pavyzdį, tiek reikalaudami to iš kitų VVG narių, kad ir jie laikytųsi sutartų veiklos normatyvų. Į veiklos kokybės tobulinimą įtraukiami visi VVG nariai, tuo pačiu kiekvienas narys skatinamas prisiimti atsakomybę už savo atliekamo darbo kokybę. VVG nariai skatinami nuolat galvoti, kaip VVG veikla galėtų būti patobulinta.

2. *Gebėjimas ir noras įkvėpti bei motyvuoti bendrai veiklai kaimo gyventojus.* Tai VVG narių gebėjimas ir noras bendraujant su kaimo gyventojais – potencialiais vietos projektų rengėjais ir naudos gavėjais - atsargiai klausinėjant atidžiai klausytis ir stengtis suprasti, kokie yra šių žmonių poreikiai ir vertybės. Nepagailėti savo laiko ir diskutuoti su suinteresuotais asmenimis ne vien projektiniais reikalais susijusiomis temomis. Į VVG veiklą siekti įtraukti kuo daugiau asmenų ir organizacijų, siūlant jiems galimybę realizuoti savo iniciatyvas ir tobulintis darant gerus ir naudingus visai bendruomenei darbus.

3. *Gebėjimas planuoti ir organizuoti savo veiklą.* VVG aiškiai nustato veiksmų kryptį sau ir/ar kitiems, kad pasiektų konkretų tikslą, taip pat bendros veiklos dalyviams tinkamai suplanuoja užduotis ir pagal poreikį paskirsto turimus veiklos išteklius (laiką, vykdytojus, materialinius išteklius ir kt.). Didesnės užduotys suskaidomos į sudedamąsias dalis ir tolygiai paskirstomos visiems į veiklą įtrauktiems VVG nariams. Atliekamai veiklai taikoma prioritetų sistema. VVG darbo sėkmę garantuoja tinkamai parinkti atlikėjai, kurie turi gebėjimų įgyvendinti numatytą veiklą ir gali atlikti visas patikėtos veiklos sudedamąsias dalis. Bendroje veikloje dalyvaujantys asmenys tarpusavyje geranoriškai bendrauja ir yra gerai informuoti, kas ir kada turi būti atlikta, kas ir už ką atsako.

4. *Gebėjimas vadovauti projektams.* VVG, stebėdama ir prižiūrėdama VPS Įgyvendinimą, gerai suvokia kiekvieno projekto sumanymą ir atidžiai seka realizuojamas veiklas. VVG taip pat gerai susipažinusi su projektų vykdytojų veikla ir koordinuoja jų veiklą siekdama bendros naudos. Kiekvienu konkrečiu projekto atveju VVG žino apie įgyvendinamo projekto progresą, tai pat žino pasiektų laimėjimų lygį, palyginti su iškeltais tikslais, bei geba tiksliai įvertinti darbų galutinius pabaigos ir atsiskaitymo terminus.

5. *Novatoriškumas.* VVG aiškiai pasisako už siekį įgyvendinti vietos plėtros naujoves. VVG pati sukuria ir/arba aktyviai palaiko kitų organizacijų ir asmenų pateiktus kūrybiškus ir naujus sprendimus. VVG visada siekia turėti keletą idėjų, kaip konkretūs vietos plėtros uždaviniai gali būti sprendžiami kitaip. VVG siekia nuolat tobulinti savo veiklą ir domisi naujais veiklos metodais. VVG, įgyvendindama VPS, noriai išbando naujas idėjas ir geranoriškai skleidžia gerą inovacijų diegimo patirtį visoje VVG teritorijoje ir nacionaliniu mastu.

6. *Siekis mokytis.* VVG sugeba mokytis iš patirties ir ugdyti gebėjimus nuolat gerinti savo veiklą, nes siekia, kad ji atitiktų ateities reikalavimus. VVG ir jos nariai nepuola ginti savo klaidų ar neteisingo elgesio, o žinodama savo stiprybes ir silpnybes imasi veiksmų, kad pagerintų veiklos rezultatus konkrečiose srityse. VVG yra atvira ir nuolatos besidominti naujovėmis organizacija, kuri moka sau įsivardyti išmoktas pamokas.

5.5. VVG teritorijos vizija iki 2030 m.

VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos vizija iki 2030 m.: **VVG „Radviliškio lyderis“ teritorija - tai ekonominės ir socialinės gerovės kraštas, kurio susitelkusi bendruomenė sėkmingai randa naujovėmis ir bendryste grindžiamus atsakymus į laikmečio iššūkius, kur savo vietą randa visų gyventojų grupių atstovai, o krašto perspektyvos garantas yra jaunimas, gimtinėje kuriantis savo gyvenimą.**

Vizijos aiškinamoji dalis. VVG „Radviliškio lyderis“, panaudodamas LEADER paramos lėšas, 2030 metais pasieks, kad jo teritorijoje bus:

- ✓ sudarytos sąlygos kaimo gyventojams, ypač jaunimui, dirbti ir užsidirbti;
- ✓ konkurencingas vietos verslas gebės efektyviai panaudoti vietos išteklius, panaudoti skaitmeninimo, kooperacijos ir naujų technologijų teikiamas galimybes ir kurti orias darbo vietas;
- ✓ pilietinė visuomenė, bendruomenės, NVO bus įgalintos sėkmingai realizuoti savanoriškos veiklos potencialą kuriant bendruomeninius, socialinius verslus, teikiant paslaugas ir labiau pasirūpinti kaimo gyventojais;
- ✓ užtikrintas kaimo gyventojų ekonominei, socialinei, kultūrinei veiklai svarbių paslaugų ir infrastruktūros prieinamumas ir sumažinta kaimo gyventojų socialinė atskirtis;
- ✓ jaunimas bus įtrauktas į vietos bendruomenės veiklos organizavimą, sprendamas realias problemas, pasirengs savarankiškam gyvenimui;
- ✓ bus įgyvendinamos mokymosi, šveitimo iniciatyvos ir kaimo žmonės bus skatinami diegti įvairaus pobūdžio naujoves;
- ✓ VVG teritorijos gyventojai gyvens sveikiau, tausiau naudos gamtos išteklius, verslas vystydamas savo veiklas labiau atsižvelgs į aplinkosaugos ir klimato problemas.

5.6. VVG misija

VVG „Radviliškio lyderis“ misija – **kurti kaime bendradarbiavimu grindžiamą tarnystės savo kraštui ir bendrystės kultūrą.**

II skyrius: Ko mes siekiame? (VPS tikslai, rodikliai ir siekiami pokyčiai)

6. VVG teritorijai aktualūs BŽŪP tikslai

1	2	3
	BŽŪP tikslas	Ar tikslas įgyvendinamas VVG teritorijoje
A	BIVP priemonei taikomi BŽŪP tikslai (privalomi)	
8 konkretus tikslas (h punktas)	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę	Taip
Kompleksinis tikslas	XCO. Modernizuoti sektorių skatinant žemės ūkio ir kaimo vietovių žinias, inovacijas ir skaitmeninimą bei dalijimąsi jomis, taip pat skatinant jų diegimą	Taip
B	BŽŪP tikslai, kurie VPS gali būti įgyvendinami horizontaliai (pasirenkami)	
4 konkretus tikslas (d punktas)	SO4. Prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, be kita ko, mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinant anglies dioksido sekvestraciją, taip pat plėtoti tvariąją energetiką	Taip
5 konkretus tikslas (e punktas)	SO5. Skatinti tvarų vystymąsi ir veiksmingą gamtos išteklių, pavyzdžiui, vandens, dirvožemio ir oro, valdymą, be kita ko, mažinant priklausomybę nuo cheminių medžiagų	Taip
6 konkretus tikslas (f punktas)	SO6. Prisidėti prie biologinės įvairovės nykimo sustabdymo ir sustabdymo, gerinti ekosistemų funkcijas ir išsaugoti buveines bei kraštovaizdžius	Taip
9 konkretus tikslas (i punktas)	SO9. Gerinti Sąjungos žemės ūkio atsaką į visuomenės poreikius, susijusius su maistu ir sveikata, mažinti maisto atliekų kiekį, gerinti gyvūnų gerovę ir kovoti su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms	Taip
C	Kiti BŽŪP tikslai (neprivalomi)	
1 konkretus tikslas (a punktas)	SO1. Remti perspektyvias ūkių pajamas ir žemės ūkio sektoriaus atsparumą visoje Sąjungoje, siekiant didinti ilgalaikį aprūpinimą maistu ir žemės ūkio įvairovę, taip pat užtikrinti žemės ūkio gamybos ekonominį tvarumą Sąjungoje	Ne
2 konkretus tikslas (b punktas)	SO2. Labiau orientuotis į rinką ir didinti ūkių konkurencingumą tiek trumpuoju, tiek ilguoju laikotarpiu, be kita ko, daugiau dėmesio skiriant moksliniams tyrimams, technologijoms ir skaitmenizacijai	Ne
3 konkretus tikslas (c punktas)	SO3. Gerinti ūkininko padėtį vertės grandinėje	Ne
7 konkretus tikslas (g punktas)	SO7. Pritraukti jaunuosius ūkininkus ir kitus naujus ūkininkus, palaikyti jų veiklą ir palengvinti tvarią verslo plėtrą kaimo vietovėse	Ne

7. Kiekybiniai VPS tikslai

7.1. VPS produkto ir rezultato rodikliai iki 2029 m.

1	2	3
Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.
A	ES bendrieji rezultato rodikliai:	
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	1
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	13
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojamasis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius	1
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius	1700
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	260
B	ES bendrieji produkto rodikliai:	
L700	Vietos lygiu įgyvendintų projektų skaičius (apima vietos ir bendradarbiavimo projektus)	23
L710	Vietos lygiu įgyvendintų projektų, skirtų vietos lygmens inovacijoms, skaičius	4
C	Nacionaliniai bendrieji rezultato rodikliai:	
C.1	<i>Įgyvendinant vietos projektus sukurtų darbo vietų pasiskirstymas pagal lytį:</i>	13
N-R.37.1	Sukurtų darbo vietų skaičius moterims	0
N-R.37.2	Sukurtų darbo vietų skaičius vyrams	0
N-R.37.3	Sukurtų darbo vietų skaičius bet kurios lyties asmenims	13
C.2	<i>Įgyvendinant vietos projektus sukurtų darbo vietų pasiskirstymas pagal amžių:</i>	13
N-R.37.4	Sukurtų darbo vietų skaičius asmenims iki 40 m. (imtinai)	8
N-R.37.5	Sukurtų darbo vietų skaičius asmenims nuo 41 m.	0
N-R.37.6	Sukurtų darbo vietų skaičius bet kurio amžiaus asmenims	5
D	Nacionaliniai bendrieji produkto rodikliai:	
D.1	<i>Vietos projektų teritorinis pasiskirstymas (seniūnijos):</i>	
N-P.1	VVG teritorijos seniūnijų, kuriose įgyvendinami vietos projektai, skaičius (PLANUOJAMAS)	11
N-P.2	VVG teritorijos seniūnijų skaičius, iš viso	11
N-P.3	VVG teritorijos seniūnijų, kuriose įgyvendinami vietos projektai, dalis, proc.	100
D.2	<i>Vietos projektų teritorinis pasiskirstymas (gyvenamosios vietovės):</i>	
N-P.4	VVG teritorijos kaimo gyvenamųjų vietovių, kurių gyventojams sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius (PLANUOJAMAS)	30
N-P.5	VVG teritorijos kaimo gyvenamųjų vietovių skaičius, iš viso	299
N-P.6	VVG teritorijos kaimo gyvenamųjų vietovių, kurių gyventojams sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, dalis, proc.	10

1	2	3
Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.
E	VPS rodikliai (produkto, rezultato):	
RADV-P.1		0
RADV-P.2		0
RADV-P.3		0
RADV-P.4		0
RADV-P.5		0
RADV-P.6		0
RADV-P.7		0
RADV-P.8		0
RADV-P.9		0
RADV-P.10		0

7.2. Metinės rodiklių reikšmės

1. ES bendrieji rezultato rodikliai:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rodiklio kodas	Rodiklis	Iš viso	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	1	0	0	0	0	1	0
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	13,00	0,00	0,00	4,00	5,00	4,00	0,00
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojančių pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius	11	0	0	3	4	4	0
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojančių BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius	1 700	0	0	500	800	400	0
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	260	0	0	50	90	90	30

Prielaidos, kuriomis vadovaujantis nustatyti kiekvieno ES bendrojo rezultato rodikliai:

Bendros prielaidos visų rodiklių pasiekimui visose priemonėse: Metiniai rodiklių pasiekimo tikslai tiesiogiai susieti su preliminariu VPS įgyvendinimo planu. Visų rodiklių pasiekimas suplanuotas po 2 metų po preliminariame VPS įgyvendinimo plane nurodytų atitinkamų priemonių kvietimo teikti paraiškas, įvertinus vidutinę paraiškų vertinimo ir projekto įgyvendinimo trukmę. Rodiklio pasiekimas fiksuojamas n+2 metais, t. y. pvz. jei kvietimas suplanuotas 2024 m., rodiklius pagal kvietimą suplanuota pasiekti 2026 m. Konkretūs rodiklių pasiekimo metai pagal kiekvieną priemonę ir suplanuotus kvietimus nurodyti žemiau.

Konkrečių ES bendrojo rezultato rodiklių metiniai tikslai:

R.3: Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius - 1 vnt. 3 priemonė, kvietimas – 2026 m., rodiklio pasiekimas – 2028 m;

R.37: BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas – 13 darbo vietų. 1 priemonė – 7 DV. Kvietimas 2 DV – 2024 m., rodiklio pasiekimas – 2026 m.; Kvietimas 5 DV 2025 m., rodiklio pasiekimas – 2027 m. 2 priemonė – 1 DV. Kvietimas – 2026 m., rodiklio pasiekimas – 2028 m., 3 priemonė – 1 DV. Kvietimas – 2026 m., rodiklio pasiekimas – 2028 m. 4 priemonė – 1 DV. Kvietimas – 2024 m., rodiklio pasiekimas – 2026 m. 5 priemonė. Kvietimas 1 DV – 2024 m., rodiklio pasiekimas – 2026 m.; Kvietimas 2 DV – 2026 m., rodiklio pasiekimas – 2028 m.

R39: Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius – 11 vnt. 1 priemonė – 4 įmonės. Kvietimas 1 įmonė – 2024 m., rodiklio pasiekimas – 2026 m.; Kvietimas 3 įmonės 2025 m., rodiklio pasiekimas – 2027 m.; 2 priemonė – 2 įmonės (bendradarbiavimas, bent 2 subjektai). Kvietimas - 2026 m., rodiklio pasiekimas – 2028 m.; 4 priemonė – 1 įmonė. Kvietimas – 2024 m., rodiklio pasiekimas – 2026 m.; 5 priemonė – 2 įmonės. Kvietimas 1 įmonei – 2024 m., rodiklio pasiekimas – 2026 m.; Kvietimas 1 įmonei - 2026 m., rodiklio pasiekimas – 2028 m.; 6 priemonė – 2 įmonės. Kvietimas 1 pareiškėjui – 2025 m., rodiklio pasiekimas – 2027 m.; Kvietimas 1 pareiškėjui - 2026 m., rodiklio pasiekimas – 2028 m.

R.41: Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius – 1700 asm. 1 priemonė – 800 asm. Kvietimas 200 asm. – 2024 m., rodiklio pasiekimas – 2026 m.; Kvietimas 600 asm. – 2025 m., rodiklio pasiekimas – 2027 m.; 4 priemonė – 100 asm. Kvietimas – 2024 m. rodiklio pasiekimas – 2026 m.; 5 priemonė – 400 asm. Kvietimas 200 asm. – 2024 m., rodiklio pasiekimas – 2026 m.; Kvietimas 200 asm. – 2026 m., rodiklio pasiekimas – 2028 m.; 6 priemonė – 400 asm. Kvietimas 200 asm. – 2025 m., rodiklio pasiekimas – 2027 m.; Kvietimas 200 asm. – 2026 m., rodiklio pasiekimas – 2028 m.

R.42: Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius – 260 asm. 4 priemonė – 50 asm., Kvietimas – 2024 m., rodiklio pasiekimas – 2026 m.; 6 priemonė – 100 asm. Kvietimas 50 asm. – 2025 m., rodiklio pasiekimas – 2027 m.; Kvietimas 50 asm. – 2026 m., rodiklio pasiekimas – 2028 m. 7 priemonė – 110 asm. Kvietimas 40 asm. – 2025 m. - rodiklio pasiekimas – 2027 m; Kvietimas 40 asm. – 2026 m. - rodiklio pasiekimas – 2028 m; Kvietimas 30 asm. – 2027 m. - rodiklio pasiekimas – 2029 m.

2. VPS rodikliai (produkto, rezultato):

Netaikoma

Taikoma

8. Pokyčiai, kurių siekiama VVG teritorijoje (kiekybine išraiška)

1	2	3	4	5	6
VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė s metai	Pokyčio rodiklio siekiamas reikšmė 2029 m.
1 priemonė	Priemonės pavadinimas	Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra	Išsaugų verslo subjektų skaičius - skatinamas verslų kūrimas ir plėtra, prioritetą skiriant inovacijas diegiantiems verslams, prisidedantiems prie tausesnio gamtos išteklių naudojimo ir ekologinių problemų sprendimo. Padidės kaimo gyventojų, ypač jaunimo, užimtumas, išsaugų pajamos, mažės skurdo lygis - sukuriamos 7 naujos darbo vietos, prioritetiškai – asmenims iki 40 m. amžiaus. Tokiu būdu priemonė prisidės prie teritorijos poreikių Nr. 1, 2 ir 6 tenkinimo.		
	Susijusių poreikių skaičius	3			
	Susijęs poreikis 1	1 poreikis. Gerinti VVG gyventojų, ypač jaunimo, užimtumo galimybes			
	Susijęs poreikis 2	2 poreikis. Skatinti verslų kūrimą bei plėtrą kaime, žemės ūkio veiklos įvairinimą, išskirtinį dėmesį skiriant inovacijoms, skaitmeninimui bei kooperacijai			
	Susijęs poreikis 3	6 poreikis. Skatinti VVG gyventojus tausiau naudoti gamtos išteklius, spręsti aplinkosaugos ir klimato kaitos problemas			

1	2	3	4	5	6
VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiamas reikšmės 2029 m.
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Išaugęs veikiančių ūkio subjektų, išskyrus Žemės ūkio, miškininkystės, žuvininkystės sektoriuose, skaičius, vnt. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė – Veikiantys ūkio subjektai metų pradžioje; nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje. Žiūrėta [2023-04-24] Prieigai internete: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/	689	2023	691
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 2	Padidėjęs jaunų asmenų (iki 40 m.) skaičius, kuriems po projektų įgyvendinimo pagerėjo įsidarbinimo galimybės, asm. (Radviliškio rajono seniūnijų duomenys)	0	2023	4
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 3				
2 priemonė	Priemonės pavadinimas	Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją	Padidės ūkio subjektų, įsitraukusių į kooperaciją, skaičius bei dalyvaujančiųjų pajamos/kuriama nauda - skatinama verslų plėtra, prioritetą skiriant inovacijas diegiantiems verslams,		
	Susijusių poreikių skaičius	3			
	Susijęs poreikis 1	1 poreikis. Gerinti VVG gyventojų, ypač jaunimo, užimtumo galimybes			

1	2	3	4	5	6
VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiamas reikšmės 2029 m.
	Susijęs poreikis 2 Susijęs poreikis 3	2 poreikis. Skatinti verslų kūrimąsi bei plėtrą kaime, žemės ūkio veiklos įvairinimą, išskirtinį dėmesį skiriant inovacijoms, skaitmeninimui bei kooperacijai 6 poreikis. Skatinti VVG gyventojus tausiau naudoti gamtos išteklius, spręsti aplinkosaugos ir klimato kaitos problemas	prisidedantiems prie tausescnio gamtos išteklių naudojimo ir ekologinių problemų sprendimo. Padidės kaimo gyventojų, ypač jaunimo, užimtumas, išaugs pajamos, mažės skurdo lygis - sukuriama 1 nauja darbo vieta, prioritetiškai – asmeniui iki 40 m. amžiaus. Tokiu būdu priemonė prisidės prie teritorijos poreikių Nr. 1, 2 ir 6 tenkinimo.		
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Padidėjęs ūkio subjektų, išnaudojusių kooperacijos privalumus aukštesnei pridėtinei vertei kurti, vnt.(Radviliškio rajono seniūnijų duomenys)	0	2023	2
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 2	Padidėjęs jaunų asmenų (iki 40 m.) skaičius, kuriems po projektų įgyvendinimo pagerėjo įsidarbinimo galimybės, asm. (Radviliškio rajono seniūnijų duomenys)	0	2023	1
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 3				
3 priemonė	Priemonės pavadinimas	Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo	Padidės ž. ū. subjektų skaitmeninimo lygis -		

1	2	3	4	5	6
VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiamas reikšmės 2029 m.
	Susijusių poreikių skaičius	didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus 3	priemone privalomai diegiamas skaitmeninimo sprendimas. Padidės kaimo gyventojų, jaunimo, užimtumas, išaugs pajamos, mažės skurdo lygis – 1 nauja darbo vieta, prioritetiškai – asmeniui iki 40 m. amžiaus. Skatinamas ž.ū. verslų kūrimas ir plėtra, prioritetą skiriant inovacijas diegiantiems, prisidedantiems prie tausės gamtos išteklių naudojimo ir ekologinių problemų sprendimo. Taip priemone prisidės prie teritorijos poreikių Nr. 1, 2 ir 6 tenkinimo.		
	Susijęs poreikis 1	1 poreikis. Gerinti VVG gyventojų, ypač jaunimo, užimtumo galimybes			
	Susijęs poreikis 2	2 poreikis. Skatinti verslų kūrimą bei plėtrą kaime, žemės ūkio veiklos įvairinimą, išskirtinį dėmesį skiriant inovacijoms, skaitmeninimui bei kooperacijai			
	Susijęs poreikis 3	6 poreikis. Skatinti VVG gyventojus tausiau naudoti gamtos išteklius, spręsti aplinkosaugos ir klimato kaitos problemas			
	Pokyčių pagrindžiantis rodiklis 1	Padidėjęs žemės ūkio sektoriaus subjektų skaitmeninimo lygis (VVG duomenys)	0	2023	1
	Pokyčių pagrindžiantis rodiklis 2	Padidėjęs jaunų asmenų (iki 40 m.) skaičius, kuriems po projektų įgyvendinimo pagerėjo įsidarbinimo galimybės, asm. (Radviliškio rajono seniūnijų duomenys)	0	2023	1

1	2	3	4	5	6
VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiamas reikšmės 2029 m.
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 3				
4 priemonė	Priemonės pavadinimas	Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje	Pagerės paslaugų teikimas pažeidžiamoms grupėms - sukurtas/išplėtotas socialinis verslas, vykdomas vietos NVO (atitinka 3 poreikį), kuris priklausomai nuo pasirinkto soc. verslo modelio arba įtrauks į paslaugų teikimą asmenis iš pažeidžiamų grupių arba teiks paslaugas pažeidžiamoms grupėms (atitinka 3 poreikį). Padidės užimtumas - sukurta 1 darbo vieta (atitinka 1 poreikį). Prioritetas bus skiriamas projektams, susijusiems su sveikesniu gyvenimo būdu (atitinka 5 poreikį).		
	Susijusių poreikių skaičius	3			
	Susijęs poreikis 1	1 poreikis. Gerinti VVG gyventojų, ypač jaunimo, užimtumo galimybes			
	Susijęs poreikis 2	3 poreikis. Didinti kaimo gyventojų socialinę įtrauktį, burti bendruomenes, NVO savarankiškam problemų sprendimui			
	Susijęs poreikis 3	5 poreikis. Didinti VVG gyventojų susirūpinimą sveikata, siekiant didesnio darbingumo ir ilgesnio kokybiško gyvenimo			
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Padidėjusi socialiai pažeidžiamų gyventojų, kuriems projektais teikiamos labiau prieinamos, kokybiškesnės paslaugos, dalis, proc. (Statistikos departamento duomenys. 2021 m. gyventojų ir būstų surašymas)	19825	2021	0,5 proc.

1	2	3	4	5	6
VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiamas reikšmės 2029 m.
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 2 Pokytį pagrindžiantis rodiklis 3				
5 priemonė	Priemonės pavadinimas	Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai 3	Augs bendruomeninių organizacijų pajamos, kas leis geriau spręsti vietos problemas reinvestuojant gautą pelną - sukurti/išplėtoti 2 bendruomeniniai verslai (atitinka 2 ir 4 poreikius). Bus pagerintas reikalingų paslaugų prieinamumas pagal vietos poreikius jas teikiant bendruomeninėms organizacijoms (atitinka 3 ir 4 poreikius). Padidės užimtumas - sukurtos 3 darbo vietos (atitinka 1 poreikį).		
	Susijusių poreikių skaičius				
	Susijęs poreikis 1	2 poreikis. Skatinti verslų kūrimąsi bei plėtrą kaime, žemės ūkio veiklos įvairinimą, išskirtinį dėmesį skiriant inovacijoms, skaitmeninimui bei kooperacijai			
	Susijęs poreikis 2	3 poreikis. Didinti kaimo gyventojų socialinę įtrauktį, burti bendruomenes, NVO savarankiškam problemų sprendimui			
	Susijęs poreikis 3	4 poreikis. Užtikrinti VVG teritorijos gyventojams būtinų paslaugų ir infrastruktūros prieinamumą			
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Padidėjęs bendruomeninių organizacijų, turinčių finansinių išteklių finansuoti vietos poreikius, skaičius (VVG duomenys)		2023	2

1	2	3	4	5	6
VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiamas reikšmės 2029 m.
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 2 Pokytį pagrindžiantis rodiklis 3				
6 priemonė	D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą: Susijusių poreikių skaičius Susijęs poreikis 1 Susijęs poreikis 2 Susijęs poreikis 3	Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę 3 3 poreikis. Didinti kaimo gyventojų socialinę įtrauktį, burti bendruomenes, NVO savarankiškam problemų sprendimui 4 poreikis. Užtikrinti VVG teritorijos gyventojams būtinų paslaugų ir infrastruktūros prieinamumą 6 poreikis. Skatinti VVG gyventojus tausiau naudoti gamtos išteklius, spręsti aplinkosaugos ir klimato kaitos problemas	Didės paslaugų prieinamumas - priemone bus sukurtos bent 2 naujos paslaugos (atitinka 4 poreikį), didės socialinė įtrauktis - gyventojams bus sudaromos tokios pat kaip miesto gyventojams sąlygos gyventi ir dirbti, bent 1 paslauga bus skirta pažeidžiamoms grupėms (atitinka 3 poreikį). Prioritetas bus skiriamas projektams, susijusiems su sveikesniu gyvenimo būdu bei naudojantiems AEI (atitinka 6 poreikį).		
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1 Pokytį pagrindžiantis rodiklis 2 Pokytį pagrindžiantis rodiklis 3	Padidėjęs viešojo (nevyriausybinių sektoriaus) sektoriaus paslaugų teikėjų skaičius, vnt. (Radviliškio rajono VVG duomenys)		2023	2

1	2	3	4	5	6
VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė s metai	Pokyčio rodiklio siekiamas reikšmė 2029 m.
7 priemonė	Priemonės pavadinimas	Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius	Aktyvės kaimo bendruomenės, nevyriausybinių organizacijos, į veiklas bus įtrauktos pažeidžiamos grupės, jaunimas (atitinka 3 poreikį). Didės gyventojų suvokimas ir teigiamos nuostatos dėl verslumo, savarankiško užimtumo (atitinka 3 poreikį), didės ekologinis, aplinkosauginis sąmoningumas (atitinka 6 poreikį), sveikos gyvensenos reikšmės suvokimas (atitinka 5 poreikį). Skatinamas bendradarbiavimas, tinklaveika problemų sprendimui.		
	Susijusių poreikių skaičius	3			
	Susijęs poreikis 1	3 poreikis. Didinti kaimo gyventojų socialinę įtrauktį, burti bendruomenes, NVO savarankiškam problemų sprendimui			
	Susijęs poreikis 2	5 poreikis. Didinti VVG gyventojų susirūpinimą sveikata, siekiant didesnio darbingumo ir ilgesnio kokybiško gyvenimo			
	Susijęs poreikis 3	6 poreikis. Skatinti VVG gyventojus tausiau naudoti gamtos išteklius, spręsti aplinkosaugos ir klimato kaitos problemas			
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Padidėjusi gyventojų, kurie projektų įgyvendinimo metu įsitraukė į organizuojamas veiklas, renginius, iniciatyvas, dalis, proc. (Statistikos departamento duomenys. 2021 m. gyventojų ir būstų surašymas)	19825	2021	2,8 proc.
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 2				

1	2	3	4	5	6
VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiamas reikšmės 2029 m.
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 3				
8 priemonė	Priemonės pavadinimas	Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai	VVG teritorijos fiziniai ir juridiniai asmenys, perimantys gerosios patirties pavyzdžius; Bendradarbiavimo kūrimas su fizinais ir juridiniais asmenimis kitose VVG.		
	Susijusių poreikių skaičius	3			
	Susijęs poreikis 1	3 poreikis. Didinti kaimo gyventojų socialinę įtrauktį, burti bendruomenes, NVO savarankiškam problemų sprendimui			
	Susijęs poreikis 2	5 poreikis. Didinti VVG gyventojų susirūpinimą sveikata, siekiant didesnio darbingumo ir ilgesnio kokybiško gyvenimo			
Susijęs poreikis 3	6 poreikis. Skatinti VVG gyventojus tausiau naudoti gamtos išteklius, spręsti aplinkosaugos ir klimato kaitos problemas				
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Gerosios patirties pavyzdžius savo veikloje įdiegusių fizinių ir juridinių asmenų dalis, proc. lyginant su bendradarbiavimo projekte dalyvavusių fizinių ir juridinių asmenų skaičiumi (VVG informacija)		2023	20 proc.
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 2				

1	2	3	4	5	6
VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiamas reikšmės 2029 m.
	Pokyčių pagrindžiantis rodiklis 3				

9. Apibendrinta informacija apie VPS

Parengta Vietos plėtros strategija (VPS) yra teminė VVG teritorijos poreikių skaičius	Taip 6
VVG teritorijai aktualių BŽŪP tikslų skaičius	6
VPS priemonių skaičius	8
Pagrindiniai rezultatai:	
Planuojama rodiklio reikšmė	
Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	1
Dalis nuo visų ūkių VVG teritorijoje, proc.	0,08
Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	13
Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojamą paramą pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius	9
Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius	1 700
Dalis nuo visų VVG teritorijos gyventojų, proc.	8,58
Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	260
Dalis nuo visų VVG teritorijos gyventojų, proc.	1,31
Konteksto rodikliai:	
Pradinė rodiklio reikšmė	
Ūkių skaičius VVG teritorijoje	1 321
Gyventojų skaičius VVG teritorijoje	19 825

III skyrius: Kaip mes pasieksime užsibrėžtus tikslus? (VPS priemonės, finansinis planas, įgyvendinimo organizavimas ir valdymas)

10. VPS priemonės

10.1. VPS priemonių sąrašas

1	2	3	4	5
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Priemonės rūšis (iš sąrašo)	Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	Planuojama paramos suma priemonei, Eur
1 priemonė	Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra	Ne žemės ūkio verslo kūrimas ir plėtra	4	420 000,00
2 priemonė	Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją	Ūkio subjektų (fizinį ir (arba) juridinių asmenų) bendradarbiavimas	1	60 000,00
3 priemonė	Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus	Žemės ūkio verslas	1	60 000,00
4 priemonė	Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje	Socialinis verslas	1	60 000,00
5 priemonė	Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai	Bendruomeninis verslas	2	180 000,00
6 priemonė	Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas (ne pelno)	2	204 109,00
7 priemonė	Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius	Veiklos projektai	11	275 000,00
8 priemonė	Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai	Teritorinis VVG bendradarbiavimas	1	10 000,00
	Visos VPS priemonės, iš viso		23	1 269 109,00
	VVG bendradarbiavimo projektams skirtos priemonės, iš viso		1	10 000,00
	Vietos projektams skirtos priemonės, iš viso		22	1 259 109,00

10.2. VPS priemonių sąsajos su BŽŪP tikslais

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Iš viso įgyvendina BŽŪP tikslų	8 konkretus tikslas (h)	Kompleksinis tikslas (k)	4 konkretus tikslas (d)	5 konkretus tikslas (e)	6 konkretus tikslas (f)	9 konkretus tikslas (i)	1 konkretus tikslas (a)	2 konkretus tikslas (b)	3 konkretus tikslas (c)	7 konkretus tikslas (g)
1 priemonė	Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra	3	Taip	Ne	Taip	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne
2 priemonė	Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją	3	Taip	Ne	Taip	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne
3 priemonė	Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus	3	Ne	Taip	Taip	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne
4 priemonė	Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje	3	Taip	Ne	Taip	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne
5 priemonė	Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai	3	Taip	Ne	Taip	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne
6 priemonė	Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę	3	Taip	Ne	Taip	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne
7 priemonė	Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius	5	Taip	Ne	Taip	Taip	Taip	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne
8 priemonė	Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai	3	Taip	Ne	Taip	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne

10.3. VPS priemonių sąsajos su VVG teritorijos poreikiais

1	2	3	4	5	6	7	8	9
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Iš viso tenkinama poreikių	1 poreikis	2 poreikis	3 poreikis	4 poreikis	5 poreikis	6 poreikis
			Gerinti VVG gyventojų, ypač jaunimo, užimtumo galimybes	Skatinti verslų kūrimą bei plėtrą kaime, žemės ūkio veiklos įvairinimą, išskirtinį dėmesį skiriant inovacijoms, skaitmeniniam bei kooperacijai	Didinti kaimo gyventojų socialinę įtrauktį, burti bendruomenes, NVO savarankiškam problemų sprendimui	Užtikrinti VVG teritorijos gyventojams būtinų paslaugų ir infrastruktūros prieinamumą	Didinti VVG gyventojų susirūpinimą sveikata, siekiant didesnio darbingumo ir ilgesnio kokybiško gyvenimo	Skatinti VVG gyventojus tausiau naudoti gamtos išteklius, spręsti aplinkosaugos ir klimato kaitos problemas
1 priemonė	Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra	3	Taip	Taip	Ne	Ne	Ne	Taip
2 priemonė	Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją	3	Taip	Taip	Ne	Ne	Ne	Taip
3 priemonė	Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus	3	Taip	Taip	Ne	Ne	Ne	Taip
4 priemonė	Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje	3	Taip	Ne	Taip	Ne	Ne	Taip
5 priemonė	Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai	3	Taip	Taip	Taip	Ne	Ne	Ne

1	2	3	4	5	6	7	8	9
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Iš viso tenkinama poreikių	1 poreikis	2 poreikis	3 poreikis	4 poreikis	5 poreikis	6 poreikis
			Gerinti VVG gyventojų, ypač jaunimo, užimtumo galimybes	Skatinti verslų kūrimąsi bei plėtrą kaime, žemės ūkio veiklos įvairinimą, išskirtinių dėmesį skiriant inovacijoms, skaitmeninimui bei kooperacijai	Didinti kaimo gyventojų socialinę įtrauktį, burti bendruomenes, NVO savarankiškam problemų sprendimui	Užtikrinti VVG teritorijos gyventojams būtinų paslaugų ir infrastruktūros prieinamumą	Didinti VVG gyventojų susirūpinimą sveikata, siekiant didesnio darbingumo ir ilgesnio kokybiško gyvenimo	Skatinti VVG gyventojus tausiau naudoti gamtos išteklius, spręsti aplinkosaugos ir klimato kaitos problemas
6 priemonė	Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę	3	Ne	Ne	Taip	Taip	Ne	Taip
7 priemonė	Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius	3	Ne	Ne	Taip	Ne	Taip	Taip
8 priemonė	Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai	3	Ne	Ne	Taip	Ne	Taip	Taip

10.4. VPS priemonių aprašymas

	1 priemonė
Priemonės pavadinimas	Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra
Priemonės rūšis	Ne žemės ūkio verslo kūrimas ir plėtra
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	3
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	3
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	

<p>Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)</p>	<p>Priemonės tikslas - skatinti smulkių verslų kūrimąsi ir plėtrą kaime, stiprinti ekonominį kaimiškųjų vietovių potencialą. Remti verslus, siekiant kurti naujas ir išlaikyti esamas darbo vietas, mažinant nedarbą, skurdą ir socialinę atskirtį kaime. Priemonė atitinka SO8 tikslą - didėjant verslų pajamoms remiamas ekonomikos augimas, remiamas darbo vietų kūrimas, didinama socialinė įtrauktis, nes didėja kaimo gyventojų užimtumas bei mažėja skurdas. Prisidės prie rodiklių: R37, R39, R41. Teritorijoje ūkio subjektų yra mažiau nei šalyje: 2021 m. 10 tūkst. gyventojų teko 197,26, apskrityje – 288,46, o Lietuvoje – 385,16. Bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus žmonių aukštesnis nei apskrityje ir šalyje, atitinkamai: 11,4; 10,1; 10,2 proc. Teritorijoje 2021 m. registruoti 2191 (iš jų 260 jaunimas iki 29 m. amžiaus) bedarbiai. Sukurtos ir išlaikytos darbo vietos prisidės prie visų išvardintų problemų sprendimo. Priemonė tiesiogiai siejasi su VPS tema – skatinama ekonominė plėtra VVG teritorijoje</p>
<p>Pokytis, kurio siekiama VPS priemone</p>	<p>Išsaugos verslo subjektų skaičius - skatinamas verslų kūrimas ir plėtra, prioritetą skiriant inovacijas diegiantiems verslams, prisidedantiems prie tausėsnio gamtos išteklių naudojimo ir ekologinių problemų sprendimo. Padidės kaimo gyventojų, ypač jaunimo, užimtumas, išsaugos pajamos, mažės skurdo lygis - sukuriamos 7 naujos darbo vietos, prioritetiškai – asmenims iki 40 m. amžiaus. Tokiu būdu priemonė prisidės prie teritorijos poreikių Nr. 1, 2 ir 6 tenkinimo.</p>

Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Priemonės apimtyje įgyvendinami projektai susiję su naujų/inovatyvių produktų gamyba, paslaugų teikimu. Priemonėje prioritetą bus skiriamas (nustatyti prioritetiniai balai) projektams, prisidedantiems prie klimato kaitos švelninimo plėtojant tvariąją energetiką - pvz. gamybos/paslaugų teikimo procese panaudojant „žaliąją“ energiją iš atsinaujinančių šaltinių.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Priemonės apimtyje įgyvendinami projektai susiję su naujų/inovatyvių produktų gamyba, paslaugų teikimu. Priemonėje prioritetą bus skiriamas (nustatyti prioritetiniai balai) projektams prisidedantiems prie sveikesnių produktų/paslaugų gamybos ir teikimo, pvz. sveikesnio vietos gyventojų užaugintų daržovių apdorojimo paslauga.
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Parama teikiama įvairiai ekonominei ne žemės ūkio veiklai, pvz. produktų gamyba, įvairių paslaugų teikimas. Finansuojamas įrangos įsigijimas, atnaujinimas, projekte numatytai veiklai vykdyti skirtų statinių statyba, remontas, verslo infrastruktūros įrengimas, paslaugos ir kt.
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	VVG teritorijoje registruoti fiziniai (gyventojai, ūkininkai) ir privatūs juridiniai asmenys (labai mažos, mažos, vidutinės įmonės).
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	Visi VVG teritorijos gyventojai ir paramos gavėjai

Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Tinkamumo sąlygos nustatytos Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklėse bei Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklėse
Projektų atrankos principai	1. Didesnis sukuriamų naujų darbo vietų skaičius; 2. Didesnis darbo vietų žmonėms iki 40 m. amžiaus, skaičius; 3. Inovatyvių ir/arba skaitmeninių technologijų panaudojimas; 4. Vietos išteklių panaudojimas verslo kūrimo ir/arba plėtros procese; 5. Vykdomas tvarus, antrinių daiktų ir/arba žaliavų, atliekų, liekanų panaudojimą skatinantis verslas; 6. Projektas prisideda prie sveikesnių produktų/paslaugų gamybos ir teikimo; 6. Numatytas AEI panaudojimas ir/ar energijos efektyvumo didinimas.
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	2
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	120000
Paramos lyginamoji dalis, proc.	Iki 65 proc. (Gali būti taikomas skirtingas intensyvumas, nustatytas Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklėse).
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	420 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	4
Paaškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Projektų skaičius nustatytas pagal nustatant, jog 1 DV skiriama 60 t. EUR, 3 projektai po 2 DV, 1 projektas - 1 DV.
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
<i>Subregioninės vietovės principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne

Pasirinkimo pagrindimas	Šioje priemonėje pareiškėjai galės būti iš visų VVG seniūnijų, tačiau dėl riboto projektų skaičiaus maksimalus seniūnijų skaičius - 4, atitinka planuojamą projektų skaičių.
Partnerystės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Šioje priemonėje partneriai negalimi.
Inovacijų principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Taip, pasirinktinai
Pasirinkimo pagrindimas	Planuojama taikyti prioritetinius balus už inovatyvių ir (arba) skaitmeninių technologijų panaudojimą. Inovacija laikoma naujo produkto, gamybos būdo, organizacijos modelio ar naujos rinkos įvedimas pareiškėjo lygmeniu. Empiriškai nustatyta, jog pusė projektų atitiks principą (žr. 10.22 punktą).
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	2
Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Priemonėje siekiama horizontalaus principo - lyčių lygybės - įgyvendinimo. Sudaromos sąlygos visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
Jaunimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Planuojama taikyti prioritetinius balus už jaunų (iki 40 m.) asmenų įdarbinimą (žr. 10.22 punktą).

E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
<i>SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:</i>	
R.3	Ne
R.37	Taip
R.39	Taip
R.41	Taip
R.42	Ne
<i>VPS rodiklių taikymas priemonei:</i>	
RADV-P.1	Ne
RADV-P.2	Ne
RADV-P.3	Ne
RADV-P.4	Ne
RADV-P.5	Ne
RADV-P.6	Ne
RADV-P.7	Ne
RADV-P.8	Ne
RADV-P.9	Ne
RADV-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Taip
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimataus tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne

Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Taip
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Taip
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Taip
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L806)	Taip
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Taip
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne
	2 priemonė
Priemonės pavadinimas	Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją
Priemonės rūšis	Ūkio subjektų (fizinį ir (arba) juridinių asmenų) bendradarbiavimas
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	3
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	3
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę

Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	
Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	<p>Priemonės tikslas - skatinti ūkio subjektų kooperaciją, siekiant pelno/naudos dalyviams, organizuojant bendrus darbo procesus, dalijantis ištekliais, vykdant bendrą VVG subjektams reikalingą veiklą. Priemonė atitinka SO8 tikslą - kuriant bendradarbiavimo grandines didėja verslų gaunamos pajamos, remiamas ekonomikos augimas, remiamas darbo vietų kūrimas, didinama socialinė įtrauktis, nes didėja užimtumas bei mažėja skurdas. Prisidės prie rodiklių: R37, R39. VVG vyrauja labai mažos įmonės, 2021 m. - 403, 2014 m. – 284, jų skaičius auga. Tokie ūkiai ir verslai mažai išnaudoja kooperacijos, trumpųjų grandinių privalumus, nekuria aukštos pridėtinės vertės. Priemonė leis padidinti verslų gaunamas pajamas per kooperaciją. VVG bedarbių procentas aukštesnis nei apskrityje ir šalyje, atitinkamai: 11,4; 10,1; 10,2 proc. Sukurtos ir išlaikytos darbo vietos prisidės prie visų išvardintų problemų sprendimo. Priemonė tiesiogiai siejasi su VPS tema – skatinama ekonominė plėtra VVG teritorijoje.</p>

Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	VVG teritorijos fiziniai ir juridiniai asmenys, perimantys gerosios patirties pavyzdžius; Bendradarbiavimo kūrimas su fiziniais ir juridiniais asmenimis kitose VVG.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Priemonės apimtyje įgyvendinami projektai susiję su trumpomis grandinėmis, produktų ir paslaugų realizavimo skatinimu. Priemonėje prioritetą bus skiriamas (nustatyti prioritetiniai balai) projektams, prisidedantiems prie klimato kaitos švelninimo plėtojant tvariąją energetiką - pvz. gamybos/paslaugų teikimo procese panaudojant „žaliąją“ energiją iš atsinaujinančių šaltinių.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Priemonės apimtyje įgyvendinami projektai susiję su trumpomis grandinėmis, produktų ir paslaugų realizavimo skatinimu. Priemonėje prioritetą bus skiriamas projektams (nustatyti prioritetiniai balai) prisidedantiems prie sveikesnių produktų/paslaugų gamybos ir teikimo, pvz. sveikesnio vietos gyventojų užaugintų daržovių apdorojimo paslauga arba vystoma veikla susijusi su sveikesniu gyvenimo būdu, pvz. dienos centras senjorams su sveikatinimo paslaugomis.
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	

Pagal priemonę remiamos veiklos	Parama skiriama ūkio subjektų kooperacijos plėtrai, įskaitant, bet neapsiribojant trumpomis grandinėmis, produktų ir paslaugų realizavimo skatinimu įvairiomis rinkodaros priemonėmis, el. platformų kūrimui ir pan. Finansuojamas įrangos įsigijimas, atnaujinimas, paslaugų įsigijimas ir kt.
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	VVG teritorijoje registruoti juridiniai arba fiziniai asmenys, atitinkantys labai mažai, mažai ir vidutinei įmonei keliamus reikalavimus.
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	Visi VVG teritorijos gyventojai ir paramos gavėjai
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Tinkamumo sąlygos nustatytos Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklėse bei Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklėse
Projektų atrankos principai	1. Didesnis sukuriamų naujų darbo vietų skaičius; 2. Didesnis darbo vietų žmonėms iki 40 m. amžiaus, skaičius; 3. Inovatyvių ir/arba skaitmeninių technologijų panaudojimas; 4. Vietos išteklių panaudojimas verslo kūrimo ir/arba plėtros procese; 5. Vykdomas tvarus, antrinį daiktų ir/arba žaliavų, atliekų, liekanų panaudojimą skatinantis verslas; 6. Projektas prisideda prie sveikesnių produktų/paslaugų gamybos ir teikimo; 6. Numatytas AEI panaudojimas ir/ar energijos efektyvumo didinimas.
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	1
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	60000

Paramos lyginamoji dalis, proc.	Iki 65 proc. (Gali būti taikomas skirtingas intensyvumas, nustatytas Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklėse).
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	60 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	1
Paaiškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Projektų skaičius nustatytas pagal maksimalią paramos sumą.
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
Subregioninės vietovės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Šioje priemonėje pareiškėjai galės būti iš visų VVG seniūnijų, partnerių skaičius neribojamas, partneriai gali būti iš kitų seniūnijų, dėl riboto projektų skaičiaus numatomas minimalus seniūnijų skaičius - 1, atitinka planuojamą projektų skaičių.
Partnerystės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip, privalomai
Pasirinkimo pagrindimas	Bus nustatytas privalomas reikalavimas partnerystei: Paramos paraišką pareiškėjas turi teikti kartu su partneriais, kurie viename projekte užsiima ta pačia ekonomine veikla ir išlaidos yra susijusios su remiama veikla.
Inovacijų principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Taip, pasirinktinai

Pasirinkimo pagrindimas	Planuojama taikyti prioritetinius balus už inovatyvių ir (arba) skaitmeninių technologijų panaudojimą. Inovacija laikoma naujo produkto, gamybos būdo, organizacijos modelio ar naujos rinkos įvedimas pareiškėjo lygmeniu (žr. 10.22 punktą).
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	1
Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Priemonėje siejama horizontalaus principo - lyčių lygybės - įgyvendinimo. Sudaromos sąlygos visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
Jaunimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Planuojama taikyti prioritetinius balus už jaunų (iki 40 m.) asmenų įdarbinimą (žr. 10.22 punktą).
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:	
R.3	Ne
R.37	Taip
R.39	Taip
R.41	Ne
R.42	Ne
VPS rodiklių taikymas priemonei:	
RADV-P.1	Ne
RADV-P.2	Ne
RADV-P.3	Ne
RADV-P.4	Ne

RADV-P.5	Ne
RADV-P.6	Ne
RADV-P.7	Ne
RADV-P.8	Ne
RADV-P.9	Ne
RADV-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Taip
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimataus tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Taip
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Taip
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Taip
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L806)	Taip
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne

Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Ne
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne
	3 priemonė
Priemonės pavadinimas	Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus
Priemonės rūšis	Žemės ūkio verslas
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	3
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	3
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	XCO. Modernizuoti sektorių skatinant žemės ūkio ir kaimo vietovių žinias, inovacijas ir skaitmeninimą bei dalijimąsi jomis, taip pat skatinant jų diegimą
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	

<p>Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)</p>	<p>Priemonės tikslas - skatinti smulkaus ir vidutinio žemės ūkio verslo kūrimąsi ir plėtrą kaime (žemės ūkio produkcijos perdirbimas, rinkodara ir realizavimas) ir jo skaitmeninimą, didinti konkurencingumą skatinant didesnės pridėtinės vertės žemės ūkio produktų kūrimą. Remti ž. ū. verslus, siekiant kurti naujas ir išlaikyti esamas darbo vietas, mažinant nedarbą, skurdą ir socialinę atskirtį kaime. Priemonė atitinka XCO tikslą, nes priemone skatinamas ž.ū. sektoriaus modernizavimą diegiant inovacijas bei skaitmeninimo sprendimus. Prisidės prie rodiklių: R3; R37. Rajone skaitmeninimas nėra plačiai taikomas, jį labiau linkę taikyti didelių ūkių, ekologinių ūkių valdytojai ir jaunesnio amžiaus ūkininkai (R3-107). Priemonės įgyvendinimas leis padidinti ž. ū. sektoriaus inovatyvumo ir skaitmeninimo lygį VVG teritorijoje. Priemonė tiesiogiai siejasi su VPS tema – skatinama ekonominė plėtra VVG teritorijoje. Parama neskiriama pirminei ž.ū. gamybai, žemės dirbimo ir miško kirtimo vykdymui.</p>
<p>Pokytis, kurio siekiama VPS priemone</p>	<p>Padidės ž. ū. subjektų skaitmeninimo lygis - priemone privalomai diegiamas skaitmeninimo sprendimas. Padidės kaimo gyventojų, jaunimo, užimtumas, išaugs pajamos, mažės skurdo lygis – 1 nauja darbo vieta, prioritetiškai – asmeniui iki 40 m. amžiaus. Skatinamas ž.ū. verslų kūrimas ir plėtra, prioritetą skiriant inovacijas diegiantiems, prisidedantiems prie tausesnio gamtos išteklių naudojimo ir ekologinių problemų sprendimo. Taip priemone prisidės prie teritorijos poreikių Nr. 1, 2 ir 6 tenkinimo.</p>

Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Priemonės apimtyje įgyvendinami projektai susiję su naujų produktų gamyba, paslaugų teikimu. Priemonėje prioritetas bus skiriamas (nustatyti prioritetiniai balai) projektams, prisidedantiems prie klimato kaitos švelninimo plėtojant tvariąją energetiką - pvz. gamybos/paslaugų teikimo procese panaudojant „žaliąją“ energiją iš atsinaujinančių šaltinių.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Priemonės apimtyje įgyvendinami projektai susiję su naujų/inovatyvių produktų gamyba, paslaugų teikimu. Priemonėje prioritetas bus skiriamas (nustatyti prioritetiniai balai) projektams prisidedantiems prie sveikesnių produktų/paslaugų gamybos ir teikimo, pvz. sveikesnio vietos gyventojų užaugintų daržovių apdorojimo paslauga.
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Parama skiriama žemės ūkio produkcijos perdirbimui, rinkodarai ir realizavimui, paslaugoms žemės ūkiui teikti ir kt. Finansuojamas įrangos įsigijimas, atnaujinimas, projekte numatytai veiklai vykdyti skirtų statinių statyba, remontas, verslo infrastruktūros įrengimas, paslaugų įsigijimas ir kt.
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	VVG teritorijoje registruoti juridiniai arba fiziniai asmenys, ūkiai, atitinkantys labai mažai, mažai ir vidutinei įmonei keliamus reikalavimus.
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	Visi VVG teritorijos gyventojai ir paramos gavėjai

Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Tinkamumo sąlygos nustatytos Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklėse bei Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklėse
Projektų atrankos principai	1. Didesnis sukuriamų naujų darbo vietų skaičius; 2. Didesnis darbo vietų žmonėms iki 40 m. amžiaus, skaičius; 3. Projektas prisideda prie sveikesnių produktų/paslaugų gamybos ir teikimo; 4. Numatytas AEI panaudojimas ir/ar energijos efektyvumo didinimas;. 5. Įdiegtas bent vienas skaitmeninio sprendimas.
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	1
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	60000
Paramos lyginamoji dalis, proc.	Iki 65 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	60 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	1
Paaishkinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Projektų skaičius nustatytas pagal maksimalią paramos sumą.
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
Subregioninės vietovės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Šioje priemonėje pareiškėjai galės būti iš visų VVG seniūnijų, tačiau dėl riboto projektų skaičiaus maksimalus seniūnijų skaičius - 1, atitinka planuojamą projektų skaičių.
Partnerystės principas:	

Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Šioje priemonėje partneriai negalimi.
<i>Inovacijų principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Taip, privalomai
Pasirinkimo pagrindimas	Priemonė skirta skaitmeninio sprendimams diegti. Jis laikomas inovacija vietos lygmeniu. Kadangi kriterijus privalomas, planuojamas projektas atitiks šį kriterijų.
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	1
<i>Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:</i>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Priemonėje siejama horizontalaus principo - lyčių lygybės - įgyvendinimo. Sudaromos sąlygos visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
<i>Jaunimas:</i>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Planuojama taikyti prioritetinius balus už jaunų (iki 40 m.) asmenų įdarbinimą (žr. 10.22 punktą).
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
<i>SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:</i>	
R.3	Taip
R.37	Taip
R.39	Ne
R.41	Ne
R.42	Ne

VPS rodiklių taikymas priemonei:	
RADV-P.1	Ne
RADV-P.2	Ne
RADV-P.3	Ne
RADV-P.4	Ne
RADV-P.5	Ne
RADV-P.6	Ne
RADV-P.7	Ne
RADV-P.8	Ne
RADV-P.9	Ne
RADV-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Taip
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimata tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Taip
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Taip
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Taip

Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L806)	Ne
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Ne
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne
	4 priemonė
Priemonės pavadinimas	Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje
Priemonės rūšis	Socialinis verslas
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	3
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	3
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	

<p>Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)</p>	<p>Priemonės tikslas - skatinti kurti ir plėtoti socialinį verslą, įvairinant prekių, paslaugų teikimą vietos gyventojams. Soc. verslas leidžia integruoti pažeidžiamas gyventojų grupes į visuomenę bei teikti joms paslaugas, t. y. sumažinti kokybiškų, prieinamų paslaugų trūkumą bei neigiamas visuomenės nuostatas, susijusias su jų integracija. Priemonė atitinka SO8 tikslą, nes skatina užimtumą (kuriamos darbo vietos) bei didina pažeidžiamų grupių socialinę įtrauktį per skirtingus soc. verslo modelius. Prisidės prie rodiklių R37; R39; R41; R42. VVG didėja socialinių paslaugų poreikis įvairioms pažeidžiamoms grupėms. Šias paslaugas VVG gyventojai vertina žemiau nei vidutiniškai (1,93 balo). Socialinių paslaugų įstaigų tinklas nėra išplėtotas (R4-82). Priemonė leistų padidinti paslaugų pažeidžiamoms grupėms prieinamumą ir kokybę. Priemone kuriamos darbo vietos, pažeidžiamų grupių atstovai gražinami į darbo rinką, todėl priemonė atitinka VPS temą.</p>
<p>Pokytis, kurio siekiama VPS priemone</p>	<p>Pagerės paslaugų teikimas pažeidžiamoms grupėms - sukurtas/išplėtotas socialinis verslas, vykdomas vietos NVO (atitinka 3 poreikį), kuris priklausomai nuo pasirinkto soc. verslo modelio arba įtrauks į paslaugų teikimą asmenis iš pažeidžiamų grupių arba teiks paslaugas pažeidžiamoms grupėms (atitinka 3 poreikį). Padidės užimtumas - sukurta 1 darbo vieta (atitinka 1 poreikį). Prioritetas bus skiriamas projektams, susijusiems su sveikesniu gyvenimo būdu (atitinka 5 poreikį).</p>

Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Priemonės apimtyje įgyvendinami projektai susiję su paslaugų teikimu. Priemonėje prioritetas bus skiriamas (nustatyti prioritetiniai balai) projektams, prisidedantiems prie klimato kaitos švelninimo plėtojant tvariają energetiką - pvz. gamybos/paslaugų teikimo procese panaudojant „žaliąją“ energiją iš atsinaujinančių šaltinių.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Priemonės apimtyje įgyvendinami projektai susiję su paslaugų teikimu. Priemonėje prioritetas bus skiriamas projektams (nustatyti prioritetiniai balai) kuriuose vystoma veikla susijusi su sveikesniu gyvenimo būdu, pvz. dienos centras senjorams su sveikatinimo paslaugomis.
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Parama skiriama įvairaus socialinio verslo kūrimui ir plėtrai, atsižvelgiant į konkrečioje vietovėje iškilusius gyventojų socialinius poreikius. Finansuojamas įrangos įsigijimas, atnaujinimas, veiklai vykdyti skirtų statinių statyba, remontas, infrastruktūros įrengimas, paslaugų įsigijimas ir kt.
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	VVG teritorijoje registruoti juridiniai asmenys, nurodyti Socialinio verslo vykdymo pagal Lietuvos kaimo plėtros programos priemonės gairėse.
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	VVG teritorijos socialiai pažeidžiamų grupių asmenys

Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Tinkamumo sąlygos nustatytos Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklėse bei Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklėse
Projektų atrankos principai	1. Didesnis sukuriamų naujų darbo vietų skaičius; 2. Didesnis darbo vietų žmonėms iki 40 m., skaičius; 3. Veiklos įtraukia ir/arba rezultatai yra skirti/daro poveikį didesnei socialinės grupės daliai; 4. Veiklas įgyvendina didesnis partnerių iš skirtingų sektorių, įstaigų ir (arba) organizacijų skaičius; 5. Veiklos sritis susijusi su sveikesniu gyvenimo būdu. 6. Numatytas AEI panaudojimas ir/ar energijos efektyvumo didinimas.
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	1
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	60000
Paramos lyginamoji dalis, proc.	Iki 95 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	60 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	1
Paaiškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Projektų skaičius nustatytas pagal maksimalią paramos sumą.
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
Subregioninės vietovės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne

Pasirinkimo pagrindimas	Šioje priemonėje pareiškėjai galės būti iš visų VVG seniūnijų, tačiau dėl riboto projektų skaičiaus maksimalus seniūnijų skaičius - 1, atitinka planuojamą projektų skaičių, nes tikėtina, jog tikslinė grupė bus suformuota iš arti gyvenančių asmenų, t. y. 1 seniūnijos.
Partnerystės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip, pasirinktinai
Pasirinkimo pagrindimas	Planuojama taikyti prioritetinius balus, kai veiklas įgyvendina didesnis partnerių iš skirtingų sektorių, įstaigų ir/arba organizacijų skaičius (žr. 10.22 punktą)
Inovacijų principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Taip, privalomai
Pasirinkimo pagrindimas	Priemonė skirta socialiniam verslui, kuris vertinamas kaip socialinė inovacija
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Priemonėje siekiama horizontalaus principo - lyčių lygybės - įgyvendinimo. Sudaromos sąlygos visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
Jaunimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Planuojama taikyti prioritetinius balus už jaunų (iki 40 m.) asmenų įdarbinimą (žr. 10.22 punktą).

E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
<i>SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:</i>	
R.3	Ne
R.37	Taip
R.39	Taip
R.41	Taip
R.42	Taip
<i>VPS rodiklių taikymas priemonei:</i>	
RADV-P.1	Ne
RADV-P.2	Ne
RADV-P.3	Ne
RADV-P.4	Ne
RADV-P.5	Ne
RADV-P.6	Ne
RADV-P.7	Ne
RADV-P.8	Ne
RADV-P.9	Ne
RADV-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Taip
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimataus tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne

Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Taip
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Taip
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L806)	Taip
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Taip
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Taip
	5 priemonė
Priemonės pavadinimas	Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai
Priemonės rūšis	Bendruomeninis verslas
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	3
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	3
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip

Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	
Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	<p>Priemonės tikslas - skatinti kurti ir plėtoti bendruomeninį verslą, įvairinant paslaugų teikimą vietos gyventojams, užtikrinant bendruomeninių organizacijų finansinį savarankiškumą. Priemonė atitinka SO8 tikslą, nes skatina užimtumą - remiamas darbo vietų kūrimas, didinama socialinė įtrauktis, nes didėja kaimo gyventojų pajamos bei mažėja skurdas. Skatinama vietos plėtra - organizacijoms gaunant pelną jis reinvestuojamas vietos poreikių tenkinimui. Prisidės prie rodiklių R37; R39; R41. VVG bendruomeninės organizacijos nėra finansiškai savarankiškos. Pajamos iš nario mokesčio neužtikrina reikiamo veiklos finansavimo, todėl organizacijos priverstos nuolat ieškoti finansavimo per projektinę veiklą - 2014–2021 m. laikotarpiu visos bendruomeninės organizacijos vykdė projektus. Priemonė leistų siekiant geresnio vietos poreikių tenkinimo užtikrinti galimybę uždirbti nuolatines pajamas. Ji tiesiogiai siejasi su VPS tema, nes skatinama ekonominė plėtra kuriant bendruomeninius verslus.</p>
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	Augs bendruomeninių organizacijų pajamos, kas leis geriau spręsti vietos problemas reinvestuojant gautą pelną - sukurti/išplėtoti 2 bendruomeniniai verslai (atitinka 2 ir 4 poreikius). Bus pagerintas reikalingų paslaugų prieinamumas pagal vietos poreikius jas teikiant bendruomeninėms

	organizacijoms (atitinka 3 ir 4 poreikius). Padidės užimtumas - sukurtos 3 darbo vietos (atitinka 1 poreikį).
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Priemonės apimtyje įgyvendinami projektai susiję su naujų paslaugų teikimu, prieinamumo didinimu. Priemonėje prioritetą bus skiriamas (nustatyti prioritetiniai balai) projektams, prisidedantiems prie klimato kaitos švelninimo plėtojant tvariąją energetiką - pvz. gamybos/paslaugų teikimo procese panaudojant „žaliąją“ energiją iš atsinaujinančių šaltinių.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Priemonės apimtyje įgyvendinami projektai susiję su naujų paslaugų teikimu, prieinamumo didinimu. Priemonėje prioritetą bus skiriamas projektams (nustatyti prioritetiniai balai) prisidedantiems prie sveikesnių produktų/paslaugų gamybos ir teikimo, pvz. sveikesnio vietos gyventojų užaugintų daržovių apdorojimo ar paslauga arba vystoma veikla susijusi su sveikesniu gyvenimo būdu, pvz. dienos centras senjorams su sveikatinimo paslaugomis.
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Parama skiriama bendruomeninio verslo kūrimui ir plėtrai, atsižvelgiant į konkrečioje vietovėje iškilusius gyventojų poreikius. Finansuojamas įrangos įsigijimas, atnaujinimas, veiklai vykdyti skirtų statinių statyba, remontas, infrastruktūros įrengimas, paslaugų įsigijimas ir kt.

Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	VVG teritorijoje registruotos bendruomeninės organizacijos ir jų įsteigti juridiniai asmenys - viešosios įstaigos.
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	VVG teritorijos gyventojai ir paramos gavėjai
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Tinkamumo sąlygos nustatytos Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklėse bei Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklėse
Projektų atrankos principai	1. Didesnis sukuriamų naujų darbo vietų skaičius; 2. Projektas prisideda prie sveikesnių produktų/paslaugų gamybos ir teikimo; 3. Numatytas AEI panaudojimas ir/ar energijos efektyvumo didinimas.
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	2
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	120000
Paramos lyginamoji dalis, proc.	Iki 95 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	180 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	2
Paaiškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Projektų skaičius nustatytas pagal nustatant, jog 1 DV skiriama 60 t. EUR, 1 projektas - 2 DV, 1 projektas - 1 DV.
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
Subregioninės vietovės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Šioje priemonėje pareiškėjai ir partneriai galės būti iš visų VVG seniūnijų, tačiau dėl riboto projektų skaičiaus maksimalus seniūnijų skaičius - 2, atitinka planuojamą projektų skaičių.

Partnerystės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip, pasirinktinai
Pasirinkimo pagrindimas	Bus numatyta galimybė įgyvendinti projektus su partneriais, atsižvelgiant į tai, jog partnerystė gali duoti pridėtinę naudą projektui - pvz. partneris prisidėtų tam tikros srities žiniomis, lėšomis ar turtu.
Inovacijų principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Naudos tikslinei grupei siekiama kitomis priemonėmis - reinvestuojant pelną ir šiomis lėšomis finansuojant vietos poreikius.
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Priemonėje siekiama horizontalaus principo - lyčių lygybės - įgyvendinimo. Sudaromos sąlygos visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
Jaunimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Netaikoma
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:	
R.3	Ne
R.37	Taip
R.39	Taip

R.41	Taip
R.42	Ne
VPS rodiklių taikymas priemonei:	
RADV-P.1	Ne
RADV-P.2	Ne
RADV-P.3	Ne
RADV-P.4	Ne
RADV-P.5	Ne
RADV-P.6	Ne
RADV-P.7	Ne
RADV-P.8	Ne
RADV-P.9	Ne
RADV-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Taip
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimata sąsiję veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Taip
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne

Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Taip
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L806)	Taip
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Taip
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne
	6 priemonė
Priemonės pavadinimas	Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę
Priemonės rūšis	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas (ne pelno)
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	3
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	3
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	

<p>Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)</p>	<p>Priemonės tikslas - padidinti viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę. Priemonė atitinka SO8 tikslą, nes didinama socialinė įtrauktis - didėja paslaugų prieinamumas, gerėja jų kokybė, dalies paslaugų tikslinė grupė - pažeidžiami asmenys. Skatinama vietos plėtra - organizacijoms gaunant pelną jis reinvestuojamas vietos poreikių tenkinimui. Prisidės prie rodiklių R41; R42. Viena pagrindinių problemų VVG gyventojų nuomone - paslaugų - prekybos, socialinių, kultūros, švietimo, jaunimui, senjorams, sveikatos, sveikatingumo ir sporto, pavėžėjimo bei kitų trūkumas. Daugelis paslaugų „išsikėlė“ į rajono centrą, todėl atskiros gyventojų grupės negali gyventi pilnaverčio gyvenimo. Būtina užtikrinti paslaugų prieinamumą, nes didėjant depopuliacijai paslaugų neprieinamumas kurs dar didesnę atskirtį tarp miesto ir kaimo. Ji tiesiogiai siejasi su VPS tema, nes skatinama ekonominė plėtra neatsiejama nuo galimybių vietos gyventojams dirbti, kurios sudaromos priemonės paslaugomis.</p>
<p>Pokytis, kurio siekiama VPS priemone</p>	<p>0</p>
<p>Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)</p>	<p>Priemonės apimtyje įgyvendinami projektai susiję su naujų paslaugų teikimu, prieinamumo didinimu. Priemonėje prioritetas bus skiriamas (nustatyti prioritetai balai) projektams, prisidedantiems prie klimato kaitos švelninimo plėtojant tvariąją energetiką - pvz. gamybos/paslaugų teikimo procese panaudojant „žaliąją“ energiją iš atsinaujinančių šaltinių.</p>
<p>Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)</p>	<p>Netaikoma</p>

Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Priemonės apimtyje įgyvendinami projektai susiję su naujų paslaugų teikimu, prieinamumo didinimu. Priemonėje prioritetas bus skiriamas projektams (nustatyti prioritetiniai balai) kurių vystoma veikla susijusi su sveikesniu gyvenimo būdu, pvz. dienos centras senjorams su sveikatinimo paslaugomis.
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Parama skiriama įvairių viešųjų, socialinių paslaugų teikimui, atsižvelgiant į konkrečioje vietovėje iškilusius gyventojų poreikius. Finansuojamas įrangos įsigijimas, atnaujinimas, veiklai vykdyti skirtų statinių statyba, remontas, infrastruktūros įrengimas, paslaugų įsigijimas ir kt.
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	VVG teritorijoje registruoti viešieji juridiniai asmenys, asociacijos, NVO
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	VVG teritorijos gyventojai, socialiai pažeidžiamos grupės
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Tinkamumo sąlygos nustatytos Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklėse bei Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklėse

Projektų atrankos principai	1. Didesnis naudos gavėjų skaičius; 2. Veiklos įtraukia ir/arba rezultatai yra skirti/daro poveikį socialiai pažeidžiamai grupei; 3. Veiklas įgyvendina didesnis partnerių iš skirtingų sektorių, įstaigų ir/arba organizacijų skaičius; 4. Veiklos sritis susijusi su sveikesniu gyvenimo būdu; 5. Numatytas AEI panaudojimas ir/ar energijos efektyvumo didinimas.
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	2
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	102054,50
Paramos lyginamoji dalis, proc.	Iki 95 proc. (Gali būti taikomas skirtingas intensyvumas, nustatytas Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklėse).
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	204 109,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	2
Paaiškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Projektų skaičius nustatytas pagal maksimalią paramos sumą.
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
Subregioninės vietovės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Šioje priemonėje pareiškėjai ir partneriai galės būti iš visų VVG seniūnijų, tačiau dėl riboto projektų skaičiaus maksimalus seniūnijų skaičius - 2, atitinka planuojamą projektų skaičių, nes tikėtina, jog tikslinė grupė bus suformuota iš arti gyvenančių asmenų, t. y. 1 seniūnijos.
Partnerystės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip, pasirinktinai

Pasirinkimo pagrindimas	Planuojama taikyti prioritetinius balus, kai veiklas įgyvendina didesnis partnerių iš skirtingų sektorių, įstaigų ir/arba organizacijų skaičius (žr. 10.22 punktą)
<i>Inovacijų principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Taip, privalomai
Pasirinkimo pagrindimas	Naudos tikslinei grupei siekiama kitomis priemonėmis - teikiant trūkstamas paslaugas, įtraukiant socialiai pažeidžiamas grupes, reinvestuojant pelną ir šiomis lėšomis finansuojant vietos poreikius.
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
<i>Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:</i>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Priemonėje siekiama horizontalaus principo - lyčių lygybės - įgyvendinimo. Sudaromos sąlygos visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
<i>Jaunimas:</i>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Netaikoma
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
<i>SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:</i>	
R.3	Ne
R.37	Ne
R.39	Taip
R.41	Taip
R.42	Taip
<i>VPS rodiklių taikymas priemonei:</i>	

RADV-P.1	Ne
RADV-P.2	Ne
RADV-P.3	Ne
RADV-P.4	Ne
RADV-P.5	Ne
RADV-P.6	Ne
RADV-P.7	Ne
RADV-P.8	Ne
RADV-P.9	Ne
RADV-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Ne
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimata tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Taip
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Ne

Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L806)	Ne
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Taip
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Taip
	7 priemonė
Priemonės pavadinimas	Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius
Priemonės rūšis	Veiklos projektai
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	3
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	5
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	

<p>Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)</p>	<p>Priemonės tikslas – telkti ir aktyvinti kaimo gyventojus, organizacijas, ugdant bei skatinant iniciatyvas kokybiškesniam gyvenimui. Siekiama įgalinti gyventojus puoselėti tradicijas, tarpusavio ryšius, spręsti iššūkius, susijusius su užimtumu, mažu verslumu, socialine atskirtimi, sveika gyvensena, sveikata, klimato kaita ir kt. Priemonė atitinka SO8 tikslą, nes didinama socialinė įtrauktis – aktyvinami gyventojai glaudžiau bendradarbiauja, įtraukia pažeidžiamus asmenis į bendruomenės gyvenimą. Prisidės prie rodiklių R41; R42. VVG bendruomenė turi didelį savanoriškos veiklos potencialą (R1-73-79), infrastruktūros (R3-13), tačiau trūksta išteklių iniciatyvoms įgyvendinti, žinių, gebėjimų ir veikimo įvairiose srityse, neišnaudojama tinklaveika. Būtina remti iniciatyvas įgalinančias kartu spręsti problemas įtraukiant visų galimybių gyventojus. Priemonė siejasi su VPS tema, nes ekonominė plėtra neatsiejama nuo gyventojų įgalinimo patiems spręsti problemas, ypač - mažo užimtumo ir verslumo.</p>
<p>Pokytis, kurio siekiama VPS priemone</p>	<p>Aktyvės kaimo bendruomenės, nevyriausybinių organizacijos, į veiklas bus įtrauktos pažeidžiamos grupės, jaunimas (atitinka 3 poreikį). Didės gyventojų suvokimas ir teigiamos nuostatos dėl verslumo, savarankiško užimtumo (atitinka 3 poreikį), didės ekologinis, aplinkosauginis sąmoningumas (atitinka 6 poreikį), sveikos gyvensenos reikšmės suvokimas (atitinka 5 poreikį). Bus įgyvendinta ne mažiau kaip 10 iniciatyvų vietos problemoms spręsti.</p>

Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Priemonėje prioritetas bus skiriamas (nustatyti prioritetiniai balai) projektams, kurių projekto veiklos prisideda prie gyventojų ekologinio, aplinkosauginio sąmoningumo ugdymo (stovyklos, neformalus ugdymas ir pan.).
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Priemonėje prioritetas bus skiriamas (nustatyti prioritetiniai balai) projektams, kurių projekto veiklos prisideda prie daiktų antrinio panaudojimo, gyventojų ugdymo kaip panaudoti atliekas, liekanas ir pan.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Priemonėje prioritetas bus skiriamas (nustatyti prioritetiniai balai) projektams, kurių projekto veiklos prisideda prie gamtos, kraštovaizdžių, buveinių išsaugojimo, gyvūnų gerovės.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Priemonėje prioritetas bus skiriamas (nustatyti prioritetiniai balai) projektams, kurių projekto veiklos prisideda prie sveikatos išsaugojimo, sveiko gyvenimo būdo propagavimo.
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Parama skiriama įvairioms vienkartinėms ar trumpalaikėms veikloms, skirtoms investuoti į žmogiškąjį kapitalą, kurių metu įgyvendinamos neformalios vietos gyventojų iniciatyvos, įskaitant informuotumo, žinių pasidalijimo veiklas. Finansuojamas prekių, paslaugų, reikalingų veiklai įsigijimas.
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	VVG teritorijoje registruoti viešieji juridiniai asmenys
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	VVG teritorijos gyventojai, socialiai pažeidžiamos grupės

Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Tinkamumo sąlygos nustatytos Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklėse bei Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklėse
Projektų atrankos principai	1. Įtraukiamos veiklos susijusios su: 1.1 Verslumo, savarankiško užimtumo ugdymu; 1.2. Aplinkosauginiu sąmoningumu ir/arba daiktų, atliekų, liekanų antriniu panaudojimu ir/arba gamtos, kraštovaizdžių, buveinių išsaugojimu, gyvūnų gerove ir/arba sveika gyvensena, sveikata; 2. Skatinama partnerystė tarp skirtingų sektorių, organizacijų, įstaigų; 3. Daugiau naudos gavėjų ir/arba dalyvių yra asmenys iš pažeidžiamos grupės ir/arba jaunimas, projekto rezultatai skirti jų problemų sprendimui.
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	2
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	25000
Paramos lyginamoji dalis, proc.	iki 90 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	275 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	11
Paaikškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Projektų skaičius nustatytas pagal maksimalią paramos sumą.
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
Subregioninės vietovės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Taip

Pasirinkimo pagrindimas	Šioje priemonėje pareiškėjai ir partneriai galės būti iš visų VVG seniūnijų, dėl didelio projektų skaičiaus ir partnerystės projektuose skatinimo tikėtina, jog projekto veiklos įtrauks asmenis iš visų seniūnijų
Partnerystės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip, pasirinktinai
Pasirinkimo pagrindimas	Planuojama taikyti prioritetinius balus, kai veiklas įgyvendina didesnis partnerių iš skirtingų sektorių, įstaigų ir/arba organizacijų skaičius (žr. 10.22 punktą)
Inovacijų principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Naudos tikslinei grupei siekiama kitomis priemonėmis - aktyvinimo veiklomis bendrų problemų sprendimui.
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Priemonėje siekiama horizontalaus principo - lyčių lygybės - įgyvendinimo. Sudaromos sąlygos visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
Jaunimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Planuojama taikyti prioritetinius balus už jaunų įtraukimą į projekto veiklas (žr. 10.22 punktą).
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:	

R.3	Ne
R.37	Ne
R.39	Ne
R.41	Ne
R.42	Taip
VPS rodiklių taikymas priemonei:	
RADV-P.1	Ne
RADV-P.2	Ne
RADV-P.3	Ne
RADV-P.4	Ne
RADV-P.5	Ne
RADV-P.6	Ne
RADV-P.7	Ne
RADV-P.8	Ne
RADV-P.9	Ne
RADV-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Ne
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimata tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Taip
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Ne

Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Taip
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Ne
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L806)	Ne
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Ne
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Taip
	8 priemonė
Priemonės pavadinimas	Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai
Priemonės rūšis	Teritorinis VVG bendradarbiavimas
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	3
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	3
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne

Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	
Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	0
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	VVG teritorijos fiziniai ir juridiniai asmenys, perimantys gerosios patirties pavyzdžius; Bendradarbiavimo kūrimas su fiziniais ir juridiniais asmenimis kitose VVG. Gerosios patirties pavyzdžius savo veikloje įdiegs ne mažiau kaip 20 proc. bendradarbiavimo projekte dalyvavusių fizinių ir juridinių asmenų.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Bus siekiama susipažinti su gerosios praktikos pavyzdžiais diegiant sprendimus, prisidedančius prie neutralaus poveikio klimatui, tausaus išteklių naudojimo, atsinaujinančių energijos išteklių diegimo
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Bus siekiama susipažinti su gerosios praktikos pavyzdžiais įgyvendinant iniciatyvas ir veiklas skirtas gyventojų sveikatos išsaugojimui, sveiko gyvenimo būdo propagavimui, gyvūnų gerovei, atliekų kiekio mažinimui.
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	0
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	0
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	VVG teritorijos fiziniai ir juridiniai asmenys, perimantys gerosios patirties pavyzdžius

Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Tinkamumo sąlygos nustatytos Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklėse bei Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklėse
Projektų atrankos principai	0
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	0
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	10000
Paramos lyginamoji dalis, proc.	iki 95 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	10 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	1
Paaaiškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Projektų skaičius nustatytas pagal maksimalią paramos sumą.
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
Subregioninės vietovės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas	Šioje priemonėje pareiškėjas bus VVG, tačiau projekto nauda teks visai VVG teritorijai.
Partnerystės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip, privalomai
Pasirinkimo pagrindimas	Priemonė savo prigimtimi skirta bendradarbiavimui - t. y. veikti kartu su partneriais.
Inovacijų principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Ne

Pasirinkimo pagrindimas	Naudos tikslinei grupei siekiama kitomis priemonėmis - mokomosioms, švietėjiškoms veikloms, skirtoms bendrų problemų sprendimui.
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Priemonėje siekiama horizontalaus principo - lyčių lygybės - įgyvendinimo. Sudaromos sąlygos visiems dalyvauti projekte neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
Jaunimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Netaikoma
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:	
R.3	Ne
R.37	Ne
R.39	Ne
R.41	Ne
R.42	Ne
VPS rodiklių taikymas priemonei:	
RADV-P.1	Ne
RADV-P.2	Ne
RADV-P.3	Ne
RADV-P.4	Ne
RADV-P.5	Ne
RADV-P.6	Ne
RADV-P.7	Ne

RADV-P.8	Ne
RADV-P.9	Ne
RADV-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Ne
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimata tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Ne
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Ne
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L806)	Ne
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Ne
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne

10.5. VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)

VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS) aprašyta **5 priede**.

10.6. VPS priemonių rezultato rodikliai

VPS priemonių rezultato rodikliai, jų reikšmių pagrindimas ir planuojamų sukurti darbo vietų paskirstymas pagal amžių ir lytį pateikti **4 priede**.

12. VPS finansinis planas

12.1. VPS išlaidos pagal išlaidų kategorijas ir priemonių rūšis

2	3	4	5	6	7
Priemonės kodas (bendras)	Priemonės rūšis	VPS priemonių skaičius	Planuojama paramos suma, Eur	Išlaidų dalis, nuo atitinkamos kategorijos išlaidų, proc.	
LEADER-20VVG-01	Ne žemės ūkio verslo pradžia	0	0,00	0,0	100
LEADER-20VVG-02	Ne žemės ūkio verslo plėtra	0	0,00	0,0	
LEADER-20VVG-03	Ne žemės ūkio verslo kūrimas ir plėtra	1	420 000,00	33,4	
LEADER-20VVG-04	Ūkio subjektų (fizinį ir (arba) juridinių asmenų) bendradarbiavimas	1	60 000,00	4,8	
LEADER-20VVG-05	Žemės ūkio verslas	1	60 000,00	4,8	
LEADER-20VVG-06	Socialinis verslas	1	60 000,00	4,8	
LEADER-20VVG-07	Bendruomeninis verslas	1	180 000,00	14,3	
LEADER-20VVG-08	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas (ne pelno)	1	204 109,00	16,2	
LEADER-20VVG-09	Veiklos projektai	1	275 000,00	21,8	
LEADER-20VVG-10	Mokymų projektai	0	0,00	0,0	
LEADER-20VVG-11	Teritorinis VVG bendradarbiavimas	1	10 000,00	3,2	100
LEADER-20VVG-12	Tarptautinis VVG bendradarbiavimas	0	0,00	0,0	
-	VVG veiklos išlaidos	0	300 476,00	95,8	
-	VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo išlaidos	0	4 274,00	1,0	
			1 259 109,00	80,0	100
			314 750,00	20,0	
			1 573 859,00	100	100

12.2. Metinis VPS išlaidų planas

1	2	3	4	5	6	7	8
Išlaidų kategorija	Planuojama išlaidų suma, iš viso, Eur	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Planuojama metinė išlaidų suma, Eur							
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	1 259 109,00	120 000,00	622 054,50	382 054,50	135 000,00	0,00	0,00
VPS administravimo išlaidos (be VVG bendradarbiavimo projektų išlaidų)	304 750,00	29 042,68	150 546,50	92 471,03	32 674,89	0,00	0,00
VVG bendradarbiavimo projektų išlaidos	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Iš viso	1 573 859,00	149 042,68	782 601,00	474 525,53	167 674,89	0,00	0,00
Planuojama metinė išlaidų dalis, proc.							
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	100,00	9,53	49,40	30,34	10,72	0,00	0,00
VPS administravimo išlaidos (be VVG bendradarbiavimo projektų išlaidų)	100,00	9,53	49,40	30,34	10,72	0,00	0,00
VVG bendradarbiavimo projektų išlaidos	100,00		100,00				
Iš viso	100,00	9,47	49,72	30,15	10,65	0,00	0,00

13. ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų ir prioritetų įgyvendinimas

13.1. Subregioninės vietovės principas

Principo laikymasis rengiant VPS:

VVG „Radviliškio lyderis“ apima teritoriją, kuri yra vientisa administraciniu – teritoriniu aspektu – ji priklauso Radviliškio rajono savivaldybei (išskyrus rajono centrą – Radviliškio miestą). Teritorija apima 11 seniūnijų. Geografiniu ir strateginiu požiūriu, Radviliškio rajonas yra labai dėkingoje vietoje: lengvai pasiekiami didieji Lietuvos ir kitų Baltijos šalių miestai, veikia vienas stambiausių ir seniausių Lietuvoje Radviliškio geležinkelio mazgas. VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje gyventojų tankis 2021 m. buvo 12,3 gyv./km². Didžiausia plotų struktūros dalis yra žemės ūkio naudmenos, antroje vietoje daugelyje seniūnijų – miškai, trečioje – vandens telkiniai ir kitos paskirties plotai (pelkės, durpynai, keliai). 2021 m. pradžioje VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje gyveno 19825 gyventojai. Didžioji dalis gyventojų gyveno kaimo gyvenamosiose vietovėse iki 1000 gyventojų. Viensėdžiuose gyveno 1,97 proc. visų VVG teritorijos gyventojų (2014 m. – 3,3 proc.), gyvenamosiose vietovėse iki 200 gyventojų – 32,22 proc. (2014 m. – 26,2 proc.), nuo 201 iki 1000 gyventojų – 46,06 proc. (2014 m. – 52,9 proc.), nuo 1001 iki 2999 gyventojų – 19,76 proc. (2014 m. – 18,4 proc.). VVG teritorija – tai žemdirbių kultūros kraštas apjungiantis dvarų kultūros paveldą ir lietuviškos etnokultūros gyvąją tradiciją, tai senovinių miestelių kultūra, kur ryškiai pastebimas ir litvakų kultūros („Litvish kultūra“) pėdsakas. VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje yra išsaugoti ir nūdienos poreikiams gali būti aktualizuoti 653 archeologijos, istorijos ir kultūros paminklai. Per Radviliškio rajoną eina švento Jokūbo kelio Kauno atšaka. VVG teritorijoje esantys kultūros ir gamtos paveldo išskirtiniai objektai sukuria galimybes pažintiniam bei piligriminiam turizmui plėtoti.

VVG kraštovaizdis bei derlingas dirvožemis yra palankus plėtoti žemės ūkio veiklą ar kitas alternatyvias veiklas.

Galima išskirti šias bendras VVG teritorijos stipriąsias savybes: sutvarkytos ir veiklai pritaikytos kaimo bendruomeninių organizacijų patalpos, didelė dalis bendruomeninių organizacijų turi patirtį projektų rengime ir įgyvendinime, geba telkti vietos bendruomenes, nemažai jų jau vysto bendruomeninius verslus ar yra pasirengę tai daryti, patrauklūs gamtos, kultūros objektai, palanki aplinka žemės ūkio veiklai, geras susisiekimas bei sutvarkyti keliai, aktyvūs, įdomūs, darbštūs bei turintys profesinės patirties ir įgūdžių vietos žmonės. Didelę reikšmę ateities veiklai turi ir tai, kad vietos gyventojai pasitiki savimi, didžiuojasi savo kraštu, gamta ir pastangomis jį puoselėti, bendruomenės gyvenimu bei nevyriausybiinių organizacijų ir vietos valdžios veiklos rezultatais –tai rodo 2023 m. pradžioje vykdytos vietos gyventojų apklausos rezultatai.

Minėtos visai VVG teritorijai būdingos svarbios savybės išskiria VVG „Radviliškio lyderis“ iš kitų, suteikia savitumo, išskirtinumo.

Apklausa atskleidė, jog absoliuti dauguma – 71,43 proc. vietos gyventojų didžiuojasi savo gyvenamąja vietove. Didžiausia apklaustų gyventojų dalis (20,21 proc.) labiausiai didžiuojasi gamta ir kraštovaizdžiu, 13,71 proc. didžiuojasi geografine padėtimi, 12,33 proc. – bendruomenės gyvenimu ir vietos nevyriausybiinių organizacijų veiklos rezultatais. Tai patvirtina ir atlikta detalesnė analizė apie NVO veiklą, kurios per 2014–2021 m. laikotarpį iš viso įgyvendino 524 projektus, kurių rezultatais gali džiaugtis ir naudotis daugelis vietos gyventojų. Dėl to 14,38 proc. apklausoje dalyvavusių respondentų didžiuojasi čia gyvenančiais žmonėmis, gera kaimynyste. 11,64 proc. didžiuojasi krašto kultūros tradicijomis ir paveldu. 3,08 proc. – vietos valdžios veikla (R1-77). Iš to galima daryti išvadą, jog suvienijant aktyvių gyventojų ir vietos valdžios jėgas naujuoju strateginiu laikotarpiu galima pasiekti gerų rezultatų vietos gyventojų labui. Juolab, kad 68,25 proc. apklaustųjų linkę prisidėti savanorišku darbu prie bendruomeninės veiklos. Tam vidutiniškai galėtų skirti net iki 2,5 val. laiko per savaitę – tai rodo bendruomenės susitelkimą ir nusiteikimą bendrai spręsti problemas bei siekti bendrų tikslų.

Vietos plėtros strategijos rengimo procese buvo laikomasi teritorinio principo, užtikrinančio programos įgyvendinimą visoje VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijoje ir vietos išteklių racionalų

naudojimą. Taip pat principo laikymasis padėjo geriau identifikuoti vietovės problemas. Vietovė, su ištekliais ir gyventojų poreikiais, yra pamatinis LEADER programos elementas. Siekiant iširti VVG teritorijos vietovių gyventojų poreikius ir identifikuoti ilgalaikes vietos plėtros problemas ir išteklius jas spręsti, jų gebėjimus įgyvendinti veiksmus, susijusius su VVG teritorijos plėtra, buvo organizuoti susitikimai ir diskusijos su viešojo sektoriaus - savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų atstovais; taip pat susitikimai Radviliškio rajono seniūnijose, kuriose dalyvavo viešojo sektoriaus (seniūnijų, kultūros, švietimo įstaigų) atstovai, nevyriausybinių sektoriaus (pagal NVO plėtros įstatymo 2 straipsnio 3 dalies apibrėžimą - asociacijų, viešųjų įstaigų, kaimo bendruomenių, jaunimo organizacijų ir kt.) atstovai ir privataus verslo (privatių juridinių asmenų, vietos ūkininkų) atstovai. Susitikimų ir diskusijų metu buvo atliekama smulkesnių teritorinių vienetų poreikių analizė, taip pat aptariamos projektų idėjos, galinčios integruoti seniūnijų ir bendruomenių lygmens poreikius ir vizijas į bendrąją Radviliškio rajono vietovių plėtros perspektyvą.

Buvo organizuoti šie susitikimai-diskusijos:

- 2022-12-07 Susitikimas-diskusija su savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų atstovais bei VVG valdybos nariais – aptartas naujos VPS planavimas, naujo laikotarpio galimybės, VPS rengimo eigos principai;

- 2022 m. gruodžio 12, 13, 14, 21, 22 dienomis bei 2023 m. sausio 3, 4, 5, 17, 18, 19 dienomis įvyko 11 informacinio-diskusinio pobūdžio renginių visose VVG teritorijos seniūnijose. Renginiuose gyventojai buvo supažindinti su naujo laikotarpio galimybėmis, gyventojų poreikių tyrimo anketos klausimais bei pakviesti aktyviai įsijungti į svarstymus dėl VPS turinio vėlesniuose renginiuose. Renginių seniūnijose metu išsivystė diskusijos apie aktualiausias problemas atskirose seniūnijose bei apie veiklas, kurių norėtų kaimo bendruomeninės organizacijos, vietos verslininkai, ūkininkai ir kiti suinteresuoti asmenys imtis ateinančiu laikotarpiu;

- 2023 m. vasario mėnesį vykdyta gyventojų nuomonės anketinė apklausa, kovo mėnesį atlikta siauresnė jaunimo nuomonės apklausa, siekiant išgryninti tikslinių grupių poreikius ir lūkesčius bei įtraukti juos į strategijos projektą Išsamiau jų rezultatai pristatyti 1.4 dalyje;

- 2023 m. kovo 20 d. vyko nuotolinė diskusija su VPS rengimo komanda, pristatyta situacijos analizė, apklausų rezultatai, poreikiai, aptartos galimos priemonės ir jų biudžetas.

VPS rengta laikantis teritorinio principo, kuris reiškia VPS įgyvendinimą visoje VVG teritorijoje, vietos gyventojų poreikių, išteklių identifikavimą ir puoselėjimą. Specifinių teritorijos poreikių tenkinimas ir teritorijos ypatumų išnaudojimas – pagrindinis teritorinio principo laikymosi požymis ir pridėtinė vertė.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

Siekiant užtikrinti darnią VVG teritorijos plėtrą, planuojama bendromis pastangomis siekti strateginių tikslų įgyvendinimo. Vietos gyventojų, nevyriausybinių organizacijų, verslo ir valdžios atstovų bendradarbiavimas ir veikimas kartu užtikrina tolygią, integruotą VVG teritorijos plėtrą. Siekiant tinkamai panaudoti vietos išteklius bei užtikrinti vietos interesų grupių bendradarbiavimą buvo pasirinktos kelios sritys: numatyta skatinti verslumą ir darbo vietų kūrimą, kuriant bei plėtojant verslą atsižvelgti į vietos gyventojų poreikius, pirmiausia – užimtumo, ypač jaunų žmonių iki 40 m., bei gyventojams aktualių viešųjų ir kitų paslaugų. Skatinti socialinį verslą, bendruomeninį verslą, skatinti NVO užsitikrinti finansinį savarankiškumą vietos problemų sprendimui, teikti paslaugas ir kurti partnerystę. Kurti ir plėtoti viešąsias paslaugas, ypač atsižvelgti į socialiai pažeidžiamų grupių poreikius. Telkti bendruomenes, siekiant jas paskatinti savarankiškai ir aktyviai spręsti vietos problemas. Numatytos plėtros sritys pareikalaus įvairių interesų grupių bendradarbiavimo, gebėjimo veikti kartu, panaudojant VVG teritorijos išskirtinumą bei išteklius, o tai didins VVG teritorijos gyvybingumą, stiprins vietos gyventojų atsakomybę už ilgalaikę teritorijos plėtrą, bendromis žiniomis ir bendru sutarimu bus sukuriamas pagrindas, leidžiantis tos vietovės gyventojams atrasti aplinkos privalumus bei aktyviai plėtoti išteklius. Vietos išteklių tinkamas panaudojimas, apspręstas vietos interesų grupių glaudaus bendradarbiavimo, taps vietovės ekonominio stabilumo ir tolimesnio

klestėjimo pagrindu, sukurs didesnę pridėtinę vertę. Taip pat principo laikymąsi užtikrina tai, jog visose VVG teritorijos seniūnijose suplanuota įgyvendinti vietos projektus.

13.2. „Iš apačios į viršų“ principas

Principo laikymasis rengiant VPS:

VVG visuose VPS rengimo etapuose nuosekliai įgyvendino principo „iš apačios į viršų“. Nevyriausybines organizacijas, kiti pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai buvo įtraukti į atskirus VPS rengimo etapus.

Atliekant VVG teritorijos socialinės, ekonominės ir aplinkos situacijos analizę ir SSGG vietos bendruomenė buvo įtraukta:

1) organizuojant viešus susitikimus - diskusijas. Susitikimų medžiaga buvo panaudota rengiant strategijos dokumentą;

2) prašant pateikti savo srities statistinius duomenis (pvz., NVO teikė informaciją apie narių skaičių, vykdytų projektų skaičių; seniūnai teikė informaciją apie VVG teritorijos gyventojus; savivaldybės administracijos skyrių specialistai teikė duomenis apie švietimo, socialinės srities būklę, ES fondų pritraukimą į teritoriją; savivaldybei pavaldžios įstaigos teikė informaciją apie savo veiklą ir t.t.);

3) vykdant vietos gyventojų ir jaunimo anketavimą.

Nustatant VVG teritorijos gyventojų poreikius ir suteikiant jiems prioritetus vietos bendruomenė buvo įtraukta:

1) organizuojant viešus susitikimus - diskusijas ir vykdant vietos gyventojų anketavimą. Susirinkimų dalyviai išsakė savo nuomonę dėl pagrindinių poreikių. Vietos gyventojai buvo kviečiami į viešus susitikimus, kurių metu buvo galimybės išreikšti savo nuomonę dėl VVG teritorijos gyventojų poreikių. Vietos gyventojai buvo raginami diskutuoti tarpusavyje dėl naujo VPS laikotarpio galimybių, susitarti tarpusavyje dėl pageidaujimų pokyčių ir krypties naujuoju programos laikotarpiu ir išsakyti savo nuomonę. Tai leido susidaryti vaizdą, kokių pokyčių nauju laikotarpiu tikimasi ir kokiais būdais vietos bendruomenė yra pasirengusi įsitraukti į pokyčių kūrimą. Išgryninant prioritetus bei priemones, rengiant finansinį planą bei VPS įgyvendinimo etapus buvo atsižvelgta į vietos bendruomenės prioritetus ir lūkesčius.

2) Gyventojų bei jaunimo apklausų anketose buvo sudaryta galimybė įvardyti, kokios gyvenamosios vietovės problemos yra pačios opiausios ir kokioms sritims prioriteto tvarka turi būti nukreipta naujojo laikotarpio parama.

3) Nustatant VPS prioritetus, pasirenkant VPS priemones ir numatant jų įgyvendinimui reikiamus finansinius išteklius leiamus sprendimus priimdavo darbo grupė. Atlikus socialinės ir ekonominės situacijos bei gyventojų poreikių analizę buvo parengtas prioritetų ir priemonių bei finansinio plano projektas, kuris buvo patalpintas pastaboms VVG internetiniame tinklapyje, skatinant vietos gyventojus pateikti pastabas ir pasiūlymus.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

VVG imsis priemonių, kad VPS įgyvendinimo procesas būtų skaidrus ir prie jo prisidėtų kuo didesnė dalis vietos gyventojų, įmonių ir organizacijų.

VVG „Radviliškio lyderis“ ketina įtraukti į atskirus VPS įgyvendinimo procesus bendruomenines organizacijas, kitas NVO, taip pat kitus pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovus, veikiančius VVG teritorijoje. Vietos projektų tvirtinimas vyks VVG valdymo organo posėdžiuose. Valdymo organas sudarytas iš VVG teritorijos bendruomenės išrinktų atstovų, kurie atstovauja pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios sektoriams, bei atstovaujamos teritorijos interesams, todėl rengiant bei tvirtinant kvietimų teikti vietos projektų paraiškas

dokumentaciją, tvirtinant projektus, bus atsižvelgiama į visos VVG teritorijos bendruomenės poreikius. Rengiant kvietimus teikti vietos projektams dokumentacija bus skelbiama VVG „Radviliškio lyderis“ interneto svetainėje www.radviliskiovg.lt, bei socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje, taip pat organizuojant informacinius renginius ir teikiant informaciją suinteresuotiems asmenims, siunčiant pranešimus elektroniniu paštu ar konsultuojant potencialus vietos projektų pareiškėjus individualiai atvyks į VVG būstinę.

Pagal poreikį bus vykdomos gyventojų apklausos, jų metu bus prašoma išsakyti, kiek naudingi VVG teritorijai yra įgyvendinti projektai, ar jų poveikis toks, kokio buvo tikimasi ir pan. VVG neatsiribos nuo vietos bendruomenės įgyvendinant VPS kontrolę ir stebėseną. Kiekvienais metais visuotiniame VVG narių susirinkime bus pristatomi VPS įgyvendinimo rezultatai, atsižvelgiama į įgyvendinimo procesui bei jo kokybei išsakytas pastabas. VPS įgyvendinimo stebėseną vykdys VVG bendruomenės išrinkti atstovai, kurie stebėdami VPS įgyvendinimo procesą bei išiklausydami į VVG teritorijos bendruomenės poreikius bei lūkesčius, teiks aktualias pastabas ir svarbius patarimus VPS įgyvendinimo procesui. Vykdamas VVG teritorijos gyventojų aktyvinimo veiklas: organizuojant informacinius renginius, bus atsižvelgiama į vietos bendruomenės išsakytą poreikį šioms VVG teikiamoms paslaugoms. VVG „Radviliškio lyderis“, įvertindama vietos projektų įgyvendinimo kokybę, aktyvinimo veiklas orientuos į sritis, kuriose bus jaučiamos didžiausias poreikis.

Taip pat VPS įgyvendinimo rezultatai – informacija apie įgyvendinamu, įgyvendintus projektus ir pasiektus rodiklius bus viešinami VVG „Radviliškio lyderis“ interneto svetainėje www.radviliskiovg.lt, bei socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje.

13.3. Partnerystės principas

Principo laikymasis rengiant VPS:

VPS rengimo metu buvo laikomasi partnerystės principo, kuris skatina įvairių sektorių atstovų tarpusavio diskusijų bei nuomonių ir interesų suderinamumo. Taip yra siekiama socialinės sanglaudos bei tvaresnių sprendimų vietos lygiu. Todėl partnerystės principas taikomas visose vietos plėtros procesuose, o partnerystė tarp pilietinės, verslo ir vietos valdžios buvo stiprinama šiomis priemonėmis:

VVG valdymo organas suformuotas atsižvelgiant į pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios partnerystės stiprinimą. VVG nariai, siekdami stiprinti partnerystės principą, kandidatus į valdymo organą proporcingai siūlė iš visų trijų sektorių. Toks VVG narių siūlymas rodo stiprų partnerystės suvokimą ir siekį ją išlaikyti bei stiprinti;

VVG, vykdydama poreikių tyrimą, organizavo apklausas, kurių metu tyrė tiek gyventojų, tiek organizacijų (viešųjų ir privačių juridinių asmenų, ūkininkų) poreikius;

Į susitikimus su vietos bendruomene sėkmingai įtraukė pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovus į svarbiausią VPS rengimo etapą – VPS prioritetų, priemonių ir veiklos sričių nustatymą;

VVG „Radviliškio lyderis“, vykdydama vietos bendruomenės aktyvinimo veiklas, siekė, kad visuose aktyvinimo veiklose dalyvautų pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

Įgyvendinant VPS, VVG sieks toliau užtikrinti konstruktyvią pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios partnerystę sėkmingos bei tvarios VVG teritorijos plėtros labui:

VPS įgyvendinimo laikotarpiu VVG valdymo organas išlaikys proporcingą pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovavimą;

Įgyvendinant VPS bus organizuojami susitikimai su vietos bendruomenėmis siekiant pristatyti VPS įgyvendinimo eigą, paskatinti vykdyti vietos projektus. Į susitikimus bus kviečiami pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai;

Į VPS įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę bus įtraukiami pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai;

Į gyventojų aktyvinimo veiklas bus įtraukiami pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai.

13.4. Bendradarbiavimo principas

Principo laikymasis rengiant VPS:

Rengiant VPS, bendradarbiauta su socialiniais partneriais ir įvairiomis VVG teritorijoje veikiančiomis organizacijomis. Taip pat vykdyti įvairūs bendradarbiavimo projektai, susitikimai, kurių metu dalintasi patirtimi ir žiniomis. Efektyvus bendradarbiavimas suteikia galimybę išspręsti sudėtingas kompleksiškas problemas ir atveria platesnes veiklos galimybes.

VVG sujungia bendram tikslui esamus valstybinio, privačiojo, pilietinio ir savanoriško sektorių žmogiškuosius ir finansinius išteklius, suburia vietinius subjektus. VVG organizuojamomis konsultacijomis bei diskusijomis palengvindamos derybas dėl sprendimų.

VVG bendradarbiauja su visomis vietos veiklos grupėmis, dalyvauja VVG tinklo ir apskrities VVG veikloje. VVG taip pat užmezgė tarptautinius ryšius su kitomis vietos veiklos grupėmis dėl bendrų veiklų vykdymo.

Sudaryta bendradarbiavimo sutartis su Vytauto Didžiojo universitetu - bendradarbiauta kuriant ir vykdant įvairius projektus.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

VVG planuoja per vietos plėtros strategijos įgyvendinimo laikotarpį, bendradarbiauti su VVG teritorijoje veikiančiomis bendruomeninėmis, verslo, savivaldos ir kitomis organizacijomis, vystyti partnerių tinklą ir pasitikėjimu bei atviru bendradarbiavimu pagrįstus ryšius. Taip pat toliau planuoja dalyvauti VVG tinklo veikloje, teikti pasiūlymus dėl VPS įgyvendinimo, inicijuoti Šiaulių krašto VVG susitikimus Radviliškyje, skirtus aptarti VPS įgyvendinimo aktualijas. Planuojama surengti regioninę konferenciją, skirtą pasikeisti gerąja patirtimi.

Planuojama ir toliau bendradarbiauti su Vytauto Didžiojo universitetu teikiant mokslinę, ekspertinę pagalbą žaliosios pertvarkos, sumanių kaimų vystymo ir kitose srityse bei organizuoti darbinio pobūdžio informacinius renginius, susitikimus su mokslo įstaigomis/ ekspertais bei Vietos veiklos grupės „Radviliškio lyderis“ teritorijos gyventojais, veikiančiomis įmonėmis, įvairiomis organizacijomis, savivaldos, verslo atstovais.

VVG ketina inicijuoti teritorinio bendradarbiavimo projektų įgyvendinimą su aplinkinių rajonų vietos veiklos grupėmis ir pasidalijimo gerąja patirtimi galimybes.

Bus siekiama su gyventojais dalintis informacija ir užtikrinti grįžtamąjį ryšį vykdant VVG veiklos komunikaciją interneto svetainėje, socialiniuose tinkluose, partnerių komunikacijos kanaluose, žiniasklaidoje ir kt.

13.5. Inovacijų principas

Principo laikymasis rengiant VPS:

Inovacijų principas yra vienas iš svarbiausių LEADER metodo principų, skatinantis inovatyvią, novatorišką kaimo plėtrą. VVG, siekdama realizuoti inovacijų principą, siekė jį taikyti. Dalis susitikimų buvo organizuoti nuotoliniu būdu. VVG organizuojuose susitikimuose su vietos gyventojais buvo viešai išsakomos mintys, idėjos diegti inovatyvesnių sprendimų ugdymo, kultūros, verslo srityse. Ypač akcentuotos žemės ūkio skaitmeninimo; inovacijų gamtos išteklių saugojimo srityje – AEI panaudojimo, daiktų, žaliavų, atliekų, liekanų antrinio panaudojimo; sveikatos srityje – sveikatai palankaus, funkcinio maisto gamybos ir vartojimo srityse inovacijos. Taip pat diskutuota dėl būtinumo visose srityse efektyviau panaudoti technologijas.

Per 2014 – 2020 metų laikotarpį VVG teritorijoje buvo įgyvendinti 1 VVG finansuotas socialinio verslo projektas, kuris buvo socialine inovacija vietos lygmeniu. Taip pat minėtu laikotarpiu VVG teritorijos verslai įgyvendino projektų, apėmusių inovatyvias veiklas – daugiausia

susijusias su inovacijomis gamybos srityje, panaudojant skaitmeninimo sprendimus. Projektai savo pavyzdžiu įkvėpė ir kitas NVO, vietos bendruomenes ir verslus svarstyti projektų idėjas, kurios galėtų būti įgyvendintos VVG teritorijoje. Tai leido planuojant strategiją suplanuoti priemones, kuriomis būtų skatinamos inovatyvios veiklos, sprendimai ir metodai. Tiesiogiai inovacijų principas, kaip prioritetas, įtrauktas į priemones 1, 2, 3, 4.

Ieškant VPS pagrindinių sprendimų buvo akcentuojami visos teritorijos plėtros poreikiai, kuriuos galima spręsti socialinės partnerystės pagrindu. Todėl naujuoju laikotarpiu galimybės spręsti vietos plėtros klausimus yra siejamos ne tik su atskirų naujų socialinių, ekonominių, aplinkosauginių ar technologinių sprendinių parengimu, bet ir su paslaugų teikimo, inovacijomis.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

Inovatyvumo principas įgyvendinant VPS bus suvokiamas kaip inovatyvių ir veiksmingiausių veikimo būdų paieška ir taikymas, sprendžiant VVG teritorijai aktualius iššūkius, kuriant didesnės vertės, geresnės kokybės paslaugas ir produktus visose veiklos srityse.

Inovacijos, kaip prioritetas bus įgyvendinamos VPS priemonėse Nr. 1, 2, 3, 4 - plačiau aprašoma skyriuje 10.4 „VPS priemonių aprašymas“, dalyse 10.38 ir 10.39.

Vietos projektų pareiškėjai bus konsultuojami vietos projektų paraiškų rengimo metu, prireikus bus organizuojama metodinė pagalba inovacijų diegimo klausimais. Vietos projektų atrankos metu taikoma balų sistema leis atrinkti pačius geriausius novatoriškus vietos projektus, kuriems bus skirtas finansavimas iš VPS. VPS įgyvendinimo viešinimo kampanijos metu novatoriški projektai nuolat bus viešiniami kaip pavyzdiniai VVG interneto puslapyje.

13.6. Jaunimas

Principo laikymasis rengiant VPS:

Jauni asmenys buvo pasitelkti VPS rengimo metu visais jos rengimo etapais:

Jauni asmenys buvo kviečiami kartu su visais bendruomenės nariais dalyvauti susitikimuose, kurių metu buvo analizuojami VVG teritorijos ištekliai, krašto stiprybės ir silpnybės bei siektini pokyčiai. Buvo įvykdyta atskira jaunimo iki 40 m. anketinė apklausa, gauti 38 atsakymai, kurių metu surinkta informacija apie jaunų asmenų situaciją, taip pat išanalizuota, kokie yra jų ateities lūkesčiai.

Jauniems asmenims buvo suteikta galimybė išsakyti savo nuomonę apie gyvenamosios vietovės dabartinę situaciją, opiausias problemas, plėtros perspektyvas ir pagrindinius plėtros poreikius ir anketinės apklausos metu. 7,94 proc. anketinės apklausos dalyvių amžius – nuo 18 iki 29 m. ir 21,43 proc. respondentų amžius – nuo 30 iki 39 m.

Nustatant VPS prioritetus ir priemones buvo ne tik atsižvelgiama į jaunimo pageidavimus: VPS jaunimo reikalai traktuojami kaip horizontali priemonė ir jaunimo problemų sprendimas yra užprogramuotas praktiškai visose priemonėse.

Kita vertus, rengiant VPS buvo vadovujamasi taip vadinamu universalus dizaino principu, kai socialinės atskirties ir skurdo mažinimas kaimo vietovėse siejamas su labai racionalių ir taupiu veikimu, programuojant priemonių teikiamą naudą kuo platesniam paramos gavėjų ratui. Koncentruotis į tikslines priemones nėra galimybių ne tik dėl paramos lėšų stokos. Išsivysčiusių šalių geroji patirtis liudija, kad tikslinga kurti ne socialinę atskirtį atitinkančias ir tuo pačiu ją atkuriančias paramos sistemas. Žymiai naudingiau įgyvendinti priemones, kurios skirtos socialinei sanglaudai stiprinti. VPS užfiksuota jaunimo problemų sprendimų pirmenybė neperžengia pozityvios diskriminacijos ribų.

Jauni asmenys gali teikti vietos projektų paraiškas pagal visas VPS priemones. Visi kiti pareiškėjai yra skatinami rengiant ir teikiant vietos projektus pagal bet kurią VPS priemonę pirmiausia atsižvelgti į jaunų asmenų poreikius.

VPS planuojama siekti rodiklio – 5 darbo vietos sukuriamos asmenims iki 40 m. amžiaus.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

Jauni asmenys bus įtraukti į atskirus VPS administravimo ir įgyvendinimo procesus:

Per visą VPS įgyvendinimo laikotarpį bus laikomasi principo, jog ne mažiau kaip 40 proc. visų VVG tarybos narių būtų iki 40 m. amžiaus ir bent du asmenys VVG taryboje – iki 29 m. amžiaus.

Kviečiant teikti vietos projektų paraiškas papildomai bus teikiama informacija, kokios yra galimybės rengti ir įgyvendinti vietos jaunimui iš VPS lėšų finansuojamus projektus. Taip pat bus atkreipiamas potencialių pareiškėjų dėmesys, jog projektams, kurių naudą gavėjai yra jaunimas, bus skiriami papildomi naudos ir kokybės balai.

Bus atrenkami tik patys geriausi vietos projektai, skirti vietos jaunimo poreikiams. Vietos projektų paraiškose esant nepakankamai informacijai apie projekto naudą jauniems asmenims, vietos projektų pareiškėjų bus prašoma pateikti papildomą informaciją, kaip vietos projektas pakeis jaunimo situaciją ilgalaikės perspektyvos požiūriu. Bus atsisakoma remti vienkartinės akcijas, skirtas jaunimui. Projekto pareiškėjų bus prašoma pagrįsti, jog projektas teikia ilgalaikę naudą.

Vykdam VPS įgyvendinimo stebėseną ir pristatant VPS įgyvendinimo rezultatus bus peržiūrėti pasiekti rezultatai ir atrenkami pavyzdiniai, jaunimui skirti projektai, kurie bus viešinami kaip gerosios praktikos pavyzdžiai. Vietos projektų pareiškėjai bus raginami nepamiršti jaunų asmenų poreikių ir teikti kartu su jaunais asmenimis parengtus projektus.

Vykdam VVG teritorijos gyventojų aktyvinimo veiklas potencialūs vietos projektų pareiškėjai bus konsultuojami individualiai apie galimybes parengti jaunų asmenų poreikius atitinkančius projektus. Prireikus, bus organizuojamos specialistų konsultacijos. Vietos bendruomenė bus raginama kartu, sutelkta gerinti jaunų asmenų gyvenimo kokybę, suplanuojant tokias projektų veiklas, kuriomis būtų ne tik būtų priimtinos jaunimui, bet ir tiktų kitoms amžiaus grupėms. Organizuojant informacinius renginius, bus atsižvelgiama į VVG teritorijos jaunų žmonių išsakytą poreikį VVG teikiamoms paslaugoms. VVG, įvertindama vietos projektų įgyvendinimo kokybę, aktyvinimo veiklas orientuos į sritis, kuriose bus jaučiamos didžiausias poreikis. Organizuojant minėtas veiklas bus vedama statistika dalyvaujančių jaunų žmonių ir siekiant jaunimo informavimo bus organizuojamos atskiros veiklos, mokymai jaunimo organizacijoms t.y. 14-29 m. ir su jaunimo dirbančioms organizacijoms 30-40 m. Susisteminta statistika apie jaunų žmonių aktyvinimą VVG teritorijoje bus teikiama įgyvendinus VPS.

13.7. Lyčių lygybė ir nediskriminavimas

Principo laikymasis rengiant VPS:

VVG veiksmai, susiję su principo laikymusi rengiant VPS: siekdama moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo dėl tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus (išskyrus jaunų žmonių pozityviąją diskriminaciją, kuri yra leidžiama įgyvendinant VPS), šeiminių padėties, lytinės orientacijos, VVG VPS rengimo procesą organizavo atvirą, skaidrų bei viešą. Vietos plėtros strategijos rengime galėjo dalyvauti visi norintys ir įvairias sritis atstovaujantys vietos gyventojai, neatsižvelgiant į jų tautinę kilmę, religiją ar įsitikinimus, negalią, amžių, šeiminių padėčių, lytinę orientaciją.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

Lygių galimybių principo įgyvendinimą užtikrina VVG „Radviliškio lyderis“ sudėtis. VVG valdymo organas sudarytas taip, jog būtų išlaikomos lygios vyrų ir moterų galimybės (40:60, tai yra, mažiausiai 40 proc. nesvarbu, kurios lyties atstovų), tai pat į VVG valdymo organą yra įtraukti jauni žmonės iki 29 m. VVG valdymo organas priima svarbiausius sprendimus VPS įgyvendinimo klausimais, todėl lygių galimybių principas bus užtikrintas tiek kviečiant teikti vietos projektų paraiškas, tiek tvirtinant vietos projektus. Vietos plėtros strategijoje numatyti prioritetai ir priemonės turės teigiamą poveikį lygių galimybių plėtrai plačiaja prasme. Vykdam numatytas priemones bus prisidėta prie įvairių, dažnai labiausiai pažeidžiamų, socialinių grupių lygių galimybių plėtros, skatinant jų bendruomeninę integraciją ir mažinant socialinę-ekonominę atskirtį. Numatoma vykdyti

veiklas, kurios galėtų paskatinti lyčių lygybės principo įgyvendinimą. Tikimasi, kad investicijos padės spręsti vertikaliosios ir horizontaliosios segregacijos darbo rinkoje problemas, didinti moterų verslumą, užimtumą, padėti joms geriau išnaudoti turimą kvalifikaciją ir gebėjimus. Bus skatinami veiksmai, padedantys derinti darbo santykius ir šeimos įsipareigojimus, kuriuos dažniausiai prisiima moterys (vaikų priežiūra, šeimoje globojami asmenys), siekiant sumažinti skurdo riziką, sumažinti socialinę atskirtį patiriančioms moterims grįžti į darbo rinką. Visuose prioritetuose bus užtikrinama lygybė tarp vyrų ir moterų bei integruotas lyčių lygybės principas. Visiems naudos gavėjams ir skirtingų tikslinių grupių atstovams bus suteikiamos lygios teisės dalyvauti projektų veiklose ir naudotis projektų rezultatais. Be to, bus užkirstas kelias bet kokiai diskriminacijai remiantis rasine ar tautine kilme, religija ar įsitikinimais, negalia, amžiumi, šeimine padėtimi, lytine orientacija, suteikiant įvairioms socialinėms grupėms vienodą galimybę pasinaudoti parama pagal visus prioritetus.

14. VPS viešinimo ir VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo veiksmai

14.1. Informacija apie VPS viešinimą ir derinimą su visuomene VPS rengimo metu

VPS rengimo metu gautos pastabų ir veiksmų, kurių buvo imtasi reaguojant į pastabas, suvestinė pateikta **6 priede**.

14.2. VPS viešinimo ir VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo strategija VPS įgyvendinimo metu

Siekiant užtikrinti VVG teritorijos gyventojų aktyvinimą įgyvendinant 2023-2027 m. vietos plėtros strategiją yra suplanuoti šie VPS viešinimo ir VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo reguliarūs ir vienkartiniai veiksmai:

Nr.	Pavadinimas	Aprašymas	Veiksmai
Reguliarūs			
1.	Aiškinamojo stendo įrengimas	VVG būstinėje bus įrengtas viešinimo taisyklių reikalavimus atitinkantis aiškinamasis stendas – 1 vnt.	Nuolat
2.	Informacijos viešinimas interneto svetainėje www.radviliskiovg.lt	Interneto svetainėje bus skelbiama su VPS įgyvendinimu susijusi informacija: kvietimai teikti vietos projektus ir su kvietimais susiję dokumentai, vietos projektų vertinimo rezultatai, vietos projektų tvirtinimo rezultatai, informacija apie įgyvendinamus vietos projektus ir įgyvendintus vietos projektus, metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos ir pan. Taip pat ir informacija, susijusi su VVG veikla, jos nariais, jų priėmimo tvarką, valdyba ir kt.	Nuolat
3.	Informacijos viešinimas socialiniame tinkle „Facebook“	Socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje bus pateikiama visa aktuali informacija apie VPS įgyvendinimą, pateikiant nuorodas į VVG interneto svetainę. Taip pat dalijamasi kita aktuali informacija, kuria paskelbs ŽUM, NMA ir kt., viešinama informacija apie būsimus renginius, kad kuo daugiau žmonių pasiektų ši informacija.	Nuolat
4.	Informaciniai (gyventojų aktyvinimo) renginiai	Šie renginiai bus skirti pristatyti parengtą VPS, kvietimus, jų reikalavimus, būtinus paruošti dokumentus,	Prieš kiekvieną kvietimą teikti vietos projektų paraiškas.

Nr.	Pavadinimas	Aprašymas	Veiksmai
		VPS įgyvendinimo eiga ir rezultatus vietos gyventojams. Renginiai bus vykdomi vietoje arba elektroninių ryšių priemonėmis (pvz. platforma zoom), juose bus kviečiami dalyvauti visi suinteresuoti asmenys, esami ir būsimi pareiškėjai, vietos projektų vykdytojai.	
5.	Informacinių skelbimų, pranešimų rengimas, siuntimas turimais kontaktais (el. paštu)	VVG ruošia ir dalinasi aktuali informacija apie VPS įgyvendinimą, būsimus ir esamus kvietimus. Ir šią informaciją dalinasi su vietos bendruomenėmis, kitomis NVO, verslo ir vietos valdžios atstovais, informuodama juos turimais kontaktais, elektroniniu paštu.	Nuolat
Vienkartiniai			
6.	Konferencija	VPS įgyvendinimo metu organizuoti konferenciją, kur suinteresuotoms asmenų grupėms bus pristatoma VPS, jos įgyvendinimo planas, būsimi kvietimai. Taip pat gerieji įgyvendintų projektų pavyzdžiai, siekiant motyvuoti būsimus pareiškėjus teikti vietos projektus ir kurti geresnį rytojų savo rajonui.	2 kartai per VPS įgyvendinimą – VPS įgyvendinimo pradžioje ir pabaigoje
7.	Dalyvavimas renginiuose	VPS eigos viešinimo pristatymas dalyvaujant NVO, VVG narių susirinkimuose ir kt. renginiuose. VVG nuolat gauna kvietimus į įvairius bendruomenių, savivaldybės ar kitų organizacijų organizuojamus renginius ir aktyviai juose dalyvauja pristatydamą VVG veiklą, VPS įgyvendinimo eigą.	Pagal gautus kvietimus dalyvauti

Informacija apie kvietimus teikti vietos projektų paraiškas, vietos projektų atrankos ir įgyvendinimo rezultatai nuolat bus viešunami interneto svetainėje www.radviliskiovg.lt, bei socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje, taip pat organizuojant informacinius renginius ir teikiant informaciją suinteresuotiems asmenims, siunčiant pranešimus elektroniniu paštu ar konsultuojant potencialus vietos projektų pareiškėjus individualiai atvyks į VVG būstinę. Atliekant kitus aukščiau aprašytus reguliarius ir vienkartinis viešinimo veiksmus.

VVG administracija teiks pagalbą potencialiems pareiškėjams paraiškų rengimo metu juos konsultuodama bendraisiais ir techniniais vietos projektų paraiškų rengimo klausimais, taip pat teiks metodinę pagalbą. Įgyvendinant vietos projektus pareiškėjai bus konsultuojami jų įgyvendinimo klausimais ir mokėjimo prašymų rengimo klausimais, taip pat jiems bus teikiama reikalinga metodinė pagalba. VVG taip pat, jeigu bus reikalinga, padės Pareiškėjams bendrauti ir tarpininkaus tarp jų ir savivaldybės.

Šios VPS įgyvendinimo bei pareiškėjų ir projektų vykdytojų informavimo priemonės pasirinktos atsižvelgiant į 2014-2020 metų vietos plėtros strategiją, kadangi įgyvendinat strategiją šių priemonių įgyvendinimas efektyviausias. Naujuoju laikotarpiu, atsižvelgiant į šiuolaikinę visuomenę bei inovatyvių technologijų panaudojimą, daugiau veiklų bus vykdoma nuotoliniu būdu, konsultuojant, organizuojant susitikimus elektroninėmis ryšio priemonėmis.

VVG imsis priemonių, kad VPS įgyvendinimo procesas būtų skaidrus ir prie jo prisidėtų kuo didesnė dalis vietos gyventojų, įmonių ir organizacijų, kad įgyvendinant VPS būtų laikomasi visų LEADER metodo bei horizontaliųjų principų.

15. VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo sistema

15.1. VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo sistemos apibūdinimas

Trumpas sistemos apibūdinimas. Užtikrinant VPS įgyvendinimą, sukurta jos įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo vidaus sistema, kuri leis nuolatos stebėti ir periodiškai vertinti VPS įgyvendinimo pažangą. VPS įgyvendinimo stebėseną yra sistemiškas bei kompleksiškas priemonių, susietų su VPS įgyvendinimu, kokybinių ir kiekybinių kaimo vietovių pokyčių valdymo, stebėjimo, vertinimo ir pasiūlymų dėl VPS įgyvendinimo tobulinimo procesas.

VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos, vertinimo tikslas – sukurti patikimą ir objektyvią VVG atstovaujamos teritorijos plėtros koordinavimo, VPS įgyvendinimo stebėsenos tvarką, užtikrinti racionalų ES ir nacionalinės paramos lėšų paskirstymą ir savalaikį jų įsisavinimą, VVG valdymo organų, VVG administracijos darbuotojų funkcijas, atskaitomybę ir jų atsakomybę, tenkančią įgyvendinant VPS.

VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo vidaus sistema sudarys tinkamas prielaidas ne tik tinkamai koordinuoti, periodiškai vertinti VPS įgyvendinimo eigą, bet ir vertinti VPS įgyvendinimo rezultatyvumą, efektyvumą ir poveikį VVG atstovaujamai teritorijai, o prireikus papildyti ar keisti pačią VPS.

VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo sistema yra skirta VVG nariams, VVG valdybos nariams ir VVG darbuotojams, atsakingiems už VPS įgyvendinimo administravimą.

VPS įgyvendinime dalyvaujančių VVG subjektų vaidmuo VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo vidaus sistemoje. Svarbiausias vaidmuo užtikrinant VPS įgyvendinimo valdymą, stebėseną ir vertinimą tenka VVG valdybai, kuri pagal jai visuotinio VVG narių susirinkimo suteiktą kompetenciją (žr. 15.2.2 punktą) svarsto ir tvirtina VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo tvarką, jos pakeitimus ir VPS įgyvendinimo ataskaitą bei VPS pakeitimus; priima sprendimą dėl VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupės sudarymo, jos sudėties keitimo, papildymo arba atskirų jos narių narystės suspendavimo esant piktnaudžiavimo atvejui.

Pagrindinis vaidmuo vykdant reguliarią VPS įgyvendinimo stebėsenos priežiūrą tarp VVG valdybos posėdžių teks VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupei, kurią VVG valdybos sprendimu sudarys paskirti VVG nariai kartu su VVG administracijos darbuotojais (ne mažiau kaip penki asmenys, iš kurių ne daugiau kaip 1/3 - VVG administracijos darbuotojai). Užtikrinant vietos valdžios, bendruomenių ir verslo sektorių efektyvų bendradarbiavimą, formuojant VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupės sudėtį bus laikomasi partnerystės principo, t. y., kad šios grupės nariai atstovautų visiems trimis sektoriams (pilietinės visuomenės, vietos valdžios ir verslo).

VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupė turės kompetenciją teikti pasiūlymus VVG valdybai dėl VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo tvarkos, jos keitimo arba papildymo, dėl VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupės sudėties keitimo, papildymo arba atskirų jos narių suspendavimo, kai nustatomas piktnaudžiavimo atvejis. Taip pat VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupės nariai kartu su VVG administracijos darbuotojais dalyvaus rengiant VPS įgyvendinimo stebėsenos ataskaitą ir VPS pakeitimų projektus.

VPS administravimo vadovas, administratorius, VPS finansininkas ir kiti darbuotojai, susiję su VPS administravimu, vykdys nuolatinį VPS įgyvendinimo valdymą, stebėseną ir vertinimą pagal funkcijas, aprašytas 15.2 punkte.

Informacijos apie VPS įgyvendinimo eigą teikimo tvarka. Svarbi sėkmingo VPS įgyvendinimo sąlyga yra tinkamai organizuotas reikalingos statistinės informacijos rinkimas, sisteminimas ir analizė bei papildomų tyrimų arba galimybių studijų apie VPS numatytų tikslų, uždavinių, priemonių įgyvendinimą, atlikimas.

Už informacijos, reikalingos VPS įgyvendinimui užtikrinti ir stebėsenai atlikti bei ataskaitai parengti, rinkimą, sisteminimą ir analizę bei papildomų tyrimų, susijusių su VPS įgyvendinimu, organizavimą bus atsakingi VVG administracijos darbuotojai (VPS administravimo vadovas, administratorius, finansininkas, viešųjų ryšių specialistas).

Informacija apie VPS įgyvendinimo pažangą ir susidariusias VPS įgyvendinimo problemas bus gaunama iš vietos projektų įgyvendinimo ataskaitų, VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupės ir VVG administracijos darbuotojų vizitų (patikrų) į vietos projektų įgyvendinimo vietas ataskaitų, atliktų tyrimų ataskaitų ar galimybių studijų, susijusių su VPS įgyvendinimu ir kitų informacijos šaltinių.

VPS įgyvendinimo metinė ataskaita rengiama pagal Vietos plėtros strategiją, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių nustatytą formą ir reikalavimus.

VPS įgyvendinimo stebėsenos ataskaita bus rengiama kasmet (apims laikotarpį nuo ataskaitinių metų sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.). Už jos parengimą kartu VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupės nariais atsakinga VVG administracija, o už pateikimą VVG valdybai bus atsakinga VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupė. VVG valdybai nepritarus metinei ataskaitai, ji gražinama tobulinimui, už kurį atsakinga VVG administracija bei valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupės nariai.

VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupė VPS įgyvendinimo metinę ataskaitą pateiks VVG valdybai ne vėliau kaip per vieną mėnesį pasibaigus ataskaitiniams metams. Ataskaita taip pat bus viešai skelbiama VVG atstovaujamos teritorijos bendruomenei VVG interneto svetainėje www.radviliskiovg.lt

Atskaitomybės tarp atskirų VVG subjektų, dalyvaujančių įgyvendinant VPS, sistema. Pagal VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo vidaus tvarkos aprašą visi VVG darbuotojai, susiję su VPS administravimu, bus tiesiogiai pavaldūs ir atskaitingi VPS administravimo vadovui. VPS administravimo vadovas už savo veiklą bus tiesiogiai atskaitingas VVG valdybai, o tarp jos posėdžių VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupei, kuri kaip ir VPS administravimo vadovas, už savo veiklą atskaitinga VVG valdybai. VVG valdyba kartu su VVG pirmininku už savo veiklą atsiskaito prieš visuotinį VVG narių susirinkimą, kaip aukščiausią VVG valdymo organą.

Detalesnė atskaitomybė (pavaldumas) tarp atskirų VVG subjektų, dalyvaujančių įgyvendinant VPS, bus aprašyta patikslintoje VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo tvarkoje, kuri tvirtinama VVG valdybos sprendimu.

Atsakomybės sistema, taikoma įgyvendinant VPS. Pastebėjus ar nustačius VVG administracijos darbuotojų piktnaudžiavimo (neteisėto veikimo arba neveikimo) atvejį, VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupė kreipiasi į VVG valdybą dėl šių darbuotojų atsakomybės arba laikino nušalinimo nuo pareigų.

VVG valdyba taip pat turės teisę esant piktnaudžiavimo atvejui arba interesų konfliktui priimti sprendimą dėl atskirų VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupės narių narystės joje suspendavimo tol, kol bus pašalintas interesų konfliktas.

Iškilus tam tikriems VPS įgyvendinimo sunkumams (pvz., atsilikimas nuo VPS įgyvendinimo plano), VVG valdybos sprendimu gali būti rengiama ir jai teikiama svarstyti tarpinė, t. y. pirmojo pusmečio (apims laikotarpį nuo ataskaitinių metų sausio 1 d. iki birželio 30 d.) VPS įgyvendinimo ataskaita. Esant poreikiui arba iškilus sunkumams įgyvendinant VPS į VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupę VVG valdybos sprendimu gali būti įtraukti papildomi nariai, kuruosiantys sritis, kuriose susiduriama su sunkumais įgyvendinant vietos projektus ir siekiant VPS tikslų. Detalesnė atsakomybės sistema, taikoma atskiriems VVG subjektams, dalyvaujantiems įgyvendinant VPS, bus aprašyta VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo tvarkoje.

15.2. VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo funkcijos pagal subjektus

15.2.1.	VVG nariai	Išklauso ir tvirtina VVG pirmininko darbo ataskaitą apie VPS įgyvendinimo eigą. Teikia rekomendacijas/siūlymus VVG valdybai dėl VPS įgyvendinimo proceso tobulinimo.
15.2.2.	VVG kolegialaus valdymo organo nariai	Svarsto ir tvirtina VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos, vertinimo tvarką ir jos pakeitimus. Priima sprendimą dėl VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupės sudarymo, jos sudėties keitimo, papildymo, atskirų jos narių suspendavimo esant piktnaudžiavimo atvejui. Svarsto ir tvirtina VPS metinę įgyvendinimo ataskaitą ir VPS pakeitimus.
15.2.3.	VPS administravimo vadovas	Teikia pasiūlymus VVG valdybai dėl VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupės sudarymo, jos sudėties keitimo arba papildymo. Teikia pasiūlymus VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupei ir VVG valdybai dėl VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo tvarkos, jos keitimo arba papildymo. Koordinuoja VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupės veiklą. Rengia VPS įgyvendinimo ataskaitas ir VPS pakeitimų projektus. Informuoja NMA ir (arba) ŽŪM apie VPS įgyvendinimo problemas. Organizuoja ir vykdo VPS įgyvendinimo viešinimą (VVG interneto svetainė, spauda, informaciniai biuleteniai ir t.t.) bei VVG teritorijos gyventojų aktyvinimą.
15.2.4.	VPS finansininkas ir (arba) buhalteris	Renka, sistemina, analizuoja finansinę informaciją iš įvairių šaltinių apie VPS įgyvendinimo pažangą bei problemas ir ją teikia VPS administravimo vadovui. Saugo su VPS įgyvendinimo vidaus valdymu, stebėseną ir vertinimu susijusius finansinius dokumentus.
15.2.5.	VPS administratorius (-iai)	Identifikuoja VPS įgyvendinimo problemas, renka, sistemina, analizuoja informaciją iš įvairių šaltinių apie VPS įgyvendinimo pažangą ir ją teikia VPS administravimo vadovui. Užtikrina tinkamą su VPS įgyvendinimo vidaus valdymu, stebėseną ir vertinimu susijusių dokumentų saugojimą. Organizuoja tyrimų/galimybių studijų, susijusių su VPS įgyvendinimu, atlikimą. Planuoja, organizuoja VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo grupės pageidavimu vizitus (patikras) į įgyvendinimų vietos projektų vietas. Saugo su VPS įgyvendinimo vidaus valdymu, stebėseną ir vertinimu susijusius dokumentus.
15.2.6.	VPS viešųjų ryšių specialistas (-ai)	Organizuoja ir vykdo VPS įgyvendinimo viešinimą (VVG interneto svetainė, spauda, informaciniai biuleteniai ir t.t.) bei VVG teritorijos gyventojų aktyvinimą. Šias funkcijas atlieka VPS administravimo vadovas

IV dalis: VPS priedai

Priedas	Priedo pavadinimas
1 priedas	VVG narių sąrašas
2 priedas	VVG kolegialaus valdymo organo narių sąrašas
3 priedas	VVG administracijos darbuotojų pareigybės ir funkcijos
4 priedas	VPS priemonių rezultato rodikliai ir jų reikšmių pagrindimas
5 priedas	VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)
6 priedas	VPS rengimo metu gautų pastabų suvestinė
7 priedas	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa
8 priedas	Vietos situacijos ir jaunimo poreikių tyrimo anketa
9 priedas	Seniūnijų duomenys
10 priedas	VVG teritorijoje veikiančių nevyriausybinų organizacijų duomenys
11 priedas	VVG „Radviliškio lyderis“ įgyvendinti vietos projektai
12 priedas	Radviliškio rajono savivaldybės administracijos informacija apie VVG teritorijos socialinę ekonominę situaciją
13 priedas	Užimtumo tarnybos prie LR Socialinės apsaugos Šiaulių KAD Radviliškio skyriaus informacija
14 priedas	VšĮ „Ekoagros“ informacija
15 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.

1 priedas. VVG narių sąrašas

	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
1	2	3	4	5	6
1.	Baisogalos priestočio bendruomenė „Imantai“	Romas Kalvaitis	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Baisogalos seniūnija	
2.	Pavartyčių bendruomenė	Irena Gvazdauskienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šeduvos miesto seniūnija	
3.	Daugėlaičių kaimo bendruomenė	Virginija Jasiūnienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Radviliškio seniūnija	
4.	Asociacija „Karčemų bendruomenė „Kaimynai“	Ona Mišeikienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Radviliškio seniūnija	
5.	Asociacija Polekėlės bendruomenė	Vilma Toleikienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Tyrulių seniūnija	
6.	Pociūnų kaimo bendruomenė	Irma Druktainienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Pakalniškių seniūnija	
7.	Šeduvos miesto bendruomenė	Livita Tvarevičienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šeduvos miesto seniūnija	
8.	Sidabravo kaimo bendruomenė	Vidmantas Blužas	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Sidabravo seniūnija	
9.	Vėriškių bendruomenė	Birutė Mickaitienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šeduvos miesto seniūnija	

	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
10.	Asociacija „Šniūraičių bendruomenė“	Audronė Motiejūnienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Radviliškio seniūnija	
11.	Asociacija „Mankiškių bendruomenė“	Zita Augienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Radviliškio seniūnija	
12.	Acokavų bendruomenė	Renata Baltrušaitytė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šiaulėnų seniūnija	
13.	Grinkiškio bendruomenė	Giedrė Bložienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Grinkiškio seniūnija	
14.	Pociūnėlių miestelio bendruomenė	Žydra Čižauskienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Skėmių seniūnija	
15.	Butėnų bendruomenė	Rasa Navickienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šeduvos miesto seniūnija	
16.	Baisogalos bendruomenė	Artūras Radžiūnas	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Baisogalos seniūnija	
17.	Pakiršinio kaimo bendruomenė	Edmundas Valba	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Baisogalos seniūnija	
18.	Palonų bendruomenė	Vilma Budvytienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Baisogalos seniūnija	
19.	Kutiškių kaimo bendruomenė	Laurynas Balinskas	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Radviliškio seniūnija	

	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
20.	Asociacija „Vaivorykštės bendruomenė“	Aistė Repšienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šiaulėnų seniūnija	
21.	Asociacija „Tyrulių bendruomenė“	Ona Paliulienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Tyrulių seniūnija	
22.	Papušynio kaimo bendruomenė	Vilija Kunickienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šaukot seniūnija	
23.	Asociacija „Voskonių bendruomenė“	Dovilė Januškevičienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Radviliškio seniūnija	
24.	Pašušvio bendruomenė	Romalda Šiurnienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Grinkiškio seniūnija	
25.	Miežaičių kaimo bendruomenė	Virginija Balinskienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Radviliškio seniūnija	
26.	Asociacija „Kalnelio Gražionių bendruomenė“	Liuda Pilotienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Aukštelkų seniūnija	
27.	Visuomeninė organizacija „Kaimo bendruomenė-Draugas“	Laima Didžbalienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Pakalniškių seniūnija	
28.	Šiaulėniškių bendruomenė	Ieva Bliznikienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šiaulėnų seniūnija	
29.	Asociacija Arimaičių ežero bendruomenė	Rimantė Varnavičienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šeduvos miesto seniūnija	

	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
30.	Aukštelkų kaimo bendruomenė „Aukštoji alka“	Aldona Sivickienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Aukštelkų seniūnija	
31.	Šaukoto bendruomenė	Vitalija Augustienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šaukoto seniūnija	
32.	Asociacija „Kunigiškių bendruomenė“	Dalia Balčiūnienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šaukoto seniūnija	
33.	Skėmių kaimo bendruomenė	Rūta Dambrauskienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Skėmių seniūnija	
34.	Bendruomenė „Trys karaliai“	Elžbieta Karaliūtė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šeduvos miesto seniūnija	
35.	Pakalniškių kaimo bendruomenė	Lina Guokienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Pakalniškių seniūnija	
36.	UAB „Šeduvos kepykla“	Rūta Zaleskytė - Barzinskienė	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Šeduvos miesto seniūnija	
37.	Ūkininkas	Zenonas Skačkauskas	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Šeduvos miesto seniūnija	
38.	Ūkininkas	Tomas Radvilavičius	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Baisogalos seniūnija	
39.	Ūkininkas	Arūnas Mickaitis	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Šeduvos miesto seniūnija	
40.	Ūkininkas	Vitas Pranas Tutkus	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Šiaulėnų seniūnija	
41.	Ūkininkas	Andrius Dambrauskis	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Skėmių seniūnija	

	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
42.	Fizinis	Jūras Sadzevičius	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Skėmių seniūnija	
43.	MB „Suri Suri“	Inga Juodienė	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Šeduvos miesto seniūnija	
44.	Fizinis	Viktorija Mockaitė	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Šeduvos miesto seniūnija	
45.	Fizinis	Matas Masiulis	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Baisogalos seniūnija	
46.	Radviliškio rajono savivaldybės taryba	Ingrida Gladkienė	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	-	
47.	Radviliškio rajono savivaldybės taryba	Andrius Abromavičius	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	-	
48.	Radviliškio rajono savivaldybės taryba	Ingrida Grigalaitienė	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	-	
49.	Radviliškio rajono savivaldybės taryba	Rimantas Liukumas	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	-	
50.	Radviliškio rajono savivaldybės taryba	Arūnas Čižauskas	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	-	
51.	Radviliškio rajono savivaldybės taryba	Rimvydas Aleknavičius	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	-	

2 priedas. VVG kolegialaus valdymo organo (KVO) narių sąrašas

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	KVO narys nuo	Papildoma informacija
1	2	3	4	5	6	7
1.	Pašušvio bendruomenė	Romalda Šiurnienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Grinkiškio seniūnija	2023-04-25	
2.	Skėmių kaimo bendruomenė	Rūta Dambrauskienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Skėmių seniūnija	2023-04-25	
3.	Pakalniškių kaimo bendruomenė	Lina Guokienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Pakalniškių seniūnija	2023-04-25	
4.	Asociacija Polekėlės bendruomenė	Vilma Toleikienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Tyrulių seniūnija	2023-04-25	
5.	Pakiršinio kaimo bendruomenė	Edmundas Valba	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Baisogalos seniūnija	2023-04-25	
6.	Baisogalos bendruomenė	Artūras Radžiūnas	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Baisogalos seniūnija	2023-04-25	
7.	Kutiškių kaimo bendruomenė	Laurynas Balinskas	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Radviliškio seniūnija	2023-04-25	
8.	UAB „Šėduvos kepykla“	Rūta Zaleskytė - Barzinskienė	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Šėduvos miesto seniūnija	2023-04-25	
9.	MB „Suri Suri“	Inga Juodienė	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Šėduvos miesto seniūnija	2023-04-25	

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	KVO narys nuo	Papildoma informacija
10.	Ūkininkas	Andrius Dambrauskis	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Skėmių seniūnija	2023-04-25	
11.	Ūkininkas	Vitas Pranas Tutkus	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Šiaulėnų seniūnija	2023-04-25	
12.	Fizinis	Matas Masiulis	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Baisogalos seniūnija	2023-04-25	
13.	Radviliškio rajono savivaldybės taryba	Ingrida Gladkienė	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	-	2023-04-25	
14.	Radviliškio rajono savivaldybės taryba	Andrius Abromavičius	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	-	2023-04-25	
15.	Radviliškio rajono savivaldybės taryba	Rimvydas Aleknavičius	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	-	2023-04-25	

3 priedas. VVG administracijos darbuotojai

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
1.	VPS administravimo vadovas	turėti aukštąjį išsilavinimą ir ne mažesnę nei 3 m. darbo patirtį projektų valdymo srityje arba turėti ne mažesnę negu 5 m. darbo patirtį VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje.	Atlieka vietos plėtros strategijos įgyvendinimo stebėseną ir teikia kasmetines ataskaitas VVG valdybai; Rengia ir VVG valdymo organui tvirtinti teikia kvietimų teikti vietos projektus dokumentus; Vykdo pateiktų vietos projektų registravimą ir vertinimą; Administruoja vietos plėtros strategiją: pildo vietos plėtros strategijos įgyvendinimo ataskaitas ir kartu su papildomais dokumentais pateikia juos Nacionalinei mokėjimo agentūrai; Administruoja vietos projektus: vertina vietos projektų vykdytojų viešuosius pirkimus; Organizuoja vietos projektų atrankos posėdžius; Organizuoja ir vykdo VPS įgyvendinimo viešinimą (VVG interneto svetainė, spauda, informaciniai biuleteniai ir t.t.) bei VVG teritorijos gyventojų aktyvinimą.	Andželika Barčkienė
2.	VPS finansininkas ir (arba) buhalteris	turėti aukštąjį išsilavinimą ir ne mažesnę nei 2 m. darbo patirtį finansinės apskaitos tvarkymo ir (arba) finansų valdymo srityje arba turėti ne mažesnę negu 5 m. darbo patirtį finansinės apskaitos tvarkymo ir (arba) finansų valdymo srityje (šis reikalavimas taikomas, jeigu VPS finansų valdymui pasitelkiamas finansines paslaugas teikiantis juridinis ar fizinis asmuo).	Vykdo VVG apskaitos politiką; organizuoja finansinę ir buhalterinę apskaitą ir kontroliuoja, kad ataskaitinių metų duomenys būtų teisingai ir savalaikiai pateikti finansų bei statistikos organams; vykdo VVG finansinių dokumentų registrą; vykdo pateiktų vietos projektų vertinimą; administruoja vietos plėtros strategiją: pildo vietos plėtros strategijos mokėjimo prašymus ir kartu su papildomais dokumentais pateikia juos Nacionalinei mokėjimo agentūrai;	Vilma Bradauskienė

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
			administruoja vietos projektus: priima ir tikrina vietos projektų vykdytojų mokėjimo prašymus; rengia vietos projektų vykdymo sutartis ir atlieka jų pakeitimus.	
3.	VPS administratorius	turėti aukštąjį išsilavinimą arba ne mažesnę negu 2 m. darbo ir (arba) savanoriško darbo patirtį projektų valdymo arba VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje.	Administruoja vietos projektus: atlieka projektų vykdytojų pateiktų veiklų grafiko priežiūrą bei pakeitimų derinimą; vertina savanoriškų darbų apskaitos lenteles ir jose pateiktą informaciją; atlieka nemokamų savanoriškų darbų patikras vietoje; priima ir tikrina vietos projektų ataskaitas ir papildomus dokumentus, atlieka vietos projektų patikras vietoje; vykdo VVG veiklos dokumentų (siunčiamų ir gaunamų raštų, įsakymų, sutarčių) registrą; rengia VVG viešųjų pirkimų dokumentus ir atlieka pirkimus; administruoja vietos projektus: priima ir tikrina vietos projektų vykdytojų mokėjimo prašymus; rengia vietos projektų vykdymo sutartis ir atlieka jų pakeitimus. atlieka vietos projektų bylų formavimą (vedimą).	Edita Šiaulianskienė
4.	VPS viešųjų ryšių specialistas	turėti aukštąjį išsilavinimą, taip pat turėti žinių LEADER metodo įgyvendinimo ir kitose kaimo plėtros politikos srityse arba turėti ne mažesnę negu 1 m. darbo patirtį VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje.	Vykdo nuolatinį VVG teritorijos gyventojų, organizacijų, verslo subjektų informavimą apie parengtą vietos plėtros strategiją, jos tikslus, prioritetus bei priemones; vykdo VVG teritorijos gyventojų, organizacijų, verslo subjektų konsultavimą projektinių idėjų atitikimo vietos plėtros strategijos klausimais; vykdo potencialių vietos projektų vykdytojų mokymą paraiškų pildymo, mokėjimo prašymų	Edita Šiaulianskienė

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
			<p>ir ataskaitų pildymo ir su jais susijusių papildomų dokumentų rengimo klausimais; vykdo viešųjų ryšių kampanijas, vykdo bendravimą su vietos žiniasklaida, rengia straipsnius, organizuoja mokymus VVG nariams ir potencialiems projektų vykdytojams; kviečia VVG narius į visuotinius ir valdybos posėdžius, rengia posėdžių protokolus; organizuoja susitikimus su potencialiais projektų vykdytojais ir vykdo reguliarius vietos plėtros strategijos įgyvendinimo pristatymus, užtikrina, kad įgyvendinant vietos plėtros strategiją būtų laikomasi visų LEADER metodo bei horizontaliųjų principų.</p>	

4 priedas. VPS priemonių rezultato rodikliai ir jų reikšmių pagrindimas

1. VPS priemonių rezultato rodikliai (ES bendrieji):

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
			1 priemonė	2 priemonė	3 priemonė	4 priemonė	5 priemonė	6 priemonė	7 priemonė	8 priemonė
Rodiklio kodas	Rodiklis	Iš viso	Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra	Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją	Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus	Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje	Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslų VVG teritorijos ekonomikos plėtrai	Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę	Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius	Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai
A	ES bendrieji rezultato rodikliai:									
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	1	0	0	1	0	0	0	0	0
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	13,00	7,00	1,00	1,00	1,00	3,00	0,00	0,00	0,00
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius	11	4	2	0	1	2	2	0	0
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos	1 700	800	0	0	100	400	400	0	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
			1 priemonė	2 priemonė	3 priemonė	4 priemonė	5 priemonė	6 priemonė	7 priemonė	8 priemonė
	naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius									
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	260	0	0	0	50	0	100	110	0

2. **VPS rodikliai (produkto, rezultato) VPS priemonių lygiu:**

- Netaikoma
 Taikoma

3. **VPS priemonių rezultato rodiklių reikšmių pagrindimas:**

1	2	3	4
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius		
1 priemonė	Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra	0	
2 priemonė	Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją	0	
3 priemonė	Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus	1	Pagal priemonę planuojama paremti 1 projektą. Vienas pareiškėjas įgyvendins vieną projektą. Skaičiuojami unikalūs privatūs juridiniai ir (arba) fiziniai asmenys gavę paramą skaitmeninėms technologijoms diegti.
4 priemonė	Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje	0	
5 priemonė	Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai	0	
6 priemonė	Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę	0	
7 priemonė	Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius	0	

1	2	3	4
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
8 priemonė	Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai	0	
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas		
1 priemonė	Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra	7	Planuojama paremti 4 projektus. DV kūrimas yra privalomas, empiriškai pagal praėjusios strategijos analogiškos priemonės įgyvendinimo rezultatus nustatyta, kad galimas pasiekti minimalus sukurtų DV skaičius - 7 (1 VP sukūrė ne mažiau nei 1,75 DV).
2 priemonė	Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją	1	Planuojama paremti 1 projektą. DV kūrimas yra privalomas, minimalus sukurtų DV skaičius -1.
3 priemonė	Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus	1	Planuojama paremti 1 projektą. DV kūrimas yra privalomas, minimalus sukurtų DV skaičius -1.
4 priemonė	Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje	1	Planuojama paremti 1 projektą. DV kūrimas yra privalomas, minimalus sukurtų DV skaičius -1.
5 priemonė	Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai	3	Planuojama paremti 2 projektus. DV kūrimas yra privalomas, empiriškai pagal praėjusios strategijos analogiškos priemonės įgyvendinimo rezultatus nustatyta, kad galimas pasiekti minimalus sukurtų DV skaičius - 3 (1 VP sukūrė ne mažiau nei 1,5 DV).
6 priemonė	Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę	0	
7 priemonė	Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius	0	
8 priemonė	Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai	0	
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius		
1 priemonė	Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra	4	Planuojama paremti 4 projektus. Vienas pareiškėjas įgyvendins vieną projektą. Skaičiuojami unikalūs privatus juridiniai ir (arba) fiziniai asmenys gavę paramą verslo kūrimui arba plėtrai.

1	2	3	4
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
2 priemonė	Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją	2	Planuojama paremti 1 projektą. PV privalomas bendradarbiavimas, minimalus partnerių skaičius - 2. Skaičiuojami unikalūs juridiniai ir (arba) fiziniai asmenys gavę paramą bendradarbiavimui.
3 priemonė	Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus	0	
4 priemonė	Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje	1	Planuojama paremti 1 projektą. Vienas pareiškėjas įgyvendins vieną projektą. Skaičiuojami unikalūs juridiniai ir (arba) fiziniai asmenys gavę paramą verslo kūrimui arba plėtrai.
5 priemonė	Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai	2	Planuojama paremti 2 projektus. Vienas pareiškėjas įgyvendins vieną projektą. Skaičiuojami unikalūs juridiniai asmenys gavę paramą verslo kūrimui arba plėtrai.
6 priemonė	Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę	2	Planuojama paremti 2 projektus. Vienas pareiškėjas įgyvendins vieną projektą. Skaičiuojami unikalūs juridiniai asmenys gavę paramą paslaugų teikimui.
7 priemonė	Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius	0	
8 priemonė	Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai	0	
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius		
1 priemonė	Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra	800	Pagal priemonę planuojama paremti 4 projektus. Skaičiuojama, kad potencialiai privataus verslo klientais galėtų būti ir projekto metu sukurtais paslaugomis ir (arba) produktais galėtų naudotis po 200 asm. Viso apie 3,7 proc. VVG teritorijos gyventojų.
2 priemonė	Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją	0	

1	2	3	4
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
3 priemonė	Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus	0	
4 priemonė	Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje	100	Pagal priemonę planuojama paremti 1 projektą. Skaičiuojama, kad potencialiai socialinio verslo klientais galėtų būti ir projekto metu sukurtomis paslaugomis ir (arba) produktais galėtų naudotis 100 asm. Viso apie 0,5 proc. VVG teritorijos gyventojų.
5 priemonė	Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai	400	Pagal priemonę planuojama paremti 2 projektus. Skaičiuojama, kad potencialiai bendruomeninio verslo klientais galėtų būti ir projekto metu sukurtomis paslaugomis ir (arba) produktais galėtų naudotis po 200 asm. Viso apie 1,9 proc. VVG teritorijos gyventojų.
6 priemonė	Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę	400	Pagal priemonę planuojama paremti 2 projektus. Skaičiuojama, kad potencialiai projekto metu sukurtomis viešosios, socialinėmis paslaugomis galėtų naudotis po 200 asm. Viso apie 1,9 proc. VVG teritorijos gyventojų.
7 priemonė	Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius	0	
8 priemonė	Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai	0	
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius		
1 priemonė	Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra	0	
2 priemonė	Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją	0	
3 priemonė	Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus	0	

1	2	3	4
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
4 priemonė	Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje	50	Planuojama paremti 1 socialinio verslo projektą. Skaičiuojama, kad potencialiai socialinio verslo klientais arba projekto metu sukurtomis paslaugomis ir (arba) produktais galės pasinaudoti 100 asm., iš jų ne mažiau kaip pusė - 50 asm. socialiai pažeidžiami asmenys.
5 priemonė	Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai	0	
6 priemonė	Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę	100	Planuojama paremti 2 projektus. Skaičiuojama, kad potencialiai projekto metu sukurtomis viešosios, socialinėmis paslaugomis galėtų naudotis po 200 asm., iš jų ne mažiau kaip 1/4 - 50 asm. socialiai pažeidžiami asmenys.
7 priemonė	Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius	110	Pagal priemonę planuojama paremti 11 projektų. Skaičiuojama, kad potencialiai į kiekvieną veiklos projektą galėtų būti įtraukta po 50 asm., iš kurių 1/5 - 110 asm. socialiai pažeidžiami asmenys.
8 priemonė	Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai	0	

1	2	3	4
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius		
1 priemonė	Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra	0	
2 priemonė	Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją	0	

1	2	3	4
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
3 priemonė	Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus	1	Pagal priemonę planuojama paremti 1 projektą. Vienas pareiškėjas įgyvendins vieną projektą. Skaičiuojami unikalūs privatūs juridiniai ir (arba) fiziniai asmenys gavę paramą skaitmeninėms technologijoms diegti.
4 priemonė	Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje	0	
5 priemonė	Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai	0	
6 priemonė	Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę	2	Planuojama paremti 2 projektus. Vienas pareiškėjas įgyvendins vieną projektą. Skaičiuojami unikalūs juridiniai asmenys gavę paramą paslaugų teikimui.
7 priemonė	Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius	0	
8 priemonė	Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai	0	
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas		
1 priemonė	Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra	7	Planuojama paremti 4 projektus. DV kūrimas yra privalomas, empiriškai pagal praėjusios strategijos analogiškos priemonės įgyvendinimo rezultatus nustatyta, kad galimas pasiekti minimalus sukurtų DV skaičius - 7 (1 VP sukūrė ne mažiau nei 1,75 DV).
2 priemonė	Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją	1	Planuojama paremti 1 projektą. DV kūrimas yra privalomas, minimalus sukurtų DV skaičius -1.
3 priemonė	Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus	1	Planuojama paremti 1 projektą. DV kūrimas yra privalomas, minimalus sukurtų DV skaičius -1.
4 priemonė	Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje	1	Planuojama paremti 1 projektą. DV kūrimas yra privalomas, minimalus sukurtų DV skaičius -1.

1	2	3	4
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
5 priemonė	Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai	3	Planuojama paremti 2 projektus. DV kūrimas yra privalomas, empiriškai pagal praėjusios strategijos analogiškos priemonės įgyvendinimo rezultatus nustatyta, kad galimas pasiekti minimalus sukurtų DV skaičius - 3 (1 VP sukūrė ne mažiau nei 1,5 DV).
6 priemonė	Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę	0	
7 priemonė	Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius	0	
8 priemonė	Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai	0	
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kuriamų naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius		
1 priemonė	Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra	4	Planuojama paremti 4 projektus. Vienas pareiškėjas įgyvendins vieną projektą. Skaičiuojami unikalūs privatūs juridiniai ir (arba) fiziniai asmenys gavę paramą verslo kūrimui arba plėtrai.
2 priemonė	Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją	2	Planuojama paremti 1 projektą. PV privalomas bendradarbiavimas, minimalus partnerių skaičius - 2. Skaičiuojami unikalūs juridiniai ir (arba) fiziniai asmenys gavę paramą bendradarbiavimui.
3 priemonė	Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus	0	
4 priemonė	Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje	1	Planuojama paremti 1 projektą. Vienas pareiškėjas įgyvendins vieną projektą. Skaičiuojami unikalūs juridiniai ir (arba) fiziniai asmenys gavę paramą verslo kūrimui arba plėtrai.

1	2	3	4
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
5 priemonė	Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai	2	Planuojama paremti 2 projektus. Vienas pareiškėjas įgyvendins vieną projektą. Skaičiuojami unikalūs juridiniai asmenys gavę paramą verslo kūrimui arba plėtrai.
6 priemonė	Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę	0	
7 priemonė	Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius	0	
8 priemonė	Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai	0	
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius		
1 priemonė	Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra	800	Pagal priemonę planuojama paremti 4 projektus. Skaičiuojama, kad potencialiai privatus verslo klientais galėtų būti ir projekto metu sukurtomis paslaugomis ir (arba) produktais galėtų naudotis po 200 asm. Viso apie 3,7 proc. VVG teritorijos gyventojų.
2 priemonė	Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją	0	
3 priemonė	Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus	0	
4 priemonė	Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje	100	Pagal priemonę planuojama paremti 1 projektą. Skaičiuojama, kad potencialiai socialinio verslo klientais galėtų būti ir projekto metu sukurtomis paslaugomis ir (arba) produktais galėtų naudotis 100 asm. Viso apie 0,5 proc. VVG teritorijos gyventojų.

1	2	3	4
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
5 priemonė	Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai	400	Pagal priemonę planuojama paremti 2 projektus. Skaičiuojama, kad potencialiai bendruomeninio verslo klientais galėtų būti ir projekto metu sukurtomis paslaugomis ir (arba) produktais galėtų naudotis po 200 asm. Viso apie 1,9 proc. VVG teritorijos gyventojų.
6 priemonė	Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę	400	Pagal priemonę planuojama paremti 2 projektus. Skaičiuojama, kad potencialiai projekto metu sukurtomis viešosios, socialinėmis paslaugomis galėtų naudotis po 200 asm. Viso apie 1,9 proc. VVG teritorijos gyventojų.
7 priemonė	Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius	0	
8 priemonė	Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai	0	
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius		
1 priemonė	Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra	0	
2 priemonė	Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją	0	
3 priemonė	Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus	0	
4 priemonė	Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje	50	Planuojama paremti 1 socialinio verslo projektą. Skaičiuojama, kad potencialiai socialinio verslo klientais arba projekto metu sukurtomis paslaugomis ir (arba) produktais galės pasinaudoti 100 asm., iš jų ne mažiau kaip pusė - 50 asm. socialiai pažeidžiami asmenys.
5 priemonė	Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai	0	

1	2	3	4
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
6 priemonė	Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę	100	Planuojama paremti 2 projektus. Skaičiuojama, kad potencialiai projekto metu sukurtomis viešosios, socialinėmis paslaugomis galėtų naudotis po 200 asm., iš jų ne mažiau kaip 1/4 - 100 asm. socialiai pažeidžiami asmenys.
7 priemonė	Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius	110	Pagal priemonę planuojama paremti 11 projektų. Skaičiuojama, kad potencialiai į kiekvieną veiklos projektą galėtų būti įtraukta po 50 asm., iš kurių 1/5 - 110 asm. socialiai pažeidžiami asmenys.
8 priemonė	Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai	0	

4. Įgyvendinant VPS planuojamų sukurti darbo vietų paskirstymas pagal amžių ir lytį:

Netaikoma

Taikoma

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	N.37	1 priemonė	2 priemonė	3 priemonė	4 priemonė	5 priemonė	6 priemonė	7 priemonė	8 priemonė
	Iš viso	Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra	Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją	Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus	Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje	Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai	Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę	Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius	Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai
Kiekybinis tikslas iki 2029 m. (rodiklis R.37)	13	7	1	1	1	3	0	0	0
Ar aktualus darbo vietų paskirstymas pagal lytį?	X	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Ar aktualus darbo vietų paskirstymas pagal amžių?		Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Sukurtų DV pasiskirstymas pagal lytį:	13	7	1	1	1	3	0	0	0
Sukurtų darbo vietų skaičius moterims	0	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma
Sukurtų darbo vietų skaičius vyrams	0	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma
Sukurtų darbo vietų skaičius bet kurios lyties asmenims	13	7	1	1	1	3	netaikoma	netaikoma	netaikoma
Sukurtų DV pasiskirstymas pagal amžių:	13	7	1	1	1	3	0	0	0
Sukurtų darbo vietų skaičius asmenims iki 40 m. (imtinai)	8	3,5	1	1	1	1,5	netaikoma	netaikoma	netaikoma
Sukurtų darbo vietų skaičius asmenims nuo 41 m.	0	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma
Sukurtų darbo vietų skaičius bet kurio amžiaus asmenims	5	3,5	netaikoma	netaikoma	netaikoma	1,5	netaikoma	netaikoma	netaikoma

5 priedas. VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)

Eil. Nr.	Strateginis dokumentas	VPS sąsajos pagrindimas	
1.	VVG teritorijos savivaldybės plėtros strateginis planas	<p>VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos 2023-2027 m. vietos plėtros strategija atitinka ir papildo Radviliškio rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginį plėtros planą, kuris patvirtintas 2021 m. balandžio 1 d. Radviliškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-466 „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginio plėtros plano patvirtinimo“, nes ji skirta VVG teritorijai, t. y. visai Radviliškio rajono teritorijai, išskyrus Radviliškio miestą.</p> <p>VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos 2023-2027 m. vietos plėtros strategijoje numatytos priemonės papildo šiuos minėto strateginio plano tikslus, uždavinius ir priemones:</p>	
		Radviliškio rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginis plėtros planas	VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos 2023-2027 m. vietos plėtros strategija
		1. Prioritetas: Pažangi ekonomika, atvira savivalda	1. Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra;
		1.1. Tikslas: Verslo aplinkos gerinimas ir konkurencingumo skatinimas	2. Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją;
		1.1.3. Uždavinys: Plėtoti viešojo ir privataus sektorių partnerystę, skatinti verslumą visuomenėje bei gyventojų ekonominį mobilumą.	3. Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus;
		1.1.3.4. Palaikyti ir skatinti „jauno verslo“, laisvųjų profesijų, nuotoliniu būdu dirbančių gyventojų „ekosistemas“ Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje, kuriant ar plečiant tradicinės verslobendradarbybės centrus, išnaudojant netradicines erdves savivaldybės valdomuose pastatuose, kuriant paprastesnes galimybes pasinaudoti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėmis ir kt.	4. Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje;
		1.2. Tikslas: Kaimo plėtra ir verslumo skatinimas	5. Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai;
			6. Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę;
			7. Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius;
			8. Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai

		1.2.1 Uždavinys: Sudaryti sąlygas vystyti žemės ūkį, stiprinti ekologinių ir netradicinių žemės ūkio šakų plėtrą.
		1.2.1.3. Skatinti specializuotų žemės ūkių bei ekologiškų žemės ūkių kūrimąsi
		1.2.1.4. Skatinti netradicinių žemės ūkių kūrimąsi ir (arba) sunkumų patiriančių specializuotų žemės ūkių veiklą
		1.2.2. Uždavinys: Skatinti alternatyvias veiklas kaimo vietovėje.
		1.2.2.1. Skatinti alternatyvias žemės ūkio veiklas
		1.2.2.2. Skatinti vietos produktų kaip paveldo išsaugojimą ir plėtrą
		1.3. Tikslas: Savivaldybės patrauklumo didinimas
		1.3.1 Uždavinys: Plėtoti viešąją rekreacijos paslaugų infrastruktūrą, didinti patrauklumą atvykstantiems
		1.3.1.1. Plėsti ir atnaujinti viešąją rekreacijos infrastruktūrą
		1.3.1.2. Plėsti ir (arba) atnaujinti kultūrinio turizmo paslaugų infrastruktūrą
		1.3.1.4. Skatinti apgyvendinimo, maitinimo ir kitų turizmui reikalingų paslaugų plėtrą Radviliškio rajone
		1.3.2. Uždavinys: Pritaikyti gamtos ir kultūros paveldo objektus lankytojams, švietimui, kultūrai, edukacija bei kitų paslaugų teikimui.
		1.3.2.3. Puoselėti, saugoti ir plėtoti Radviliškio

	<p>rajono savivaldybės nematerialųjų kultūros paveldą ir amatus</p>	
	<p>1.4. Tikslas: Žaliosios ekonomikos plėtra</p>	
	<p>1.4.1 Uždavinys: Skatinti visuomenės švietimą aplinkosaugos klausimais ir informuoti apie esamą ekologinę situaciją rajone</p>	
	<p>1.4.1.1. Vykdyti gyventojų aplinkosauginį švietimą, skatinti ir remti aplinkos apsaugos iniciatyvas, organizuoti renginius, skatinančius tausoti turimus išteklius</p>	
	<p>2. Prioritetas: Socialiai atsakinga visuomenė</p>	<p>4. Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje; 5. Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai; 6. Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę; 7. Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius;</p>
	<p>2.1. Tikslas: Socialinės pagalbos prieinamumo didinimas, socialinės atsakomybės stiprinimas</p>	
	<p>2.1.1. Uždavinys: Gerinti socialinių paslaugų kokybę, pakankumą ir pasiekiamumą</p>	
	<p>2.1.1.1. Gerinti ir plėsti stacionarias ir nestacionarias socialines bei slaugos paslaugas institucijose ir bendruomenėje asmenims su negalia, senyvo amžiaus, pagyvenusiems bei kitų pažeidžiamųjų grupių asmenims</p>	
	<p>2.1.1.2. Plėtoti ir efektyvinti dienos socialinės globos (integralios pagalbos) paslaugas asmens namuose ir institucijoje šeimoms, auginančioms</p>	

	<p>neįgalius vaikus, neįgaliems ir senyvo amžiaus asmenims</p>	
	<p>2.1.1.4. Skatinti NVO ir savanorių įsitraukimą į socialinių paslaugų teikimą, didinti bendruomeninių paslaugų teikimą</p>	
	<p>2.1.2. Uždavinys: Didinti socialinę integraciją, mažinti atskirtį</p>	
	<p>2.1.2.4. Remti ir skatinti bendruomeninius socialinių inovacijų projektus, skirtus socialinei integracijai ir socialinės atskirties mažinimui</p>	
	<p>2.1.3. Uždavinys: Kurti vaikui ir šeimai palankią aplinką.</p>	
	<p>2.1.3.3. Kurti ir (arba) pritaikyti prevencines bei specializuotas programas organizuojant vaikų stovyklas, smurto artimoje aplinkoje, priklausomybės prevencijos ir kitas programas įtraukiant NVO bei bendruomenines organizacijas</p>	
	<p>2.2. Tikslas: Galimybės mokytis užtikrinimas</p>	
	<p>2.2.1. Uždavinys: Gerinti švietimo paslaugų kokybę, pakankamumą ir pasiekiamumą</p>	
	<p>2.2.1.1. Didinti švietimo ir socialinės pagalbos prieinamumą Radviliškio rajono ikimokyklinio, priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikams bei jų tėvams ar globėjams</p>	

		2.2.1.8. Skatinti NVŠ programų įvairovę sudarant palankias finansines sąlygas veikti nepriklausomiems NVŠ programų teikėjams	
		2.3. Tikslas: Gyventojų sveikatos gerinimas, psichinės ir fizinės sveikatos stiprinimas	
		2.3.3. Uždavinys: Plėtoti visuomenės sveikatos stiprinimo veiklas, ugdant gyventojų sąmoningą rūpestį savo sveikata	
		2.3.3.2. Stiprinti sveikos gyvensenos įgūdžius bendruomenėse, organizuoti sveikatinimo veiklas, vykdyti visuomenės sveikatos stebėseną	
		2.3.3.3. Stiprinti sveikatos priežiūros įstaigų, gyventojų sveikatą stiprinančių įstaigų, NVO bei bendruomeninių organizacijų bendradarbiavimą kartu įgyvendinant su sveikatos stiprinimu susijusius projektus ir programas	
		2.3.4. Uždavinys: Skatinti gyventojų fizinį aktyvumą, ugdyti sportuojančią visuomenę.	
		2.3.4.1. Modernizuoti ir plėsti Radviliškio rajono savivaldybės sporto infrastruktūrą, atnaujinti sporto inventorių didinant gyventojų fizinį aktyvumą	
		2.3.4.3. Atnaujinti ir plėsti Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje esančią viešąją infrastruktūrą, skirtą gyventojų fiziniam aktyvumui didinti	
		2.3.4.4. Skatinti sporto bendruomenę, NVO bei bendruomeninių organizacijų bendradarbiavimą ugdant sportuojančią visuomenę	

		2.3.4.5. Užtikrinti viešosios sporto infrastruktūros prieinamumą asmenims su specialiaisiais poreikiais bei vyresnio amžiaus asmenims	
		2.4. Tikslas: Kultūros paslaugų prieinamumo didinimas	
		2.4.1. Uždavinys: Gerinti kultūros paslaugų kokybę, pakankamumą ir pasiekiamumą.	
		2.4.1.4. Sudaryti sąlygas bei skatinti kultūros įstaigų, kultūros srityje veikiančių nevyriausybinių organizacijų, bendruomeninių organizacijų bei atskirų menininkų bendrai veiklai Radviliškio rajono savivaldybėje	
		3. Prioritetas: Pasiekama, modernios infrastruktūros žaliąji savivaldybė	1. Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra; 2. Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją; 3. Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus; 4. Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje; 5. Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai; 6. Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę; 7. Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius;
		3.1. Tikslas: Pasiekiamumo gerinimas	
		3.1.1. Uždavinys: Modernizuoti susisiekimo infrastruktūrą	
		3.1.2. Uždavinys: Mažinti transporto neigiamą poveikį aplinkai, skatinti darnų judumą	
		3.1.2.5. Remti ir skatinti bendruomenių socialinių inovacijų projektus (pvz., socialinio taksi), skirtus pažeidžiamų gyventojų grupių mobilumui, vystyti socialinių paslaugų biudžeto lėšomis finansuojamas pavėžėjimo paslaugas	
		3.2. Tikslas: Modernios inžinerinės infrastruktūros užtikrinimas	

	3.2.2. Uždavinys: Skatinti atsinaujinančių išteklių naudojimą		8. Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai
	3.2.2.3. Plėtoti ir skatinti ekologinių inovacijų atsiradimą ir naudojimą Radviliškio rajono savivaldybės administracijoje, įstaigose ir įmonėse		
	4. Prioritetas: Gyventojams atvira savivaldybė		4. Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje;
	4.1. Tikslas: Bendruomenių inicijuotos vietos plėtros užtikrinimas		5. Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai;
	4.1.1. Uždavinys: Užtikrinti vietos bendruomenių plėtrą ir iniciatyvų įgyvendinimą		6. Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę;
	4.1.1.1. Plėsti, atnaujinti ir pritaikyti nevyriausybinėms, bendruomeninėms organizacijoms palankią infrastruktūrą Radviliškio rajono savivaldybėje		7. Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius;
	4.1.1.2. Rengti ir įgyvendinti NVO ir bendruomeninių organizacijų projektus, skatinti naujas iniciatyvas		8. Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai
	4.1.1.3. Skatinti ir organizuoti NVO ir bendruomeninių organizacijų renginius, patirties sklaidą		
	4.1.1.4. Skatinti savanorišką veiklą		
	4.1.1.5. Įgyvendinti Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje veikiančių vietos veiklos grupių strategijas		
	4.2.2. Uždavinys: Skatinti nevyriausybinių ir bendruomeninių organizacijų veiklą, didinti jų		

		įsitraukimą į viešąjį valdymą ir viešųjų paslaugų teikimą	
		4.2.2.1. Skatinti jaunų žmonių aktyvumą ir dalyvavimą jaunimo ir jaunimo nevyriausybinių organizacijų veikloje.	
2.	VVG teritorijoje patvirtintas regiono plėtros planas	VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos 2023-2027 m. vietos plėtros strategija atitinka ir papildo 2022-2030 metų Šiaulių regiono plėtros planą, kuris patvirtintas 2023 m. vasario 8 d. Šiaulių regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. ŠR/TS-6 „Dėl 2022-2030 m. Šiaulių regiono plėtros plano patvirtinimo“. VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos 2023-2027 m. vietos plėtros strategijoje numatytos priemonės papildo šiuos minėto strateginio plano tikslus ir uždavinius:	
		2022-2030 metų Šiaulių regiono plėtros planas	VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos 2023-2027 m. vietos plėtros strategija
		1. Išnaudoti ekonominį regiono potencialą ir sudaryti sąlygas kurti naujas darbo vietas.	1. Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra; 2. Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją;
		1.1. Sukurti ir modernizuoti trūkstamą pramoninių, komercinių ir kitų teritorijų infrastruktūrą.	3. Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus;
		1.2. Sukurti palankią aplinką SVV steigimuisi per bendros infrastruktūros naudojimo iniciatyvas.	4. Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje;
		1.3. Didinti turizmo ir kultūros paslaugų prieinamumą.	5. Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai; 6. Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę; 8. Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai
		2. Kurti tvarią regiono aplinką.	1. Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra;
		2.1. Plėtoti žaliąją ir darnaus judumo infrastruktūrą, mažinti aplinkos užterštumą.	2. Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją;

		2.2. Didinti rūšiuojamų atliekų apimtis ir geriamojo vandens tiekimo bei nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą.	3. Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninio sprendimus;
		3. Gerinti viešųjų paslaugų prieinamumą, mažinti socialinę atskirtį.	4. Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje;
		3.1. Plėtoti viešųjų paslaugų infrastruktūrą	5. Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai;
		3.2. Didinti visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumą ir užtikrinti ilgalaikės priežiūros paslaugų plėtrą	6. Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę;
		3.3. Tobulinti ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo prieinamumo infrastruktūrą	7. Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius;
			8. Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai
3.	Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)	VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos 2023-2027 m. vietos plėtros strategija atitinka ir papildo 2009 m. spalio 29–30 d. vykusiame Europos Vadovų Tarybos susitikime patvirtintą Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategiją (ESBJRS). VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos 2023-2027 m. vietos plėtros strategijoje numatytos priemonės papildo šiuos minėtos strategijos tikslus ir uždavinius:	
		Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)	VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos 2023-2027 m. vietos plėtros strategija
		Priority: 1 - Innovative societies	1. Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra;
		Programme objective 1.1. Resilient economies and communities	2. Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją;
		Programme objective 1.2. Responsive public services	3. Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninio sprendimus;
			4. Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje;
			5. Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai;

			<p>6. Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę;</p> <p>7. Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius;</p> <p>8. Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai</p>
		Priority: 3 - Climate-neutral societies	<p>1. Ekonomiškai ir ekologiškai tvarių, vietos išteklius naudojančių verslų kūrimas ir plėtra;</p> <p>2. Ekonominės vertės kūrimas panaudojant ūkio subjektų kooperaciją;</p> <p>3. Žemės ūkio sektoriaus subjektų konkurencingumo didinimas diegiant skaitmeninimo sprendimus;</p> <p>4. Integruotos ir įtraukios ekonominės plėtros skatinimas VVG teritorijoje;</p> <p>5. Vietos poreikių tenkinimas stiprinant bendruomeninį verslą VVG teritorijos ekonomikos plėtrai;</p> <p>6. Vietos plėtra didinant viešųjų, socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę;</p> <p>7. Kaimo gyventojų ir organizacijų įgalinimas spręsti vietos iššūkius;</p> <p>8. Bendradarbiavimas VVG teritorijos ekonominei plėtrai</p>
		Programme objective 3.1. Circular economy	
		Programme objective 3.2. Energy transition	
		Programme objective 3.3. Smart green mobility	
4.	Viensektorės žuvininkystės VVG VPS (taikoma, kai tokia VPS yra patvirtinta VVG teritorijoje)	Netaikoma	

6 priedas. VPS rengimo metu gautų pastabų suvestinė

Eil. Nr.	Pastabos autorius (vardas, pavardė, organizacija), gavimo būdas (žodžiu, raštu, VPS pristatymo, susitikimo metu ar pan.)	Pastabos gavimo data	Pastaba	VVG atsakymas ir veiksmai reaguojant į pastabą
1	2	3	4	5
1.	Vytautas Krikščiūnas, ūkininkas, žodžiu, susitikimo Baisogalos seniūnijoje metu	2022-12-12	Yra poreikis grūdų perdirbimo įrangai, paslaugoms vietos gyventojams	Atsižvelgta*
2.	Dovilė Sadzevičienė, ūkininkė, žodžiu, susitikimo Baisogalos seniūnijoje metu	2022-12-22	Poreikis įrangai alternatyvioms žemės ūkio veikloms žiemą	Atsižvelgta*
3.	Renata Masiulienė, Baisogalos seniūnė, žodžiu, susitikimo Baisogalos seniūnijoje metu	2022-12-12	Seniūnijoje yra poreikis šioms paslaugoms: aplinkos tvarkymui, vyresnio amžiaus žmonių priežiūrai, paliatyviai priežiūrai, beglobių gyvūnų priežiūrai, gyvūnų viešbučiui,	Atsižvelgta*
4.	Danė Gaidžiūnienė, A. Gaidžiūno įm. „Auridana“, Baisogalo bendruomenė, žodžiu, susitikimo Baisogalos seniūnijoje metu	2022-12-22	Yra poreikis vaikų užimtumui: vaikų stovykloms, užsiėmimams po pamokų ir pan.	Atsižvelgta*
5.	Edvarda Šimkevičius, Z. Šimkevičienės įmonė, žodžiu, susitikimo Baisogalos seniūnijoje metu	2022-12-12	Veikia kavinė, konditerijos cechas – yra poreikis įrangai verslo plėtrai	Atsižvelgta*
6.	Rasa Strolienė, LVGA asociacija, Baisogalos bendruomenė, žodžiu, susitikimo Baisogalos seniūnijoje metu	2022-12-22	Yra poreikis pažintinio tako įrengimui bei veiklos projektams: Naktinės maudynės, ledinės maudynės, žygiai aplink Baisogalos užtvanką, žemaitukų varžyboms, vaikų vasaros stovykloms ir kt.	Atsižvelgta*
7.	Arūnas Marašinskas, Baisogalos priestočio bendruomenė „Imantai“, žodžiu, susitikimo Baisogalos seniūnijoje metu	2022-12-12	Poreikis įrangai – pakuočių gamyba – steigtų naujas darbo vietas, taip pat medžio apdirbimo, namų statybos iš šiaudų edukacijoms	Atsižvelgta*
8.	Robertas Grigaitis, IDV, žodžiu, susitikimo Baisogalos seniūnijoje metu	2022-12-22	Poreikis kaimo turizmo sodybos plėtrai	Atsižvelgta*
9.	Eglė Žaliauskienė, ūkininkė, žodžiu, susitikimo Baisogalos seniūnijoje metu	2022-12-22	Su bitininkyste ir medumi susijusių verslų pradžia – žvakių, midaus gamybai	Atsižvelgta*
10.	Julius Optas, IDV, žodžiu, susitikimo Baisogalos seniūnijoje metu	2022-12-22	Reikalingi jaunimo užimtumo projektai, grupinės sporto treniruotės	Atsižvelgta*

Eil. Nr.	Pastabos autorius (vardas, pavardė, organizacija), gavimo būdas (žodžiu, raštu, VPS pristatymo, susitikimo metu ar pan.)	Pastabos gavimo data	Pastaba	VVG atsakymas ir veiksmai reaguojant į pastabą
1	2	3	4	5
11.	Modestas Stabrys, IDV, žodžiu, susitikimo Baisogalos seniūnijoje metu	2022-12-22	Poreikis verslo paramai verslo pradžiai – įrengti patalpas kineziterapijos paslaugoms teikti, sveikos gyvensenos užsiėmimams, įtraukiant vietas gyventojus pagal amžiaus grupes nuo vaikų iki senjorų, taip pat ritualinėms paslaugoms	Atsižvelgta*
12.	Benas Elzbergas, ūkininkas, žodžiu, susitikimo Aukštelkų seniūnijoje metu	2022-12-13	Poreikis įrangai alternatyvioms žemės ūkio veikloms	Atsižvelgta*
13.	Andrius Grabauskas, seniūnas, žodžiu, susitikimo Aukštelkų seniūnijoje metu	2022-12-13	Seniūnijoje yra poreikis sujungti bendruomenių, verslo ir seniūnijos pajėgas biokuro gamybai iš atliekų – kertama daug krūmų, menkaverčių medžių – būtų galima gaminti biokurą	Atsižvelgta*
14.	Sigitas Nakutis, IDV, Aukštelkų bendruomenė, žodžiu, susitikimo Aukštelkų seniūnijoje metu	2022-12-13	Poreikis sujungti verslo, bendruomenės ir savivaldybės jėgas ir pilnai įveikinti Aukštelkų tvenkinį – įžuvinti, įrengti kempingą, sutvarkyti rekreacinę infrastruktūrą, sudaryti sąlygas teikti paslaugas lankytojams – paspirtukų, keturračių nuomą, išvežiojamoji prekyba kava, užkandžiais ir pan.	Atsižvelgta*
15.	Vitalija Pliatkienė, Aukštelkų bendruomenės „Aukštoji Alka“ pirmininkė, žodžiu, susitikimo Aukštelkų seniūnijoje metu	2022-12-13	Reikalingas finansavimas vaikų dienos centrui, geriau išnaudoti aikštelę prie bendruomenės namų, geriau įveikinti bendruomenės namų patalpas, reikalingas finansavimas veikloms: sveikatinimo programai, teniso stovykloms.	Atsižvelgta*
16.	Šarūnė Osienė, Kalnelio Gražionių bendruomenė, žodžiu, susitikimo Aukštelkų seniūnijoje metu	2022-12-13	Galėtų steigti šunų viešbutį ar gyvūnų globos įstaigą	Atsižvelgta*
17.	Livita Tvarevičienė, Šeduvos m. bendruomenė, žodžiu, susitikimo Šeduvos seniūnijoje metu	2022-12-14	Reikia finansavimo sveikatinimo programai – bendruomenė turi sporto salę, tačiau reikia grupinių sporto užsiėmimų bei sveikos mitybos, sveikos gyvensenos žinių. Taip pat reikėtų įrenginių lauke vaikų žaidimo, paplūdimio tinklinio. Taip pat aktualu mokymai.	Atsižvelgta*
18.	Irena Gvazdauskienė, Pavartyčių bendruomenė, žodžiu, susitikimo Šeduvos seniūnijoje metu	2022-12-14	Bendruomenė turi kirpyklą, skalbyklą, vaikų dienos centrą – nori šias veiklas tęsti, tačiau labai brangi elektra – aktualu įsirengti saulės elektrinę	Atsižvelgta*
19.	Aldona Jurelevičienė, Vėriškių bendruomenė, žodžiu, susitikimo Šeduvos seniūnijoje metu	2022-12-14	Bendruomenė vysto bendruomeninį verslą – kepa sausainius, šakočius, taip pat turi sporto salę, vaikų dienos centrą, kuri reikia modernizuoti	Atsižvelgta*

Eil. Nr.	Pastabos autorius (vardas, pavardė, organizacija), gavimo būdas (žodžiu, raštu, VPS pristatymo, susitikimo metu ar pan.)	Pastabos gavimo data	Pastaba	VVG atsakymas ir veiksmai reaguojant į pastabą
1	2	3	4	5
20.	Laurynas Brunius, VšĮ „Šeduvos paslaugų centras“, žodžiu, susitikimo Šeduvos seniūnijoje metu	2022-12-14	Teikia paslaugas, tačiau reikia plėsti paslaugų spektrą – reikalinga įranga medžių genėjimui	Atsižvelgta*
21.	Viktorija Mockaitė, „Viktorijos saldėsių rojus“, žodžiu, susitikimo Šeduvos seniūnijoje metu	2022-12-14	Reikalinga įranga verslo plėtrai	Atsižvelgta*
22.	Kostas Karmazinas, UAB „Karmako“, ūkininko ūkis, žodžiu, susitikimo Radviliškio seniūnijoje metu	2022-12-20	Augina įvairias retesnes daržoves, šitake grybus, įvairias uogas, daigus, yra poreikis įrengti konteinerinę automatinę (valdomą programine įranga, be pardavėjų) krautuvėlę. Turi verslą ir žemės sklypą prie kelio Šiauliai- Radviliškis, kur galėtų šią krautuvėlę statyti. Taip pat turi motelį su baseinu – reikėtų paramos verslo plėtrai, įrangai įsigyti. Taip pat turi avininkystės veiklą ir reikėtų įrangos avių vilnos karšimui ir eko atklozdžių gamybai.	Atsižvelgta*
23.	Laurynas Balinskas, Kutiškių bendruomenė, žodžiu, susitikimo Radviliškio seniūnijoje metu	2022-12-20	Reikalingas vaikų užimtumas – veikia UDC, tačiau reikia papildomo finansavimo	Atsižvelgta*
24.	Ruslanas Romančikovas, Linkaičių bendruomenė, žodžiu, susitikimo Radviliškio seniūnijoje metu	2022-12-20	Bendruomenė nori kurti vaikų dienos centrą, taip pat reikalingas jaunimo užimtumo veiklų finansavimas	Atsižvelgta*
25.	Laima Mataitienė, Šniūraičių bendruomenė, žodžiu, susitikimo Radviliškio seniūnijoje metu	2022-12-20	Šniūraičiuose yra kepyklą su visa įranga, nori atgaivinti kepyklos veiklą	Atsižvelgta*
26.	Gabrielė Kuraitienė, Radviliškio seniūnijos seniūnė, žodžiu, susitikimo Radviliškio seniūnijoje metu	2022-12-20	Seniūnijoje yra poreikis pavėžėjimo paslaugoms, mobilioms medicinos paslaugoms	Atsižvelgta*
27.	Astutė Kurtkuvienė, Tyrulių bendruomenė, žodžiu, susitikimo Tyrulių seniūnijoje metu	2022-12-21	Reikia įveiklinti Tyrulių pelkę, sukuriant elektroninį turinį, įsigyjant audio gidus bei organizuojant paukščių stebėjimo paslaugą kartu su ornitologais, su kuriais turi bendradarbiavimo patirtį. Žiemą galima organizuoti komercines žūklas.	Atsižvelgta*

Eil. Nr.	Pastabos autorius (vardas, pavardė, organizacija), gavimo būdas (žodžiu, raštu, VPS pristatymo, susitikimo metu ar pan.)	Pastabos gavimo data	Pastaba	VVG atsakymas ir veiksmai reaguojant į pastabą
1	2	3	4	5
28.	Vitalija Lipskienė, Polekėlės bendruomenė, žodžiu, susitikimo Tyrulių seniūnijoje metu	2022-12-21	Aktualūs veiklos projektai: šventės, folkloro atgaivinimas, šviečiamosios veiklos	Atsižvelgta*
29.	Ramūnas Miselis, ūkininkas žodžiu, susitikimo Tyrulių seniūnijoje metu	2022-12-21	Yra išlikę dvaro arklidės, būtų galima jas įveikinti įtraukiant į ekskursijas	Atsižvelgta*
30.	Vaiva Kaklauskienė, Sidabravo kaimo bendruomenė, žodžiu, susitikimo Sidabravo seniūnijoje metu	2023-01-03	Bendruomenei aktualu laidojimo paslaugos, reikalingas finansavimas sporto veikloms, ypač grupinėms treniruotėms. Taip pat bendruomenė norėtų įsirengti paplūdimį prie Kiršino upės, teikti baidarių nuomos paslaugas, gal įmanoma įrengti kempingo aikštelę. Taip pat bendruomenė galvoja atgaivinti tradiciją ir išpopuliarinti apylinkėse tradiciškai auginamus agurkus – gal gamins kokį produktą, ves edukacijas	Atsižvelgta*
31.	Andrius Čepaitis, ūkininkas, žodžiu, susitikimo Sidabravo seniūnijoje metu	2023-01-03	Augina obuolius, kriaušes – tradicinės kultūra, nuo seno kraštas garsėja sodais. Reikalinga sulčių spaudimo įranga	Atsižvelgta*
32.	Daiva Leščinskienė, Vadaktų bendruomenė, žodžiu, susitikimo Sidabravo seniūnijoje metu	2023-01-03	Praeina šv. Jokūbo kelias, bendruomenei būtų aktualu įrengti piligrimų priėmimo centrą – albergą	Atsižvelgta*
33.	Vidmanta Blužas, Sidabravo seniūnas, žodžiu, susitikimo Sidabravo seniūnijoje metu	2023-01-03	Reikėtų atgaivinti idėjas Sidabrave kepti kebabus, Beinoravoje atgaivinti amatų centrą	Atsižvelgta*
34.	Irma Druktainienė, Pociūnų bendruomenė, žodžiu, susitikimo Pakalniškių seniūnijoje metu	2023-01-04	Bendruomenės turi patalpų, įvairaus sporto inventoriaus, inicijuoja Pociūnų, Pakalniškių, Raudondvario kaimo bendruomenių bendrą projektą, įtraukiant sveikatinimo, sporto veiklas, grupines treniruotes. Taip pat kiekviena bendruomenė turi savo šventes, jungtūsi bendriems renginiams, siektų sukurti krašto identitetą sukuriant bendrą ženklą, vienodą apželdinimą	Atsižvelgta*
35.	Loreta Benaitienė, Raudondvario kaimo bendruomenė, žodžiu, susitikimo Pakalniškių seniūnijoje metu	2023-01-04		Atsižvelgta*
36.	Lina Guokienė, pakalniškių kaimo bendruomenė, žodžiu, susitikimo Pakalniškių seniūnijoje metu	2023-01-04		Atsižvelgta*
37.	Justas Malinauskas, Kaimo bendruomenė „Draugas“, žodžiu,	2023-01-04	Alksniupių kaimas nori sukurti filmą apie unikalią vietovę, jos žmonės - reikėtų finansuoti filmo gamybos paslaugas	Atsižvelgta*

Eil. Nr.	Pastabos autorius (vardas, pavardė, organizacija), gavimo būdas (žodžiu, raštu, VPS pristatymo, susitikimo metu ar pan.)	Pastabos gavimo data	Pastaba	VVG atsakymas ir veiksmai reaguojant į pastabą
1	2	3	4	5
	susitikimo Pakalniškių seniūnijoje metu			
38.	Kęstutis Ulinskas, Pakalniškių seniūnijos seniūnas, žodžiu, susitikimo Pakalniškių seniūnijoje metu	2023-01-04	Reikėtų geriau išnaudoti turimą kultūros, sporto infrastruktūrą – seniūnija turi patalpų, kurias skatintų naudoti bendruomenėms, vietos žmonių užimtumui. Taip pat reikia išnaudoti artumą prie statomo didžiausio Europoje žydų muziejaus „Dingęs štetlas“ – Raudondvaryje yra bendrabučiai – gal galima pratęsti trasą, siūlant turinį bei apgyvendinimo paslaugas	Atsižvelgta*
39.	Andrius Motiečius, ūkininkas, žodžiu, susitikimo Šaukoto seniūnijoje metu	2023-01-05	Reikėtų geriau išnaudoti Šiaulės kalno potencialą – įrengti nusileidimo nuo kalno trasą, keltuvaž, aktyvias pramogas vasarą – šaudymą iš lanko, kitas pramogas. Sudaryti galimybę teikti kitas paslaugas – pvz. stovėti kavos automobiliui. Potencialas didelis, žiemą atvyksta labai daug žmonių, reikia mažinti sezoniškumą – gal sujungti temine trasa su kita seniūnija, siūlyti pėsčiųjų maršrutus	Atsižvelgta*
40.	Gražina Adomavičienė, Šaukoto seniūnija, Šaukoto bendruomenė, žodžiu, susitikimo Šaukoto seniūnijoje metu	2023-01-05	Seniūnijai aktualu, jog lieka tuščia mokykla, pastatas suremontuotas, gan patrauklaus dydžio – gal įmanoma pritaikyti senelių namams ar panašiai veiklai. Gal bendruomenė galėtų imtis tokio bendruomeninio verslo. Taip pat bendruomenei aktualu senjorų dienos centro, veiklos projektų finansavimas	Atsižvelgta*
41.	Vilija Kunickienė, Papušynio kaimo bendruomenė, žodžiu, susitikimo Šaukoto seniūnijoje metu	2023-01-05	Bendruomenei aktualus šeimų užimtumas, kur galėtų jungtis skirtingos kartos ir užimti vieni kitus – pvz. seneliai – vaikus, taip pat jungtųsi prie veiklų, įveiklinant vietos turizmo išteklius – pvz. prie bendros pėsčiųjų trasos įrengimo, turinio sukūrimo, galėtų įveiklinti tvenkinį, nuomojant vandens dviračius, įrengti kempingą	Atsižvelgta*
42.	Laima Šlekienė, Acokavų bendruomenė, žodžiu, susitikimo Šiaulėnų seniūnijoje metu	2023-01-17	Bendruomenei aktualu išlaikyti vietos tradicijas, burti bendruomenę – ir kitos seniūnijos bendruomenės jungtųsi prie bendro seniūnijos bendruomenių švenčių projekto, kur įtrauktų kultūrinius renginius, tradiciškai švenčiamas	Atsižvelgta*

Eil. Nr.	Pastabos autorius (vardas, pavardė, organizacija), gavimo būdas (žodžiu, raštu, VPS pristatymo, susitikimo metu ar pan.)	Pastabos gavimo data	Pastaba	VVG atsakymas ir veiksmai reaguojant į pastabą
1	2	3	4	5
			bažnytinės šventės. Taip pat bendruomenei aktualu išsaugoti Acokavų apylinkėse, Sidarių kaime, esančią Lietuvai nusipelnusio kultūros veikėjo, šimtmečio kraštotyryninko, Lietuvos kraštotyros bei fotografijos meno draugijų Garbės nario, etnografo Balio Buračo ir jo brolio Jono Buračo, vieno talentingiausių Lietuvos peizažistų, akvarelisto, sodybą, ją įveiklinant. Reikalinga vyresnių žmonių priežiūros paslauga, dienos centras senjorams	
43.	Eugenijus Arbušauskas, Šiaulėnų krašto muziejus, žodžiu, susitikimo Šiaulėnų seniūnijoje metu	2023-01-17	Siūlo sujungti bendruomenių ir muziejaus pajėgas organizuojant teminį užimtumą turistams – keramikos, drožybos edukacijas su muziejininkais	Atsižvelgta*
44.	Jūratė Gavrilucienė, Šiaulėniškių bendruomenė, žodžiu, susitikimo Šiaulėnų seniūnijoje metu	2023-01-17	Siūlo įveiklinti Šiaulės kalną – slidinėjimas, dviračiai -dviračių trasas papildyti turiniu, jungtis su kitomis bendruomenėmis – sudaryti maršrutą iki Šaukoto, įtraukiant vietos kultūros, gamtos išteklius, pajamas generuoti iš slidžių, dviračių nuomos	Atsižvelgta*
45.	Birutė Stasiulaitienė, asociacija „Vaivorykštės bendruomenė“, žodžiu, susitikimo Šiaulėnų seniūnijoje metu	2023-01-17	Aktualūs užimtumo, edukacijų projektai – norėtų organizuoti rankdarbių gamybos užsiėmimus	Atsižvelgta*
46.	Edmundas Širvinskas, Pašušvio bendruomenė, žodžiu, susitikimo Grinkiškio seniūnijoje metu	2023-01-18	Visuomenė sensta, nieko nelieta kaime. Reikalinga pavėžėjimo paslauga, autoparduotuvė	Atsižvelgta*
47.	Romalda Šiurnienė, Pašušvio bendruomenė, žodžiu, susitikimo Grinkiškio seniūnijoje metu	2023-01-18	Reikia įveiklinti Šušvės upę – sujungti su Minaičiais per pažintinius takus prie Šušvės, įtraukti Pašušvį, jo lankytinas vietas - įtraukti bažnyčią kaip lankytiną objektą. Reikalinga jaunimo erdvei Pašušvyje virtuvėlės įrangos ir užimtumo veiklų	Atsižvelgta*
48.	Nijolė Grigorjevienė, Grinkiškio gimnazija, žodžiu, susitikimo Grinkiškio seniūnijoje metu	2023-01-18	Reikia sporto (futbolo) aikštės	Atsižvelgta*

Eil. Nr.	Pastabos autorius (vardas, pavardė, organizacija), gavimo būdas (žodžiu, raštu, VPS pristatymo, susitikimo metu ar pan.)	Pastabos gavimo data	Pastaba	VVG atsakymas ir veiksmai reaguojant į pastabą
1	2	3	4	5
49.	Birutė Našlėnienė, Kairėnų kaimo bendruomenė, žodžiu, susitikimo Grinkiškio seniūnijoje metu	2023-01-18	Reikėtų grupinio sporto treniruočių, mobilių sveikatos paslaugų, taip pat organizuoti 20 metų bendruomenės sukakties šventę	Atsižvelgta*
50.	Rasa Šulienė, Grinkiškio bendruomenė, žodžiu, susitikimo Grinkiškio seniūnijoje metu	2023-01-18	Nėra jaunimo. Reikėtų veiklos projektų, buriant bendruomenę	Atsižvelgta*
51.	Rasa Bitaitienė, Vaitiekūnų bendruomenė, žodžiu, susitikimo Grinkiškio seniūnijoje metu	2023-01-18	Reikėtų tęsti paplūdimio, piliakalnio sutvarkymą. Galėtų vystyti paslaugas žvejams – daug žvejų, bet nėra jokių paslaugų – nei apsistoti, nei kavos atsigerti. Taip pat galėtų jungtis baidarių nuomai nuo Grinkiškio iki Vaitiekūnų užtvankos	Atsižvelgta*
52.	Sigita Malinauskienė, Pociūnėlių mstl. bendruomenė, žodžiu, susitikimo Skėmių seniūnijoje metu	2023-01-19	Pociūnėlių bendruomenės yra aktyvi, vykdo daug veiklų – nuo socialinių ir verslo. Reikalingi mokymai dėl maisto atliekų panaudojimo ir edukacinės - degustacinės programos sukūrimas, nes šiuo metu spaudžia sultis, gamina cukatus.	Atsižvelgta*
53.	Vytautas Grybė, V. Grybės ūkis, žodžiu, susitikimo Skėmių seniūnijoje metu	2023-01-19	Turi ūkį, kuriame be kitų veiklų gamina raugintus produktus. Reikia bendradarbiaujant su Skėmių k. bendruomene sukurti edukacinę – demonstracinę programą.	Atsižvelgta*
54.	Ingrida Gladkienė, Skėmių seniūnijos seniūnė, žodžiu, susitikimo Skėmių seniūnijoje metu	2023-01-19	Seniūnijoje tvarkant aplinką nėra kur dėti sugrėbtų lapų, kitų atliekų. Siūlo jungtis bendruomenei, gal ūkininkui ar verslininkui ir sukurti biodujų gamybos iš atliekų veiklą, yra sąlygos, ištekliai, technologija. Taip pat siūlo Pociūnėlių mokyklos pastate kurti senelių/savarankiško gyvenimo namus, dienos centrą senjorams. Plėsti Traktieriaus veiklas, inicijuoti veiklos projektus – ypač reikia užimtumo senjorams, šeimoms, vaikams.	Atsižvelgta*
55.	Vietos situacijos ir jaunimo poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-04-20	Gyvenant Daugėlaičių kaime, būnant jaunimu, nėra galimybių įdomiau praleisti laisvalaikį kadangi yra labai prastas susisiekimas, važiuoja vos keli autobusai (neįskaitant mokyklinio) laisvalaikis negali nusikelti kažkur kitur, turime krepšinio aikštelę, tinklinio aikštelę kuria vergiant reikia	Atsižvelgta*

Eil. Nr.	Pastabos autorius (vardas, pavardė, organizacija), gavimo būdas (žodžiu, raštu, VPS pristatymo, susitikimo metu ar pan.)	Pastabos gavimo data	Pastaba	VVG atsakymas ir veiksmai reaguojant į pastabą
1	2	3	4	5
			sutvarkyti iš naujo, pradedant nuo tinklo, baigiant smėliu ir visais kitais dalykais.	
56.	Vietos situacijos ir jaunimo poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-04-20	Vaikų aikštelių didinimas	Atsižvelgta*
57.	Vietos situacijos ir jaunimo poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-04-20	Daugiau vaikų užimtumo, vaikų aikštelės	Atsižvelgta*
58.	Vietos situacijos ir jaunimo poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-04-20	Vietų kur jaunimas galėtų aktyviai praleisti laiką	Atsižvelgta*
59.	Vietos situacijos ir jaunimo poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-04-20	Ačiū už jūsų rūpestingumą	Atsižvelgta*
60.	Vietos situacijos ir jaunimo poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-04-20	Europos sąjungos parama asmeninio būsto renovacijai, vandentiekio ir nuotekų įsivedimui, elektros įvadų keitimui/galios kėlimui. Žvyruotų kelių asfaltavimui	Atsižvelgta*
61.	Vietos situacijos ir jaunimo poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-04-20	Reikėtų atnaujinti kaimo viešąsias erdves parką, koplyčią, pėsčiųjų takelius	Atsižvelgta*
62.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Galvoju, kad čia yra tik svaichiojimai ir tuščias laiko gaišinimas. Ačiū	Neatsižvelgta
63.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Čia žaidimas. Ačiū	Neatsižvelgta
64.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Asfaltą nutiesti į Šiluvą	Atsižvelgta*
65.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Apie kelius ir mediciną	Atsižvelgta*
66.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Seniūnas turi padėti, o ne griauti!	Neatsižvelgta
67.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Kiek man metų, ar gražus esu?	Neatsižvelgta
68.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Ištieskite kelią iki Gomertos!!!!!!	Atsižvelgta*
69.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Reikia bankomato kaime	Atsižvelgta*

Eil. Nr.	Pastabos autorius (vardas, pavardė, organizacija), gavimo būdas (žodžiu, raštu, VPS pristatymo, susitikimo metu ar pan.)	Pastabos gavimo data	Pastaba	VVG atsakymas ir veiksmai reaguojant į pastabą
1	2	3	4	5
70.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Nutieskit kelią į Gomertą	Atsižvelgta*
71.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Kelių tvarkymas	Atsižvelgta*
72.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Žvyrkelių asfaltavimas, kelių asfaltavimas	Atsižvelgta*
73.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Sukurti infrastruktūrą prie apžvalgos bokšto	Atsižvelgta*
74.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Trūksta ikimokyklinio ugdymo paslaugų, vaikų užimtumo įstaigų	Atsižvelgta*
75.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Daugiau dėmesio jaunoms šeimoms	Atsižvelgta*
76.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Paramos tiems, kurie dirba, kuria šeimas kaime	Atsižvelgta*
77.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Užteks remti pijokus! Remkit normalius žmones, kurie kabinasi į gyvenimą.	Atsižvelgta*
78.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Daugiau paslaugų šeimoms, auginančioms vaikus – reikia darželių, mokyklų, būrelių, vaikų priežiūros paslaugų – nieko kaime neliko	Atsižvelgta*
79.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Savanoriai	Atsižvelgta*
80.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Maršrutinį autobusą paleisti	Atsižvelgta*
81.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Kurti verslus, darbinti tuos, kuriems tikrai reikia	Atsižvelgta*
82.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Užtikrintas darbo vietos pasiekiamumas – daug žmonių neturi kuo nuvykti iki darbo vietos	Atsižvelgta*
83.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Ūkinės veiklos plėtra	Atsižvelgta*
84.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Kelio Šeduva-Krekenava asfaltavimas	Atsižvelgta*

Eil. Nr.	Pastabos autorius (vardas, pavardė, organizacija), gavimo būdas (žodžiu, raštu, VPS pristatymo, susitikimo metu ar pan.)	Pastabos gavimo data	Pastaba	VVG atsakymas ir veiksmai reaguojant į pastabą
1	2	3	4	5
85.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Naujų darbo vietų kūrimas	Atsižvelgta*
86.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Nedarbo pašalpų mažinimas	Atsižvelgta*
87.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Sutvarkyti keliai	Atsižvelgta*
88.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Mažiau mokėti pašalpų	Atsižvelgta*
89.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Skatinti smulkų verslą ir sudaryti sąlygas jam išsilaikyti	Atsižvelgta*
90.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Remti smulkių ūkio veiklą	Atsižvelgta*
91.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Geriau spręsti susisiekimo su miestu klausimą	Atsižvelgta*
92.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Naujų verslų įkūrimas	Atsižvelgta*
93.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Darbo vietų įkūrimas	Atsižvelgta*
94.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Steigti naujas darbo vietas	Atsižvelgta*
95.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Švietimas, nemokami kursai, kvalifikacijos kėlimas, užimtumas	Atsižvelgta*
96.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Trūksta darbuotojų visuose sektoriuose. Žmonės renkasi užimtumo tarnybą. Tiesiog reikia eiti dirbti	Atsižvelgta*
97.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Pradinis kapitalas	Atsižvelgta*
98.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Verslumo skatinimas, jaunimo verslumo skatinimas	Atsižvelgta*
99.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Daugiau darbo pasiūlymų	Atsižvelgta*

Eil. Nr.	Pastabos autorius (vardas, pavardė, organizacija), gavimo būdas (žodžiu, raštu, VPS pristatymo, susitikimo metu ar pan.)	Pastabos gavimo data	Pastaba	VVG atsakymas ir veiksmai reaguojant į pastabą
1	2	3	4	5
100.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Pavėžėjimo kompensavimas	Atsižvelgta*
101.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Remti jaunos žmones norinčius kurti individualias veiklas	Atsižvelgta*
102.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Planuojami verslai: Pavėžėjimo paslaugos; Sveikatinimo paslaugos; Parduotuvė; Sodybos nuoma, pavėsinės nuoma, aplinkos priežiūros paslaugos; žemės ūkis, sodininkystė, produktų realizavimas; žemės ūkio veikla; maisto gaminimas, pristatymas; Duonos kepinių kepimas; Vystyti „nuo lauko iki stalo“ idėją, kurti edukacijas, pramogas; Kavinė/dienos pietūs, Taksi paslaugos; Užkandinė; Keramikos darbų pardavimas; Apgyvandinimo/maitinimo paslaugos; užsakomo maisto gamyba; Uogų ir daržovių perdirbimas; Siuvykla	Atsižvelgta*
103.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Švietimo įstaigų, gydymo paslaugų išlaikymas	Atsižvelgta*
104.	Vietos situacijos ir kaimo gyventojų poreikių tyrimo anketa, raštu	2023-02-28	Didinti įvairių paslaugų prieinamumą	Atsižvelgta*

* Atsižvelgta planuojant VPS poreikius, priemones, kiek leidžia BIVP galimybės

7 priedas.

VIETOS SITUACIJOS IR KAIMO GYVENTOJŲ POREIKIŲ TYRIMO ANKETA

Vietos veiklos grupė „Radviliškio lyderis“ (toliau - VVG), jungianti savivaldybės, verslo ir kaimo bendruomenių atstovus, kviečia rajono gyventojus prisidėti rengiant 2023-2027 m. vietos plėtros strategiją, atitinkančią LEADER programos reikalavimus.

Atlikdama vietos situacijos analizę VVG orientuojasi į Radviliškio rajono gyventojų poreikius, todėl vykdo plačią kaimo gyventojų apklausą. Prašome Jūsų atsakyti į anketoje pateiktus klausimus. Jūsų atsakymai padės VVG nuspręsti, kokioms kaimo gyvenimo sritims skirti ES finansavimą. Prašome nepraleisti nei vieno klausimo. Iš anksto dėkojame už nuoširdžius ir išsamius atsakymus!

Susidomėję VVG veikla gali kreiptis į VVG „Radviliškio lyderis“ tel. (8-422) 69 046, elektroninis paštas yvg@radviliskis.lt.

VVG "Radviliškio lyderis" valdyba

1. Ar Jūs didžiuojatės savo gyvenamąja vietove?

1. Taip
2. Ne
3. Sunku pasakyti

Atsakymai:

taip	ne	sunku pasakyti
71,43%	2,38%	26,19%

2. Jei atsakėte „Taip“, kokių gyvenamosios vietovės bruožu ar vietos gyvenimo ypatumu Jūs labiausiai didžiuojatės? Prašome pasirinkti ne daugiau kaip tris atsakymų variantus.

1. Gamta ir kraštovaizdžiu
2. Geografinė padėtimi
3. Krašto kultūros tradicijomis ir paveldu
4. Krašto istorija
5. Žemės ūkio pasiekimais
6. Vietos verslu ir amatais
7. Infrastruktūros būkle ir jos funkcionavimu (keliai, mokyklos, sveikatos priežiūros įstaigos ir pan.)
8. Čia gyvenančiais žmonėmis, gera kaimynyste
9. Bendruomeniniu gyvenimu ir vietos nevyriausybinų organizacijų veiklos rezultatais
10. Vietos valdžios veikla
11. Kita (įrašykite) _____

Atsakymai (proc.):

1. Gamta ir kraštovaizdžiu	2. Geografinė padėtis	3. Krašto kultūros tradicijos ir paveldas	4. Krašto istorija	5. Žemės ūkio pasiekimas	6. Vietos verslu ir amatais	7. Infrastruktūros būklė ir jos funkcionavimas (keliai, mokyklos, sveikatos priežiūros įstaigos ir pan.)	8. Čia gyvenančiais žmonėmis, gera kaimynyste	9. Bendruomenių gyvenimu ir vietos nevyriausybių organizacijų veiklos rezultatais	10. Vietos valdžios veikla			
20,21	13,70	6,51	11,64	4,79	2,05	4,45	14,38	12,33	3,08	0,00	6,85	6,85

3. Kokia gyvenamosios vietovės problema Jūsų nuomone yra pati opiausia? Prašome pasirinkti ne daugiau kaip tris atsakymų variantus.

1. Gyventojų skaičiaus mažėjimas
2. Gyventojų senėjimas
3. Emigracija
4. Nedarbas
5. Kaimo gyventojų socialinė atskirtis
6. Mažos kaimo gyventojų pajamos
7. Didelė skurdo aprėptis
8. Menkas vietos gyventojų verslumas
9. Menkas jaunimo užimtumas
10. Viešųjų (pvz. susisiekimo, sveikatos priežiūros ir sveikatingumo, socialinių, švietimo, kultūros, ir kitų (pvz. buitinių, ūkinių) paslaugų trūkumas
11. Asocialios gyvensenos plitimas (vaikų nepriežiūra, priklausomybės ligos ir pan.)
12. Bloga infrastruktūra (keliai, apšvietimas, viešieji pastatai, vandentvarka ir pan.)
13. Bloga aplinkosaugos situacija, klimato kaita
14. Energetikos kaštai
15. Silpnos/neveikiančios bendruomeninės organizacijos
16. Kita (įrašykite) _____

Atsakymai (proc.):

1	15,26	Gyventojų skaičiaus mažėjimas
2	14,55	Gyventojų senėjimas
3	12,68	Nedarbas
4	10,56	Mažos kaimo gyventojų pajamos
5	6,81	Kaimo gyventojų socialinė atskirtis
6	6,81	iešųjų (pvz. susisiekimo, sveikatos priežiūros ir sveikatingumo, socialinių, švietimo, kultūros, ir kitų (pvz. buitinių, ūkinių) paslaugų trūkumas
7	6,57	Bloga infrastruktūra (keliai, apšvietimas, viešieji pastatai, vandentvarka ir pan.)
8	6,10	Emigracija
9	5,63	Menkas vietos gyventojų verslumas
10	4,93	Menkas jaunimo užimtumas
11	3,99	Energetikos kaštai
12	1,88	Didelė skurdo aprėptis
13	1,64	11. Asocialios gyvensenos plitimas (vaikų nepriežiūra, priklausomybės ligos ir pan.)

14	1,41	15. Silpnos/neveikiančios bendruomeninės organizacijos
15	0,94	13. Bloga aplinkosaugos situacija, klimato kaita
16	0,23	16. Kita

4. Jūsų nuomone, kaip keisis gyvenimas Jūsų gyvenamojoje vietovėje laikotarpiu iki 2027 m.?

1. Manau, kad blogės
2. Manau, kad gerės

Atsakymai:

1. Manau, kad blogės	2. Manau, kad gerės
58,73%	41,27%

5. Ką žinote apie vietos veiklos grupę „Radviliškio lyderis“ *Prašome pasirinkti vieną atsakymo variantą.*

1. Apie šią organizaciją girdžiu pirmą kartą
2. Kažką esu girdėjęs apie šią organizaciją, bet i jos veiklą nesigilinau
3. Esu susipažinęs su šios organizacijos vykdoma veikla
4. Lankiausi šios organizacijos organizuojuose renginiuose
5. Dalyvauju VVG veikloje
6. Kita (įrašykite) _____

Atsakymai (proc.):

1	27,78%	2. Kažką esu girdėjęs apie šią organizaciją, bet i jos veiklą nesigilinau
2	27,78%	3. Esu susipažinęs su šios organizacijos vykdoma veikla
3	20,63%	1. Apie šią organizaciją girdžiu pirmą kartą
4	18,25%	4. Lankiausi šios organizacijos organizuojuose renginiuose
5	5,56%	5. Dalyvauju VVG veikloje
6	0,00%	6. Kita

6. Lietuvos kaimo gyventojus įvairia forma pasiekia Europos Sąjungos finansavimo lėšos. Ar Jūs asmeniškai pajutote tokio finansavimo naudą sau ir savo gyvenamajai vietovei?

1. Taip
2. Ne

Atsakymai:

Taip	Ne
60,32%	39,68%

- 7. Europos Sąjungos finansavimas Lietuvos kaimui bus teikiamas ir laikotarpiu iki 2027 m. Kokias sritis Jūsų nuomone svarbu finansuoti Radviliškio rajone? Įvertinkite kiekvieną sritį, apibraudami vieną skaičių iš penkių, kur 1- finansavimą teikti nesvarbu, o 5 – finansavimą teikti labai svarbu.**

Eil. Nr.	Finansavimo sritys	Nesvarbu				
		→	→	→	→	→
		→→→→→Labai svarbu				
1.	Viešųjų ar privačių paslaugų gyventojams (švietimo, sveikatos ir sveikatingumo, kultūros, laisvalaikio užimtumo, sporto, susisiekimo, buitinių paslaugų, aplinkos tvarkymo, gyvūnų priežiūros paslaugų, viešosios tvarkos palaikymo ir pan.) plėtra	1	2	3	4	5
2.	Paslaugų (socialinių, užimtumo ir pan.) socialiai pažeidžiamoms grupėms (bedarbiams, vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.) plėtra	1	2	3	4	5
3.	Viešosios infrastruktūros (viešieji pastatai, viešosios erdvės ir pan.) pagerinimas, kai ji yra platesnio projekto dalis, pritaikant ją gyventojų reikmėms	1	2	3	4	5
4.	Turizmo infrastruktūros plėtra ir paslaugų vystymas	1	2	3	4	5
5.	Parama tvariai miškininkystei (mažos apimties investicijos į rekreaciją ir edukacijas miškuose); kitos buveinių bei kraštovaizdžių išsaugojimo veiklos	1	2	3	4	5
6.	Bendruomeniškumą skatinančios iniciatyvos (šventės, talkos, saugi kaimynystė, kitos bendruomeniškumo iniciatyvos), kultūrinės veiklos	1	2	3	4	5
7.	Savanorystę skatinanti veikla (žmonių veikla bendram labui)	1	2	3	4	5
8.	Parama ekonomikos augimo skatinimui ir darbo vietų kūrimui	1	2	3	4	5
9.	Parama bendruomeniniam/socialiniam verslui, įskaitant naujų paslaugų kūrimą ir esamų plėtojimą bei jų prieinamumo didinimą	1	2	3	4	5
10.	Inovacijų skatinimas, mokslinių tyrimų panaudojimas, žemės ūkio skaitmeninimo sprendimų diegimas kaimo vietovėse	1	2	3	4	5
11.	Parama gebėjimų ugdymui, kūrybiškumo skatinimui, žinių mainams ir mokymosi visą gyvenimą iniciatyvoms	1	2	3	4	5
12.	Parama siekiant pritraukti ir išlaikyti jaunuosius ūkininkus bei kitus naujus ūkininkus bei palankesnių sąlygų tvariai verslo plėtrai kaimo vietovėse sudarymui	1	2	3	4	5
13.	Projektai, skatinantys vietos produkcijos perdirbimą, ypač gaminant aukštos kokybės, saugų ir maistingą maistą, pagamintą tvariu būdu ir jo realizavimą	1	2	3	4	5
14.	Parama ūkio subjektų bendradarbiavimui, tiekimo grandinių kūrimui	1	2	3	4	5
15.	Parama aplinkosaugos, klimato kaitos pokyčių švelninimo ir prisitaikymo iniciatyvoms, tausiam gamtos išteklių naudojimui, tvarios energetikos plėtrai	1	2	3	4	5

16.	Parama bioekonomikos verslams, įskaitant šalutinių produktų, atliekų, liekanų, kitų žaliavų panaudojimą, maisto atliekų kiekio mažinimą	1	2	3	4	5
17.	Parama paslaugų žemės ūkiui plėtojimui, kai tokiais veiksmais kuriama pridėtinė vertė vietos bendruomenei	1	2	3	4	5

Atsakymai (proc.):

1	7.8	4,24	Parama ekonomikos augimo skatinimui ir darbo vietų kūrimui
2	7.1	4,11	Viešųjų ar privačių paslaugų gyventojams (švietimo, sveikatos ir sveikatingumo, kultūros, laisvalaikio užimtumo, sporto, susisiekimo, buitinių paslaugų, aplinkos tvarkymo, gyvūnų priežiūros paslaugų, viešosios tvarkos palaikymo ir pan.) plėtra
3	7.2	4,02	Paslaugų (socialinių, užimtumo ir pan.) socialiai pažeidžiamoms grupėms (bedarbiams, vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.) plėtra
4	7.9	3,99	Parama bendruomeniniam/socialiniam verslui, įskaitant naujų paslaugų kūrimą ir esamų plėtojimą bei jų prieinamumo didinimą
5	7.6	3,94	Bendruomeniškumą skatinančios iniciatyvos (šventės, talkos, saugi kaimynystė, kitos bendruomeniškumo iniciatyvos), kultūrinės veiklos
6	7.13	3,89	Projektai, skatinantys vietos produkcijos perdirbimą, ypač gaminant aukštos kokybės, saugų ir maistingą maistą, pagamintą tvariu būdu ir jo realizavimą
7	7.3	3,80	Viešosios infrastruktūros (viešieji pastatai, viešosios erdvės ir pan.) pagerinimas, kai ji yra platesnio projekto dalis, pritaikant ją gyventojų reikmėms
8	7.17	3,78	Parama paslaugų žemės ūkiui plėtojimui, kai tokiais veiksmais kuriama pridėtinė vertė vietos bendruomenei
9	7.12	3,73	Parama siekiant pritraukti ir išlaikyti jaunuosius ūkininkus bei kitus naujus ūkininkus bei palankesnių sąlygų tvariai verslo plėtrai kaimo vietovėse sudarymui
10	7.4	3,60	Turizmo infrastruktūros plėtra ir paslaugų vystymas
11	7.11	3,56	Parama gebėjimų ugdymui, kūrybiškumo skatinimui, žinių mainams ir mokymosi visą gyvenimą iniciatyvoms
12	7.15	3,56	Parama aplinkosaugos, klimato kaitos pokyčių švelninimo ir prisitaikymo iniciatyvoms, tausiam gamtos išteklių naudojimui, tvarios energetikos plėtrai
13	7.7	3,51	Savanorystę skatinanti veikla (žmonių veikla bendram labui)
14	7.16	3,49	Parama bioekonomikos verslams, įskaitant šalutinių produktų, atliekų, liekanų, kitų žaliavų panaudojimą, maisto atliekų kiekio mažinimą
15	7.14	3,48	Parama ūkio subjektų bendradarbiavimui, tiekimo grandinių kūrimui
16	7.10	3,46	Inovacijų skatinimas, mokslinių tyrimų panaudojimas, žemės ūkio skaitmeninimo sprendimų diegimas kaimo vietovėse
17	7.5	3,24	Parama tvariai miškininkystei (mažos apimties investicijos į rekreaciją ir edukacijas miškuose); kitos buveinių bei kraštovaizdžių išsaugojimo veiklos

8. Jei tarp nurodytų ES finansavimo sričių nebuvo paminėti kaimo gyventojui svarbūs dalykai, prašome Jus tai nurodyti. Parašykite.

Atsakymai:

Kelių tvarkymas;
Žvyrkelių asfaltavimas, kelių asfaltavimas.

9. Kai kurios Lietuvoje ir Radviliškio rajone veikiančios kaimo bendruomenės bei kitos nevyriausybinės organizacijos vykdo ne tik kultūrinę, socialinę ir visuomeninę veiklą, bet ir imasi ūkinės veiklos, kuri duoda pajamas. Kaip manote, kokios ekonominės veiklos galėtų imtis Jūsų kaimo bendruomenė/nevyriausybinė organizacija, jei tokios veiklos pradžia ar plėtrai būtų skirtas Europos Sąjungos finansavimas? Galite pasirinkti kelis atsakymų variantus.

1. Įvairių paslaugų vietos gyventojams (aplinkos, kapinių, aikštelių, kitų privačių ir viešų objektų priežiūra ir tvarkymas; vyresnių žmonių, vaikų, gyvūnų priežiūra; pavėžėjimo paslaugos; vyresnių žmonių, vaikų, kitų grupių asmenų užimtumo organizavimas; sporto, sveikatingumo ir aktyvaus laisvalaikio praleidimo paslaugos; ritualinės paslaugos; buitinės paslaugos; įvairios mobilios paslaugos; kita) teikimas
2. Gamtos gerybių (grybų, uogų, žolelių ir pan.) rinkimas, perdirbimas ir realizavimas
3. Ūkininkų ir vietos sodininkų, daržininkų produkcijos perdirbimo paslaugos bei produktų realizavimas
4. Amatininkų, vietos menininkų gaminių bei suvenyrų gamyba ir realizavimas
5. Kulinarinio paveldo produktų, vietinio maisto gamyba ir pardavimas
6. Įvairių paslaugų (įskaitant apgyvendinimą, maitinimą, laisvalaikio užimtumą, pramogas ir edukacijas) turistams, piligrimams, kitiems specifiniams lankytojams (pvz. žvejams) teikimas
7. Biokuro, kitų produktų iš šalutinių produktų, atliekų, liekanų, kitų žaliavų gamyba, kiti bioekonomikos verslai
8. Nežinau, sunku pasakyti
9. Kita (jei galite, parašykite kuo konkretesnę idėją) _____

Atsakymai (proc.):

1	30,88	1. Įvairių paslaugų vietos gyventojams (aplinkos, kapinių, aikštelių, kitų privačių ir viešų objektų priežiūra ir tvarkymas; vyresnių žmonių, vaikų, gyvūnų priežiūra; pavėžėjimo paslaugos; vyresnių žmonių, vaikų, kitų grupių asmenų užimtumo organizavimas; sporto, sveikatingumo ir aktyvaus laisvalaikio praleidimo paslaugos; ritualinės paslaugos; buitinės paslaugos; įvairios mobilios paslaugos; kita) teikimas
6	20,35	6. Įvairių paslaugų (įskaitant apgyvendinimą, maitinimą, laisvalaikio užimtumą, pramogas ir edukacijas) turistams, piligrimams, kitiems specifiniams lankytojams (pvz. žvejams) teikimas
3	14,04	3. Ūkininkų ir vietos sodininkų, daržininkų produkcijos perdirbimo paslaugos bei produktų realizavimas
5	10,18	5. Kulinarinio paveldo produktų, vietinio maisto gamyba ir pardavimas
2	9,47	2. Gamtos gerybių (grybų, uogų, žolelių ir pan.) rinkimas, perdirbimas ir realizavimas
4	5,61	4. Amatininkų, vietos menininkų gaminių bei suvenyrų gamyba ir realizavimas
7	4,91	7. Biokuro, kitų produktų iš šalutinių produktų, atliekų, liekanų, kitų žaliavų gamyba, kiti bioekonomikos verslai
8	4,21	nežinau
9	0,35	9. Kita (jei galite, parašykite kuo konkretesnę idėją)

Kita: Sukurti infrastruktūrą prie apžvalgos bokšto.

10. Kaip manote, ar Jūs esate verslus? Prašome pasirinkti vieną atsakymo variantą.

1. Taip, galiu tai patvirtinti savo gyvenimo faktais
2. Verslumas man visai nebūdingas

3. Niekada apie tai negalvojau

Atsakymai (proc.):

1. Taip, galiu tai patvirtinti savo gyvenimo faktais	2. Verslumas man visai nebūdingas	3. Niekada apie tai negalvojau
15,08%	19,05%	65,87%

11. Pažymėkite, kokių paslaugų Jums trūksta. Taip pat nurodykite, ar pirktumėte nurodytas paslaugas, jei jos būtų pradėtos teikti Jūsų gyvenamojoje vietovėje? Prie kiekvienos paslaugos pažymėkite Jums tinkamą variantą

Eil. Nr.	Paslauga	Ar trūksta?		Ar pirkčiau?	
		Taip	Ne	Taip	Ne
1.	Aplinkos tvarkymas (vejų nupjovimas, vaismedžių genėjimas, šiukšlių išvežimas, daržų/darželių/gėlynų, kapinių, sporto aikštelių, kitų privačių ir viešų objektų priežiūra ir tvarkymas)	Taip	Ne	Taip	Ne
2.	Specialios paslaugos sodyboms (kaminų valymas ir kitos priešgaisrinės saugos priemonės, saugos sistemų įvedimas, eksploatavimas, šulinių sutvarkymas ir pan.)	Taip	Ne	Taip	Ne
3.	Buitinės paslaugos (siuvykla, batų taisykla, maisto gamyba/pagaminto maisto pristatymas, personalinių kompiuterių ir interneto priežiūros paslaugos ir kt.)	Taip	Ne	Taip	Ne
4.	Nesudėtingas gyvenamojo būsto ir ūkinių pastatų remontas, gerbūvio įrengimo darbai (stogo ir krosnies remontas, dažymo darbai, įvažiavimo įrengimas ir pan.)	Taip	Ne	Taip	Ne
5.	Vaikų priežiūra	Taip	Ne	Taip	Ne
6.	Vyresnio amžiaus asmenų ir sunkių ligonių priežiūra (slauga, vaistų suleidimas, aprūpinimas būtiniaisiais pirkiniais ir pan.)	Taip	Ne	Taip	Ne
7.	Gyvūnų priežiūra	Taip	Ne	Taip	Ne
8.	Pavėžėjimo paslaugos (nuvykimas į administracinį centrą tvarkyti dokumentų, bažnyčios lankymas, vizitai pas gydytojus ir pan.)	Taip	Ne	Taip	Ne
9.	Vyresnių žmonių, vaikų, kitų grupių asmenų užimtumo organizavimas	Taip	Ne	Taip	Ne
10.	Sporto, sveikatingumo ir aktyvaus laisvalaikio praleidimo paslaugos	Taip	Ne	Taip	Ne
11.	Ritualinės paslaugos	Taip	Ne	Taip	Ne
12.	Įvairios mobilios paslaugos (pvz. medicinos, bibliotekos, išvežiojamosios prekybos ir pan.)	Taip	Ne	Taip	Ne
13.	Jūsų surinktų ar užaugintų gėrybių perdėbimo ir realizavimo paslaugos	Taip	Ne	Taip	Ne
14.	Kita (įrašykite):	Taip	Ne	Taip	Ne

Atsakymai (proc.):**Ar trūksta?**

1	Pavėžėjimo paslaugos (nuvykimas į administracinį centrą tvarkyti dokumentų, bažnyčios lankymas, vizitai pas gydytojus ir pan.)	73,81%
2	Buitinės paslaugos (siuvykla, batų taisykla, maisto gamyba/pagaminto maisto pristatymas, personalinių kompiuterių ir interneto priežiūros paslaugos ir kt.)	67,46%
3	Vyresnio amžiaus asmenų ir sunkių ligonių priežiūra (slauga, vaistų suleidimas, aprūpinimas būtiniaisiais pirkiniais ir pan.)	67,46%
4	Specialios paslaugos sodyboms (kaminų valymas ir kitos priešgaisrinės saugos priemonės, saugos sistemų įvedimas, eksploatavimas, šulinių sutvarkymas ir pan.)	64,29%
5	Nesudėtingas gyvenamojo būsto ir ūkinių pastatų remontas, gerbūvio įrengimo darbai (stogo ir krosnies remontas, dažymo darbai, įvažiavimo įrengimas ir pan.)	63,49%
6	Vyresnių žmonių, vaikų, kitų grupių asmenų užimtumo organizavimas	63,49%
7	Sporto, sveikatingumo ir aktyvaus laisvalaikio praleidimo paslaugos	60,32%
8	Aplinkos tvarkymas (vejų nupjovimas, vaismedžių genėjimas, šiukšlių išvežimas, daržų/darželių/gėlynų, kapinių, sporto aikštelių, kitų privačių ir viešų objektų priežiūra ir tvarkymas)	57,94%
9	Jūsų surinktų ar užaugintų gėrybių perdirbimo ir realizavimo paslaugos	55,56%
10	Įvairios mobilios paslaugos (pvz. medicinos, bibliotekos, išvežiojamosios prekybos ir pan.)	46,03%
11	Vaikų priežiūra	35,71%
12	Gyvūnų priežiūra	31,75%
13	Ritualinės paslaugos	30,16%
14	Kita (įrašykite):	2,38%

Ar pirkčiau?

1	Buitinės paslaugos (siuvykla, batų taisykla, maisto gamyba/pagaminto maisto pristatymas, personalinių kompiuterių ir interneto priežiūros paslaugos ir kt.)	70,63%
2	Pavėžėjimo paslaugos (nuvykimas į administracinį centrą tvarkyti dokumentų, bažnyčios lankymas, vizitai pas gydytojus ir pan.)	57,94%
3	Nesudėtingas gyvenamojo būsto ir ūkinių pastatų remontas, gerbūvio įrengimo darbai (stogo ir krosnies remontas, dažymo darbai, įvažiavimo įrengimas ir pan.)	55,56%
4	Sporto, sveikatingumo ir aktyvaus laisvalaikio praleidimo paslaugos	54,76%
5	Specialios paslaugos sodyboms (kaminų valymas ir kitos priešgaisrinės saugos priemonės, saugos sistemų įvedimas, eksploatavimas, šulinių sutvarkymas ir pan.)	54,76%
6	Vyresnio amžiaus asmenų ir sunkių ligonių priežiūra (slauga, vaistų suleidimas, aprūpinimas būtiniaisiais pirkiniais ir pan.)	53,17%
7	Vyresnių žmonių, vaikų, kitų grupių asmenų užimtumo organizavimas	50,79%
8	Jūsų surinktų ar užaugintų gėrybių perdirbimo ir realizavimo paslaugos	50,79%
9	Aplinkos tvarkymas (vejų nupjovimas, vaismedžių genėjimas, šiukšlių išvežimas, daržų/darželių/gėlynų, kapinių, sporto aikštelių, kitų privačių ir viešų objektų priežiūra ir tvarkymas)	50,00%
10	Ritualinės paslaugos	40,48%
11	Įvairios mobilios paslaugos (pvz. medicinos, bibliotekos, išvežiojamosios prekybos ir pan.)	38,10%
12	Gyvūnų priežiūra	24,60%
13	Vaikų priežiūra	23,02%
14	Kita (įrašykite):	0,00%

12. Kaip manote, kas trukdo Jūsų bendruomenei/neyriausybinei organizacijai organizuoti savo verslą ir/arba teikti savo nariams būtinausias paslaugas? Galite pasirinkti kelis įrašus.

1. Bendruomenine/neyriausybinė organizacija yra per silpna organizaciniu požiūriu (trūksta veikliu žmonių, žinių, patirties ir t.t.)
2. Bendruomenė/neyriausybinė organizacija neturi pradinio kapitalo ūkinei veiklai vykdyti
3. Trūksta naujos veiklos idėjų
4. Trūksta palaikymo iš šalies - pasigendama bendros veiklos pasiūlymų iš vietos valdžios ir/arba verslininkų
5. Daugelis bendruomenės/ nevyriausybinės organizacijos narių nenori rizikuoti ir įsitraukti į nežinomą veiklą
6. Bendruomenė/neyriausybinė organizacija sugeba vietos problemas išspręsti įprastais būdais - giminių, kaimynų ir valdžios paramos dėka
7. Bendruomenės/neyriausybinės organizacijos nariams priimtina tik visuomeninė veikla, nesusijusi su pajamų užsidirbimu
8. Kita (įrašykite) _____

Atsakymai (proc.):

1	19,61	1. Bendruomenine/neyriausybinė organizacija yra per silpna organizaciniu požiūriu (trūksta veikliu žmonių, žinių, patirties ir t.t.)
2	19,61	2. Bendruomenė/neyriausybinė organizacija neturi pradinio kapitalo ūkinei veiklai vykdyti
5	16,47	5. Daugelis bendruomenės/ nevyriausybinės organizacijos narių nenori rizikuoti ir įsitraukti į nežinomą veiklą
3	16,08	3. Trūksta naujos veiklos idėjų
4	13,33	4. Trūksta palaikymo iš šalies - pasigendama bendros veiklos pasiūlymų iš vietos valdžios ir/arba verslininkų
7	8,24	7. Bendruomenės/neyriausybinės organizacijos nariams priimtina tik visuomeninė veikla, nesusijusi su pajamų užsidirbimu
6	5,88	6. Bendruomenė/neyriausybinė organizacija sugeba vietos problemas išspręsti įprastais būdais - giminių, kaimynų ir valdžios paramos dėka
8	0,39	8. Kita (įrašykite)
9	0,39	neatsakė

Kita: Niekas netrukdo.

13. Jūsų nuomone, kokia kaimo bendruomenės arba kitos nevyriausybinės organizacijos veikla labiausiai atitiktų gyventojų lūkesčius, vietos tradicijas ir teiktų didžiausią naudą? Išvardykite vieną ar keletą veiklų ir nurodykite, kodėl ši veikla gali būti sėkminga.

Atsakymai (proc.):

Taip	Ne
25,40%	74,60%

14. Jei kaimo bendruomenė arba kita kuri nors nevyriausybinė organizacija organizuotų vietos gyventojams trūkstamas paslaugas, ar Jūs ir Jūsų šeimos nariai prisidėtumėte prie šios veiklos savanorišku darbu?

1. Taip
2. Ne

Atsakymai (proc.):

Taip	Ne
68,25%	31,75%

15. Kiek savanoriško darbo valandų Jūs ir Jūsų šeimos nariai galėtumėte skirti darbui bendruomenės labui, jei ši veikla Jums atrodytų prasminga?

1. Per savaitę _____ val.
2. Per mėnesį _____ val.
3. Per metus _____ val.

Atsakymai (vidurkis):

1. Per savaitę _____ val.	2. Per mėnesį _____ val.	3. Per metus _____ val.
2,5	4,0	20,3

16. Gal turite konkrečių pasiūlymų, kaip būtų galima spręsti nedarbo problemą Jūsų gyvenamojoje vietovėje? *Prašome parašyti.*

Atsakymai: Savanoriai, maršrutinį autobusą paleisti, kurti verslus, darbinti tuos, kuriems tikrai reikia, užtikrintas darbo vietas pasiekiamumas – daug žmonių neturi kuo nuvykti iki darbo vietos; ūkinės veiklos plėtra; Kelio Šeduva-Krekenava asfaltavimas; Naujų darbo vietų kūrimas; Nedarbo pašalpų mažinimas; Sutvarkyti keliai; Mažiau mokėti pašalpų; Skatinti smulkų verslą ir sudaryti sąlygas jam išsilaikyti; Remti smulkių ūkio veiklą; Geriau spręsti susisiektis su miestu klausimą; Naujų verslų įkūrimas; Darbo vietų įkūrimas; Steigti naujas darbo vietas; Švietimas, nemokami kursai, kvalifikacijos kėlimas, užimtumas; Trūksta darbuotojų visuose sektoriuose. Žmonės renkasi užimtumo tarnybą. Tiesiog reikia eiti dirbti; Pradinis kapitalas; Verslumo skatinimas, jaunimo verslumo skatinimas; Daugiau darbo pasiūlymų; Pavėžėjimo kompensavimas; Remti jaunos žmonės norinčius kurti individualias veiklas;

17. Ar Jūs pats imtumėtės/plėstumėte smulkų verslą, jei jo pradžiai/plėtrai būtų suteiktas ES finansavimas?

1. Taip
2. Ne

Atsakymai (proc.):

Taip	Ne	Neatsakė
35,71%	57,94%	6,35%

18. Jei atsakėte „Taip“, gal galite įvardinti verslo idėją, kurią norėtumėte įgyvendinti?

Atsakymai: Pavėžėjimo paslaugos; Sveikatinimo paslaugos; Parduotuvė; Sodybos nuoma, pavėsinės nuoma, aplinkos priežiūros paslaugos; žemės ūkis, sodininkystė, produktų realizavimas; žemės ūkio veikla; maisto gaminimas, pristatymas; Duonos kepinių kepimas; Vystyti „nuo lauko iki stalo“ idėją, kurti edukacijas, pramogas; Kavinė/dienos pietūs, Taksi paslaugos; Užkandinė; Keramikos darbų pardavimas; Apgyvendinimo/maitinimo paslaugos; užsakomo maisto gamyba; Uogų ir daržovių perdirbimas; Siuvykla

19. Jūsų nuomone, kas pagerintų Radviliškio rajono kaimo jaunimo iki 29 m. situaciją? Galite pasirinkti kelis atsakymų variantus.

1. Jaunų žmonių įsilieėjimas į bendruomenės ir/arba kitu nevyriausybinių organizacijų veiklą
2. Jaunimo verslo iniciatyvų finansavimas
3. Jaunimo įtraukimas į savanorišką ir novatorišką veiklą
4. Jaunimo informavimas apie galimybes mokytis, tobulinti profesinius įgūdžius, kurti verslą ir pan.
5. Galimybių jauniems žmonėms dirbti sudarymas (pvz., vaikų priežiūros organizavimas ir pan.)
6. Saugios, draugiškos ir gražios gyvenamosios aplinkos kūrimas
7. Laisvalaikio (kultūros, sporto ir pan.) galimybių didinimas
8. Lengvatinių sąlygų jaunų šeimų įsikūrimui sudarymas (pvz., žemėtvarkos projekto parengimas, kelio iki sodybos nutiesimas, elektros įvado įrengimas, interneto linijos nutiesimas ir kitos konkrečios priemonės)
9. Didinti įsidarbinimo galimybes
10. Kita
(įrašykite) _____

Atsakymai (proc.):

1	20,06	9. Didinti įsidarbinimo galimybes
2	16,86	5. Galimybių jauniems žmonėms dirbti sudarymas (pvz., vaikų priežiūros organizavimas ir pan.)
3	14,24	8. Lengvatinių sąlygų jaunų šeimų įsikūrimui sudarymas (pvz., žemėtvarkos projekto parengimas, kelio iki sodybos nutiesimas, elektros įvado įrengimas, interneto linijos nutiesimas ir kitos konkrečios priemonės)
4	11,34	1. Jaunų žmonių įsilieėjimas į bendruomenės ir/arba kitu nevyriausybinių organizacijų veiklą
5	10,47	2. Jaunimo verslo iniciatyvų finansavimas

6	7,27	7. Laisvalaikio (kultūros, sporto ir pan.) galimybių didinimas
7	6,40	3. Jaunimo įtraukimas į savanorišką ir novatorišką veiklą
8	5,81	4. Jaunimo informavimas apie galimybes mokytis, tobulinti profesinius įgūdžius, kurti verslą ir pan.
9	4,65	6. Saugios, draugiškos ir gražios gyvenamosios aplinkos kūrimas
10	2,03	neatsakė
11	0,87	10. Kita (įrašykite

Kita: Švietimo įstaigų, gydymo paslaugų išlaikymas; Didinti įvairių paslaugų prieinamumą.

20. Įvertinkite, kokia Jūsų gyvenamosios vietovės vietos gyventojų susitelkimo ir tapatumo (gyventojų vertybių sistema, interesai ir t.t.) būklė? Įvertinkite kiekvieną eilutę, pažymėdami savo nuomonę tiek apie būklę tiek apie tendenciją.

Eil. Nr.	Sritis	Būklė			Tendencija		
		Gera	Vidutinė	Bloga	Gera	Vidutinė	Bloga
1.	Gyventojų nuostata būti savo gyvenvietės ir rajono šeimininku/ didžiavimasis savo gyvenamąja vietove	3	2	1	+	0	-
2.	Gyventojų dalyvavimas kultūros, sporto ir kituose renginiuose	3	2	1	+	0	-
3.	Gyventojų tarpusavio bendravimo kultūra ir kaimynystės santykiai	3	2	1	+	0	-
4.	Gyventojų įsitraukimas į bendruomenių ir kitą viešąją veiklą	3	2	1	+	0	-
5.	Gyventojų gebėjimas atjausti asmenis, patiriančius socialinę atskirtį ir noras jiems padėti	3	2	1	+	0	-
6.	Vietos amatų, kultūros ir kulinarijos paveldo bei tradicinių švenčių puoselėjimas	3	2	1	+	0	-

Atsakymai (Būklės vertinimo reikšmės: 3 – gera; 2 – vidutinė; 1 – bloga. Tendencijų vertinimo reikšmės: 3 – gerėja; 2 – neutrali; 1 – blogėja. Pateikiamas respondentų vertinimų vidurkis):

		Būklė
1	Gyventojų tarpusavio bendravimo kultūra ir kaimynystės santykiai	2.13
2	Gyventojų nuostata būti savo gyvenvietės ir rajono šeimininku/ didžiavimasis savo gyvenamąja vietove	2.10
3	Gyventojų dalyvavimas kultūros, sporto ir kituose renginiuose	1,92
4	Gyventojų gebėjimas atjausti asmenis, patiriančius socialinę atskirtį ir noras jiems padėti	1,91

5	Gyventojų įsitraukimas į bendruomenių ir kitą viešąją veiklą	1,85
6	Vietos amatų, kultūros ir kulinarijos paveldo bei tradicinių švenčių puoselėjimas	1,80

		Tendencija
1	Gyventojų nuostata būti savo gyvenvietės ir rajono šeiminiuku/ didžiavimasis savo gyvenamąja vietove	2,21
2	Gyventojų gebėjimas atjausti asmenis, patiriančius socialinę atskirtį ir noras jiems padėti	2,17
3	Gyventojų tarpusavio bendravimo kultūra ir kaimynystės santykiai	2,14
4	Vietos amatų, kultūros ir kulinarijos paveldo bei tradicinių švenčių puoselėjimas	1,99
5	Gyventojų dalyvavimas kultūros, sporto ir kituose renginiuose	1,99
6	Gyventojų įsitraukimas į bendruomenių ir kitą viešąją veiklą	1,96

21. Įvertinkite, kokia yra rajono žmoniškųjų išteklių būklė? Įvertinkite kiekvieną eilutę, pažymėdami savo nuomonę tiek apie būklę, tiek apie tendenciją.

Eil. Nr.	Sritis	Būklė			Tendencija		
		Gera	Vidutinė	Bloga	Gera	Vidutinė	Bloga
1.	Vietos gyventojų gebėjimas prisitaikyti prie darbo rinkos pokyčių	3	2	1	+	0	-
2.	Gyventojų pasirengimas imtis savo verslo	3	2	1	+	0	-
3.	Jaunimo aktyvumas darbo rinkoje	3	2	1	+	0	-
4.	Vaikų ir jaunimo ugdymas bei laisvalaikio užimtumas	3	2	1	+	0	-
5.	Jaunų šeimų ir specialistų įsitvirtinimas vietovėje	3	2	1	+	0	-
6.	Gyventojų pastangos sveikai gyventi	3	2	1	+	0	-

Atsakymai (Būklės vertinimo reikšmės: 3 – gera; 2 – vidutinė; 1 – bloga. Tendencijų vertinimo reikšmės: 3 – gerėja; 2 – neutrali; 1 – blogėja. Pateikiamas respondentų vertinimų vidurkis):

		Būklė
1	Vietos gyventojų gebėjimas prisitaikyti prie darbo rinkos pokyčių	1,90
2	Vaikų ir jaunimo ugdymas bei laisvalaikio užimtumas	1,83
3	Gyventojų pastangos sveikai gyventi	1,68
4	Jaunimo aktyvumas darbo rinkoje	1,61
5	Jaunų šeimų ir specialistų įsitvirtinimas vietovėje	1,60
6	Gyventojų pasirengimas imtis savo verslo	1,47

		Tendencija
1	Vaikų ir jaunimo ugdymas bei laisvalaikio užimtumas	1,94
2	Vietos gyventojų gebėjimas prisitaikyti prie darbo rinkos pokyčių	1,93
3	Gyventojų pastangos sveikai gyventi	1,83
4	Jaunimo aktyvumas darbo rinkoje	1,73
5	Jaunų šeimų ir specialistų įsitvirtinimas vietovėje	1,67
6	Gyventojų pasirengimas imtis savo verslo	1,66

22. Įvertinkite, kokia yra vietos gyventojų profesinė patirtis ir įgūdžiai? Įvertinkite kiekvieną eilutę, pažymėdami savo nuomonę tiek apie būklę, tiek apie tendenciją.

Eil. Nr.	Sritis	Būklė			Tendencija		
		Gera	Vidutinė	Bloga	Gera	Vidutinė	Bloga
1.	Vietos gyventojų gebėjimas rengti ir įgyvendinti tiek viešus, tiek privačius projektus	3	2	1	+	0	-
2.	Vietos gyventojų mokėjimas susitarti dėl pagrindinių bendruomeninių reikalų ir kartu spręsti problemas	3	2	1	+	0	-
3.	Vietos gyventojų ir organizacijų gebėjimas veikti novatoriškai	3	2	1	+	0	-
4.	Bendruomenės ir vietos valdžios gebėjimas bendradarbiauti	3	2	1	+	0	-
5.	Vietos bendruomenės ir verslo atstovų gebėjimas bendradarbiauti	3	2	1	+	0	-
6.	Vietos valdžios ir verslo atstovų gebėjimas bendradarbiauti	3	2	1	+	0	-

Atsakymai (Būklės vertinimo reikšmės: 3 – gera; 2 – vidutinė; 1 – bloga. Tendencijų vertinimo reikšmės: 3 – gerėja; 2 – neutrali; 1 – blogėja. Pateikiamas respondentų vertinimų vidurkis):

		Būklė
1	Bendruomenės ir vietos valdžios gebėjimas bendradarbiauti	2,11
2	Vietos gyventojų mokėjimas susitarti dėl pagrindinių bendruomeninių reikalų ir kartu spręsti problemas	1,95
3	Vietos bendruomenės ir verslo atstovų gebėjimas bendradarbiauti	1,94
4	Vietos valdžios ir verslo atstovų gebėjimas bendradarbiauti	1,93
5	Vietos gyventojų gebėjimas rengti ir įgyvendinti tiek viešus, tiek privačius projektus	1,87

6	Vietos gyventojų ir organizacijų gebėjimas veikti novatoriškai	1,73
---	--	------

		Tendencija
1	Bendruomenės ir vietos valdžios gebėjimas bendradarbiauti	2,12
2	Vietos gyventojų mokėjimas susitarti dėl pagrindinių bendruomeninių reikalų ir kartu spręsti problemas	2,06
3	Vietos bendruomenės ir verslo atstovų gebėjimas bendradarbiauti	2,06
4	Vietos valdžios ir verslo atstovų gebėjimas bendradarbiauti	2,00
5	Vietos gyventojų gebėjimas rengti ir įgyvendinti tiek viešus, tiek privačius projektus	1,98
6	Vietos gyventojų ir organizacijų gebėjimas veikti novatoriškai	1,94

23. Kaip vertinate rajone/savivaldybėje veikiančių institucijų ir valdžios veiklą? Įvertinkite kiekvieną eilutę, pažymėdami savo nuomonę tiek apie būklę, tiek apie tendenciją.

Eil. Nr.	Sritis	Būklė			Tendencija		
		Gera	Vidutinė	Bloga	Gera	Vidutinė	Bloga
1.	Rūpinimasis asmens ir turto apsauga (priešgaisrine ir viešosios tvarkos sauga)	3	2	1	+	0	-
2.	Socialines rūpybos reikalų sprendimas	3	2	1	+	0	-
3.	Krašto savitumo ir kultūros puoselėjimas	3	2	1	+	0	-
4.	Kaimo bendruomenių bei kitų nevyriausybinių organizacijų veiklos skatinimas ir iniciatyvų įgyvendinimo rėmimas	3	2	1	+	0	-
5.	Jaunimo reikalų sprendimas (parama jaunimo organizacijoms, jaunoms šeimoms ir t.t.)	3	2	1	+	0	-
6.	Valdžios veiklos viešumas ir sprendimu priėmimo skaidrumas	3	2	1	+	0	-

Atsakymai (Būklės vertinimo reikšmės: 3 – gera; 2 – vidutinė; 1 – bloga. Tendencijų vertinimo reikšmės: 3 – gerėja; 2 – neutrali; 1 – blogėja. Pateikiamas respondentų vertinimų vidurkis):

		Būklė
1	Socialines rūpybos reikalų sprendimas	2,18
2	Rūpinimasis asmens ir turto apsauga (priešgaisrine ir viešosios tvarkos sauga)	2,03

3	Kaimo bendruomenių bei kitų nevyriausybinių organizacijų veiklos skatinimas ir iniciatyvų įgyvendinimo rėmimas	1,99
4	Krašto savitumo ir kultūros puoselėjimas	1,98
5	Valdžios veiklos viešumas ir sprendimu priėmimo skaidrumas	1,78
6	Jaunimo reikalų sprendimas (parama jaunimo organizacijoms, jaunoms šeimoms ir t.t.)	1,67

		Tendencija
1	Socialines rūpybos reikalų sprendimas	2,11
2	Rūpinimasis asmens ir turto apsauga (priešgaisrine ir viešosios tvarkos sauga)	2,03
3	Kaimo bendruomenių bei kitų nevyriausybinių organizacijų veiklos skatinimas ir iniciatyvų įgyvendinimo rėmimas	2,03
4	Krašto savitumo ir kultūros puoselėjimas	1,99
5	Valdžios veiklos viešumas ir sprendimu priėmimo skaidrumas	1,89
6	Jaunimo reikalų sprendimas (parama jaunimo organizacijoms, jaunoms šeimoms ir t.t.)	1,80

24. Kaip vertinate rajone veikiančias verslo įmones ir jų veiklą? Įvertinkite kiekvieną eilutę, pažymėdami savo nuomonę tiek apie būklę, tiek apie tendenciją.

Eil. Nr.	Sritis	Būklė			Tendencija		
		Gera	Vidutinė	Bloga	Gera	Vidutinė	Bloga
1.	Verslo įmonių ir ūkininkų gebėjimas panaudoti vietos išteklius (pasitelkti vietos specialistus, įdarbinti vietos gyventojus, naudoti vietos žaliavas, rekreacinius išteklius ir kt.)	3	2	1	+	0	-
2.	Vietos įmonių rūpinimasis savo darbuotojais	3	2	1	+	0	-
3.	Kaimo turizmo sodybų savininkų gebėjimas į turizmo verslą įtraukti vietos gyventojus	3	2	1	+	0	-
4.	Vietos amatininkų gebėjimas kooperuotis ir bendrai spręsti produkcijos realizavimo uždavinius	3	2	1	+	0	-
5.	Vietos ūkininkų gebėjimas kooperuotis	3	2	1	+	0	-
6.	Verslininkų ir ūkininkų aktyvus dalyvavimas viešajame gyvenime (vietos politikoje, bendruomenių	3	2	1	+	0	-

veikloje, iniciatyvų rėmime ir kt.)						
-------------------------------------	--	--	--	--	--	--

Atsakymai (Būklės vertinimo reikšmės: 3 – gera; 2 – vidutinė; 1 – bloga. Tendencijų vertinimo reikšmės: 3 – gerėja; 2 – neutrali; 1 – blogėja. Pateikiamas respondentų vertinimų vidurkis):

		Būklė
1	Verslo įmonių ir ūkininkų gebėjimas panaudoti vietos išteklius (pasitelkti vietos specialistus, įdarbinti vietos gyventojus, naudoti vietos žaliavas, rekreacinius išteklius ir kt.)	1,93
2	Vietos įmonių rūpinimasis savo darbuotojais	1,88
3	Verslininkų ir ūkininkų aktyvus dalyvavimas viešajame gyvenime (vietos politikoje, bendruomenių veikloje, iniciatyvų rėmime ir kt.)	1,82
4	Vietos ūkininkų gebėjimas kooperuotis	1,65
5	Kaimo turizmo sodybų savininkų gebėjimas į turizmo verslą įtraukti vietos gyventojus	1,58
6	Vietos amatininkų gebėjimas kooperuotis ir bendrai spręsti produkcijos realizavimo uždavinius	1,57

		Tendencija
1	Verslo įmonių ir ūkininkų gebėjimas panaudoti vietos išteklius (pasitelkti vietos specialistus, įdarbinti vietos gyventojus, naudoti vietos žaliavas, rekreacinius išteklius ir kt.)	1,99
2	Vietos įmonių rūpinimasis savo darbuotojais	1,99
3	Vietos ūkininkų gebėjimas kooperuotis	1,82
4	Verslininkų ir ūkininkų aktyvus dalyvavimas viešajame gyvenime (vietos politikoje, bendruomenių veikloje, iniciatyvų rėmime ir kt.)	1,79
5	Vietos amatininkų gebėjimas kooperuotis ir bendrai spręsti produkcijos realizavimo uždavinius	1,79
6	Kaimo turizmo sodybų savininkų gebėjimas į turizmo verslą įtraukti vietos gyventojus	1,74

25. Kaip savo rajone/savivaldybėje vertinate prekių, paslaugų ir darbo rinkų išsivystymą?
Įvertinkite kiekvieną eilutę, pažymėdami savo nuomonę tiek apie būklę, tiek apie tendenciją.

Eil. Nr.	Sritis	Būklė			Tendencija		
		Gera	Vidutinė	Bloga	Gera	Vidutinė	Bloga
1.	Viešosios ir privačios paslaugos vietos gyventojams (švietimo, sveikatos ir sveikatingumo, kultūros, laisvalaikio užimtumo, sporto, susisiekiimo, buitinių paslaugų, aplinkos tvarkymo, gyvūnų priežiūros paslaugų,	3	2	1	+	0	-

	viešosios tvarkos palaikymo ir pan.)						
2.	Paslaugos (socialinės, užimtumo ir pan.) socialiai pažeidžiamoms grupėms (bedarbiams, vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.)	3	2	1	+	0	-
3.	Paslaugos jaunoms šeimoms, šeimoms auginančioms vaikus	3	2	1	+	0	-
4.	Vietos produktų ir gaminių pasiūla vietos gyventojams ir rinkai už rajono ribų	3	2	1	+	0	-
5.	Paslaugos vietos verslininkams (agroserviso, pervežimo, įrangos remonto ir pan.)	3	2	1	+	0	-
6.	Paslaugos ir produktai turistams	3	2	1	+	0	-

Atsakymai (Būklės vertinimo reikšmės: 3 – gera; 2 – vidutinė; 1 – bloga. Tendencijų vertinimo reikšmės: 3 – gerėja; 2 – neutrali; 1 – blogėja. Pateikiamas respondentų vertinimų vidurkis):

		Būklė
1	Viešosios ir privačios paslaugos vietos gyventojams (švietimo, sveikatos ir sveikatingumo, kultūros, laisvalaikio užimtumo, sporto, susisiekiimo, buitinių paslaugų, aplinkos tvarkymo, gyvūnų priežiūros paslaugų, viešosios tvarkos palaikymo ir pan.)	1,96
2	Paslaugos (socialinės, užimtumo ir pan.) socialiai pažeidžiamoms grupėms (bedarbiams, vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.)	1,93
3	Paslaugos jaunoms šeimoms, šeimoms auginančioms vaikus	1,71
4	Paslaugos vietos verslininkams (agroserviso, pervežimo, įrangos remonto ir pan.)	1,71
5	Vietos produktų ir gaminių pasiūla vietos gyventojams ir rinkai už rajono ribų	1,69
6	Paslaugos ir produktai turistams	1,60

		Tendencija
1	Paslaugos (socialinės, užimtumo ir pan.) socialiai pažeidžiamoms grupėms (bedarbiams, vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.)	2,06
2	Viešosios ir privačios paslaugos vietos gyventojams (švietimo, sveikatos ir sveikatingumo, kultūros, laisvalaikio užimtumo, sporto, susisiekiimo, buitinių paslaugų, aplinkos tvarkymo, gyvūnų priežiūros paslaugų, viešosios tvarkos palaikymo ir pan.)	2,05
3	Vietos produktų ir gaminių pasiūla vietos gyventojams ir rinkai už rajono ribų	1,96

4	Paslaugos jaunosms šeimoms, šeimoms auginančioms vaikams	1,89
5	Paslaugos ir produktai turistams	1,84
6	Paslaugos vietos verslininkams (agroserviso, pervežimo, įrangos remonto ir pan.)	1,75

26. Kaip vertinate savo krašto įvaizdį ir pastangas jį puoselėti? Įvertinkite kiekvieną eilutę, pažymėdami savo nuomonę tiek apie būklę, tiek apie tendenciją.

Eil. Nr.	Sritis	Būklė			Tendencija		
		Gera	Vidutinė	Bloga	Gera	Vidutinė	Bloga
1.	Turistų ir kitų, čia negyvenančių žmonių, požiūris į kraštą ir jo gyventojus	3	2	1	+	0	-
2.	Kultūros, istorijos ir architektūros paveldo puoselėjimas	3	2	1	+	0	-
3.	Gamtos paminklų ir kraštovaizdžio puoselėjimas	3	2	1	+	0	-
4.	Viešųjų erdvių įrengimas ir priežiūra	3	2	1	+	0	-
5.	Gebėjimas demonstruoti savo krašto savitumą, vietos tradicijas, amatus, kulinarinį paveldą ir kt.	3	2	1	+	0	-
6.	Meilės savo kraštui puoselėjimas ir patriotizmo ugdymas	3	2	1	+	0	-

Atsakymai (Būklės vertinimo reikšmės: 3 – gera; 2 – vidutinė; 1 – bloga. Tendencijų vertinimo reikšmės: 3 – gerėja; 2 – neutrali; 1 – blogėja. Pateikiamas respondentų vertinimų vidurkis):

		Būklė
1	Turistų ir kitų, čia negyvenančių žmonių, požiūris į kraštą ir jo gyventojus	2,15
2	Gamtos paminklų ir kraštovaizdžio puoselėjimas	2,15
3	Viešųjų erdvių įrengimas ir priežiūra	2,15
4	Kultūros, istorijos ir architektūros paveldo puoselėjimas	2,14
5	Meilės savo kraštui puoselėjimas ir patriotizmo ugdymas	2,06
6	Gebėjimas demonstruoti savo krašto savitumą, vietos tradicijas, amatus, kulinarinį paveldą ir kt.	2,00

		Tendencija
1	Turistų ir kitų, čia negyvenančių žmonių, požiūris į kraštą ir jo gyventojus	2,28

2	Gamtos paminklų ir kraštovaizdžio puoselėjimas	2,27
3	Viešųjų erdvių įrengimas ir priežiūra	2,26
4	Kultūros, istorijos ir architektūros paveldo puoselėjimas	2,25
5	Gebėjimas demonstruoti savo krašto savitumą, vietos tradicijas, amatus, kulinarinį paveldą ir kt.	2,13
6	Meilės savo kraštui puoselėjimas ir patriotizmo ugdyimas	1,91

27. Jūsų amžius?

1. 18-29 m.
2. 30-39 m.
3. 40-64 m
4. 65 m. ir vyresnis

Atsakymai (proc.):

1. 18-29 m.	2. 30-39 m.	3. 40-64 m	4. 65 m. ir vyresnis
7,94%	21,43%	52,38%	18,25%

28. Jūsų lytis?

1. Vyras
2. Moteris

Atsakymai (proc.):

1. Vyras	2. Moteris
30,16%	69,84%

29. Prašome nurodyti šiuo metu Jūsų šeimoje kartu gyvenančių asmenų skaičių _____

Atsakymai (proc.):

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	neatsakė
16,67%	23,02%	12,70%	11,11%	3,17%	0,79%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	32,54%

30. Jūsų šeiminei padėtis?

1. Vedęs/ištekėjusi
2. Nevedęs/netekėjusi
3. Našlys/našlė
4. Išsiskyęs/išsiskyrusi

Atsakymai (proc.):

1. Vedęs/ištekėjusi	2. Nevedęs/netekėjusi	3. Našlys/našlė	4. Išsiskyres/išsiskyrusi
61,90%	18,25%	11,11%	8,73%

31. Jūsų išsimokslinimas?

1. Pradinis
2. Pagrindinis
3. Vidurinis
4. Profesinis
5. Aukštesnysis
6. Aukštasis neuniversitetinis
7. Aukštasis universitetinis

Atsakymai (proc.):

1. Pradinis	2. Pagrindinis	3. Vidurinis	4. Profesinis	5. Aukštesnysis	6. Aukštasis neuniversitetinis	7. Aukštasis universitetinis
3,17%	4,76%	9,52%	19,05%	19,84%	15,87%	27,78%

32. Ar Jūsų šeimoje yra bedarbių?

1. Taip
2. Ne

Atsakymai (proc.):

Taip	Ne
16,67%	83,33%

33. Jei „taip“, tai kiek šeimos asmenų šiuo metu yra bedarbiai? Nurodykite skaičių_____**Atsakymai (proc.):**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	neatsakė
9,52%	4,76%	0,79%	0,00%	0,79%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	84,13%

34. Kokioje seniūnijoje Jūs gyvenate?

- Aukštelkų sen.
- Baisogalos sen.
- Grinkiškio sen.
- Pakalniškių sen.
- Radviliškio sen.
- Sidabravo sen.
- Skėmių sen.
- Šaukoto sen.

- Šeduvos miesto sen.
- Šiaulėnų sen.
- Tyrulių sen.

Atsakymai (proc.):

☐ Aukšt elkų sen.	☐ Baisog alos sen.	☐ Grinki škio sen.	☐ Pakaln iškių sen.	☐ Radvili škio sen.	☐ Sidabr avo sen.	☐ Sėkm ių sen.	☐ Šauk oto sen.	☐ Šeduvos miesto sen.	☐ Šiaulė nų sen.	☐ Tyrul ių sen.	Ne ats akė
7,63	18,56	5,57	10,52	10,10	7,01	6,80	5,77	10,93	6,19	9,28	1,6 5

35. Jūsų pareigos arba pagrindinis užsiėmimas?

1. Vadovaujantis darbuotojas
2. Tarnautojas
3. Darbininkas
4. Verslininkas
5. Ūkininkas
6. Studentas
7. Namų šeimininkė (-as)
8. Bedarbis
9. Pensininkas
10. Pats sau darbdavys
11. Kita (įrašykite) _____

Atsakymai (proc.):

1. Vadovaujan tis darbuotojas	2. Tarna utojas	3. Darbi ninka s	4. Ver slinin kas	5. Ūkin inkas	6. Stud enta s	7. Namų šeiminink ė (-as)	8. Bed arbi s	9. Pensi ninka s	10. Pats sau darbdavy s	11. Kit a
2,38%	27,78 %	26,98 %	2,38%	5,56 %	2,38 %	4,76%	3,17 %	15,87 %	6,35%	3,9 7%

36. Jūsų pajamos vienam šeimos nariui per mėnesį?

1. iki 200 Eur
2. 201-400 Eur
3. 401-600 Eur
4. 601-800 Eur
5. 801-1000 Eur
6. 1001 -1200 Eur
7. 1201-1400 Eur
8. 1401 Eur ir daugiau

Atsakymai (proc.):

1. iki 200 Eur	2. 201- 400 Eur	3. 401- 600 Eur	4. 601- 800 Eur	5. 801- 1000 Eur	6. 1001 - 1200 Eur	7. 1201- 1400 Eur	8. 1401 Eur ir daugiau
6,35%	16,67%	26,19%	23,81%	14,29%	6,35%	3,17%	3,17%

37. Jei apie ką nors svarbaus nebuvo paklausta anketoje, parašykite

---

Atsakymai: Apie kelius ir mediciną; Asfaltą nutiesti į Šiluvą

38. Jei norite su VVG „Radviliškio lyderis“ detaliau aptarti Jums aktualios veiklos idėjas, nurodykite savo kontaktus

---

Kontaktai saugomi VVG būstinėje

DĖKOJAME UŽ JŪSŲ ATSAKYMUS!

8 priedas.

Pakviečiau jus užpildyti formą:

VIETOS SITUACIJOS IR JAUNIMO POREIKIŲ TYRIMO ANKETA

Vietos veiklos grupė „Radviliškio lyderis“ (toliau - VVG), jungianti savivaldybės, verslo ir kaimo bendruomenių atstovus, kviečia rajono jaunimą prisidėti rengiant 2023-2027 m. vietos plėtros strategiją, atitinkančią LEADER programos reikalavimus.

Atlikdama vietos situacijos analizę VVG orientuojasi į Radviliškio rajono gyventojų poreikius, todėl vykdo plačią jaunimo apklausą. Prašome **Radviliškio VVG teritorijoje gyvenančių jaunų žmonių iki 40 m. amžiaus** atsakyti į anketoje pateiktus klausimus. Jūsų atsakymai padės VVG nuspręsti, kokioms kaimo gyvenimo sritims skirti ES finansavimą. Prašome nepraleisti nei vieno klausimo. Iš anksto dėkojame už nuoširdžius ir išsamius atsakymus!

Susidomėję VVG veikla gali kreiptis į VVG „Radviliškio lyderis“ tel. (8-422) 69 046, elektroninis paštas vyg@radviliskis.lt.

VVG "Radviliškio lyderis" valdyba

1. Kokia gyvenamosios vietovės problema Jūsų nuomone yra pati opiausia? Prašome pasirinkti ne daugiau kaip tris atsakymų variantus. *

- Gyventojų skaičiaus mažėjimas
- Gyventojų senėjimas
- Emigracija
- Nedarbas
- Kaimo gyventojų socialinė atskirtis
- Mažos kaimo gyventojų pajamos
- Didelė skurdo aprėptis
- Menkas vietos gyventojų verslumas
- Menkas jaunimo užimtumas
- Viešųjų (pvz. susisiekimo, sveikatos priežiūros ir sveikatingumo, socialinių, švietimo, kultūros, ir kitų (pvz. buitinių, ūkinių) paslaugų trūkumas
- Asocialios gyvensenos plitimas (vaikų nepriežiūra, priklausomybės ligos ir pan.)
- Bloga infrastruktūra (keliai, apšvietimas, viešieji pastatai, vandentvarka ir pan.)
- Bloga aplinkosaugos situacija, klimato kaita
- Energetikos kaštai

- Silpnos/neveikiančios bendruomeninės organizacijos
- Kita:

Atsakymai:

1	Menkas jaunimo užimtumas	13,89%
2	Gyventojų senėjimas	13,19%
3	Viešųjų paslaugų trūkumas	13,19%
4	Gyventojų skaičiaus mažėjimas	11,81%
5	Nedarbas	9,72%
6	Bloga infrastruktūra	9,03%
7	Mažos kaimo gyventojų pajamos	7,64%
8	Kaimo gyventojų socialinė atskirtis	6,25%
9	Emigracija	3,47%
10	Asocialios gyvensenos plitimas	3,47%
11	Didelė skurdo aprėptis	2,08%
12	Menkas vietos gyventojų verslumas	2,08%
13	Silpnos / neveikiančios bendruomeninės organizacijos	2,08%
14	Energetikos kaštai	1,39%
15	Bloga aplinkosaugos situacija, klimato kaita	0,69%
16	Kita	0,00%

2. Jūsų nuomone, kaip keisis gyvenimas Jūsų gyvenamojoje vietovėje laikotarpiu iki 2027 m.?

*

- 1. Manau, kad blogės
- 2. Manau, kad gerės

Atsakymai:

Manau, kad blogės	Manau, kad gerės
44,74%	55,26%

3. Lietuvos kaimo gyventojus įvairia forma pasiekia Europos Sąjungos finansavimo lėšos. Ar Jūs asmeniškai pajutote tokio finansavimo naudą sau ir savo gyvenamajai vietai?

*

- 1. Taip
- 2. Ne

Atsakymai:

Taip	Ne
42,11%	57,89%

4. Europos Sąjungos finansavimas Lietuvos kaimui bus teikiamas ir laikotarpiu iki 2027 m. Kokias sritis Jūsų nuomone svarbu finansuoti Radviliškio rajone? Įvertinkite kiekvieną sritį, pažymėdami vieną skaičių iš penkių, kur 1- finansavimą teikti nesvarbu, o 5 – finansavimą teikti labai svarbu.

*

	visai nesvarbu	nesvarbu	nei svarbu, nei nesvarbu	svarbu	labai svarbu
Viešųjų ar privačių paslaugų gyventojams (švietimo, sveikatos ir sveikatingumo, kultūros, laisvalaikio užimtumo, sporto, susisiekimo, buitinių paslaugų, aplinkos tvarkymo, gyvūnų priežiūros paslaugų, viešosios tvarkos palaikymo ir pan.) plėtra	☐	☐	☐	☐	☐
Paslaugų (socialinių, užimtumo ir pan.) socialiai pažeidžiamoms grupėms (bedarbiams, vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.) plėtra	☐	☐	☐	☐	☐
Viešosios infrastruktūros (viešieji pastatai, viešosios erdvės ir pan.) pagerinimas, kai ji yra platesnio projekto dalis, pritaikant ją gyventojų reikmėms	☐	☐	☐	☐	☐
Turizmo infrastruktūros plėtra ir paslaugų vystymas	☐	☐	☐	☐	☐
Parama tvariai miškininkystei (mažos apimties investicijos į	☐	☐	☐	☐	☐

rekreaciją ir edukacijas miškuose); kitos buveinių bei kraštovaizdžių išsaugojimo veiklos					
Bendruomeniškumą skatinančios iniciatyvos (šventės, talkos, saugi kaimynystė, kitos bendruomeniškumo iniciatyvos), kultūrinės veiklos	☐	☐	☐	☐	☐
Savanorystę skatinanti veikla (žmonių veikla bendram labui)	☐	☐	☐	☐	☐
Parama ekonomikos augimo skatinimui ir darbo vietų kūrimui	☐	☐	☐	☐	☐
Parama bendruomeniniam/socialiniam verslui, įskaitant naujų paslaugų kūrimą ir esamų plėtojimą bei jų prieinamumo didinimą	☐	☐	☐	☐	☐
Inovacijų skatinimas, mokslinių tyrimų panaudojimas, žemės ūkio skaitmeninimo sprendimų diegimas kaimo vietovėse	☐	☐	☐	☐	☐
Parama gebėjimų ugdymui, kūrybiškumo skatinimui, žinių mainams ir mokymosi visą gyvenimą iniciatyvoms	☐	☐	☐	☐	☐
Parama siekiant pritraukti ir išlaikyti jaunuosius ūkininkus bei kitus naujus ūkininkus bei palankesnių sąlygų tvariai verslo plėtrai kaimo vietovėse sudarymui	☐	☐	☐	☐	☐
Projektai, skatinantys vietos produkcijos perdirbimą, ypač gaminant aukštos kokybės, saugų ir maistingą maistą, pagamintą tvariu būdu ir jo realizavimą	☐	☐	☐	☐	☐
Parama ūkio subjektų bendradarbiavimui, tiekimo grandinių kūrimui	☐	☐	☐	☐	☐
Parama aplinkosaugos, klimato kaitos pokyčių švelninimo ir prisitaikymo	☐	☐	☐	☐	☐

iniciatyvoms, tausiam gamtos išteklių naudojimui, tvarios energetikos plėtrai					
Parama bioekonomikos verslams, įskaitant šalutinių produktų, atliekų, liekanų, kitų žaliavų panaudojimą, maisto atliekų kiekio mažinimą	☐	☐	☐	☐	☐
Parama paslaugų žemės ūkiui plėtojimui, kai tokiais veiksmais kuriama pridėtinė vertė vietos bendruomenei	☐	☐	☐	☐	☐

Atsakymai (proc.):

1	Viešųjų ar privačių paslaugų gyventojams (švietimo, sveikatos ir sveikatingumo, kultūros, laisvalaikio užimtumo, sporto, susisiekimo, buitinių paslaugų, aplinkos tvarkymo, gyvūnų priežiūros paslaugų, viešosios tvarkos palaikymo ir pan.) plėtra	4,42
2	Parama ekonomikos augimo skatinimui ir darbo vietų kūrimui	4,42
3	Paslaugų (socialinių, užimtumo ir pan.) socialiai pažeidžiamoms grupėms (bedarbiams, vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.) plėtra	4,32
4	Bendruomeniškumą skatinančios iniciatyvos (šventės, talkos, saugi kaimynystė, kitos bendruomeniškumo iniciatyvos), kultūrinės veiklos	4,18
5	Parama bendruomeniniam/socialiniam verslui, įskaitant naujų paslaugų kūrimą ir esamų plėtojimą bei jų prieinamumo didinimą	4,16
6	Viešosios infrastruktūros (viešieji pastatai, viešosios erdvės ir pan.) pagerinimas, kai ji yra platesnio projekto dalis, pritaikant ją gyventojų reikmėms	4,13
7	Parama gebėjimų ugdymui, kūrybiškumo skatinimui, žinių mainams ir mokymosi visą gyvenimą iniciatyvoms	4,13

8	Parama siekiant pritraukti ir išlaikyti jaunuosius ūkininkus bei kitus naujus ūkininkus bei palankesnių sąlygų tvariai verslo plėtrai kaimo vietovėse sudarymui	4,08
9	Savanorystę skatinanti veikla (žmonių veikla bendram labui)	4,03
10	Projektai, skatinantys vietos produkcijos perdirbimą, ypač gaminant aukštos kokybės, saugų ir maistingą maistą, pagamintą tvariu būdu ir jo realizavimą	4,00
11	Parama paslaugų žemės ūkiui plėtojimui, kai tokiais veiksmiais kuriama pridėtinė vertė vietos bendruomenei	3,89
12	Parama ūkio subjektų bendradarbiavimui, tiekimo grandinių kūrimui	3,71
13	Inovacijų skatinimas, mokslinių tyrimų panaudojimas, žemės ūkio skaitmeninimo sprendimų diegimas kaimo vietovėse	3,68
14	Turizmo infrastruktūros plėtra ir paslaugų vystymas	3,66
15	Parama bioekonomikos verslams, įskaitant šalutinių produktų, atliekų, liekanų, kitų žaliavų panaudojimą, maisto atliekų kiekio mažinimą	3,61
16	Parama aplinkosaugos, klimato kaitos pokyčių švelninimo ir prisitaikymo iniciatyvoms, tausiam gamtos išteklių naudojimui, tvarios energetikos plėtrai	3,58
17	Parama tvariai miškininkystei (mažos apimties investicijos į rekreaciją ir edukacijas miškuose); kitos buveinių bei kraštovaizdžių išsaugojimo veiklos	3,45

5. Jei tarp nurodytų ES finansavimo sričių nebuvo paminėti kaimo gyventojui svarbūs dalykai, prašome Jus tai nurodyti. *Parašykite.*

Atsakymai:

Ačiū už jūsų rūpestingumą

Daugiau vaiku užimtumo, vaikų aikštelės

Vaikų aikštelių didinimas

Europos sąjungos parama asmeninio būsto renovacijai, vandentiekio ir nuotekų įsivedimui, elektros įvadų keitimui/ galios kėlimui. Žvyruotų kelių asfaltavimui.

Vietų kur jaunimas galėtų aktyviai praleisti laiką.

Reikėtų atnaujinti kaimo viešąsias erdves parką, koplyčią, pėsčiųjų takelius.

6. Pažymėkite, kokių paslaugų Jums trūksta

*

	Taip	Ne
Aplinkos tvarkymas (vejų nupjovimas, vaismedžių genėjimas, šiukšlių išvežimas, daržų/darželių/gėlynų, kapinių, sporto aikštelių, kitų privačių ir viešų objektų priežiūra ir tvarkymas)	☐	☐
Specialios paslaugos sodyboms (kaminų valymas ir kitos priešgaisrinės saugos priemonės, saugos sistemų įvedimas, eksploatavimas, šulinių sutvarkymas ir pan.)	☐	☐
Buitinės paslaugos (siuvykla, batų taisykla, maisto gamyba/pagaminto maisto pristatymas, personalinių kompiuterių ir interneto priežiūros paslaugos ir kt.)	☐	☐
Nesudėtingas gyvenamojo būsto ir ūkinių pastatų remontas,	☐	☐

gerbūvio įrengimo darbai (stogo ir krosnies remontas, dažymo darbai, įvažiavimo įrengimas ir pan.)	☐	☐
Vaikų priežiūra	☐	☐
Vyresnio amžiaus asmenų ir sunkių ligonių priežiūra (slauga, vaistų suleidimas, aprūpinimas būtiniaisiais pirkiniais ir pan.)	☐	☐
Gyvūnų priežiūra	☐	☐
Pavėžėjimo paslaugos (nuvykimas į administracinį centrą tvarkyti dokumentų, bažnyčios lankymas, vizitai pas gydytojus ir pan.)	☐	☐
Vyresnių žmonių, vaikų, kitų grupių asmenų užimtumo organizavimas	☐	☐
Sporto, sveikatingumo ir aktyvaus laisvalaikio praleidimo paslaugos	☐	☐
Ritualinės paslaugos	☐	☐
Įvairios mobilios paslaugos (pvz. medicinos, bibliotekos, išvežiojamosios prekybos ir pan.)	☐	☐
Jūsų surinktų ar užaugintų gėrybių perdirbimo ir realizavimo paslaugos	☐	☐
Kita	☐	☐

Atsakymai (proc.):

1	Vyresnių žmonių, vaikų, kitų grupių asmenų užimtumo organizavimas	71,05%
2	Sporto, sveikatingumo ir aktyvaus laisvalaikio praleidimo paslaugos	65,79%
3	Vyresnio amžiaus asmenų ir sunkių ligonių priežiūra (slauga, vaistų suleidimas, aprūpinimas būtiniaisiais pirkiniais ir pan.)	55,26%
4	Įvairios mobilios paslaugos (pvz. medicinos, bibliotekos, išvežiojamosios prekybos ir pan.)	52,63%

5	Aplinkos tvarkymas (vejų nupjovimas, vaismedžių genėjimas, šiukšlių išvežimas, daržų/darželių/gėlynų, kapinių, sporto aikštelių, kitų privačių ir viešų objektų priežiūra ir tvarkymas)	50,00%
6	Vaikų priežiūra	50,00%
7	Pavėžėjimo paslaugos (nuvykimas į administracinį centrą tvarkyti dokumentų, bažnyčios lankymas, vizitai pas gydytojus ir pan.)	50,00%
8	Nesudėtingas gyvenamojo būsto ir ūkinių pastatų remontas, gerbūvio įrengimo darbai (stogo ir krosnies remontas, dažymo darbai, įvažiavimo įrengimas ir pan.)	44,74%
9	Specialios paslaugos sodyboms (kaminų valymas ir kitos priešgaisrinės saugos priemonės, saugos sistemų įvedimas, eksploatavimas, šulinių sutvarkymas ir pan.)	42,11%
10	Buitinės paslaugos (siuvykla, batų taisykla, maisto gamyba/pagaminto maisto pristatymas, personalinių kompiuterių ir interneto priežiūros paslaugos ir kt.)	42,11%
11	Jūsų surinktų ar užaugintų gėrybių perdirbimo ir realizavimo paslaugos	42,11%
12	Gyvūnų priežiūra	26,32%
13	Ritualinės paslaugos	23,68%
14	Kita (irašykite):	15,79%

7. Pažymėkite ar pirktumėte nurodytas paslaugas, jei jos būtų pradėtos teikti Jūsų gyvenamojoje vietovėje? Prie kiekvienos paslaugos pažymėkite Jums tinkamą variantą

*

	Taip	Ne
Aplinkos tvarkymas (vejų nupjovimas, vaismedžių genėjimas, šiukšlių išvežimas, daržų/darželių/gėlynų, kapinių, sporto aikštelių, kitų privačių ir viešų objektų priežiūra ir tvarkymas)	☐	☐
Specialios paslaugos sodyboms (kaminų valymas ir kitos priešgaisrinės saugos priemonės, saugos sistemų įvedimas, eksploatavimas, šulinių sutvarkymas ir pan.)	☐	☐
Buitinės paslaugos (siuvykla, batų taisykla, maisto gamyba/pagaminto maisto pristatymas, personalinių kompiuterių	☐	☐

ir interneto priežiūros paslaugos ir kt.)		
Nesudėtingas gyvenamojo būsto ir ūkinių pastatų remontas, gerbūvio įrengimo darbai (stogo ir krosnies remontas, dažymo darbai, įvažiavimo įrengimas ir pan.)	☐	☐
Vaikų priežiūra	☐	☐
Vyresnio amžiaus asmenų ir sunkių ligonių priežiūra (slauga, vaistų suleidimas, aprūpinimas būtiniaisiais pirkiniais ir pan.)	☐	☐
Gyvūnų priežiūra	☐	☐
Pavėžėjimo paslaugos (nuvykimas į administracinį centrą tvarkyti dokumentų, bažnyčios lankymas, vizitai pas gydytojus ir pan.)	☐	☐
Vyresnių žmonių, vaikų, kitų grupių asmenų užimtumo organizavimas	☐	☐
Sporto, sveikatingumo ir aktyvaus laisvalaikio praleidimo paslaugos	☐	☐
Ritualinės paslaugos	☐	☐
Įvairios mobilios paslaugos (pvz. medicinos, bibliotekos, išvežiojamosios prekybos ir pan.)	☐	☐
Jūsų surinktų ar užaugintų gėrybių perdirbimo ir realizavimo paslaugos	☐	☐
Kita:	☐	☐

Atsakymai (proc.):

1	Sporto, sveikatingumo ir aktyvaus laisvalaikio praleidimo paslaugos	84,21%
2	Buitinės paslaugos (siuvykla, batų taisykla, maisto gamyba/pagaminto maisto pristatymas, personalinių kompiuterių ir interneto priežiūros paslaugos ir kt.)	65,79%
3	Vyresnių žmonių, vaikų, kitų grupių asmenų užimtumo organizavimas	65,79%

4	Vaikų priežiūra	60,53%
5	Vyresnio amžiaus asmenų ir sunkių ligonių priežiūra (slauga, vaistų suleidimas, aprūpinimas būtiniaisiais pirkiniais ir pan.)	60,53%
6	Aplinkos tvarkymas (vejų nupjovimas, vaismedžių genėjimas, šiukšlių išvežimas, daržų/darželių/gėlynų, kapinių, sporto aikštelių, kitų privačių ir viešų objektų priežiūra ir tvarkymas)	57,89%
7	Įvairios mobilios paslaugos (pvz. medicinos, bibliotekos, išvežiojamosios prekybos ir pan.)	57,89%
8	Nesudėtingas gyvenamojo būsto ir ūkinių pastatų remontas, gerbūvio įrengimo darbai (stogo ir krosnies remontas, dažymo darbai, įvažiavimo įrengimas ir pan.)	55,26%
9	Jūsų surinktų ar užaugintų gėrybių perdirbimo ir realizavimo paslaugos	52,63%
10	Specialios paslaugos sodyboms (kaminų valymas ir kitos priešgaisrinės saugos priemonės, saugos sistemų įvedimas, eksploatavimas, šulinių sutvarkymas ir pan.)	50,00%
11	Pavėžėjimo paslaugos (nuvykimas į administracinį centrą tvarkyti dokumentų, bažnyčios lankymas, vizitai pas gydytojus ir pan.)	44,74%
12	Gyvūnų priežiūra	36,84%
13	Ritualinės paslaugos	26,32%
14	Kita (įrašykite):	18,42%

8. Jūsų nuomone, kas pagerintų Radviliškio rajono kaimo jaunimo iki 40 m. situaciją? Galite pasirinkti kelis atsakymų variantus.

*

- Jaunų žmonių įsiliejimas į bendruomenės ir/arba kitu nevyriausybinį organizacijų veiklą
- Jaunimo verslo iniciatyvų finansavimas
- Jaunimo įtraukimas į savanorišką ir novatorišką veiklą
- Jaunimo informavimas apie galimybes mokytis, tobulinti profesinius įgūdžius, kurti verslą ir pan.
- Galimybių jauniems žmonėms dirbti sudarymas (pvz., vaikų priežiūros organizavimas ir pan.)
- Saugios, draugiškos ir gražios gyvenamosios aplinkos kūrimas
- Laisvalaikio (kultūros, sporto ir pan.) galimybių didinimas
- Lengvatinių sąlygų jaunų šeimų įsikūrimui sudarymas (pvz., žemėtvarkos projekto parengimas,
- Kelio iki sodybos nutiesimas, elektros įvado įrengimas, interneto linijos nutiesimas ir kitos konkrečios priemonės)
- Didinti įsidarbinimo galimybes
- Kita:

Atsakymai:

1	Galimybių jauniems žmonėms dirbti sudarymas	12,09%
---	---	--------

2	Jaunų žmonių įsiliejimas į bendruomenes ir/arba kitų nevyriausybinę organizacijų veiklą	11,63%
3	Laisvalaikio galimybių didinimas	10,70%
4	Kelio iki sodybos nutiesimas, elektros įvado įrengimas, interneto linijos nutiesimas ir kt.	10,70%
5	Jaunimo verslo iniciatyvų finansavimas	10,23%
6	Jaunimo informavimas apie galimybės mokytis, tobulinti profesinius įgūdžius, kurti verslą ir pan.	9,77%
7	Lengvatinių sąlygų jaunų šeimų įsikūrimui sudarymas	9,30%
8	Didinti įsidarbimo galimybes	9,30%
9	Saugios, draugiškos ir gražios gyvenamosios aplinkos kūrimas	8,84%
10	Jaunimo verslo įtraukimas į savanorišką ir novatorišką veiklą	7,44%
11	Kita	0,00%

9. Jūsų amžius?

*

- Iki 18 m.
- 19-20 m.
- 21-30 m.
- 31-40 m.
- Renkuosi nenurodyti

Atsakymai:

1	31-40 m	52,63%
2	21-30 m	26,32%
3	iki 18 m.	7,89%
4	19-20 m	5,26%
5	renkuosi nenurodyti	7,89%

10. Jūsų lytis?

*

- Moteris
- Vyras
- Renkuosi nenurodyti

Atsakymai:

Moteris	Vyras	Renkuosi nenurodyti
60,53%	34,21%	5,26%

11. Jūsų užsiėmimas *

- Mokinys
- Studentas
- Vadovaujantis darbuotojas
- Tarnautojas
- Darbininkas
- Verslininkas
- Ūkininkas
- Namų šeimininkė (-as)
- Bedarbis
- Pats sau darbdavys
- Kita:

Atsakymai:

1	Darbininkas	31,58%
2	Tarnautojas	15,79%
3	Mokinys	10,53%
4	Ūkininkas	7,89%
5	Namų šeimininkė	7,89%
6	Studentas	7,89%
7	Vadovaujantis darbuotojas	5,26%
8	Pats sau darbdavys	5,26%
9	Verslininkas	2,63%
10	Bedarbis	2,63%
11	nenurodau	2,63%
12	Kita	0,00%

**12. Jei apie ką nors svarbaus nebuvo paklausta anketoje, parašykite.
Dėkojame už skirtą laiką!**

Atsakymai:

Gyvenant Daugėlaičių kaime, būnant jaunimu, nėra galimybių įdomiau praleisti laisvalaikį kadangi yra labai prastas susisiekimas, važiuoja vos keli autobusai(neįskaitant mokyklinio) laisvalaikis negali nusikelti kažkur kitur, turime krepšinio aikštelę, tinklinio aikštelę kuria vergiant reikia sutvarkyti iš naujo, pradėdant nuo tinklo, baigiant smėliu ir visais kitais dalykais.

Ačiū ir sėkmės :)

Pateikti

Niekada nepateikite slaptažodžių per „Google“ formas.

---

9 priedas.

SENIŪNIJŲ DUOMENYS

I. TERITORIJOS SOCIALINĖ SITUACIJA

1.1. Seniūnijų administracinis susiskirstymas pagal gyvenamąsias vietas (viensėdžius (vienkiemius), kaimus ir t.t. 2021 m.

VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius iš viso, 2014 m.	Pagal gyvenamąją vietovę						VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius iš viso, 2021 m.	Pagal gyvenamąją vietovę					
	gyvenantys viensėdžiuose (vienkiemiuose)	gyvenantys gyv. vietovėse iki 200 gyventojų (išskyrus viensėdžius)	gyvenantys gyv. vietovėse nuo 201 iki 1000 gyventojų	gyvenantys gyv. vietovėse nuo 1001 iki 2999 gyventojų	gyvenantys gyv. vietovėse nuo 3000 iki 6000 gyventojų	gyvenantys gyv. vietovėse nuo 6001 iki 6000 gyventojų		gyvenantys viensėdžiuose (vienkiemiuose)	gyvenantys gyv. vietovėse iki 200 gyventojų (išskyrus viensėdžius)	gyvenantys gyv. vietovėse nuo 201 iki 1000 gyventojų	gyvenantys gyv. vietovėse nuo 1001 iki 2999 gyventojų	cent gyvenantys gyv. vietovėse nuo 3000 iki 6000 gyventojų (rus)	
Aukštelių sen.													
Pagal lytį	vyrų	0	326	520	0	0	Pagal lytį	vyrų	0	276	464	0	0
	moterys	0	298	505	0	0		moterys	0	273	471	0	0
	Iš viso:	0	624	1025	0	0		Iš viso:	0	549	935	0	0
Baisogalos sen.													
Pagal lytį	vyrų	13	236	808	909	0	Pagal lytį	vyrų	2	355	495	816	0
	moterys	13	232	805	1068	0		moterys	1	298	558	953	0
	Iš viso:	26	468	1613	1977	0		Iš viso:	3	653	1053	1769	0
Grinkiškio sen.													
Pagal lytį	vyrų	39	315	835	0	0	Pagal lytį	vyrų	64	466	398	0	0
	moterys	51	371	823	0	0		moterys	49	539	442	0	0
	Iš viso:	90	686	1658	0	0		Iš viso:	113	1005	840	0	0
Pakalniškių sen.													
Pagal lytį	vyrų	14	487	799	0	0	Pagal lytį	vyrų	22	479	699	0	0
	moterys	8	477	786	0	0		moterys	22	438	657	0	0
	Iš viso:	22	964	1585	0	0		Iš viso:	44	917	1356	0	0
Radviliškio sen.													
Pagal lytį	vyrų	112	280	1209	0	0	Pagal lytį	vyrų	2	479	876	0	0
	moterys	126	331	1270	0	0		moterys	2	471	947	0	0
	Iš viso:	238	611	2479	0	0		Iš viso:	4	950	1823	0	0
Šaukoto sen.													
Pagal lytį	vyrų	51	155	329	0	0	Pagal lytį	vyrų	11	221	215	0	0
	moterys	31	159	325	0	0		moterys	12	231	213	0	0
	Iš viso:	82	314	654	0	0		Iš viso:	23	452	428	0	0
Šeduvos miesto sen.													

Pagal lytį	vyr'ai	0	561	442	1240	0	Pagal lytį	vyr'ai	0	464	389	1141	0
	moterys	0	539	444	1452	0		moterys	0	405	372	1342	0
	Iš viso:	0	1100	886	2692	0		Iš viso:	0	869	761	2483	0
Šiaulėnų sen.													
Pagal lytį	vyr'ai	13	297	512	0	0	Pagal lytį	vyr'ai	33	262	372	0	0
	moterys	19	345	469	0	0		moterys	15	267	361	0	0
	Iš viso:	32	642	981	0	0		Iš viso:	48	529	733	0	0
Sidabravo sen.													
Pagal lytį	vyr'ai	105	278	517	0	0	Pagal lytį	vyr'ai	30	353	364	0	0
	moterys	61	351	521	0	0		moterys	28	344	363	0	0
	Iš viso:	166	629	1038	0	0		Iš viso:	58	697	727	0	0
Skėmių sen.													
Pagal lytį	vyr'ai	40	88	438	0	0	Pagal lytį	vyr'ai	32	75	418	0	
	moterys	38	130	509	0	0		moterys	38	85	366	0	
	Iš viso:	78	218	947	0	0		Iš viso:	70	160	784	0	
Tyrulių sen.													
Pagal lytį	vyr'ai	33	162	207	0	0	Pagal lytį	vyr'ai	30	76	217	0	0
	moterys	54	186	228	0	0		moterys	31	77	255	0	0
	Iš viso:	87	348	435	0	0		Iš viso:	61	153	472	0	0

1.2. Seniūnijų gyventojų skaičių už 2014 ir 2021 metus:

VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius, 2014 m.	Pagal lytį		VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius, 2021 m.	Pagal lytį			
	vyr'ai	moterys		vyr'ai	moterys		
Aukštelkų sen.							
Pagal amžių	0-4 m. (įskaitytinai)	40	23	Pagal amžių	0-4 m. (įskaitytinai)	28	22
	5-9 m. (įskaitytinai)	40	44		5-9 m. (įskaitytinai)	29	35
	10-14 m. (įskaitytinai)	41	40		10-14 m. (įskaitytinai)	33	36
	15-19 m. (įskaitytinai)	52	43		15-19 m. (įskaitytinai)	42	35
	20-24 m. (įskaitytinai)	77	58		20-24 m. (įskaitytinai)	66	51
	25-29 m. (įskaitytinai)	91	66		25-29 m. (įskaitytinai)	76	56
	30-34 m. (įskaitytinai)	61	45		30-34 m. (įskaitytinai)	58	44
	35-39 m. (įskaitytinai)	46	47		35-39 m. (įskaitytinai)	46	47
	40-44 m. (įskaitytinai)	55	45		40-44 m. (įskaitytinai)	45	44
	45-49 m. (įskaitytinai)	73	65		45-49 m. (įskaitytinai)	67	65
	50-54 m. (įskaitytinai)	78	69		50-54 m. (įskaitytinai)	72	67
	55-59 m. (įskaitytinai)	62	65		55-59 m. (įskaitytinai)	56	57

VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius, 2014 m.		Pagal lytį		VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius, 2021 m.		Pagal lytį	
		vyr ai	mot ery s			vyr ai	mot ery s
	60-64 m. (įskaitytinai)	36	38		60-64 m. (įskaitytinai)	37	41
	65-69 m. (įskaitytinai)	35	37		65-69 m. (įskaitytinai)	30	31
	70-74 m. (įskaitytinai)	27	43		70-74 m. (įskaitytinai)	24	38
	75-79 m. (įskaitytinai)	19	33		75-79 m. (įskaitytinai)	16	32
	80-84 m. (įskaitytinai)	9	19		80-84 m. (įskaitytinai)	10	25
	85 m. ir vyresni	4	23		85 m. ir vyresni	5	18
	Iš viso:	846	803		Iš viso:	740	744
Baisogalos sen.							
Pagal amžių	0-4 m. (įskaitytinai)	60	72	Pagal amžių	0-4 m. (įskaitytinai)	73	86
	5-9 m. (įskaitytinai)	97	96		5-9 m. (įskaitytinai)	81	86
	10-14 m. (įskaitytinai)	84	89		10-14 m. (įskaitytinai)	87	96
	15-19 m. (įskaitytinai)	70	78		15-19 m. (įskaitytinai)	79	95
	20-24 m. (įskaitytinai)	81	86		20-24 m. (įskaitytinai)	80	87
	25-29 m. (įskaitytinai)	112	116		25-29 m. (įskaitytinai)	81	76
	30-34 m. (įskaitytinai)	213	214		30-34 m. (įskaitytinai)	92	91
	35-39 m. (įskaitytinai)	297	298		35-39 m. (įskaitytinai)	83	89
	40-44 m. (įskaitytinai)	122	125		40-44 m. (įskaitytinai)	87	91
	45-49 m. (įskaitytinai)	107	111		45-49 m. (įskaitytinai)	127	141
	50-54 m. (įskaitytinai)	96	110		50-54 m. (įskaitytinai)	131	128
	55-59 m. (įskaitytinai)	104	117		55-59 m. (įskaitytinai)	138	135
	60-64 m. (įskaitytinai)	139	144		60-64 m. (įskaitytinai)	125	136
	65-69 m. (įskaitytinai)	87	107		65-69 m. (įskaitytinai)	91	104
	70-74 m. (įskaitytinai)	93	98		70-74 m. (įskaitytinai)	95	87
	75-79 m. (įskaitytinai)	80	87		75-79 m. (įskaitytinai)	101	87
	80-84 m. (įskaitytinai)	71	101		80-84 m. (įskaitytinai)	87	107
85 m. ir vyresni	53	69	85 m. ir vyresni	30	88		
	Iš viso:	1966	2118		Iš viso:	1668	1810

VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius, 2014 m.		Pagal lytį		VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius, 2021 m.		Pagal lytį	
		vyr ai	mot ery s			vyr ai	mot ery s
Grinkiškio sen.							
Pagal amžių	0-4 m. (įskaitytinai)	29	27	Pagal amžių	0-4 m. (įskaitytinai)	19	18
	5-9 m. (įskaitytinai)	31	24		5-9 m. (įskaitytinai)	25	26
	10-14 m. (įskaitytinai)	102	116		10-14 m. (įskaitytinai)	69	65
	15-19 m. (įskaitytinai)	29	27		15-19 m. (įskaitytinai)	21	17
	20-24 m. (įskaitytinai)	103	103		20-24 m. (įskaitytinai)	83	115
	25-29 m. (įskaitytinai)	58	51		25-29 m. (įskaitytinai)	56	53
	30-34 m. (įskaitytinai)	158	136		30-34 m. (įskaitytinai)	52	48
	35-39 m. (įskaitytinai)	165	137		35-39 m. (įskaitytinai)	49	54
	40-44 m. (įskaitytinai)	72	56		40-44 m. (įskaitytinai)	53	51
	45-49 m. (įskaitytinai)	69	53		45-49 m. (įskaitytinai)	83	84
	50-54 m. (įskaitytinai)	70	54		50-54 m. (įskaitytinai)	79	83
	55-59 m. (įskaitytinai)	66	67		55-59 m. (įskaitytinai)	82	83
	60-64 m. (įskaitytinai)	69	49		60-64 m. (įskaitytinai)	77	79
	65-69 m. (įskaitytinai)	53	98		65-69 m. (įskaitytinai)	59	61
	70-74 m. (įskaitytinai)	43	77		70-74 m. (įskaitytinai)	34	31
	75-79 m. (įskaitytinai)	35	71		75-79 m. (įskaitytinai)	36	57
	80-84 m. (įskaitytinai)	22	53		80-84 m. (įskaitytinai)	28	54
85 m. ir vyresni	15	46	85 m. ir vyresni	23	51		
Iš viso:		1189	1245	Iš viso:		928	1030
Pakalniškių sen.							
Pagal amžių	0-4 m. (įskaitytinai)	63	48	Pagal amžių	0-4 m. (įskaitytinai)	53	48
	5-9 m. (įskaitytinai)	51	64		5-9 m. (įskaitytinai)	47	49
	10-14 m. (įskaitytinai)	79	69		10-14 m. (įskaitytinai)	49	61
	15-19 m. (įskaitytinai)	64	51		15-19 m. (įskaitytinai)	71	73
	20-24 m. (įskaitytinai)	82	66		20-24 m. (įskaitytinai)	78	54
	25-29 m. (įskaitytinai)	67	49		25-29 m. (įskaitytinai)	98	54

VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius, 2014 m.		Pagal lytį		VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius, 2021 m.		Pagal lytį	
		vyr ai	mot ery s			vyr ai	mot ery s
30-34 m. (įskaitytinai)	198	135	30-34 m. (įskaitytinai)	73	58		
35-39 m. (įskaitytinai)	193	137	35-39 m. (įskaitytinai)	70	49		
40-44 m. (įskaitytinai)	74	73	40-44 m. (įskaitytinai)	87	57		
45-49 m. (įskaitytinai)	70	81	45-49 m. (įskaitytinai)	81	78		
50-54 m. (įskaitytinai)	90	78	50-54 m. (įskaitytinai)	106	98		
55-59 m. (įskaitytinai)	79	87	55-59 m. (įskaitytinai)	108	86		
60-64 m. (įskaitytinai)	51	63	60-64 m. (įskaitytinai)	108	101		
65-69 m. (įskaitytinai)	44	60	65-69 m. (įskaitytinai)	78	69		
70-74 m. (įskaitytinai)	38	68	70-74 m. (įskaitytinai)	42	50		
75-79 m. (įskaitytinai)	36	58	75-79 m. (įskaitytinai)	19	60		
80-84 m. (įskaitytinai)	14	45	80-84 m. (įskaitytinai)	20	45		
85 m. ir vyresni	7	39	85 m. ir vyresni	12	27		
Iš viso:	1300	1271	Iš viso:	1200	1117		
Radviliškio sen.							
Pagal amžių	0-4 m. (įskaitytinai)	48	45	0-4 m. (įskaitytinai)	43	44	
	5-9 m. (įskaitytinai)	50	90	5-9 m. (įskaitytinai)	56	67	
	10-14 m. (įskaitytinai)	114	103	10-14 m. (įskaitytinai)	58	74	
	15-19 m. (įskaitytinai)	138	145	15-19 m. (įskaitytinai)	75	55	
	20-24 m. (įskaitytinai)	181	166	20-24 m. (įskaitytinai)	92	73	
	25-29 m. (įskaitytinai)	120	79	25-29 m. (įskaitytinai)	92	81	
	30-34 m. (įskaitytinai)	102	86	30-34 m. (įskaitytinai)	97	67	
	35-39 m. (įskaitytinai)	85	89	35-39 m. (įskaitytinai)	95	65	
	40-44 m. (įskaitytinai)	116	113	40-44 m. (įskaitytinai)	79	80	
	45-49 m. (įskaitytinai)	104	110	45-49 m. (įskaitytinai)	116	106	
	50-54 m. (įskaitytinai)	123	124	50-54 m. (įskaitytinai)	122	117	
	55-59 m. (įskaitytinai)	119	110	55-59 m. (įskaitytinai)	117	109	
	60-64 m. (įskaitytinai)	118	112	60-64 m. (įskaitytinai)	121	104	

VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius, 2014 m.		Pagal lytį		VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius, 2021 m.		Pagal lytį	
		vyr ai	mot ery s			vyr ai	mot ery s
	65-69 m. (įskaitytinai)	65	111		65-69 m. (įskaitytinai)	71	115
	70-74 m. (įskaitytinai)	59	80		70-74 m. (įskaitytinai)	51	75
	75-79 m. (įskaitytinai)	19	71		75-79 m. (įskaitytinai)	27	76
	80-84 m. (įskaitytinai)	21	51		80-84 m. (įskaitytinai)	27	59
	85 m. ir vyresni	19	42		85 m. ir vyresni	16	51
	Iš viso:	1601	1727		Iš viso:	1355	1418
Šeduvos miesto sen.							
Pagal amžių	0-4 m. (įskaitytinai)	89	88	Pagal amžių	0-4 m. (įskaitytinai)	82	77
	5-9 m. (įskaitytinai)	112	107		5-9 m. (įskaitytinai)	105	94
	10-14 m. (įskaitytinai)	115	95		10-14 m. (įskaitytinai)	107	83
	15-19 m. (įskaitytinai)	95	110		15-19 m. (įskaitytinai)	99	96
	20-24 m. (įskaitytinai)	134	104		20-24 m. (įskaitytinai)	113	91
	25-29 m. (įskaitytinai)	168	124		25-29 m. (įskaitytinai)	150	109
	30-34 m. (įskaitytinai)	140	122		30-34 m. (įskaitytinai)	121	108
	35-39 m. (įskaitytinai)	143	118		35-39 m. (įskaitytinai)	124	103
	40-44 m. (įskaitytinai)	144	114		40-44 m. (įskaitytinai)	124	100
	45-49 m. (įskaitytinai)	146	178		45-49 m. (įskaitytinai)	126	155
	50-54 m. (įskaitytinai)	219	185		50-54 m. (įskaitytinai)	196	161
	55-59 m. (įskaitytinai)	179	210		55-59 m. (įskaitytinai)	159	183
	60-64 m. (įskaitytinai)	218	223		60-64 m. (įskaitytinai)	189	194
	65-69 m. (įskaitytinai)	110	151		65-69 m. (įskaitytinai)	94	129
	70-74 m. (įskaitytinai)	112	133		70-74 m. (įskaitytinai)	98	112
	75-79 m. (įskaitytinai)	65	128		75-79 m. (įskaitytinai)	58	110
	80-84 m. (įskaitytinai)	38	120		80-84 m. (įskaitytinai)	34	105
85 m. ir vyresni	16	125	85 m. ir vyresni	15	109		
	Iš viso:	2243	2435		Iš viso:	1994	2119
Šiaulėnų sen.							

VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius, 2014 m.		Pagal lytį		VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius, 2021 m.		Pagal lytį	
		vyr ai	mot erys			vyr ai	mot erys
Pagal amžių	0-4 m. (įskaitytinai)	41	44	Pagal amžių	0-4 m. (įskaitytinai)	19	13
	5-9 m. (įskaitytinai)	51	51		5-9 m. (įskaitytinai)	32	22
	10-14 m. (įskaitytinai)	46	57		10-14 m. (įskaitytinai)	26	27
	15-19 m. (įskaitytinai)	35	43		15-19 m. (įskaitytinai)	45	56
	20-24 m. (įskaitytinai)	33	29		20-24 m. (įskaitytinai)	46	31
	25-29 m. (įskaitytinai)	46	32		25-29 m. (įskaitytinai)	49	32
	30-34 m. (įskaitytinai)	106	85		30-34 m. (įskaitytinai)	31	28
	35-39 m. (įskaitytinai)	130	102		35-39 m. (įskaitytinai)	52	42
	40-44 m. (įskaitytinai)	41	31		40-44 m. (įskaitytinai)	36	30
	45-49 m. (įskaitytinai)	39	37		45-49 m. (įskaitytinai)	50	45
	50-54 m. (įskaitytinai)	30	29		50-54 m. (įskaitytinai)	41	39
	55-59 m. (įskaitytinai)	71	62		55-59 m. (įskaitytinai)	69	64
	60-64 m. (įskaitytinai)	58	56		60-64 m. (įskaitytinai)	57	56
	65-69 m. (įskaitytinai)	23	41		65-69 m. (įskaitytinai)	38	43
	70-74 m. (įskaitytinai)	22	31		70-74 m. (įskaitytinai)	23	23
	75-79 m. (įskaitytinai)	21	50		75-79 m. (įskaitytinai)	24	38
80-84 m. (įskaitytinai)	19	35	80-84 m. (įskaitytinai)	16	28		
85 m. ir vyresni	10	18	85 m. ir vyresni	13	26		
Iš viso:		822	833	Iš viso:		667	643
Sidabravo sen.							
Pagal amžių	0-4 m. (įskaitytinai)	40	46	Pagal amžių	0-4 m. (įskaitytinai)	30	27
	5-9 m. (įskaitytinai)	55	56		5-9 m. (įskaitytinai)	43	39
	10-14 m. (įskaitytinai)	46	54		10-14 m. (įskaitytinai)	31	30
	15-19 m. (įskaitytinai)	38	38		15-19 m. (įskaitytinai)	36	41
	20-24 m. (įskaitytinai)	41	44		20-24 m. (įskaitytinai)	46	54
	25-29 m. (įskaitytinai)	56	41		25-29 m. (įskaitytinai)	52	47
	30-34 m. (įskaitytinai)	144	106		30-34 m. (įskaitytinai)	54	25

VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius, 2014 m.		Pagal lytį		VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius, 2021 m.		Pagal lytį		
		vyr ai	mot ery s			vyr ai	mot ery s	
35-39 m. (įskaitytinai)		138	117	35-39 m. (įskaitytinai)		49	30	
40-44 m. (įskaitytinai)		41	36	40-44 m. (įskaitytinai)		51	42	
45-49 m. (įskaitytinai)		36	47	45-49 m. (įskaitytinai)		49	49	
50-54 m. (įskaitytinai)		53	54	50-54 m. (įskaitytinai)		67	58	
55-59 m. (įskaitytinai)		59	49	55-59 m. (įskaitytinai)		58	61	
60-64 m. (įskaitytinai)		51	52	60-64 m. (įskaitytinai)		70	65	
65-69 m. (įskaitytinai)		26	46	65-69 m. (įskaitytinai)		35	41	
70-74 m. (įskaitytinai)		25	39	70-74 m. (įskaitytinai)		34	37	
75-79 m. (įskaitytinai)		23	35	75-79 m. (įskaitytinai)		21	34	
80-84 m. (įskaitytinai)		18	32	80-84 m. (įskaitytinai)		11	25	
85 m. ir vyresni		10	41	85 m. ir vyresni		10	30	
Iš viso:		900	933	Iš viso:		747	735	
Skėmių sen.								
Pagal amžių	0-4 m. (įskaitytinai)		15	13	0-4 m. (įskaitytinai)		17	12
	5-9 m. (įskaitytinai)		27	22	5-9 m. (įskaitytinai)		27	18
	10-14 m. (įskaitytinai)		35	32	10-14 m. (įskaitytinai)		27	14
	15-19 m. (įskaitytinai)		47	54	15-19 m. (įskaitytinai)		39	30
	20-24 m. (įskaitytinai)		49	56	20-24 m. (įskaitytinai)		37	29
	25-29 m. (įskaitytinai)		53	61	25-29 m. (įskaitytinai)		34	29
	30-34 m. (įskaitytinai)		34	28	30-34 m. (įskaitytinai)		40	21
	35-39 m. (įskaitytinai)		31	23	35-39 m. (įskaitytinai)		33	21
	40-44 m. (įskaitytinai)		29	28	40-44 m. (įskaitytinai)		21	19
	45-49 m. (įskaitytinai)		28	38	45-49 m. (įskaitytinai)		29	26
	50-54 m. (įskaitytinai)		46	45	50-54 m. (įskaitytinai)		46	39
	55-59 m. (įskaitytinai)		45	58	55-59 m. (įskaitytinai)		49	52
	60-64 m. (įskaitytinai)		44	53	60-64 m. (įskaitytinai)		41	41
	65-69 m. (įskaitytinai)		29	32	65-69 m. (įskaitytinai)		29	28

VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius, 2014 m.		Pagal lytį		VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius, 2021 m.		Pagal lytį	
		vyr ai	mot eryl s			vyr ai	mot eryl s
	70-74 m. (įskaitytinai)	18	28		70-74 m. (įskaitytinai)	19	24
	75-79 m. (įskaitytinai)	11	34		75-79 m. (įskaitytinai)	10	27
	80-84 m. (įskaitytinai)	13	39		80-84 m. (įskaitytinai)	14	31
	85 m. ir vyresni	12	33		85 m. ir vyresni	13	28
	Iš viso:	566	677		Iš viso:	525	489
Šaukoto sen.							
Pagal amžių	0-4 m. (įskaitytinai)	19	20	Pagal amžių	0-4 m. (įskaitytinai)	12	7
	5-9 m. (įskaitytinai)	21	21		5-9 m. (įskaitytinai)	11	18
	10-14 m. (įskaitytinai)	29	26		10-14 m. (įskaitytinai)	20	15
	15-19 m. (įskaitytinai)	21	17		15-19 m. (įskaitytinai)	32	26
	20-24 m. (įskaitytinai)	23	21		20-24 m. (įskaitytinai)	30	20
	25-29 m. (įskaitytinai)	41	23		25-29 m. (įskaitytinai)	23	28
	30-34 m. (įskaitytinai)	76	67		30-34 m. (įskaitytinai)	31	25
	35-39 m. (įskaitytinai)	67	44		35-39 m. (įskaitytinai)	28	25
	40-44 m. (įskaitytinai)	20	18		40-44 m. (įskaitytinai)	34	22
	45-49 m. (įskaitytinai)	28	29		45-49 m. (įskaitytinai)	29	38
	50-54 m. (įskaitytinai)	35	33		50-54 m. (įskaitytinai)	39	42
	55-59 m. (įskaitytinai)	42	34		55-59 m. (įskaitytinai)	46	32
	60-64 m. (įskaitytinai)	37	18		60-64 m. (įskaitytinai)	38	33
	65-69 m. (įskaitytinai)	23	32		65-69 m. (įskaitytinai)	35	30
	70-74 m. (įskaitytinai)	15	24		70-74 m. (įskaitytinai)	17	29
	75-79 m. (įskaitytinai)	16	27		75-79 m. (įskaitytinai)	10	24
80-84 m. (įskaitytinai)	14	20	80-84 m. (įskaitytinai)	11	22		
85 m. ir vyresni	8	41	85 m. ir vyresni	1	20		
	Iš viso:	535	515		Iš viso:	447	456
Tyrulių sen.							
Paga I amži	0-4 m. (įskaitytinai)	15	12	Paga I amži	0-4 m. (įskaitytinai)	6	7

VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius, 2014 m.		Pagal lytį		VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius, 2021 m.		Pagal lytį	
		vyr ai	mot eryl s			vyr ai	mot eryl s
5-9 m. (įskaitytinai)		18	15	5-9 m. (įskaitytinai)		11	10
10-14 m. (įskaitytinai)		19	12	10-14 m. (įskaitytinai)		13	12
15-19 m. (įskaitytinai)	m.	14	15	15-19 m. (įskaitytinai)	m.	14	17
20-24 (įskaitytinai)	m.	12	11	20-24 (įskaitytinai)	m.	14	22
25-29 (įskaitytinai)	m.	16	14	25-29 (įskaitytinai)	m.	25	16
30-34 (įskaitytinai)	m.	64	49	30-34 (įskaitytinai)	m.	31	8
35-39 (įskaitytinai)	m.	56	37	35-39 (įskaitytinai)	m.	27	22
40-44 (įskaitytinai)	m.	36	17	40-44 (įskaitytinai)	m.	20	18
45-49 (įskaitytinai)	m.	20	25	45-49 (įskaitytinai)	m.	25	11
50-54 (įskaitytinai)	m.	32	27	50-54 (įskaitytinai)	m.	24	30
55-59 (įskaitytinai)	m.	24	22	55-59 (įskaitytinai)	m.	27	26
60-64 (įskaitytinai)	m.	18	19	60-64 (įskaitytinai)	m.	27	36
65-69 (įskaitytinai)	m.	13	37	65-69 (įskaitytinai)	m.	24	23
70-74 (įskaitytinai)	m.	17	39	70-74 (įskaitytinai)	m.	12	15
75-79 (įskaitytinai)	m.	14	58	75-79 (įskaitytinai)	m.	11	18
80-84 (įskaitytinai)	m.	12	38	80-84 (įskaitytinai)	m.	7	28
85 m. ir vyresni		2	21	85 m. ir vyresni		5	44
Iš viso:		402	468	Iš viso:		323	363

1.4. Gimusieji

Gimusieji	2014 m.	2021 m.
Aukštelkų sen.	16	12
Baisogalos sen.	35	21
Grinkiškio sen.	11	13
Pakalniškių sen.	19	17
Radviliškio sen.	42	15
Šaukoto sen.	8	4
Šeduvos miesto sen.	27	22
Šiaulėnų sen.	14	9
Sidabravo sen.	15	13
Skėmių sen.	8	5
Tyrulių sen.	7	2

1.5.Mirusieji

Mirusieji	2014 m.	2021 m.
Aukštelkų sen.	17	24
Baisogalos sen.	51	78
Grinkiškio sen.	33	48
Pakalniškių sen.	17	22
Radviliškio sen.	41	49
Šaukoto sen.	14	16
Šeduvos miesto sen.	31	36
Šiaulėnų sen.	26	13
Sidabravo sen.	17	28
Skėmių sen.	13	36
Tyrulių sen.	17	10

	asociacija																			
Grinkiškio seniūnija:																				
11.	Kairėnų kaimo bendruomenė	2003	101	78	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1
12.	Pašušvio kaimo bendruomenė	2003	156	93	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	0	1
13.	„Vaitiekiūnų bendruomenė“	2005	159	98	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0
14.	Grinkiškio bendruomenė	2003	102	83	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	2	1	1
15.	Mėnaičių bendruomenė	2007	100	74	1	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	1	1	1	0	1
Eil. Nr.	Pavadinimas	Įsteigimo metai	Narių skaičius		Įgyvendinti iš VVG finansuoti vietos projektai							Įgyvendinti iš kitų šaltinių finansuoti projektai								
			2014	2021	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pakalniškių seniūnija:																				
16.	Pociūnų kaimo bendruomenė	2008	86	57	1	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	1	1	1	1	1
17.	VO „Kaimo bendruomenė – Draugas“	2004	56	68	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	2	2
18.	Raudondvario kaimo bendruomenė	2007	54	54	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
19.	Pakalniškių kaimo bendruomenė	2013	89	25	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	2	2	1	1	1
20.	Pakalniškių ūkis	2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Radviliškio seniūnija:																				
21.	Šniūraičių bendruomenė	2007	85	80	0	0	0	0	0	1	0	0	2	1	3	3	3	4	1	2
22.	Miežaičių kaimo bendruomenė	2006	67	64	1	0	0	0	0	0	1	0	2	4	2	3	4	3	2	3

23.	Voskonių bendruomenė	2007	38	41	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	3	0	1
24.	Kutiškių kaimo bendruomenė	2004	181	120	0	0	0	0	0	1	0	1	2	0	2	0	2	2	0	1
25.	Karčemų bendruomenė „Kaimynai“	2007	107	109	1	0	0	0	0	0	1	0	2	2	3	1	2	1	1	0
26.	Mankiškių bendruomenė	2007	65	77	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	2	2	3	0	0
27.	Daugėlaičių kaimo bendruomenė	2003	62	98	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	2	3	5	2	3
28.	Linkaičių bendruomenė	2018	0	42	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	3	1
Sidabravo seniūnija:																				
29.	Beinoravos kaimo bendruomenė	2002	47	54	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
30.	Vadaktų bendruomenė	2003	38	36	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
31.	Sidabravo kaimo bendruomenė	2002	79	40	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Skėmių seniūnija:																				
32.	VO „Sėkmių kaimo bendruomenė“	2000	100	110	0	1	0	0	0	0	0	0	3	1	4	4	4	4	4	4
33.	Pociūnėlių miestelio bendruomenė	2000	102	130	1	0	0	0	0	0	0	0	4	2	4	4	4	4	2	3
Eil. Nr.	Pavadinimas	Įsteigimo metai	Narių skaičius		Įgyvendinti iš VVG finansuoti vietos projektai							Įgyvendinti iš kitų šaltinių finansuoti projektai								
			2014	2021	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Šaukoto seniūnija:																				
34.	Šaukoto bendruomenė	2003	111	108	1	0	0	0	0	0	0	0	4	3	4	2	4	4	4	4

35.	Papušyno kaimo bendruomenė	2003	49	72	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	1	3	2	2	3
36.	Kunigiškių bendruomenė	2006	100	90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	1	2	3	3	4
Šeduvos miesto seniūnija:																					
37.	Pavartyčių bendruomenė	2007	36	33	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	3	2	2	3	3	2
38.	Vėriškių bendruomenė	2009	86	67	1	0	0	0	0	0	1	1	5	4	4	5	6	5	3	6	
39.	Šeduvos miesto bendruomenė	2004	63	103	1	0	0	0	0	0	2	0	1	2	1	2	2	2	3	3	
40.	Butėnų bendruomenė	2008	77	68	0	0	0	0	0	0	1	0	2	3	2	4	3	3	2	3	
Šiaulėnų seniūnija:																					
41.	Acokavų bendruomenė	2004	150	140	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
42.	Šiaulėniškių bendruomenė	2009	140	115	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	2	2	2	
43.	Vaivorykštės bendruomenė	2004	82	77	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	
44.	Šiaulėnų bendruomenė	2005	0	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
45.	Šiaulėnų seniūnijos bendruomenė	2002	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Tyrulių seniūnija:																					
46.	Tyrulių bendruomenė	2005	55	40	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	2	1	3	2	1
47.	Polekėlis bendruomenė	2005	66	60	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	4	2	3	3	4
			3529	3257																	
Eil. Nr.	Pavadinimas	Išsteigimo	Narių skaičius		Igyvendinti iš VVG finansuoti vietos projektai								Igyvendinti iš kitų šaltinių finansuoti projektai								

11 priedas.

VVG „RADVILIŠKIO LYDERIS“ ĮGYVENDINTI VIETOS PROJEKTAI

Eil. Nr.	Seniūnija	Organizacija arba fizinis asmuo	Projektas	Bendra suma	Paramos suma
1.	Radviliškio seniūnija	Miežaičių kaimo bendruomenė	„Ateitis - mūsų rankose“ Nr. RADV-LEADER-6B-JKS-4-3 <i>Veiklos projektas</i>	40 596,10	32 476,88
		Asociacija „Karčemų bendruomenė „Kaimynai“	„Kaimynų bendruomeninio verslumo ugdymas“ Nr. RADV-LEADER-1C-M-12-4-2019 <i>Mokymų projektas</i>	12 777,00	12 777,00
		VO „Kutiškių kaimo bendruomenė“	„Pramogauk, sportuok ir pažink savo kraštą“ Nr. RADV-LEADER-6B-JIS-8-3-2019 <i>Veiklos projektas aikštynas</i>	48 461,85	38 769,48
		Asociacija „Šniūraičių bendruomenė“	„Sportuojanti bendruomenė – sveika visuomenė“ Nr. RADV-LEADER-6B-JIS-8-1-2019 <i>Veiklos projektas aikštynas</i>	47 872,25	38 297,80
		Linkaičių bendruomenė	„Burkimės sportui ir kokybiškam užimtumui“ Nr. RADV-LEADER-6B-JIK-15-1-2019 <i>Veiklos projektas aikštynas</i>	49 967,09	39 973,67
		Kutiškių kaimo bendruomenė	„Kutiškių kaimo bendruomenės paslaugos Radviliškio rajono gyventojams“ Nr. RADV-LEADER-6B-D-16-1-2020 <i>Bendruomeninio verslo projektas</i>	135 297,18	106 225,06
		UAB „Jovyrema“	„UAB „Jovyrema“ verslo plėtra ir naujų paslaugų kūrimas geriau panaudojant turimus pastatus ir kitus vietos išteklius“	66 686,02	38 578,69

			RADV-LEADER-6A-D-10-1-2019 <i>Verslo projektas</i>		
		Asociacija "Karčėmų bendruomenė "Kaimynai"	„Asociacijos „Karčėmų bendruomenė „Kaimynai“ pagyvenusių asmenų maitinimo projektas“, Nr. RADV-LEADER-6B-D-16-4-2020 <i>Bendruomeninio verslo projektas</i>	122449,39	96 137,95
		UAB „Renginių technologijos“	„Renginių techninis aptarnavimas“ Nr. RADV-LEADER-6A-D-18-6-2021 <i>Verslo projektas</i>	86 293,74	49 922,00
2.	Šeduvos miesto seniūnija	Šeduvos miesto bendruomenė	„Šeduvių vienybė – jėga“ Nr. RADV-LEADER-6B-JKS-4-1 <i>Veiklos projektas</i>	46 229,41	36 983,53
		Butėnų bendruomenė	„Butėnų bendruomenės jaunimo užimtumo organizavimas ir plėtra“ Nr. RADV-LEADER-6B-JIS-6-2-2018 <i>Veiklos projektas</i>	44 822,10	35 857,68
		Šeduvos miesto bendruomenė	„Pažink, kurk, tobulėk“ Nr. RADV-LEADER-1C-M-6-4-2018 <i>Mokymų projektas</i>	11 586,00	11 586,00
		Šeduvos paslaugų centras	„Šeduvos paslaugų centro materialinės bazės sukūrimas“ Nr. RADV-LEADER-6B-D-7-4-2018 <i>Bendruomeninio verslo projektas</i>	130127,59	86 034,77
		Vėriškių bendruomenė	„Vėriškių bendruomenės maisto grandinės kūrimas „nuo lauko iki stalo““ Nr. RADV-LEADER-1A-D-9-1-2019 <i>Bendruomeninio verslo projektas</i>	64 950,00	51 802,08
		Vėriškių bendruomenė	„Gyventojų kompetencijos ugdymas sveikatingumo, inovacijų, verslumo ir bendradarbiavimo srityse“	12 073,88	12 073,88

			Nr. RADV-LEADER-1C-M-12-3-2019 <i>Mokymų projektas</i>		
		UAB „Aleksomedis“	„UAB „Aleksomedis“ verslo plėtra“ Nr. RADV-LEADER-6A-D-14-1-2020 <i>Verslo projektas</i>	44 770,00	25 900,00
		MB „Bernison“	„MB „Bernison“ verslo pradžia“ Nr. RADV-LEADER-6A-D-18-2-2021 <i>Verslo projektas</i>	74 042,00	49 999,77
3.	Aukštelkų seniūnija	Ūkininkas Paulius Ruškys	„Verslo plėtra įdiegiant sūrio tarkavimo paslaugą Radviliškio raj.“ Nr. RADV-LEADER-3A-D-18-9-2021 <i>Verslo projektas</i>	115 236,15	66 665,54
		UAB „Akrolita“	„UAB „Akrolita“ verslo plėtra“ Nr. RADV-EURI-6A-D-19-3-2022 <i>Verslo projektas</i>	107 645,26	49 186,98
		Bendruomenė „Aukštelkų ūkis“	Bendruomenės „Aukštelkų ūkis“ paslaugos vietos gyventojams Nr. RADV-LEADER-6B-D-20-3-2022	99 713,60	78 288,00
		UAB "Heksas"	„UAB „Heksas“ verslo plėtra novatoriškai panaudojant vietos išteklius“ Nr. RADV-LEADER-6A-D-20-5-2022	84 022,40	48 608,00
4.	Baisogalos seniūnija	Pakiršinio kaimo bendruomenė	„Socialinę atskirtį patiriančių asmenų socialinės įtraukties didinimas į Pakiršinio ir aplinkinių kaimų visuomeninę veiklą per socialinės inovacijos veiklas ir patyriminį ugdymą“ Nr. RADV-LEADER-6B-JKS-4-2 <i>Veiklos projektas</i>	45 371,14	36 296,91
		Baisogalos bendruomenė	„Vandenlenčių pramogų parko įrengimas Baisogalos II-ajame tvenkinyje“	46 197,80	36 958,24

			Nr. RADV-LEADER-6B-JIS-6-1-2018 <i>Veiklos projektas</i>		
		Zitos Šimkevičienės IĮ	„Kavinės „Pas Zita“ plėtra“ Nr. RADV-LEADER-6A-D-8-2-2019 <i>Verslo projektas</i>	54 315,69	31 421,90
		Baisogalos paslaugų centras	„Paslaugų plėtra Baisogalos ir Sidabravo seniūnijose“ Nr. RADV-LEADER-6B-D-9-2-2019 <i>Bendruomeninio verslo projektas</i>	109 746,45	86 164,57
		MB „Pramogų karaliai“	„MB „Pramogų karaliai“ plėtra“ Nr. RADV-LEADER-6A-D-10-2-2019 <i>Verslo projektas</i>	71 000,00	49 700,00
		Ūkininkas Rimantas Jablonskis	„Ūkininko Rimanto Jablonskio ūkio konkurencingumo stiprinimas, didinant gaminamų produktų pridėtinę vertę“ Nr. RADV-LEADER-3A-D-17-2-2020 <i>Verslo projektas</i>	114 950,00	66 500,00
		Aurimo Gaidžiūno įmonė "Auridana" <i>Neįgyvendintas</i>	„Aurimo Gaidžiūno įmonės „Auridana“ verslo plėtra“ Nr. RADV-LEADER-6A-D-17-1-2020 <i>Verslo projektas</i>	121 000,00	50 000,00
		Baisogalos motociklininkų asociacija	„Baikerių centras“ Nr. RADV-LEADER-6B-D-18-4-2021 <i>Socialinio verslo projektas</i>	124 464,52	97 889,37
5.	Grinkiškio seniūnija	Mindaugas Lukaševičius	„Ž. Ū. produkcijos rūšiavimo paslaugų teikimas M. Lukaševičiaus ūkyje“ Nr. RADV-LEADER-3A-D-3-3 <i>Verslo projektas</i>	50 215,00	29 050,00
		Pašušvio bendruomenė	„Judėk daugiau – gyvenk ilgiau“ Nr. RADV-LEADER-6B-JIK-12-2-2019	47 332,21	37 865,77

			<i>Veiklos projektas aikštynas</i>		
		Asociacija "Mėnaičių bendruomenė"	„Pilietinio ugdymo centras“ Nr. RADV-LEADER-6B-D-16-2-2020 <i>Bendruomeninio verslo projektas</i>	117 896,68	92 563,51
6.	Pakalniškių seniūnija	Asociacija „Raudondvario kaimo bendruomenė”	„Sveika šeima – stipri bendruomenė“ Nr. RADV-LEADER-6B-JIS-6-3-2018 <i>Veiklos projektas</i>	49 940,00	39 952,00
		Bendruomenė „Pakalniškių ūkis“	„Bendruomenės „Pakalniškių ūkis“ paslaugos vietos gyventojams“ Nr. RADV-LEADER-6B-D-18-3-2021 <i>Bendruomeninio verslo projektas</i>	98 956,34	79 918,48
7.	Skėmių seniūnija	Pociūnėlių miestelio bendruomenė	„Pociūnėlių miestelio bendruomenės prieskoninių žolelių, vaisių, uogų ir daržovių džiovyklos plėtra“ Nr. RADV-LEADER-1A-D-16-5-2020 <i>Bendruomeninio verslo projektas</i>	59 313,40	46 568,37
8.	Šaukoto seniūnija	UAB „Manufakta“	„UAB „Manufakta“ verslo pradžia novatoriškai panaudojant vietos išteklius“ Nr. RADV-EURI-6A-D-19-4-2022 <i>Verslo projektas</i>	54 138,40	31 319,50
9.	Šiaulėnų seniūnija	Igno Hofmano	„Igno Hofmano ūkio verslo plėtra Šiaulėnų mstl.“ Nr. RADV-LEADER-6A-D-3-2 <i>Verslo projektas</i>	111 320,00	59 999,64

12 priedas.

**RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS INFORMACIJA APIE
VVG TERITORIJOS SOCIALINĘ EKONOMINĘ SITUACIJĄ (Duomenys gauti 2023 m.
sausio mėn.)**

ŽEMĖS ŪKIO SEKTORIUS

1.1. Ūkininkaujančiųjų skaičius

	2014 m.	2021 m.
Visi ūkiai	1857	1321
Iki 5 ha (įskaitytinai)	811	401
6-20 ha (įskaitytinai)	688	437
21-50 ha (įskaitytinai)	252	215
51-100 ha (įskaitytinai)	76	123
Daugiau nei 101 ha	30	145

1.2. Ūkininkų ir šeimos ūkiai (su partneriais)

	2014 m.	2021 m.
Ūkių skaičius	85	68
Vidutinis ūkio dydis, ha	15,49	41,64
Žemės ūkio darbuotojų skaičius	910	762

1.3. Ūkininkaujančiųjų specializacija

	2014 m.	2021 m.
Augalininkystės ūkiai	1118	849
Gyvulininkystės ūkiai	165	111
Mišrūs ūkiai	553	353
Ekologiškai ūkininkaujantys	16	21
Užsiimantys žemės ūkio produktų perdirbimu ir realizavimu	-	-
Užsiimantys bioekonomikos ¹¹⁷ verslu	-	-

1.4. Ūkininkaujantys pagal amžių

	2014 m.	2021 m.
Iš viso pagal visas amžiaus grupes	1857	1321
Iki 40 m.	300	256
40-55 m. (įskaitytinai) iki pensinio	905	715
Vyresni kaip 55 m. nuo pensinio	652	350

¹¹⁷ Bioekonomika - ekonomikos dalis, kuri apima tvarią atsinaujinančių biologinių išteklių gamybą, jų ir bioatliekų perdirbimą į pridėtinę vertę turinčius produktus (maistas, pašarai, kiti bioproduktai) ir bioenergią. Biologiniais laikomi produktai, kurie gauti vien ar iš dalies iš biologinės kilmės medžiagų. Sektorių pavyzdžiai:

- Biomasės gamybos sektoriai – žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė.
- Pilnutinai biogrįsti apdirbamosios gamybos sektoriai, kuriuose biomasė perdirbama į didesnės pridėtinės vertės produktus - maisto produktų, gėrimų ir tabako gaminių, medienos ir jos gaminių, popieriaus ir jo gaminių gamyba.
- Dalinai biogrįsti apdirbamosios gamybos sektoriai, kuriuose biomasė naudojama kaip dalis žaliavos - biogrįsta tekstilės, chemijos, vaistų ir farmacinių preparatų, guminių ir plastikinių gaminių, baldų ir kt. gamyba

KULTŪROS ĮSTAIGOS IR MĖGĖJŲ MENO KOLEKTYVAI**1.1 Kultūros įstaigos kaimo teritorijoje:**

Rodiklis	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Kultūros centrai	2	2	2	3	3	3	3	3
Bibliotekos	25	25	25	25	25	25	25	25
Muziejai	1	1	1	1	1	1	1	1
Kitos kultūros įstaigos	12	12	12	11	11	11	11	11

1.2. Mėgėjų meno kolektyvai ir jų dalyviai kaimo teritorijoje:

Meno kolektyvo pavadinimas	Kolektyvų dalyviai (skaičius)	
	2014 m.	2021 m.
Moterų vokalinis ansamblis „Polėkis“	6	6
Moterų vokalinis ansamblis „Livita“	7	7
Šokių ratelis	8	6
Instrumentinis-vokalinis ansamblis „Koldar“	8	-
Moterų kapela	8	-
Netradicinė kaimo kapela „Poleka“	-	6
Mišri kapela „Vakaruška“	-	6
Humoro grupė	10	-
Mažieji scenos mėgėjai	8	-
Teatro mėgėjų kolektyvas „Savi“	9	13
Vaikų meno mėgėjų būrelis	12	11
Folklorinis ansamblis „Sarva“	12	8
Vaikų meno mėgėjų kolektyvas	10	10
Liaudiškos muzikos ansamblis	5	5
Mišrus vokalinis duetas	2	2
Mišrus vokalinis duetas	2	2
Moterų folklorinis ansamblis	8	6
Kaimo kapela „Gomerta“	8	7
Suaugusių dramos kolektyvas	8	7
Vaikų dramos būrelis	11	6
Moterų vokalinis ansamblis	15	10
Jaunimo liaudiškos muzikos kapela	9	-
Moterų vokalinis ansamblis	8	6
Jaunimo estradinis kolektyvas	7	-
Suaugusiųjų estrados mėgėjų kolektyvas	5	9
Suaugusiųjų liaudiškos muzikos kapela	10	-
Šokių grupė „Akimirka“	-	9
Pučiamųjų instrumentų ansamblis	-	6
Jaunimo estradinė grupė	-	5
Liaudiškos muzikos kapela „Šušvė“	-	6
Liaudies kaimo kapela „Žvangulis“	20	17
Ansamblis „Armonikieriai“	9	9
Pramoginės muzikos orkestras	12	15
Vaikų kapelija „Žvangučiai“	10	9
Mišrus choras „Naktikovas“	26	23
Moterų vokalinis ansamblis	7	7
Jaunimo dainavimo grupė	Neegzistavo	5
Folkloro ansamblis „Dainoriai“	25	23

Netradicinė kapelija „Dainoriai“	5	6
Mėgėjų teatras	20	19
Vaikų ir suaugusiųjų skaitovų kolektyvas	Neegzistavo	29
Ukulelių ansamblis	Neegzistavo	5
Liaudiškų šokių grupė „Žolynėlis“	25	18
Įvairių stilių šokių grupė „Tripp Trapp“	Neegzistavo	12
Įvairių stilių šokių grupė „Tripp Trapp pumpurėliai“	Neegzistavo	24
Jaunimo (suaugusiųjų) šokių kolektyvas	14	Nebeegzistuoja
Liaudiškos muzikos kapela "Bendraminčiai"		10
Teatro mėgėjų kolektyvas		10
Moterų vokalinis ansamblis "Ritma"		5
Suaugusių teatro mėgėjų kolektyvas		6
Vaikų teatro mėgėjų kolektyvas		9
Liaudiškos muzikos kapela "Karčemėlė“	0	10
Radviliškio rajono Pociūnėlių kultūros namų moterų vokalinis ansamblis "Svaja"	4	4
Radviliškio rajono Pociūnėlių kultūros namų muzikos ansamblis "Liauda"	7	8
Radviliškio rajono Skėmių pramogų ir šokių salės mėgėjų kolektyvas	10	9
Dramos kolektyvas „Trys mylimosios“	15	15
Folkloro ansamblis „Garduva“	8	8
Moterų choras. Aurelija Meškauskienė	14	-
Mišrus vokalinis ansamblis „Bongo“, A. Meškauskienė	8	-
Dirbančio jaunimo tautinių šokių kolektyvas. Joana Vasiliauskienė	18	18
Liaudiškos muzikos kapela, vadovė Evelina Stalgienė	-	9
Liaudiškos muzikos kapela „Užuovėja“, Edvinas Kazukauskas	15	-
Vaikų ir jaunimo liaudiškos muzikos kapela „Jaunimėlis“, E. Kazukauskas	12	-
Butėnų moterų vokalinis ansamblis, Evelina Stalgienė	5	5
Folkloro ansamblis, Evelina Stalgienė	7	14
Vaikų ir jaunimo teatras „Laumžirgiai“, Izolina Stanulienė	14	12
Suaugusiųjų mėgėjų teatras „ŠKAC“, Iz. Stanulienė	11	19
Humoro grupė „Sprandžina“, Iz. Stanulienė	10	8
Instrumentinės muzikos grupė, vadovas Erichas Burbulis	-	4
Alksniupių mėgėjų teatras „Pilnatis“, Laima Didžbalienė	-	11
Alksniupių šokių kolektyvas „Alksna“, Diana Maciuvienė	-	16
Alksniupių moterų vokalinis ansamblis „Nona“, Stanislovas Vaitkevičius	-	9
Alksniupių folkloro ansamblis „Alksnelė“, Stanislovas Vaitkevičius	-	12
Moterų choras. Aurelija Meškauskienė	14	-
Mišrus vokalinis ansamblis „Bongo“, A. Meškauskienė	8	-
Dirbančio jaunimo tautinių šokių kolektyvas. Joana Vasiliauskienė	18	18
Liaudiškos muzikos kapela, vadovė Evelina Stalgienė	-	9
Kalnelio Gražionių vaikų ir jaunimo centro „Ežiukas“ šokių, dainų ir dramos kolektyvas	(nebuvo susikūręs)	15
Aukštelkų kultūros namų merginų vokalinė grupė „Vija“	(nebuvo susikūręs)	4

*Duomenys turėtų būti pateikti be Radviliškio miesto, jei tokių duomenų nėra, turėtų būti paaiškinimas kodėl nėra (nekaupiami atskirai be miesto ir t.t.). Tokiu atveju pateikti su miestu.

Parengė:

Kultūros, paveldosaugos ir turizmo skyriaus vedėja

Justė Juškaitė

ES IR KITŲ FONDŲ PRITRAUKIMAS Į VVG TERITORIJĄ 2014-2022 M. (SAVIVALDYBĖS ĮGYVENDINTI PROJEKTAI, SKIRTI KAIMO TERITORIJAI)

Metai	Projekto pavadinimas	Įgyvendinto/ įgyvendinamo projekto vertė, Eur	Kas buvo/bus padaryta
2014	Radviliškio rajono savivaldybės Baisogalos miestelio centrinės aikštės rekonstrukcija	360705	Atlikta Baisogalos miestelio centrinės aikštės rekonstrukcija, įrengtas aikštės ir jos prieigų apšvietimas, aplink aikštę atnaujinti šaligatviai, įrengtos automobilių stovėjimo vietos, įrengtas fontanas, įrengta vaikų žaidimų aikštelė, laisvalaikio ir poilsio zona gyventojams, įrengti stacionarūs sporto įrenginiai.
2015	Radviliškio rajono Šeduvos miesto parko, esančio Sodų g. 5A, Šeduvoje, Radviliškio r. sav., viešųjų erdvių sutvarkymas	140381	Sutvarkytas Šeduvos miesto parkas: įrengta vaikų žaidimo aikštelė su įvairiomis sūpynėmis, laipiojimo sienelėmis; įrengta treniruoklių aikštelė ir sumontuota 12 vnt. skirtingų treniruoklių; atnaujinti parko takai, įrengta lauko estrada; pastatyti suoliukai ir šiukšliadėžės; sumontuotos dvi lauko videokameros; įrengtas lauko stalo teniso stalas ir pastatyti šaškių-šachmatų stalo komplektai.
2018	Socialinio būsto fondo išplėtimas Radviliškio rajono pažeidžiamiausiomis gyventojų grupėms	678263	Rekonstruotas nenaudojamas pastatas Taikos g. 10, Aukštelkuose ir įrengta 14 socialinių būstų
2019	Muziejinės ir edukacinės veiklos plėtra Burbiškio dvaro sodyboje atliekant tvarkybos ir atkūrimo darbus	405322	Atlikti Burbiškio dvaro sodybos rūmų pastato stogo remonto darbai, atnaujinta pastato veranda, atlikti Baltosios salės remonto darbai (sienų, grindų), įrengta nuogrinda, pastatui apsaugoti įrengta apsauginė ir gaisrinė signalizacijos. Muziejinei veiklai nupirktas įranga.
	Vietinio susisiekimo viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas Radviliškio rajono savivaldybėje	350882	Įsigytos 3 naujos ekologiškos keleivinio transporto priemonės, kurios leis pagerinti viešojo transporto kokybę, bus pagerintas susisiekimas tarp miesto ir kaimo.
2020	Baisogalos seniūnijos Pakiršinio kaimo, Parko g. 6, pastato pritaikymas amatų veiklos plėtrai	340729	Suremontuotas pastatas (buvusi Pakiršinio dvaro oficina) ir įsigyta medžio drožybos, audimo ir keramikos įranga etninės kultūros ir amatų veiklos plėtrai.
	Šaukoto miestelio centrinės aikštės kompleksinis sutvarkymas	260401	Įrengta Šaukoto miestelio aikštė, sukurta viešojo poilsio ir laisvalaikio infrastruktūra, įrengta turgaus zona
	Socialinių paslaugų plėtra Radviliškio rajono savivaldybėje	423409	Įrengti savarankiško gyvenimo namai. Atlikti dalies pastato, adresu Žalioji g. 1 Aukštelkų k., Aukštelkų sen., Radviliškio r. sav., kapitalinio remonto darbai, nupirkti baldai ir įranga

	Radviliškio r. Aukštelkų sen. Aukštelkų mokyklos lauko sporto aikštyno atnaujinimas	233096	Įrengta universali krepšinio-tinklinio aikštelė ir dvi lauko teniso aikštelės
	Radviliškio r., Grinkiškio sen., Grinkiškio miestelio mokyklos lauko sporto aikštyno atnaujinimas	79895	Įrengta universali krepšinio-tinklinio aikštelė ir lauko teniso aikštelė
	Radviliškio r. Skėmių sen. Pociūnėlių miestelio mokyklos lauko sporto aikštyno atnaujinimas	160345	Įrengta universali krepšinio-tinklinio aikštelė, krepšinio ir lauko teniso aikštelės
2021	Radviliškio r. Šiaulėnų sen. Šiaulėnų miestelio mokyklos lauko sporto aikštyno atnaujinimas	148200	Įrengta universali krepšinio-tinklinio aikštelė ir lauko teniso aikštelė
	Radviliškio rajono savivaldybės Prastavonių, Kunigiškių, Miežaičių, Arimaičių, Kaulinių ir Jonaitiškių kaimų geriamojo vandens gerinimo sistemų įrengimas	358500	Įrengti geriamojo vandens gerinimo įrenginiai Prastavonių, Kunigiškių, Miežaičių, Arimaičių, Kaulinių ir Jonaitiškių kaimų gyventojams, vandens vartotojams tiekiamas kokybiškas vanduo.
	Radviliškio rajono Šeduvos miesto viešųjų erdvių sutvarkymas	498500	Sutvarkyta viešoji erdvė Kaštonų a. ir Laisvės a. Šeduvos mieste, atnaujinta turgaus aikštė, skveras, automobilių stovėjimo aikštelės, šaligatviai, važiuojamosios dalies danga, įrengti mažosios infrastruktūros elementai, pasodinta naujų želdinių, pertvarkytas apšvietimas. Sutvarkytas Šeduvos miesto seniūnijos pastatas.
	Radviliškio rajono Baisogalos miestelio viešųjų erdvių sutvarkymas	713100	Projekto įgyvendinimo metu kompleksškai sutvarkyta viešoji erdvė, esanti Maironio gatvėje Baisogalos miestelyje, suremontuotas seniūnijos pastatas
2022	Radviliškio rajono pirminės sveikatos priežiūros ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų medicininės įrangos įsigijimas ir infrastruktūros gerinimas	428400	Nupirkta medicininė įranga, 7 naujos transporto priemonės, baldai, kompiuterinė įranga Radviliškio rajone veikiančioms pirminės sveikatos priežiūros įstaigoms, suremontuotos Radviliškio PSPC ir Šeduvos PSPC vidaus patalpos.
	Vaikų dienos centrų tinklo plėtra Radviliškio rajono savivaldybėje	143000	Išplėsti 2 vaikų dienos centrai (Vėriškių ir VDC „Ažuoliukas“) ir naujai įsteigtas VDC Baisogaloje. Suremontuotos patalpos, nupirkti baldai, kompiuterinė įranga, baldai, virtuvės įranga.

Gyventojų būstų prijungimas prie centralizuotų nuotekų surinkimo tinklų Šeduvos m.	191100	Prie centralizuotų nuotekų tinklų prijungti Šeduvos miesto Sodų g., Baukų g. ir Plento g. 35 abonentai.
--	--------	---

*Duomenys turėtų būti pateikti be Radviliškio miesto, jei tokių duomenų nėra, turėtų būti paaiškinimas kodėl nėra (nekaupiami atskirai be miesto ir t.t.). Tokiu atveju pateikti su miestu.

Parengė:

Investicijų ir turto valdymo skyriaus vyriausioji specialistė

Genovaitė Rutkauskienė

SOCIALINĖS PASLAUGOS IR JŲ GAVĖJAI

Radviliškio rajono kaimo gyventojai

Rodiklis	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Socialinių pašalpų gavėjų skaičius	3609	2786	2564	2121	2422	2519	2312	2428
Išlaidos, eurai	1299947, -	1150765, -	1168817, -	1115689, -	1454459, -	1359460, -	1232185, -	1834113, -
Asmenų skaičius: Pagalbą namams ir socialinę globą namuose gavusių asmenų skaičius*	348	316 262 54	346 289 57	404 344 60	431 374 57	372 290 82	370 306 64	451 366 85
Pagalbos (globos) pinigų gavėjų skaičius	Duomenys nekaupiami							
Neįgalūs asmenys	Duomenys nekaupiami							
Vieniškų asmenų, kuriems reikalinga socialinė rūpyba ar globa, skaičius	Duomenys nekaupiami							
Sergančių priklausomybės ligomis skaičius	Duomenys nekaupiami							
Skurdą patiriančių asmenų skaičius (pateikiami asmenų, kuriems buvo skiriama pagalba maisto produktais ir būtinojo vartojimo prekėmis)	6062	5980	5862	5025	5153	4885	4557	4480

*Duomenys atskirai be miesto gyventojų nekaupiami

Globos įstaigos seniems žmonėms kaimo teritorijoje

Rodiklis	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Gyventojų skaičius	105	107	107	107	107	107	107	107
Įstaigų skaičius	3	3	3	3	3	3	3	3
Vietų skaičius	105	107	107	107	107	107	107	107

*Duomenys atskirai be miesto gyventojų nekaupiami

Vaikų dienos centrai, teikiantys akredituotą vaikų dienos socialinę priežiūrą, kaimo teritorijoje

Vaikų dienos centras	2021 m. vietų skaičius
Vėriškių bendruomenės vaikų dienos centras	20
Asociacijos „Raudondvario kaimo bendruomenės“ vaikų dienos centras	23
Asociacija „Kunigiškių bendruomenė“ vaikų dienos centras	20
Šaukoto bendruomenės vaikų dienos centras	20
Skėmių kaimo bendruomenės vaikų dienos centras	15
Šiaulėniškių bendruomenės vaikų dienos centras	16
Pociūnėlių miestelio bendruomenės vaikų dienos centras	20
Radviliškio parapijos bendruomenės socialinių paslaugų centro vaikų dienos centras „Gandriukas“, Pakiršinyje	20

Parengė:

Socialinės paramos skyriaus vedėja

Rasa Miškinienė

1.2. Asmenys (šeimos), gyvenantys kaime, buvę sąrašuose socialiniam būstui nuomoti

Rodiklis	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Iš viso pagal sąrašus	400	142	134	110	107	132	143	105
Jaunos šeimos	129	31	34	32	27	39	39	30
Našlaičiai ir likę be tėvų globos asmenys	22	13	8	5	3	7	6	3
Neįgalūs asmenys (šeimos)	55	18	16	10	11	21	23	14
Bendrasis sąrašas (nepatekę į kitus sąrašus)	148	59	59	51	49	55	66	48
Socialinio būsto nuomininkai, turintys teisę į būsto sąlygų pagerinimą	7	3	3	4	4	2	2	3
Šeimos, auginančios tris ar daugiau vaikų (įvaikių)	39	18	14	8	13	8	7	7

*Duomenys atskirai be miesto gyventojų nekaupiami

Parengė:

Investicijų ir turto valdymo skyriaus vyriausioji specialistė

Nijolė Žilvytienė

APGYVENDINIMO ĮSTAIGOS

1.1. Apgyvandinimo įstaigų veikla kaimo teritorijoje

Rodiklis	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Apgyvandinimo įstaigų skaičius								
Suteikta nakvynių								
Apgyvendinta svečių								

Duomenys nekaupiami.

1.2. Kokios yra kaimo turizmo sodybos?

1. Sodyba „Atgal į gamtą“
2. Sodyba „Gomerta“
3. Sodyba „Panekelpių kaimas“
4. Sodyba „Raudonkalnis“
5. „Jonaitiškių dvaras“
6. Sodyba „Žirnelis“
7. Kempingas „Arimaičiai“
8. Svečių namai „Smuklė Žarija“
9. „Šeduvos malūnas“
10. Svečių namai „Pirčių slėnis“
11. „Pušyno vila“
12. Kaimo turizmo sodyba „Žinėnai“
13. Sodyba „Prie ąžuolų“
14. Burbiškio dvaras

13 priedas.

**UŽIMTUMO TARNYBOS PRIE LR SOCIALINĖS APSAUGOS ŠIAULIŲ KAD
RADVILIŠKIO SKYRIAUS INFORMACIJA (Duomenys gauti 2023 m. sausio mėn.)**

Aukštelkų seniūnija							
2014 m.				2021 m.			
	Iš viso vyrai ir moterys	Vyrai	Moterys		Iš viso vyrai ir moterys	Vyrai	Moterys
Bedarbiai iš viso	150	73	77	Bedarbiai iš viso	132	60	72
Iš jų asmenys iki 29 metų amžiaus imtinai	28	18	10	Iš jų asmenys iki 29 metų amžiaus imtinai	13	4	9
Iš jų asmenys nuo 30 metų amžiaus imtinai	28	11	17	Iš jų asmenys nuo 30 metų amžiaus imtinai	23	11	12
Baisogalos seniūnija							
2014 m.				2021 m.			
	Iš viso vyrai ir moterys	Vyrai	Moterys		Iš viso vyrai ir moterys	Vyrai	Moterys
Bedarbiai iš viso	395	201	194	Bedarbiai iš viso	407	207	200
Iš jų asmenys iki 29 metų amžiaus imtinai	81	57	24	Iš jų asmenys iki 29 metų amžiaus imtinai	53	37	16
Iš jų asmenys nuo 30 metų amžiaus imtinai	76	37	39	Iš jų asmenys nuo 30 metų amžiaus imtinai	65	34	31
Grinkiškio seniūnija							
2014 m.				2021 m.			
	Iš viso vyrai ir moterys	Vyrai	Moterys		Iš viso vyrai ir moterys	Vyrai	Moterys
Bedarbiai iš viso	104	52	52	Bedarbiai iš viso	202	91	111
Iš jų asmenys iki 29 metų amžiaus imtinai	7	4	3	Iš jų asmenys iki 29 metų amžiaus imtinai	21	8	13
Iš jų asmenys nuo 30 metų amžiaus imtinai	21	5	16	Iš jų asmenys nuo 30 metų amžiaus imtinai	26	13	13

14 priedas.

Dėl duomenų rengiamai vietos plėtros strategijai

5 laiškai(-ų)

Simona Striogienė <simona.striogiene76@gmail.com>
Kam: ekoagros@ekoagros.lt

2023 m. kovo 1 d. 16:18

Laba diena,

Aš esu Simona Striogienė, konsultantė, rengianti **Vietos veiklos grupės „Radviliškio lyderis“ teritorijos tyrimų, susijusių su 2023–2027 m. vietos plėtros strategijos rengimu ataskaitą**. Duomenys bus skirti minėtai strategijai parengti.

Ar būtų galima gauti šiuos duomenis:

1. Radviliškio rajone veikiančių sertifikuotų ekologinių ūkių skaičių 2014 ir 2021 .,
2. Minėtų ūkių plotas ha, kuriame ekologiškai ūkininkaujama 2014 ir 2021 m.

Lauksiu atsakymo, iš anksto dėkoju

Pagarbiai,

Simona Striogienė
tel.:869881269
Vasario 16-osios g. 37-3, Šiauliai

info@ekoagros.lt <info@ekoagros.lt>
Kam: simona.striogiene76@gmail.com

2023 m. kovo 1 d. 16:18

Laba diena,

Dėkojame už Jūsų laišką.

Tai yra automatinis atsakymas, patvirtinantis, kad Jūsų elektroninę žinutę gavome. Prašome neatsakyti į šį laišką.

Susipažinę su Jūsų užklausa turiniu, mes Jums atsakysime artimiausiu metu.

Pagarbiai
VšĮ
Klientų informacijos tel. +370 37 203181

„Ekoagros“

ekoagros@ekoagros.lt <ekoagros@ekoagros.lt>
Kam: simona.striogiene76@gmail.com

2023 m. kovo 1 d. 16:18

[Cituojamas tekstas paslėptas]

Giedrius Babrauskas <giedrius.babrauskas@ekoagros.lt>
Kam: simona.striogiene76@gmail.com

2023 m. kovo 3 d.
13:40

Laba diena,

Siunčiu atsakymą į Jūsų užklausą, apie sertifikuotus ūkius Radviliškio rajone.

Metai		Sertifikuoti ekologiniai ūkiai	Sertifikuotas plotas(ha)	
2014		15	481,15	
2021		22	5066,08	

Pagarbiai,

Giedrius Babrauskas

I sertifikavimo skyriaus tikrintojas

+370 604 93528

+370 37 20 31 81

giedrius.babrauskas@ekoagros.lt

www.ekoagros.lt

VšĮ „Ekoagros“

[K. Donelaičio g. 33, LT-44240, Kaunas](#)

Jeigu šiame laiške ir (ar) jo prieduose yra nurodomi asmens duomenys, prašome Jūsų kaip duomenų gavėjo užtikrinti, kad pateikti duomenys būtų naudojami ir atliekami kiti tvarkymo veiksmai tik su jų siuntimu nurodytu tikslu, taip pat turite taikyti tinkamas asmens duomenų apsaugos technines ir organizacines priemones ir griežtai laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir kitų Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų apsaugą, nuostatų

[Cituojamas tekstas paslėptas]
